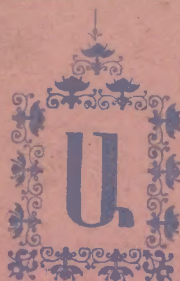

100

100

ՅԻՆԷԻ ԼԵԹԱՅԻՓ

(ՊԻՆ ՊԻՐ ԱՏԷՏ)

(ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹԸ)

Կիւտնիւրիւնիւ քաղաքի վե Էրեւանի . Մալիւմա
Թը քաննիյէ . Լուղաթը Լեթայիֆ . քաննի Էյլէնճէլէր
վե Բէսիմլի Պիլմէճէլէր :

ՍԱՀԻՊ ՎԷ ՆԱՀԻՐԻ

ՏԻՐԱՆ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԶԻՆՏ

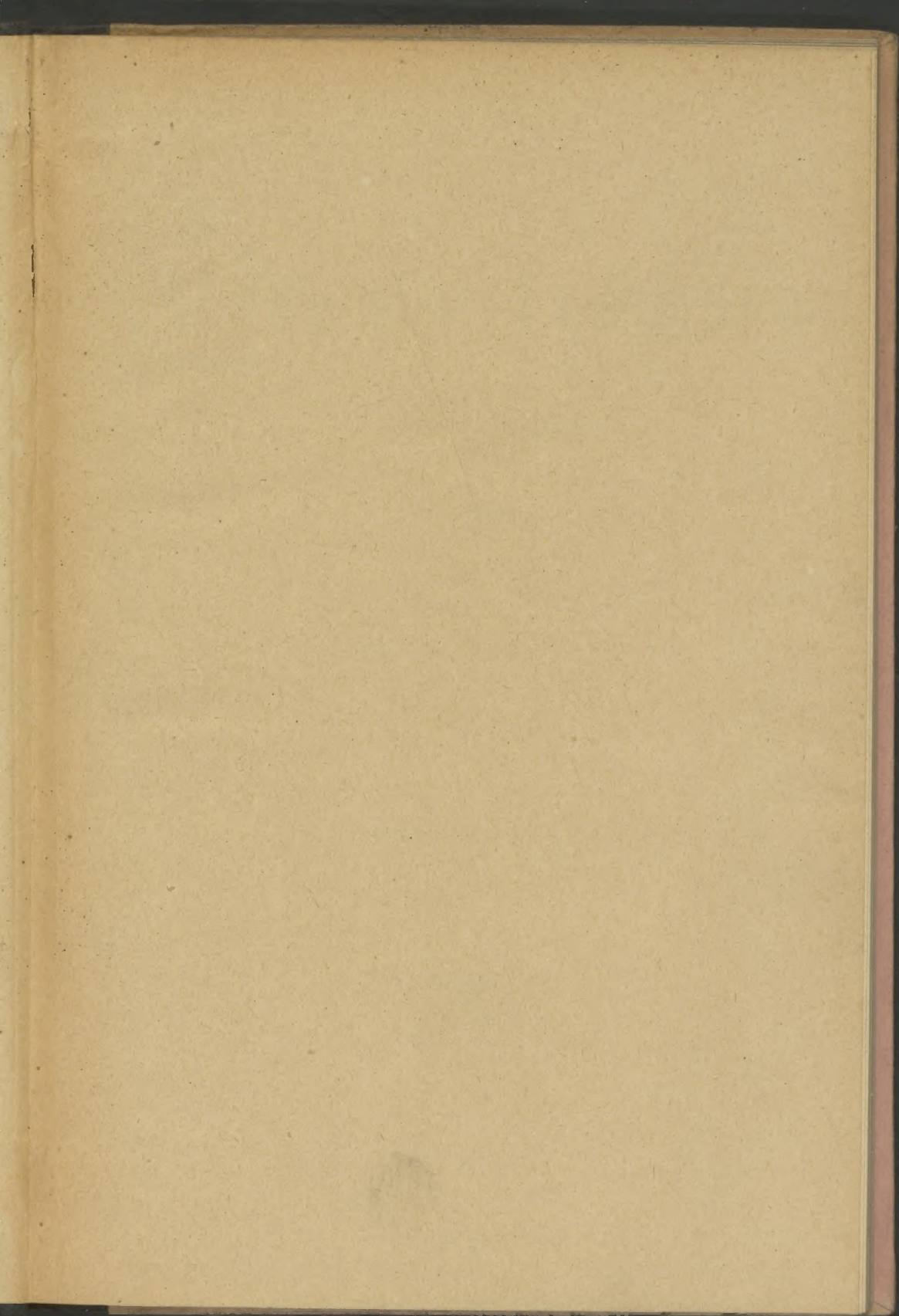

ՄԱԹԱՊԱԼԻ

«ՎԶԱՅՄՆՈՄԻ» ԻԼԸՆԱ

1901

W. 100

ՅԻՆԷԻ ԼԷԹԱՅԻՖ

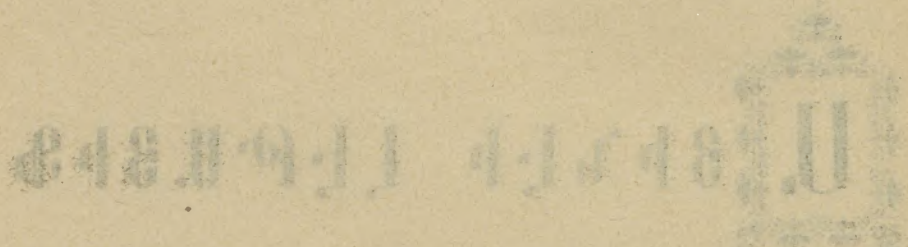
(ՊԻՆ ՊԻՐ ԱՏԷՏ)

ՍԱՀԻՊ ՎԷ ՆԱՀԻՐԻ
ՏԻՐԱՆ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԶԻՆՏ

ԽԱԹՊԱՆԻ
«ՎԶԱՅՄՆՈՍԴ» ՎԱՌՆԱ
1900

ВЪВЕДЕНИЕ

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Печатница „Взаимность“ — Варна.

0001

ԱՅԻՆԷԻ ԼԵՐԱՅԻՑ

✠ ԴԻՆ ԴԻՐ ԱՏԷՏ ✠

(1)

Ահա՛մս հովիւր

Խզուկթա իլէ մէշլուլ
պուլունան թածիրին
պիրի վաղթըյլա Անատուլունուն
պազը շէհիրլէրինէ կիտիպ կէլ-
մէքտէ իքէն, պիր կիւն՝ պիր
շէհիրէ եագըն կէօրիւնէն մէ-
շարլըզըն հանընտան կէշտի-
ղինտէ՝ եօլա եագըն գօնուլմուշ
պիր մէզար թաշընըն իւզէրին-
տէ չու իքի սաթըր եագըյը օ-
գուլմուշ.

«Իքի եաշընտա օլտուզու հալտէ
վէֆաթ իթտի տիրացու Սարգիս վա-
րժապետ կիրակոսեան»:

Թաճիրը մէրգում քէնտի քէն-
տինէ. — Թօհա՛ֆ շէյ. իքի եա-
շընտա պիր չօճուգ վարժապետ
վէ հա տիրացու օլապիլի՛ր մի...
շիւպէսիւզ շու մէզար թաշընը
եաքան ուստա հանըլմըշ օլմա-
լըտըր, «տէյուպ պիր իքի աարմ
իլէրուլէտիքտէ՝ տիկէր պիր մէ-
շար թաշընըն իւզէրինտէ շէօյ-
լէ օգուլը.

«Դէրպէր կարապետ Վրդանէս»

հան՝ հէնուգ պիր պուչուգ եաշընտա
օլտուզու հալտէ թէրքի տաղտաղայի
տիւնեա էլէմիշ տիր»:

— Իէ՛ դարիպ շէյ... աճապա
պու շէհիրին թաշըն ուսթալարը
եաղտըզլարընը աղնամաղլա՛ր
մը ըմըշ, «տէյուպ պէշ օն ատըմ
տահա իլէրուլէտիքտէ՝ պիր իւ-
շիւնճի թաշա թէսատիւֆ իտէր.

«Իշպու մէշար՝ աշտար Մարտի-
րոսուն օղլու թիւթիւնճի Նազարէ
թին տիր. գէվալլը պիր եաշընտա ի-
քէն վէֆաթ իթմիշ տիր»:

— Է՛հ, արթըգ Ալլահ չօգ շէք-
տիրմէսին, իքի եաշընտա Սար-
գիս վարժապետ, պիր պուչուգ
եաշընտա պէրպէր կարապետ, վէ
պիր եաշընտա թիւթիւնճի Նա-
զարէ՛թ... եա՛ պու շէհիրտէ օ-
գուտուզունու աղնահան պիր
քիմսէ պուլունմազըմըշ վէ եա-
խօտ կիղլի պիր էֆքեարա մէպ-
նի պէօյլէ եաղըլմըշտըր, «տէ-
յուպ մէշքիւր շէհիրէ կիրէր վէ
եօրկունլուգ ալմագ պէհանէ-
սիլլէ տօղրուճա պիր դահվէխա-
նէյէ կիտիպ օթուրտու գտան սօն-
րա՝ օրառա պուլունանը պիր գաշ
քիշիլէրի մէսէլէի աղնաթըր:

Գահվէլիանէտէ պուլունանլար-
տան պիրի՝ շու ճէվապը վէրիւր.

—Վազըւա մէշագ իտէճէք պիր
շէյ տիր իսէ տէ՝ մալիւմինիզ օլ-
սուն քի շէհրիմիզին մէշար թաշ-
լարը հէք պունլար կիպի տիր .
սէպէպի տէ շու տըր քի , պիզ
տիւնեա իզէրինտէ նէ՝ գատար
վազըթ մէսուտ պիր էօմիւր կէ-
չիրմիշ իսէք՝ օնու հիսապ էտիպ
մէշար թաշըմըզտա եազարըզ .
մէսէլա , օգուտուզունուզ իլք մէ-
զար թաշը՝ տիրացու Սարգիս
վարժապետին՝ էօմրիւնտէ իքի
սէնէ մէսուտ վազըթ կէչիրմիշ
օլտուզունու պէյան իտէր . թիւ-
թիւնճի նազարէթ տէ պիր պու-
շուգ սէնէ մէսուտ հաշամըշ . քէ-
զալիք պէրպէր կարապետ տա-
խի պիր սէնէ րահաթ էօմիւր
կէչիրմիշ իմիշ :

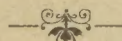
Թաճիր . —Էյի ամա , իհթիմալ
տըր պուլունսուն էօյլէ պիր ա-
տամ քի էօմրիւնտէ ասլա մէս-
ուտիյէթ վէ րահաթըզ կէօր-
մէմիշ տիր , օնուն մէշար թա-
շընա նէ՝ եազարսընըզ :

—Էօյլէսի իչիւն՝ «անասըն-
տան էօլիւ սօզմուշ» եազարըզ :

—Բէք ալէա , ինսանըն պու
պիր եա պիր պուշուգ սէնէլիք
մէսուտիյէթի հա՛նկը ղէմանէ
թէսատիւֆ իտէյօր .

—Էքսէրի եէնի էվլէնտիզի սէ-
նէսինէ . օնտան սօղրաքի էօմ-

րիւնէ Բապպիմ իմտատ էյ-
լէյէ . . . :

(2)

Պիր ինթիյար

Պիր կիւն Սթանպօլտա իքի
սըռըգ համալլարը պիր եազ Ֆը-
շըսընը կէօթիւրմէքտէ իքէն՝
պիր իհթիյար եօլճու՝ էօնտէն
կիտէն համալա սիւալ իտէր քի՝
—Եահուն , պու Ֆըշըյը նէ՝
րէյէ կէօթիւրիւ եօրսընըզ .

Համալ —Ուն գաբանընա կէօ-
թիւրի եօրըզ :

Իհթիյար՝ մէշքիւր սիւալիար-
գատաքի համալա տա խիթապ
իտուպ՝ —Եազ գաբանընա կէօ-
թիւրի եօրըզ — , ճէվապընը ալ-
տըզընտան՝ քէնտի քէնտինէ
շէօյլէ տէմիշ :

—Նէ՝ կիւնլէրէ գալտըգ էյ
զազի մօլլա , պիր սըռըգ պօյու
գատար եէրտէ պիլէ սօղրու
պիր հալատիս ալամայօրըզ :

(3)

Քեօյլի իյէ Սիկուրքաճը

Հարիգ վէ էօմիւր սիկուրթա
գումբանեալարընըն եէնի թէշ-
քիլ օլտուզու սէնէսի իթալիալը

քէօյլիւնին պիրի՝ էօմլար սի-
կուրթասընա տաիր օլան շէրա-
իթի պիր կազէթատա օգույուպ,
ագչամա խանէսինէ ավաէթին-
տէ՝ եէնի ըուպալարընը հազըր-
լամագ իշիւն դարըսընա էմր
իտէր :

Գարըսը — (Թաաճիւպլէ) Էյի
ամա, եաըըն բազար տէյիլ տիր.
եէնի ըուպալարա նէ՝ լիւզիւ-
մին վար :

— Պիլիեօրլմ, անճագ, Լա Ռու-
անէզ գումբանեասընա կիտէ-
ճէիմ :

— Լահանա սօմաթէզ գում-
բանեասը մը...

— Եօգ, սօղանլա սարմըսագ:
Լա Ռուանէզ գումբանեասընա
կլտուպ քէնտիմի սիկուրթայա
գօյաճաղըմ :

— Այ, քէնտինի թուլուշ-
տուրմաղա ֆիքրի՞ն մի վար :

— Եօգ պէ ճանըմ... Այ պէ
այ 20 ֆրանք վէրիբիսէմ, էօլ-
տիւ քաէն սօնրա էվլատըմ Ալ-
պէրթօ պանդատան օն պին ֆը-
րանք ալտճագ տըր :

— Ահ սէվկիլիւ. գօճաճըղըմ,
շու գարարընը պիր սաաթ էվ-
վէլ իճրա իթսէն տէ՝ Ալպէրթօ-
մըզ կիւզէլ պիր տիւքեան աչաա
օլմա՞ղ մը :

— Էյ շիմտի պու սէօզիւն եա-
ղըշտը՞ մը :

— Հըրսլանմա սէվկիլիւմ, հէր

հալտէ պու կիւն էօլմէլիսին տէ-
մէյօրլմ եա՝. էօյլէ պիր սէօզ
տիր էթտիմ :

Իրթէսի կիւնիւ մէրգում քէօյ-
լիւ եէնի ըուպալարընը կիյիշ
օլտուշու հալտէ սիկուրթա գսւմ-
բանեասընըն իտարէխանէսինէ
միւրաճաաթ իտէր :

— Սապահլար խայր օլսուն
միւսիւ :

— Սապահլար խայր օլսուն .
նէ՞ իսթէյօրընըզ :

— Քէնտիմի սիկուրթայա գօ-
եաճաղըմ :

— Բէք ալէա եաբարսընըզ :
Իմինիլ :

— Ալֆօնսօ Բէբիթօ . բոսաճօ
տի Ֆլօռատա աշճը եամագլըզը
իտէրիմ :

— Սիկուրթայը նէ՞ շէրայիթլէ
իսթէյօրընըզ :

— Վէֆաթըմտա էվլատըմ Ալ-
պէրթօ Բէբիթօյա 15.000 ֆր.
թէրք իթմէք իսթէյօրլմ :

— Գա՞ն հաշընտասընըզ :

— Էհ. շէօյլէ . աչաա եօգարը
40—45 եաշընտա :

— Սըֆաթընըզ զիեատէ կէօու-
թէրիբ :

— Սըֆաթըմա պապմայըն. էվ-
լի օլտուշումտան, վազթնտան
էվվէլ ֆարըմըշըմ :

Գումբանեանըն Լաղըճըսը՝
քէօյլիւնին սաֆտէրուն պիր ա-
տամ վէ այ պէ այ տէյիլ 20,

հաթտա 5-10 փր. պիւէ վերէ-
մէյէճէկինի անըն թափր ու հա-
լինտէն աղնամըշ իտի իսէ տէ՛ ան
ճագ՝ ըէտտ ճէվապըյլա քէօյլիւյի
միւթէսիւր իթմէմէք իշիւն պիւր
թագըմ իսէյալի միւշքիւլաթ-
լար չըգարմաղա քէնտինճէ գա-
րար վերիպ, չէօյլէ տէտի.

—Այտա 25 փրանք վերէճէք-
սինիզ:

—Չօգ տէյիլ մի, միւսիւ:

—Տէյիլ տիւր. էօլտիւքտէն
սօնրա եիւզ միսլինի ալաճագ-
սընըզ:

—Էօյլէ իսէ վերիւրիմ:

—Արապա վէ թրամվայ իշ-
լէյէն սօգազլարտան կէչէրի-
սինիզ:

—Հէլպէթ տէ կէչէրիմ:

—Օլմատը. պու իշ զակօնը-
մըզա գարշը տըր:

—Սէպէպ:

—Իհթիմալ քի առապա վէ եա
թրամվայըն ալթընտա գալըպ:

—Թօհաֆ շէյ, հօլտա կիտէր
իքէն կէօլիւմ, գարանճագ
տէյիլիմ եա:

—Էօյլէ ամա, օլմազ:

—Բէք էյի, պունտան սօնրա
կէչմէմ:

—Թիւթիւն գուլանըրմըսը-
նըզ:

—Իսթէր իսթէմէզ:

—Թիւթիւն սիզին կէօյիւս
իլլէթինէ մէլպթէլա օլմանըզա

սէպէպիւթ վերէպիւր վէ գու-
բանեա պու եիւզտէն զարար-
տիտէ օլուր:

—Չօգ շէյ. . . Էօյլէ իսէ իշմէմ:
ասլը պէն տէ պրագմագ իսթէ-
հօրըմ:

—Թրամվայ վէ չըմէնտըֆեր
հօլլարընտան կէչմէյէճէքսինիշ:

—Կէչմէմ:

—Քիւրաճը պէյիւրինէ պինմէ-
յէճէքսինիզ:

—Պինմէմ:

—Կիւնէշ պաթտըզտան սօն-
րա խանէտէն տըշարը պուլուն-
մաեաճագսընըզ:

—Պուլունմամ, միւսիւ, պու-
լունմամ:

—Ասլա իշկի գուլանմայա-
ճագսընըզ:

—Գուլանմամ:

—Հըրսլանմամագ իշիւն Պօլ-
սատա գօնսօլիտ օյնամայաճագ-
սընըզ:

—Ջաթին օյնամամ:

—Պու թէնպիհաթըմըզա մու-
զայիւ հարաքէթտէ պուլունտապ
թէլէֆինիզէ սէպէպ օլուլանըզ
պիւր բարա ալամայաճագսընըզ:

—Թէնպիհաթընըզը նօզթա-
սը նօզթասընա իճրա իտէճէիմ:

—Սճէլէ իլէ ունուլթուուզ սօր-
մաղա, էվլիմիսինիզ:

—Նէ թօհաֆ սիւալ. . . Էվ-
լի օլմաեան ատա՛ Էվլատ սա-
հապը օլուր մու:

—Էհլիշիզ սա՛ղ մը:

—Թուռք կիպի:

—Օնունկա ապա գալկա ի-
տուպ հրքոս չըգմանաճագսընը:

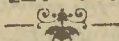
—Իչթէ պու թէքիֆինիզ եու-
տուլուր մանուն տէյիլ տիր:

—Էվլատընըզըն իսթէգպալի
իչիւն եուտաճագսընըզ . հչինիզ
իլէ գալկա իտուպ գանընըզ
տէօնիւպ տէ նիւզիւլ իտապէթ
իտէր հօլիւրսէնիզ՝ գումբանեա
զարար իտէր:

—Տիճա իտէրիմ, շու թէքի-
ֆինիզտէն վազ կէչին:

—Միւմքիւն տէյիլ:

—Միւմքիւն տէյիլ իսէ՝ հիչ
պիրինին տէ իչինէ կէլմէզ .
չիւնքիւ պիրատամ թաշ օլմա-
լը քի գարըսընըն թավը ու հա-
րաքէթինէ սապր եթսին . պու-
նա մուղապի 15.000 ֆրանք
տէյիլ՝ 150.000 ֆրանք դալա-
նաճազընը տախի պիլսէ՝ գարը-
սըյա իւրըլթըսըզ կէչիրէմէզ-
օ շէրայիթ իլէսէն քէնտինիսի-
կուրթայա գօյամազսըն, նէ՛րտէ
գալը պէնիւ . տէյուպ շաբգասը-
նը ալըր վէ չըգար կիտէր:

(4)

Գասընյարըն մօռասը

Պիր կիւն լէթայլ ֆչինասըն
պիրի՝ էլինտէ պիր գատըն շաբ-
գասը . պուլունտուլու հալտէ գօ-
շարագ կիթմէքտէ իքէն, եօլ-
տա ահպապնտան պիրինէ թէ-
սատիւֆ իտէր:

Ահպապը — եա հու . իսայր օլա,
պէօյլէ շմնտըֆէր վէ եա վա-
բօր կիպի սիւրաթլը կիթմէնի-
զին սէպէպի նէ՛ օլույօր:

—Աման պիրատէր, վագըթը
իքի իտէլի՛ . պէնի եօլունտան
ալըգօյա՛, միւմքիւն օլտա՛ պա-
լօնկա ուչաճազըն:

—Պէպէպ:

—Պէ ճանըմ, պիզիմ մատամ
սօն մօտա պիր շաբգա իսթէտի.
կիթտիմ ալտըմ, շիմտի աճէլէ
կիթտիզիմին ս՛պէպի շու տըր
քի, մօտասը տէյիլմէտէն շաբ-
գայը մատամա թէսլիմ իտէյիմ,
զիրա մալիւմ ա՛, գատընլարըն
մօտասը կէճէ—սէֆա չ՛չէյինէ
պէնզէր, սապահ աշըլըր, կիւն-
տիւզ զայպ օլուր:

(5)

Պիր ալօգասընըն քուգօմասը

Իհթիյար ալօգաթըն պիրի՛
քէնտի պիր թանէճիք գըզընը
տէլիգանլը պիր ալօգաթլէ էվ-
լէնաիրտիզի վագըթ՝ քուգօմա
մագամընտա 20.000 ֆրանք գա-
զանաըրտճագ պիր տալա թէս-
լիմ իտէր տամասընա:

Տիւյիւնտէն պիր ալ սօնրա՛
պիր ագչամ տամատը խանէյէ
ալտէթինտէ՝ ալթուն իլէ տօլու
պիր քէսէյի դայըն բէտէրինէ
կէօսթէրիպ շէօյլէ տէմիշ:

—Բէտէրի ազիզիմ, պանա
հալալէ իթմիշ օլտուղունուզ մա-
հուտ տալայը պու կիւն գալան-
տըմ վէ իչթէ 20.000 ֆրանքը
ալտրմ:

—Նասըլ . տալայը պիթիր-
տի՛ն մը:

—Էվվէթ, վէ թէաճիւպ իթ-

տիմ քի պէօյլէ գօլայ պիր տա-
վայը շիմտիյէ գատար նանըլ
օլմուշ տա սիւ գապանամամըշ-
սընըզ :

— Պէ հէյ պուտաւա , զանն
իթտին քի պէն սէնին կիպի ա-
զլըսըղ մըլըմ . թամ օն իքի
սէնէ օ տավայըլա պէն կէչի-
միշ իտիմ . սէն նիշիւն քեար-
կիր ազարէթ կիպի պէօյլէ պիր
տավայը իքի կիւնին իչինտէ
պիթիրտին . . . եազըգ , եազըգ :

(6)

Իֆի մասնագէտէր

— Էօթէնի , սանա պէօյիւք
պիր ըիծամ վար .

— Նէ օ , խայր օլա ,

— Վալիտէմէ սէօյլէյէսին քի
պէն ժագը իսթէմէմ , ալմայա-
ճաղըմ .

— Տիվանէ մի օլտուն գըզ ,
քէշլէ պէնիմ տէ էօյլէ շիք
պիր նշանըլմ օլայտը . նէ կէօր-
տին քի իսթէմէյօրսըն .

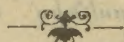
— Շիմտի սէօյլէսէմ օնուն
սանա զարարը եօգ տէյէճէքսին :

— Սէօյլէ պագայըմ , զարարը
պիր չէյ իսէ պէն տէ գայիլ օլ-
մամէվէ վալիտէնի գանտըր-
ըրըմ :

— Կէչէն կիւն տըգգաթ իթ-
տիմ քի կէօղիւնին պիրի էյրէ-
թի իմիշ , հաթտա Բարիպտէ
հաբտըլմըշ . պէն էօյլէ թէք
կէօղիւ գօճայը նէ հաբաճաղըմ :

— Էյ ինան օլտուն քի սէն չօգ
պուտաւա պիր գըզ ըմըշ սըն .
քէշլէ պէնիմ տէ էօյլէ զէնկին

վէ քիպար պիր գօճամ օլայը-
տը տա իքի կէօղիւ կէօրմէզ օ-
լայտը : Գօճալարըն կէօղիւ աչը-
զը մագպուլ տէյիլ տիր տէրլէր .
տուա էթսէնէ քի պիր կէօղիւ
կէօրմէզ , եինէ սէն քեարըլ չը-
գարսըն . չիւնքի իտէճէքլէրի-
նին եարըսընը կէօրիւր եարը-
սընը կէօրմէյէճէք տիր :

(7)

Ֆէննի էՅԼԷՆՃԷ

Սալսն պաղչեսի

Պէօյիւճէք պիր սիւնկերի էյիճէ
չիչիրմէք իչիւն սըճագ սու իլէ ըս-
լաթմալը . օ սուեուն եարըսընը սը-
գըպ չըգարտըգտուն սօնրա՝ սիւնկէ-
րին տէլիքլէրինէ իքիչէր իւչէր տա-
րը , գուշ եէմի վէ քէնէվիր տանէ-
լէրի պրագմալը . պատէհու սիւնկերի
պիր ինճէ իր վէ եա գէնճիր իլէ
թափանտան վէ եախօտ կիւնէշի կէօ-
րիւր պիր քէնչէրէյէ եագըն աւմա-
լը : Պիր հաթթա հէր սապահ սիւն-
կերին տէօրթ թարաֆընա սօռեգ սու
սէրքմէլի . 7-8 կիւնտէն թօխուլա-
րըն Փըշգըրըլմասը կէօրիւլէճէք , վէ
չէքիտէ կէօթէրիւտիդի կիպի կէօ-
նակէօն եարագլար իլէ տօնատըլմըշ
կիւլէլ պիր քօշի-Միսսանա մալիք
օլաճագսընըզ : Իշթէ սիյէ սագսընըզ
վէ թօփրագօըզ պիր պաղչէ :

(8)

Անքիզաճը իյն Համալ

իէննալը թամահքեար պիր անթիգաճը՝ պիր քիւֆէ տօլուսու Սաքսօնիա թապաղարընը մաղաղասընա կէօթիւրմէք իշիւն համալա վերիր։ Եօլտա կիտէր իքէն, համալիյէսինի վերմէմէք իշիւն շէօլէ պիր թէտպիրտէ պուլունուր։

— Պանա պագ, համալ, բարո՞մը խթէրսին հօգսա սանա իւշ նասիհ «թ մը վերէյիմ»։

— Ճանըմ, պէն նասիհաթը նէ՞ եարաճաղըմ։

— Վերէճէիմ նասիհաթլար էօյլէ պիտիլին շէյլէրտէն տէյիլ տիր. վագըթ օլուր քի հէր պիրի պիր ալթուն տէյեր։

— Հայտէ էօյլէ օլսուն, պույուր պագալըմ։

— Պիրինճի նասիհաթըմ շուտըր քի, «զիւյիւրտիւք զէնկինլիքտէն էյի տիր» տէրլէրսէ՝ ինանմա։

— Ա՛ դուզում, պունու քիմ պիմէզ։

— Եա իքինճիսինի իշիթսէն...

— Սէօյլէ պագալըմ։

— Պէքեարլըգ էվլիլիքտէն էյի տիր տէրլէրսէ՝ ինանմա։

— Տէսէնէ՞ պիզ եիւրիւ պատիհապա թաշըյօրըլ։

— Նէտէ՞ն։

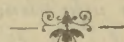
— Էօյլէ եա, պու սէօյլէտիրլէրինի քիմ պիմէզ։

— Եօգ, եօգ, ասըլ իշ իւշիւնճիտէ տիր։

— Օլտու օլաճագ, հայտէ օնուտա իշիտէլիմ։

— Եանուն եիւրիւմէք արապայըլա կիթմէքտէն էյի տիր տէրլէրսէ՝ սաղըն օնա տա ինանմա։

Համալ՝ էմ, յինին պօշա կիթմտիլինի պու սէօյլէրտէն աղնաեուպ, քիւֆէի արդասընտան ֆըրլատարագ. «Պագսանա եահու, շու քիւֆէնին իշինտէ սաղլամ 1 թապագ, պիր քեատէ վէ եա պիր պատհ զալտը տէրլէրսէ՝ սէն տէ օնա հիշ ինանմա» տէմիշ տիր։

(9)

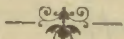
Պիր Խասիս (քասնահիսար)

Խտսիսին պիրի՝ շէքսիրմիշ օլտուղու ֆօթօլրաֆընը տիւքեանըն գօնշուսունա կէօթէրպ սիւալ իտէր։

— Նասըլ, պանա պէնզէմիշմի, պիր դուսուր եէրի վաթ մը տըր։

— Հիշ պիր գուսուրու եօգ. զէրլէ գատար ֆարգը օլմայա-

րադ սանա պէնզէյօր. չիւնքիւ,
օ տասէնին կիպի սատագա վէր-
մէք պիւմէզ. . . :

(10)

ՍԻՒԱԼ — ՃԷՎԱՊ

Փարա նէ՞ տիր .

— Ինտան թապիր օլունան մա-
քինայը իչլէթտիրէն իսիմ տէր :

Էվլիլիք նէյէ պէնզէր .

— Իքի նաթուրալար պիրպի-
րինէ ույարլարաւ Եննէթ պախ-
չէսինէ , էկէր ույմաղլարաւ ճէ-
հէննէմ հալվէթինէ պէնզէր :

Թրադօմա նէ՞ տիր .

— Էվլիլիք տիւնեառնտա եօլ-
ճուլուգ իթմէք իսիմէյն գըզ-
լարըն միրուրիյէլէրի :

Տօթթօրլարըն գոսուրլարը
նէ՞ իլէ էօրիւլիւր .

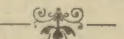
— Գարա թօփրադ իլէ :

Եալանճըլըգ նէ՞ տիր .

— Կէչէր ագչէ :

Բաղը նէ՞ տիր .

— Պաշ մի սթանթիգ , եանի
իսթինթապ էտիճի :

(11)

Չամուռնք քէօթէք

Պիր վազըթ Բարիզի զիյա-
րէթէ կիթմիչ օլան ինկիլիզ ա-
ւըլլատէկեանընտան պիրի՝ պիր
կիւն Սէն ըրմաղը քէօթըիւսին-
տէն կէչէր իքէն՝ այազլարը
չամուրլու պիր քէօթէք՝ մէրգում
ինկիլիզին հէնուլ բառլաթտըր-
մըչ օլտուղու թէմիլ բօթինլէ-
րինի չամուր իլէ միւլէմմա ի-
տէր : Ինկիլիզ՝ էլինտէ պուլու-
նան ինճէ պաստօնուլա քէօթէ-
յին գույրուլունա հաթիֆճէ
պիր իքի տէֆա վուրտուգաան
սօնրա՝ քէօթըիւսին պիր թա-
րաթընտա օթուրմագտա պուլու-
նան լուստրա պօյաճըսընա եա-
նաշըպ՝ բօթինլէրինի թէմիլ-
լէթտիրի :

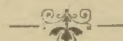
Իրթէսի կիւնիւ եինէ այնի
հալ մէրգում ինկիլիզէ վուգու
պուլուր վէ պէօյլէճէ պիր գաչ
կիւն տէվամ իթտիզինտէն՝ մէ-
րազա տիւչէր վէ քէօթըիւյէ եա-
գչն պիր մահալտէ տուրուպ
աըգգաթ իտէր քի՝ մէղքիւր
քէօթէք Սէն ըրմաղընըն քէնա-
րընտա այազլարընը չամուր ի-
լէ միւլէմմա իթտիքտէն սօնրա

քէօբրիւնիւն իւզէրինէ չըզըպ՝
թէմիզ բօթին վէ եա չիզմէ
կիյմիշ հօւճուարա պէքլէյօր,
այազլարընը օնլարա սիւրիւս
չամուռլաթմազ իչիւն:

Ասըլատէ ինկիլիզ արթըզ
աղնամըշ իտի քի քէօբրիւ. իւ-
զէրինտէ պուլունան լօստրաճը
տըր քէօբէին սահապը. պինտէն
ալէյհ նաղիքեանէ սուրէթտէ
մէրզումու իսթինթագ իթմէյէ
պաշլար: Պօյաճը էվվէլա ինք-
եար իտէր իտէ տէ՝ նիհայէթ
մ, ճպուր օլուր իգրար իթմէյէ
քի՝ ախզուիթալարըն քէսատլը-
զընտան, պա խոսուս շիմսիքի
վազըթտա բէք չօզլար բօթին
վէ չիզմէլէրինի էվտէ թէմիզ-
լէթտիրմէքտէ օլտուզունտան՝
մէճպուր օլմուշ քէօբէյի պու ի-
շէ ալըշտըրըպ՝ անըն սայէսին-
տէ միւշթէրի թէտարիք իթ-
մէյէ:

Ինկիլիզ՝ պօյաճընըն վէրտիլի
իշպու իյզահաթը՝ տան վէ քէօ-
բէյին պու տէրէճէ զիքեավէ-
թինտէն զայէթ խօշլանդ պօ-
յաճըլը մէմնուն իտէր վէ քէօ-
բէյի սաթըն ալրպ պէքապէր
Լօնտրայա կէօթիւրիւր իտէ տէ,
պիր ազ վազըթ սօնրա քէօբէք
գաշար Բարիզէ կիտէր վէ էլ-
վէլքի սահապըսընըն եանընտա
թէքրար էսկի զէնաաթըլա,

եանի չամուռըլըզլա մէշպու
օլմալա պաշլար:

(12)

ՖԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹ

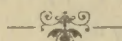
Աղաճլար իւզէրինտէ հասըլ օլան
դուրտլարը տէֆ իթմէք իչիւն՝ տօ-
մաթէզ հաքրազլարընը պիր գաշ
կիւն սու իչինտէ պրազտրդտան սօն-
րա՝ օ սու իլէ մէյվէ վէ կիւլ աղաճ-
լարընը ըլլաթմալը տրք: Պիր իքի
կիւն սօնրա՝ գուրտլարտան էսէք
կէօրինմէյէճէք տիր:

*
* *

Իլիմոնու ուզուն միւտտէթ սազ-
լամագ իչիւն սօուգ սու իչինէ իքի
բարշա քէօմիւր աթըպ իլիմոնլարը օ
սուտա պրազմալը. հաֆտատա պիր
տէֆա եալընըզ սուլու տէյիշտիրմէլի
տիր: Պու թէրթիպլէ իլիմոնլար պիր
գաշ այ տաեանըր:

*
* *

Եուժուրթալարը 20 կիւն գատար
թալէ սազլամագ իչիւն՝ օնլարը թէ-
միզ վէ սօուգ սու իչինէ պրազմալը,
վէ օ սուլու պաղը պաղը տէյիշտիր-
մէլի տիր:

(13)

Պի՛ր Հօճա

Լէթայիֆշինաս հօճանըն պի-
րի՝ պիր քէօյ տիւլունի. նէ կի-
տէր, վէ խանէտէ պուլունան
գալապալըղը կէօրէրէք՝ «փա-
պուճլարըմ չալընմասըն» տէ-
յուպ՝ բապուճլարընը գօյնունա
սագլար վէ պիր քէօշէտէ օթու-
լուր: Խանէ սահիպի՝ ատէթտէն
օլտուղու իւղրէ հօճանըն հանը-
նա կիտիպ հալ խաթըրը սօր-
տուգտան սօնրա՝ տէր քի:

— Հօճա էֆէնտի, գօյնունուզ-
տաքի նէ՞ տիր:

— Պիր ըիսալէ:

— Նէ՞ ըիսալէսի:

— Բապուճ ըիսալէսի տէրլէր,
կիւղէլ պիր շէյ տիր:

— Նէ՞տէն պահս իտէր:

— Ֆէննի մուհաֆազատան:

— Աման, նէ՞ կիւղէլ շէյ:

— Էվլէթ, կիւղէլ շէյ տիր:

— Արանըլսա սահաֆլարտա՝
(քիթապճը) մը պուլունուր:

— Խայըր, գաֆաֆլարտա պու-
լունուր:

— Աճապա պիր աղ կէօրէպի-
լիւմիլիլ:

— Աման, շիմտիլիք օլուր շէյ
տէյիլ տիր:

— Էյի ամա, պէօյլէ գօյնու-
նուգտա հըֆղ իթմէնիլտէն նէ՞
մանէա չըգար:

— Պիրատէր, շիմտիլիք գօյ-
նունա հըֆղ իթմէլ իսէմ, մա-
նէասը գաչար:

(14)

Նէ՛ եֆերսէն՝ աճը պիլէրսիճ

Իխթիյար պիր բէտէր՝ վարի-
տաթընը պիրիճիք օղլունա թէրք
իթմէշ օլուպ, պիր աղ վագըթ-
տան սօնրա խայըրսըղ էվլատ
բէտէրինի գալուտան տըչարը
գօլար: Պիչարէ իխթիյար սօ-
գագտա տուլուպ, թօրնունա
տէր քի:

— Եավրում, կիթ հսկի քէպէ-
մի կէթիր քի եօլ իսթիւնէ սէ-
րիպ տիլէնէիմ:

Տէտէսինի կայէթ սէվմէքտէ
օլան զէքի չօճուգ՝ աղլաեարագ
քէպէյի կէթիրտիղի վագըթ բէ-
տէրինէ եագլաշըպ տէր քի: —
Պէօյլէք պապամըն քէպէսինի
կէօթիւրիյօրըմ քի օթուրուպ
աիլէնսին: Լաքին եարընը
քէսիպ քէնտին իչիւն սագլա-
մալըսըն:

Բէտէրի թէաճիւպլէ սէպէպի-
նի սօրտուգտա, չօճուգ՝ — Պէն
պէօյլիւպ սէնի էվտէն գօլ-
տուլունա՝ պէլքի սանա լաղըմ
օլուր: Ճէվապընը վէրիր:

Չօճուլուն պու սէօղլէրի բէ-
տէրինէ թէէսիր իտուպ՝ իխթի-

յար պապաւնտան ալֆ տիլէ-
տի վէ վէֆաթընա գատար անա
րայէթ ու հլւրմէթ էլլէտի:

(15)

Չօճուգ իյէ քէսէր

Չօճուգուն պիրի բէտէրինէ սիւալ
իթմիշ:

— Պապաւնտան, կէօք կիւրլէ-
տիլի վազըթ պէօյիւք պիր ըշլօ օլու-
նօր, աճապա նէտէն տիր:

— Հափտա աղլըլըօ օլուր տէ,
իշթէ էօլլէ հէր թարաֆտան չաօար:

— Էօլլէ իսէ սէնին տէ հէր կիւն
զիյատէ աղլըլըլըն օլմալը բի պիր մէյ-
խանէտէն պիր մէխանէյէ կէզիպ չաղը-
նօրսըն:

(16)

Գաւրը զօճա

Գաւրսը — Պապաւնտան, կիտէյօրմը-
սըն:

Գօճասը — Էվվէթ, կիտէյօրմ, նէ՞
վար, պիր շէյ՞ մի լաղըմ:

— Էօլլէ ես, շու եօօ, պու
նօօ, հէլէ բէօմիւր հիշ եօօ:

— Պէ գ'արը, պիր սապահտա
պիր շէյ իսթէմէմ տէսէն օլմալ մը:

— Ճան՞մ, իսթէտիրլէրիմի կէ-
թիրմէօրսըն, իսթէմէվսէմ հալիմիզ
նէրէյէ վարաճաօ:

(17)

Խալըր սէօլլէմէզիմ պիրի

Շէհրին պիրինտէ իգամէթ
իթմէքտէ պուլունան պիր զաթ
պիր զաչ սէնէլէր տիլէր պիր
շէհրէ կիտիպ՝ հանայի ալտէ-
թինտէ քէնտի զօմչալարընտան
խալըր սէօլլէմէզի եատ օլունան
պիրիսին, իթսատիւֆ իտէրէք,
«էլէր պունճա վազըթտան պէ-
րու թէրք իթմիշ օլտուլում
խանէ վէ ֆամիլեամ իւզէրինէ
խալըրը պիր հափտաիս վէրիւր
իտէն՝ եվտէքի բաբաղան պու-
շումու սանա վէրէճէիմ» տիր:

— Էօլմիշ բաբաղանը՞ մը վէ-
րէճէքսին պանա:

— Վա՛յ, բաբաղանըմ հօլտիւ:

— Էվվէթ, բէտէրինիլին վէ-
ֆաթընտան պիր հաֆթա եվվէլ:

— Ահ, պապամ տա հօլմիշ:

— Վախտէնիլին վէֆաթըն-
տան պիր այ սօնրա:

— Տէմէք վախտէմ տէ հօլ-
միշ:

— Կիլինինիլին վէֆաթըն-
տան իւշ այ եվվէլ:

—Վա՛յ, զե՛վճե՛մ տե՛ հօլտիւ .

—Է՛վլատլարընըն միւ թեհսիբ
աճըլալընա թեհհամիւլ խեհմե-
յուպ . . .

—Ա՛յ, է՛վլատլարը՛մաա հօլ-
տիւկեր .

—Խանէնիզին եանմասընտան
պիր հաֆթա եվվե՛լ .

—Տեհեհե՛ է՛վիմիզ տախի եան .
մըշ վե գուքու թօփրագտան
պաշգա պիր շեյե՛մ գալմա՛մըշ :

—Է՛վվեթ , վե է՛վին արսասը
յոն՝ կեճիբաիլինիլ իշիւն՝ ար-
թըզ հօլմիւշաինիլ զանն խե-
ւեք մահլիւլե կիթմի՛շ տիր .

—Եահու, պու նե՛ խայըր սեօյ-
լեմեզ ատամ՝ ըմըշըն .

—Այըպլամա գօնշաճըզըմ,
խամիմ «Խայըր սեօյլեմեզ» օլ-
տուղտան սօնրա, արթըզ պէն-
տեն խայըրը պիր ճեվապ պեք-
լեմեք քեարի ագըլ՝ մը տըր :

(18)

Մայմուն աշնըրդը

Մայմուն մըսըր պուղտայընտան
գեյատեօիյլէ հազգ իթտիղինտէն՝
մայմուն աշնա չըգանլար պիր տէս-
թիյէ մըսըր պուղտայը գօնապ մայ-
մունուն պուղունտուղու աղաճըն ալ-
թընա պրազըր սափուշուրլար : Մայ-
մուն՝ աղաճաան էնիպ էլինի աէսթի-
նին տար պօղազընա օօգար վե մը-

օըտտան պիր ափուճ ալըր : Հալ պու-
քի եուսըուղունու կերի չէքիպ չըգա-
րամապ վե էօլէճէլինի տե պիլսե՛
ադըլ էտիպ ափուճունտաքինի պօշաթ-
մազ քի էլինի կերի չէքիպիլին : Իմ-
տի չաղըրըպ պաղըրմաղա պաշլար
վե ավճըլար կէլիպ աշը լծուլթար-
լար :

(19)

Աշահագըր իյե Պօրճու

Աշահագըլընըն պիրի՝ պօրճ-
լուսունուն խանէսինէ կիտէր .

—Արթըզ պու կիւն շու պի-
լիմ հիսապը պիթիթեճէքսինիլ
աէյլի՛մ մի .

—Պէ՛ գարտաշ , սէն տէ տա-
յիմա մինասիպէթսիլ պիր վա-
յըլթաա կէլիբին .

—Բէք էյի , նէ՛ վադըլթ կէլէ-
յիմ քի մինասիպէթլի օլտուն .

—Պէնիմ պուրատա պուլուն-
մատըզըմ վազըլթ . . .

(20)

Պիր Հիյեպալ

Պիր տէֆա Ալէրիգալընըն
պիրի Լհալիյէ իլան խեք քի ,
պէօլիւճէք պիր տալօն քիրալա-
լամըշ օլտապ , օրատա քինտի ի-

ճատքերտէսի օլան վէ թէաճիւ-
պէ շայան թէք թէքերէքլի
պիր արագայը էնշարը ամմէյէ
վազ իտէճէք տիր . մէզքիւր ու-
րապա՝ պէկիրտիզ , իսլիմսիզ վէ
էլէքթրիքսիզ օլարագ կիտիպ
կէլէպիլէճէք իմիշ :

Իշպու իլան իւզէրինէ՝ մէրա-
գա տիւչէն խընճախընճ ահալի
մէզքիւր սալօնա տօլմուշ . Ամէ-
րիկալը իսէ՝ տուխուլիլէ փարա-
լարընը տէրճէպ իթտիքաէն վէ
սիյահ պէզ իլէ էօրթիւլիւ պիր
շէյ կէթիրիպ սահնէնին օրթա-
սընա պրագտըգտան սօնրա՝
բէրտէնին արգասընտան զայպ
օլուր :

Հազրուէ՝ շու թէաճիւպէ շա-
յան արապայը կէօրմէք իշիւն
էբէյիճէ վսգըթ պէքլէտիքտն
սօնրա արթրգ թէհամմիլիւ
թիւքէնիպ՝ իշլէրինտէն պիրի
սահնէյէ աթլար վէ էօրթիւլի-
գալտըրտըգտա նէ՝ կէօրսէլէր
էյի . — Եաբուլարտա շաֆուր
թաշըր պիր թէքերէքլի իօթի-
քա արապասը :

(21)

Խասքա իյէ Հէֆիւ

Խասթանըն պիրի՝ կիւնտէն
կիւնէ էյիլէշմէքտէն իշթիհասը

աշըլըպ եէյէճէք իւթէր իսէ աէ,
հէքիմ ռուխսաթ վէրմէտիլին-
տէն սիւքիւթ իթմէյէ մէճպուր
օլուր :

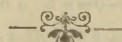
Պիր կիւն եիինէ մէրգում տօք-
թու կէլիպ խասթանըն նապ-
շընա պագտըգտան սօնրա սիւալ
իսէր .

— Տիւնտէն պէրու նաօըլսըն .

— Շիւքիւր , էյի իմ , պիր ազ
տէր Բանսըլըլըմ վար . աճա-
պա քիւլպաստը եէյէիմ մի .

— Ոլմազ . . էյի օլունճույա
գաւտար եախն չօրպատան պաշ-
գա պիր շէյ եէմէյէճէքիւն .
տիւնքիւ թէրթիպ էթտիլիմ
հապը եաթտու՝ մը .

— Տօքթօր , տօլրուսուսու ազ-
նաճագ իսթէրմիսին , պէն՝ ոէ-
նին էլինէ տիւշտիւլիմ կիւնտէն
հապը եաթտու՝ :

(22)

Իֆի կիւզէյ թաշար

Շէհիւլի պիր զէնկին մատամ՝ Եազ
մէվօթիմտէ հապա թէպտիլի զըմնտա
պիր քէօյտէ իգամէթ իթտիլի վագըթ ,
գօնշուսու պուլունան պիր քէօյլի
գարբսը մէրգումէյէ հօշ կէլտինէ կի-
տէր : Շէհիւլի մատամ՝ քէնտի միւ-
ճէվհէրաթա տաիր օլանճա վարի-
տաթընը քէօյիւ գարբսընա կէօ-
թիւլիպ հինա թափուլու կիպի մազ-
րուլանմազա պաշար : քէօյիւ գա-

ըն՝ պիր չէք մէծէ տէրունին տէ էլ մաս
քիւրէլէր, հազում վէ բրողան թա
թաշարը յա տօնապարզը ինչիւք վէ
պիլէզիքլէրի կէսրտի բաէ թէ հաշար
տէ գալարագ սիւալ իտէր :

— Ա՛հ, նէ՛ կիւզէլ շէյլէր. պուն-
լարը նէ՞ գատար վագը թտան պէրի
սաթըն ալմըշընըզ տըր :

— Եարըսը վախեմտէն միրաս
գալմըշ տըր, հարըսընը տաիի գո-
ծամ վէրմիշ տիր :

— Շիւպհէսիզ յօգ պահալը շէյլէր
տիր պունլար :

— Էվվէթ :

— Սէնէտէ նէ՛ գատար իրատ կէ-
թիրիքլէր :

— Նաաթը . . . իրատ մը կէթիր-
սինէլը . . . պիրաքիս, սէնէտէ պիր
իքի տէֆա պէն գուլումծույա պիր
գաշ զրուշ վէրիպ պունլարը թէ միդ-
լէթ տիրիքլիմ :

— Իշթէ պու օլմատը . . . տէմէք
օլույօր քի՛ սիդին պու թաշլարընըզ՝
պէնիմ պապամտան գալմա իքի թաշ-
լարըմա հիշ պէնզէմէզլէր. անլէրտէն
սէնէվի 20—30 լիրա իրատ ալլըրմ :

— Սահի՞հ մի սէօլէյօրսընըզ. նէ՛
պիշիմ թաշլար տըր քի 20—30 լի-
րա գաղանտըրը յօրլար սիզէ :

— Իշթէ շու ըրմաղըն հանընտա
պուլունան տէյիրմէնիմիդին իքի թաշ-
լարը տըր :

Պու կիւզէլ ճէվապ իւզէրինէ շէ-
հիրլի մատամ նատիմ գալմըշ վէ
հինտ թափուղու կիպի դուրուրիյէթի
սէօնմիւշ տիր :

(23)

ՏԷՆՆԻ ԷՅԼԷՆՃԷ

Իրաաքլը սաաք

Սաղ էլինիզէ պիր մըգնատըզ բար-
շասը, սօլ էլինիզէ տէ պիր սաաթ
ալընըզ. սաաթըն իշլէմէքտէ օլտուղու-
նու հաղըրունտան պիրինին գուլա-
ղընա հաղըրունտըրըզ իսպաթ իթտիր-
տէն սօնրա՝ սաղ էլինիզէ ալընըզ վէ
մըգնատըզ բարշասընըն իւսթիւնէ
գօյուպ թէքրար մէրգումուն գուլա-
ղընա հաղըրունտըրըզ զընդտա՝ սաա-
թըն պու տէֆա իշլէմէմէքտէ օլտու-
ղունու թաաճիւպլէ իպրար իթտիրէ-
ճէքսինիզ : Պատէհու հինէ սօլ էլի-
նիզէ ալըպ անմը իտէրիմ, իշլէմէ-
լիսինդ տէյուպ հինէ շախսը մէր-
գումուն գուլաղընա կէօթիւրտիդի-
նիզտէ՝ սաաթըն սիզէ իթաաթ իթ-
տիդինի, հանի իշլէմէքտէ օլտուղու-
նու իսպաթ իտէճէքսինիզ : Պունուն
սէպէպի իսէ՝ մըգնատըզըն սաաթը
հէման հարաքէթտէն մէնն իթմէսի
տիր : Եալընըզ, էլտէ մըգնատըզ
պուլունտուղունու հաղըրընուն ֆար-
գընա վարտըրմամագ լէին էլ շա-
րուգլըզըլա սաաթը սաղ էլինիզտէն
սօլ էլինիզէ վէ հա սաղտան սօլա
կէօթիւրմէլիսինիզ : Սաաթըն աուր-
մասընա վէ հա իշլէմէսինէ պիր իքի
սանիյէ մէյտան վէրմէք իշլէն տաիի
հաղըրունըզ գօնուշուպ անլէրի մէշ-
ղուլ իթմէլիսինիզ :

(24)

«Այաճրանկայա ոյնալը»

զ չօգ հալի վագթի եէ-
րինտէ օլուայ՝ պէշ ալթը
սէնէլէրտէն պէրու Ռումանիատա
սաքին պուլունան Վիչէն աղա
նումընտա պիր զաթ՝ պիր ագ-
շամ միւթատր իւզրէ չարշու-
տան խանէսինէ ավտէթինտէ,
էհլի մատամ Մարիճա՝ նէրտի-
պան պաշընտա անը գարշըլար.

— Եօգարը չրգմա Վիչէնիկ
աղա.

— Նէ՞ վար.

— Ուշագ պէրապէր կէլսին տէ՝
պիր թագըմ շէյլէր վար ալա-
սըն.

— Եարըն օլսուն. չիմտի ագ-
շամ եէմէյի վագթը տըր, պու
գատար աճէլէ՞ մի տիր.

— Քա ճանըմ, նասըլ աղնա-
թայըմ, հէբ պու կէճէ իչիւն
լազըմ օլան շէյլէր.

— Աղնայամատըմ.

— Պու ագշամ պիշիմ Վիք-
թօրուն իսմի տիր, միսաֆիր
կէլէճէք. աղնատըն մը.

— Պէ գուզում, իքի եաշընտա
չօճուղուն իսմինէ քիմ կէլէճէք.
վաղ կէշ տէ, չու ուշաղա սէօյլէ
եէմէյի հազըր էթսին.

— Իսթէրոն իքի այյըգ չօճու
օլսուն, ալաֆրանկայա ռոյմայր.

— Պու տէֆատա ուլմայալըմ,
օլմա՞ց մը.

— Չըլտըրալըն մը Վիչէն ա-

ղա. Ասիկէր, Էֆիմի տուտու,
հաթիֆ Գարլօնուն թագըմը պիւ-
թիւն կիւնտիւղտէն հապէր էթ-
տիլէր քի Վիքթօրուն իսմինէ
կէլէճէյիլ տէյի.

— Պէ՛ ճանըմ, պէօյլէ շէյլէր
լսլմէմէզ. . . նէրտէյիլ.

— Սէ՛ մէֆումսուզ սէօզ տիր.
ալիւնեանըն գպիր ուճանա պիլէ
կիթսէք՝ իսիմ թէպրիքի եա-
բարլար.

Վիչէն աղա՝ սէօշիւ ուղսթ-
մամագ իչիւն. — Փարզ խտէլիմ
քի էօյլէ օլսուն. պունու շիմտի՞
մի սէօյլէրլէր.

— Նէ՞ եաբայըմ պէն տէ
պիլմէզ իսիմ քի պու կիւն
Սէն-Վիքթօր տըր տէյի. սապահ-
լայըն սէօռ Ֆիլօմէնա կէլտի
սէօյլէտի.

— Հայ սաղլըգ սէլամէթ իլէ
սէօյլէյէլտի.

— Աման Վիչէն աղա. Երեմ-
եայ մարդարէ կիպի օղք սէօյ-
լէմէյէ պաշլամա. տլաֆրանկա-
յա ուլմալը. պու տէտիքլէրիմ
ալընմալը տըր, Չայ իչիւն պիր
օգգա Պիւսքի ի ի չ շիչէ եունան
գօնեաղը. բէնտէ ֆրանքա վէրի-
յօրլար. ալտանըզ տա ալթը ֆը-
րանքա ալմայալըն.

— Շու վէրտիզըն իդ օնօմի տէր-
սինտէն տալայը չօգ թէշէքքիւր
խտէրիմ.

— Եիւզ տիրէմ չայ.

— Չայնիք մի աչաճաղըզ.

— Բէք թօհաֆ սըն Վիչէն աշա . էն ազը երբմի քիչիտէն ղիյա տէ առամ կէլէճէք , անճագ էլվէրիւր . հէմ արթարսաթըլմազ եա :

— Էօյլէ եա . . . տահա պաշգա :

— Քէօշէտէքի էզաճըտան պիրէր քիւօ իքի տիւրլիւ իքսիրալաճագսըն . տահա կուսթօլու օլմասընը իսթէրսէն՝ պիր շիշէ Գիւրասօ իլէ պիր շիշէ տէ Անիլզէթ ալ :

— Մատամ , Սթանպուլու պուլունմայօրըզ քի կալաթանըն Մալթէզ սօգաղընա կիտուպ պուսըբարըչլարընը ուճուլճա ալալըմ . պուրասա իւշ տէօրթ գաթ ղիյատէ ֆիյաթ իսթէրլէր :

— Արթըզ ույտուրաճագսըն . նէ՞ չարէ . պաշա կէլէն չէքիլիր Ալաֆրանկայա ույմալը :

— Պազը վագըթ չէքիլմէյօր մատամ :

— Սըմարլայաճագ չօգ պիր չէյ գալմատը . պիր օգ գա մըրնի կլաւէ . իքի օգ գա էյի էլմա , պիր իքի օգ գա այվա . 20-30 բօրթու գալ . իքի կալօնուա էյի սիյահ շարապ :

— Օլտու օլաճագ , պիր ճամէտանա տա րագը կէօնտէրէյիմ :

— Բաղը իսթէմէյ :

— Ալաֆրանկայա ույսուեն տէյի սէօյլէյօրըմ :

— Եօգ , պայաղը շէյ օլուր . քիսար սուարէլէրինտէ գօնեաք սիւրիւլիւր : Պիր օգ գա Ժանպօն , պիր օգ գա տա սա-

լամի . . . ամա պունլարը տօյրաթ :

— Ժանպօն ոսլամիյի նէ՞ եաբաճաղըզ :

— Սապահա գարշը պիր չէրէզ թագըմը չըգարմազմըն . ղաշէր աճ աճընա տուրաճագլար :

— Էօյլէ եա . . .

— Եարըմ տուղինա գութու սարտէլասը , եարըմ տուղինա ըսթագօլ , իւշ օգ կա գատար տա չայ իչիւն տէօրթ քէօշէ քէսիլմիշ չէքէր իսթէրիզ :

Վիչէն աղա ճէվապ վէրմէյիպ . նէրտիպանտէն չգմաղա պաշլար

— Նէրէյէ՞ կիտէյօրսըն :

— Եէմէք օտասընա . ուշաա սէօյլէ եէմէյի վէրսին .

— Էյ պու շէյլէրի քիմ ալաճագ .

— Քիմ ալըր սա ալսըն :

— Չըրըբտըն մը Վիչէն աշա , իսսաֆիլէր շիմտի նէրէտէ իսէ կէլիրլէր :

— Էյ նէ՞ եաբայըմ , փաբասընը վէրէյիմ , պիրինի պուլ , կիթսին իսթէսիքլէրինի ալսըն կէլսին .

— Քա ճանըմ , սէնտէն պաշգա քիմ եաբապիլիր :

— Պէն կիտէրսէմ եարըն սապահա գարշը անճագ կէլէպիլիրիմ :

— Նէյէ :

— Պու սըբարըչլարընը ալմագ իչիւն թամ պիր կիւն լաղըմ տըր , կէլ վապ կէշ շու սէվսատան տա

եէմէք եէյէլիմ, մատամ, աճ-
լըգտան պայլընօրում,

—էյ աման, վիչէն աղա, էյ-
լէնճէյէ չըգմա. կէլիլէր սէ օնէ
այլպ շէյ օլաճագ,

—նէյէ՞ այլպ օլաճագ. կէլէն
միսաֆիրլէրէ պիրէր թաթլը իլէ
զահվէ իպրամ էտէրսին. իքի
եաշընտա շօճուգ իչիւն պու գա-
տար մէսարիֆ իտէր իսէք, իւս-
թիւմիզէ կիւլէրլէր, աղնատըն
մը. էյ պէն իսթէմէմ քի ալէմէ
կիլիւնճ օլայըմ, իշթէ սանա սէօ-
ղիւն սօղըուսու:

—Պէն չըլտըրաճագ տէյէլիմ.
եարըմ սուգտայըզ քի թաթլը ի-
լէ գահվէ չըգարալըմ:

—Բէք ալէա, մատեմ էօյլէ
տիր, եէմէյի եէտիքտէն սօնրա
պու ազշամ կէլէճէք միսաֆիր-
լէրէ խապէր կէօնտէրիբիզ, պէ-
նիմ իչիւն տէսին քի՝ պու կիւն
պիր եէշտէն թէլէկրաֆ ալմըշ
աճէլէթէն օրայա կիթմիշիմ.
պու սէպէպտէն սուարէմիզ եօգ
տըր:

—էյի պուլտուն. եարըն ազ-
շամ պույուրսունլար:

—Սագըն հա՛, արթըգ եարըն
ազշամ իրթէսի սագշամ դարըշ-
տըրմագ լաղըմ տէյիլ:

—Ճանըմ հիշ էօյլէ շէյ օլուր-
մո՛ւ:

—Նիչիւն օլմազ, չիմտի եէ-
մէյիմիլի եէտիքտէն սօնրա պէն

քիւչիւք օտայա չէքիլիրիմ, պի-
րիսի կէլիրսէ՝ պուրտա եօգ
տըր տէրսին:

—Ճանըմ, ալէմին կէչտիզի
քէօբրիւսինտէն կէչմէլի տէյիլ-
միյիզ:

—Պէն կէչմէյի վէրիրիմ:

—էյի ամա, ալաֆրանկայա
ուլմալը.

—Արթըգ սէն ալֆ իտէրսին
մատամ, էքսէրի ալաֆրանկա-
նըն եալընըզ պու կիպի չիրքին
հալլէրինի թազլիտ էտիպ ալէ-
մէ կիւլիւնճ օլմամագ իչիւն
պէօյլէ ալաֆրանկայա հիշ ույ-
մամալը, տէյուպ՝ վիչէն աղա
խաթմի քիլամ էյլէմիշ վէ սօղ-
րուճա եէմէք օտասընա կիթմիշ
տիր: Մատամ Մարիճա տախի
սիւքիւթ իտուպ քէնտի վահի
իտտաասընտան վազ կէչմիշտիր:

(25)

Թօփաշ իյէ Գանպուր

Թօփալըն պիրի՝ եօլտա պիր
դանպուրա թէսատիւֆլէ անը
իսթիհզայէ ուլմագ (մայթապ
իթմէք) իչիւն շէօյլէ տէմիշ:

—Եահո՛ւ, սըրթընտա թաշը-
մագտա օլտուղուն սանտըզլա

նէ՝ եէնի հաւատիս կէօթիւրի-
յօրսըն .

Գանպուր.— Եէնի հաւատիսի
սէն պէնտէն էյի պիւմէլիսին .
չիւնքիւ տայիմա էօթէտէ պէ-
րիտէ պօճաւանըպ սալլանըրսըն :

(26)

Գօրօմպօս

Ամէրիգայը քէշֆ իտէն մէշ-
հուր Գօլօմպօսա սիւալ իթմիշ-
լէր քի .

— Կէմիլէրին հա՞նկըսը էն
զիյապէ թէհլիքէտէն գուրթու-
մուշ սայըլըր .

Գօլօմպօս . — Գարայա չէքի-
լէնլէր :

(27)

Բէսէր իյէ Մախսիւս

Պիւր բէտէր քէնտի քիւչիւք
մախտումունա .

— Գա՛րօ, մէքթէպտէ տէրսի-
նէ աէվամ իտէնօրմոսըն .

— Էվվէթ պապաճըղըր .

— Քերականը եարը էթտի՞ն
մի .

— Պիթիլոտիմ պիլէ :

— Էօյլէ իսէ կէթիւր պաղալըմ .

— Նէյի՞ պաղաճաղօրն . բար-
չասը պիլէ գալմատը :

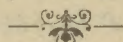

(28)

Պիր քեօյլիւ

Լէթայիֆչինաս պիր քէօյլիւ-
յէ սօրմուշլար քի . — Սիզին քէօյ-
տէ գա՞չ ագըլսըղ պուլունուր .

— Անը պիւմէմ՝ տմա՝ գա՞չ ա-
գըլը պուլունուրսընու սօրար-
սանըղ՝ պիրէր պիրէր սահապի-
լիրիմ . — տէմիշ :

(29)

Պիր կազէրաճըրնըն իյանը

Ամէրիգա կազէթաճըլարըն-
տան պիրի՝ պիր կիւն կազէթա-
սընըն պաշընտա պէօյիւք եաղը-
լար իլէ իլան իթմիշ քի, «Ա-
պօնէ օլմագ իսթէյէնլէր եալը-
նըղ աղճէ կէօնտէրմէյէ մէճպուր
օլմայըպ, զէնաթ վէ եախօս
թիճարէթլէրինին մահոուլա-
թընտան տախի կէօնտէրիլիւսէ՝
պապուլ օլունուր :

Պուճոնն իւզէրինէ՝ պիր կիւն կաղէթա իտարէսանէսինէ պիր ճէնաղէ սանտըղը կէթէրիրէր, իչինտէ շու բուսուլա վար իտի. «Իլանընըղը օգուտում, բէք մէմնուն օլտում, սէնաաթըմ թա. պութճուլըգ տըր»:

Պիր գաշ կիւն կէշտիքտէն սօնրատիկէր պիր սանտըղ կէօնտէրիլիպ, պուճոնն իչինտէ իսէ պիր գաղմա քիւրէք իլէ շու բուսուլա վար իտի. «Ապօնէ պէտէլինէ մահսուպ տըր. սէնասթըմ մէզարճըլըգ տըր»:

Պաշ մուհարիր պուճոն օգուր օգումազ՝ հէման միւրէթթիպլէրին եանընա դօշուպ՝ «Աման, կաղէթանըն պաշընտան իլանը գալտըրըն, չիմտի նէրէտէ իսէլէր՝ բուբազլար տա կէլիրլէր» տէմիշ:

(31)

Չօճուգ իղէ պէօյիւք վալիսէսի

Չօճուղուն պիրի՝ պէօյիւք վալիտէսինէ սօրմուշ:

—Նիչիւն «հայր մեր» սէօյլէտիղիմիղ վագըթ՝ պիր իքի հաթթալըգ եէյէճէմիղ էքմէյի տիլէմէյիպ եալընըղ «պու կիւն. քիւնի» տիլէրիլ:

—Զիւնքի պիր իքի հաթթա.

լըղը պիրտէն իսթէսէք՝ էքմէքլէր պայաթլանըր, թաղէ օլմազ:

(32)

Զեֆի պիր յօճուգ

Պիր բէտէր քէնտի էվլատընա:

—Օղլում, տայիմա թէրպիյէլի օլմալը վէ սէնտէն պէօյիւքլէրէ հիւրմէթ էյլէմէլիսին (Օղլու՝ բէտէրինէ քէօշտէ օթուրան գայնանասընը կէօթէրիպ):

—Էօյլէ իսէ սէն նիչին տայիմա պէօյիւք վալիտէմ իլէ գալկա իտէրիսին, մատէմ քի սէնտէն չօգ պէօյիւք տիր:

(33)

Միշոն

Յէյլէսօֆ Միլտոնա սօրմուշլար քի, — Գանուն՝ 14 եաշընտա պուլունան բրէնպէրէ մէէզունիյէթ վէրիյօր հիւքլումտար օլմաղա, անճազ, մէզքիւր գաւուն նիչիւն մէէզունիյէթ վէրմիյօր անլէրէ 14 եաշընտա իքէն էվլէնմէյէ:

Յէյլէսօֆ. —Զիւնքի պիր մէ.

մալիքի իտարէ ի թմէք՝ պիր
զտալնա դօմանտա ի թմէքտն
չօդ գօլայ տըր :

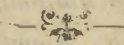

(34)

Սօկրատ

Աթինալընըն պիրի՝ ֆէյէսօֆ
Սօկրատա սօրմո չ քի . — Պիր ին-
սան էվլէնմէլի՝ մի, էվլէնմէմէ-
լի մի տիր :

Սօկրատ — Ա՛ գուզում, էվլէն-
սէ տէ լիւշման օլաճագ տըր, էվ-
լէնմէյսէ տէ՝ ճէվապը վէրմիշ
տիր :

(35)

Իլմի ճօղրաճիյա տէրսիսէ

Հօճա. — Սէօյլէ պագայլմ, պու
տիւննա նէ՝ իւզէրինտէ տէօն-
մէքտէ տիր :

Շակիրտ . — Փարանըն :

(36)

Իֆի ահպապար

— Օ՛, պուլտըրտունլար, պիրա-
տէր, նէ պախթըլը իմիշտինիզ :

Թաամ վագթը կէլտինիզ գայըն
վալտէնիզ սիզի սէվէր իմիշ :

— Աման, պիրատէր, պու եֆ-
քեարընըլը թապիհ իտինիզ, գա-
յըն վալտէլէր տամատլարընը
սէվմիշ օլտալար իտի, գըղլարը-
նը անլէրին պաշընա պէլա չը-
գարմաղլար իտի :

(37)

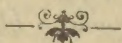
ՅԱՅԻՏԵԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹ

Գըրմըզը Թրուք

Եւզ վէ գըշ վագթըլարընտա սօֆ-
րանըզտան գըրմըզը թրուք պուլուն-
տուրմագ իսթէրսէնիզ՝ շու թէրթի-
պի իճրա իթմէլիսինիզ : Գըրմըզը
թրուք թօհումունու (թագէ օլմագ
շարթ տըր) 24 սաաթ սու. իչինտէ
պրագտըգտան սօնրա՝ եաշ հալինտէ
պիր քէսէ իչինէ տօլտուրուպ կիւնէ-
շին գարըշընտա ասալը : 24 սա-
աթտան թօհումլար ֆըշգըրաճագ .
իմտի՝ կիւպրէ իլէ էյիճէ գարըշմըշ
թօփրաղը պիր սանտըղա տօլտուրուպ՝
օ ֆըշգըրմըշ թօհումլարը եքինիզ վէ
արատա պիր սօուգ սու իլէ սուլայը-
նըզ : Այ վաղըլթտան թրուքլար քիւ-
շիւք սօղան գատար պէջիւլէճէք վէ
աֆիլէթ իտէպիլէճէքսինիզ, Պու թէր-
թիպ եազ մէվլիմինէ մախսուս տըր :
Կէլէլիմ՝ գըշ մէվսիմինէ : Պիր ֆըշը-

յը տեսժերէ իլէ օրժասընտան իբի-
յէ պէօլմէրի, պիր գըսմընըն իշինէ
էրիճէ գարըշտըրըլմըշ կիւպրէրի թօփ
րաֆ տօլտուրմալը, թօփուվարը է-
քինիլ, Ֆըշընըն տիկէր գըսմընը օ-
նա գարաֆ էտիպ մուհաֆաղալը պիր
բաթօյա (մահզէն) գօյունուզ, հէր
կիւն սուլամալը սօուգ սու իլէ: 5-6
կիւնտէն թրուրլար հասըլ օլուր:

Թօփրաղա գարըշտըրըլան կիւպրէ
կանիճէ օլմաղաա՝ գըրմըղը թրուրու-
տա կէօրէմէպսինիլ:

(38)

Գասըն օֆթօրլար զիյաւէքի

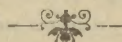
Գասըն ճինսինին զանն օլընտըղը
կիպի գալիֆ ճինս օլմատըղընը Ամէ-
րիգա գատընլարը իսպաթ իտիյօրլար:
Էկէր Ամէրիգա գատընլարընը հէր
կիւն նաղարը տիգպաթա աղ էյլէ-
տիքլէրի զարիպ շէլէրէ գարըշ եինէ
գատընլար պիր մէօլէք վէ սէնաաթ-
տա ֆէվզէլատէ տէրէճէյէ վասըլ օ-
լամաղլար տէնէճէք օլուրսա՝ պու-
արթըգ գատընլըղը աշըգտան աշըղա
զարաղ քեարանէ մուհաքէմէ իթմէք
տիմէք օլուր:

Ամէրիգա գատընլարը՝ քի կիւնտէն
կիւնէ մազհարը րէվաճ վէ թէրաֆգը
օլմաղտա օլան ֆէմինիլմիլէ ֆիքրի-
նի էն էվվէլ օրթալա գօյան պուլլար:

տըր, հէր խուսուստա էրքէքլէրլէ
միւստպէգա իպէպիլէճէքլէրինի ֆի-
լիյաթլա իսպաթա չալըշըյօրլար:
Իշթէ պու գապիլտէն օլարաֆ ախի-
րէն պիր նիւմայիշ տահա իճրա էյ-
լէմիշլէր տիր:

Շէօլէ քը, ֆիլաուէլֆիաաա պիր
ղիյաֆէթ թէրթիպ օլընմըշ, վէ պու
զիւաֆէթէ իշթիրաք իտէնյէր՝ եալը-
նըզ հէքիմիլէ թահսիլիլէ մէշլուլ օ-
լան գատընլար վէ կէնճ գըլլարտան
իպարէթ օլտըղը կիպի, զիյաֆէթին
քեաֆֆէի թէրթիպաթը՝ ֆէնըն թէ-
պապէթի իսթար իտէճէք պիր սու-
րէթտէ իմիշ: Տուվարլար սքըլէթլէր-
լէ տանատըլմըշ, սուֆրալա՝ գանըն
տամարլարտա սուրէթը ճէրէյանընը
գէօթթէրէճէք պիր թարղտա գըրմը-
ղը վէ մէնէքշէ րէնկինտէ գարսնֆիլ
լէր վէ շիւէք շէլէնքլէրի վազ իտիլ-
միշ, թաաա՝ լիսթալարը թէլօսգօրլա
պէօյիտիլմիշ, միգրօպ րէսմէրիլլէ
թէղինն օլընմըշ, չաթալ, պուչաֆ,
գաշըգ եէրինէ նէշթէր, օթօթի պը-
չաղը, զըսգաճ կիպի ճէրահլըղա տիտ
ալէաթ վէ էտէվաթ գուլանըլմըշ
տըր:

Օթօթի իլէ իսրաճ օլընան վիւ-
ճուտըն պաղը ալէաթը շէքլինտէ
տօնտուրմալար, ճիյէր շէքլինտէ
աղաճ շիշէքլէրի, վանէլիալը պէյին,
վէ սաիր պու կիպի իքրաթլար օլըն-
մըշ տիր:

(39)

Պիր Եսարամագ

Քէօյտէ ֆաքիր գահվէճինին պիրի՝
բէնչէրէնին գրորդ պիր ճամբ հէրին-
տէ բեահատ եարրշտրոմը իտի. եա-
րամագըն պիրի բեահատը երթըպ
վէ պաշընը իշէրի սագուպ, «Պապա-
լըգ սաւթ գաշ տըրդ տէյու սիւալ
իթաիքտէ, գահվէճի՝ չաբկընըն պա-
շըն» պիր թագաթ էնտիրիզ, «Իշ-
թէ շիմտի պիր վուրսուդ տէմիշ :

(40)

Պերպէր իլէ Միւշքէրի

Հազըրճէվապ պիր զաթ՝ պիր
կիւն թրաշ օրտուղու վագըթ ուս-
տուրա քէօր օրտուղունտան գըվ-
րանըպ տուրուր ըմըշ :

Պերպէր. — Նէ՝ դըվրանըյօր-
սըն ճանըմ, ուստուրամ սաֆի
չէլիք տիր. — տէյինճէ՝ «Էվվէթ,
օնուն իշիւն կեօղիւմտէն աթէշ
ֆըրլայօր» տէմիշ :

(41)

Պիր քաշրալը

Թաշարընըն պիրի՝ քէնտի գա-
րըսըն պերապէր սօգապալ չըգ-
մագտան հաղլ իթմէյուպ, տա-
յիմա պիրիք պէհանէ իլէ դարը-
սընըն պու խուսուսա տայիր իթ-

տիղի թէքիֆաթընը ըհտտ ի-
տէր իմիշ, Իշթէ պու գապիտէն
օլարագ սօն տէֆա դարըսը քէն-
տիսինէ շէօյի տէմիշ :

— Պագ, եհնի գօմշումուզ նէ՝
քիպար, նէ՝ ագըլը ատամ տըր.
եիրմի «էնէլիք եվլի իմիշէր,
տայիմա դարըսըն պերապէր
կէշիէյէ չըգար ըմըշ :

— Հէյ չօճուխ, օնուն «էպէպինի
տէն պիլի՛ն օն մու եօլտա կէտէր-
քէն ալաճախըլարը եախասընա
ոարըմասըն տէյի գարըսընը պէ-
րապէր կէղտիրիյօր, չօխ չի-
քիւր, պէնիմ պօրճում եօխ քի՝
պաճըլը պերապէր կէղտիրիյիմ :

(42)

Ֆէննի էՅԼԷՆՃԷ

Սուեուն եօգարը յըգմասը

Պիր չուգուր թապագ իշինէ պիր
այ ատի սու տօլտուրուն. պատէհու
պիր սու գատէհինի պաշ աշապա թու-
թարագ՝ իշինէ պիր այ քեաղըտ թու-
թուշտուրըն. (գատէհին գուրու օլմա-
սընա աիգգաթ իթմէլի քի՝ չաթլա-
մասըն) քեաղըտըն եանմասը պիթէր
պիթմէգ՝ հէման օ գատէհի պաշ ա-
շապա (չէքիլտէ կէօրիւնտիւզի կիպի)
թապագտարի սուեուն իզէրինէ գոյ
տուգունուլտա՝ մէյգիւր սուեուն գա-
տէհին իշինէ թօփլանմասըն կէօրէ-
ճէքսինիլ :

(42)

ՍԻՒԱԼ — ՃԵՎ ՍՊ

Տօսթլուգ նէ՞ տիր.

— Տօսթլուգ էօյլէ պիր ֆիտան
ալը քի՛ հազ մէվսիմինին էն
գուրազ վագթընտա պիլէ եէշիլ
վէ թալէ գալըր:

Տիւնեատէ պիր չօգ տօսթա
մալիք օլմագ իշիւն նէ՞ եաբ-
մալը:

— Հէր շէյ իշիւն «միւմքիւն
տիր, » վէ հէր առաւա «հագ-
գըն վար, » տէմէլի տիր:

Պալօ նէ՞ տիր.

— Մուհոպպէթ բանայըրը:
Աշըգուաշըգ մուգավէլէնամէ-
լէրի օրատա իմլալանըր:

Գատըն նէ՞ տիր.

— Քէօյլիւյէ վարուդտա՛ եար-
տըմը, էանաֆա վարըրա՛ ա-
ղըրճա եիւք, զէնկինէ վարըր-
ա՛ պէլա տըր:

Տիւնեատէ չօգ սէվիմէյէն շէյ
նէ՞ տիր.

— Ձիրքինլիք վէ գօգօլլուգ:

Էր եախօտ կէճ բողը շիշէլէ-
րինին խալիֆէլէրի քիմիլէ՞ր օլա-
ճագ.

— Իլաճ շիշէլէրի:

(43)

ԱՏԻՂ ԱՅԻՐ ԿԱՄԻՄ

Ալճէրիտնըն շէյխի՛ քէնտի
հիւքմիւ թաճթընտա պուլունան
օն իքի աշիրէթլէրտէն պիրի-
նին հաքիմինին կայէթ հագլը
սուրէթտէ տավալար քէսմէքտէ
օլտուղունու իշիտուպ, պու իշի
շախսէն թատտիք իթմէք ար-
զուսըյա հաքիմի մէրգումուն
պուլունտուղու շէհրէ կիթմէք
իշիւն աթա պինիպ եօլա չը-
գար:

Շէհրին գաբուսընա վասըլ օլ-
տուգտա, օլատա օթուրան պիր
թօբալ ֆաքիր՝ շէյխին ճիւզպէ-
սինին էթէյինտէն թութուպ սա-
տագա իսթէր Շէյխ՝ հէման պիր
գաշ զրուշ սատագա վէրիր իսէ
տէ՛ ֆաքիր՝ մէրգումուն էթէյի-
նի էլինտէն պրագւազ:

Շէյխ. — Եահու՛, տիլէտիլինի
իշթէ վէրտիմ, տահա նէ՞ իսթէ-
յօրսըն պէնտէն:

Փարիր. — Էվլէթ, ալտըմ, ան-
ճագ, գանուն սիղի մէճպուր ի-
տէր սատագատան մատա պի-
րատէրինէ տէ իմտաւա եէթիշ-
մէք:

— Բէք ալէա, պէնտէն նէ՞
կէօնա իմտատ պէքլէրսին:

— Պուլունտուղում չու միւա-
հէշ հալիմտէն սիղ պէնի գուր-
թարապիլիբինիլ: Պագընըզ:

ինտանլարըն, պարկիրլէրին, գաթըրլարըն վէ տէվէլէր'ն տեազլարը ալթընտա չիննէնմէք թէհ. լիքէսինտէ պուլունտյօրըմ:

—Սիզի նաւըլ գուրթարապիլլիլլիմ:

—Պէնի աթընըլըն թէրքիսինէ (արգաւորնա) ալըպ շէհրին շարշուընա գատար կէթիւրմէլիսինլլ:

«Բէք ալէա օլուր» տէյուպ շէյի էյիլիլիլլիլլ վէ մէրգումու աթընըն թէրքիսինէ ալըպ շարշըյա վարտըգտա սիւալլ տէր:

—Պուրատա մը խնէճէքսինիլլ

—Էվվէթ:

—Էօյլէ իսէ պոյլուրուն:

—Սիլ պոյլուրուն:

—Նաւըլ... պէն մի պույլուրայըմ:

—Էվվէթ:

—Նիշիւն:

—Աթը պանա թէսլիմ իթմէք իշիւն:

—Աթը սիլէ մի թէսլիմ իտէյիմ:

—Էվվէթ, չիւնքիւ պու աթ պէնիմ տիր. պիլմէյօրտոնուլքի շէհրիմիլլին հարիմի տաալէթբէրվէր պիր զաթ օլուպ. Էկէր անա միւրաճաթ իտ'ըրսէք՝ պէնիմ իշիւն մէնթաթլը սուրէթտէ պիր հիւքմ վէրճէք տիր:

—Ջանն իթմէմ քի էօյլէ պիր հիւքմ վէրսին. չիւնքիւ աթ պէնիմ տիր:

—Էյի ամա, հարիմ սիզին պիր չիֆթ սաղ աեագլարա, պէ-

նիմ իսէ պիր չիֆթ էյրի պիւյրիւ աեագլարա մալիք օլտուղու մուղու կէօրիւպ՝ շէրաթը պանա մէնթաթլը սուրէթտէքէսէճէք վէ աթա պանա վէրտիրէճէք տիր:

—Էկէր հէր կէօրտիւղիւ տաւալարա պու կիպի հիւքմ վէրմէքտէ իսէ աթիլ պիր հարիմ տէյիլ իմիշ:

—Թէճրիւպէսի կէօյէ շէքիլմէմիշ եա՛, անըն առալէթշինաս պիր հարիմ օլտուղունու թաաթէք իթմէք իշիւն կէլ կիտէլիմ քէնտիսինէ միւրաճաթ իտէլիմ:

«Էվվէթ, կիտէլիմ» տէյուպ, տօլրուճա հարիմին պուլունտուղու մէհքէմէսինէ կիթաիլէր:

Հարիմ՝ քիւրսիւսինտէ օթուր մուշ, ալէնի սուրէթտէ մուհաքէմէ իթմէքտէ իտի: Եէվմը մէղքիւրտէ շէյիսին վէ թօփալըն տաւաթնտան պաշգա իրի տաւա վար իտի: Պիրինճիսի պիր մէքթէպլի իլէ չիֆթճիսին տաւաթը օլուպ, մէսիլէ պիր գաւորնըն իւզէրինտէ իտի. հէր իքի թարաֆ ըրար իթմէքտէ իտի քի գաւորն քէնտիսինէ ալիտ տիր. գաւորն իսէ՝ ալա աղլընը ալմալ վէ հա՛նկընըն օլտուղունու իգրար իթմէյօր իտի:

Հարիմ՝ թարաֆէյն միւտաթսալարըն իսթիմա իյլէտիքտէն սօնրա՝ շէօյլէ տէտի:

—Գաւորնը պուրայա պրագըպ, շարըն կէլիսիլ ճէվապը ալընըլ:

Պունուն իւզերինէ մէքթէպլի իլէ չիֆթճի հաքիմի սէլամլայլ մահքէմէտէն չըզաւըլար :

Իքիհնճիսի՝ պիր գասապ իլէ պիր եաղճը տաւասը օլուպ, գասապ պաշտան տեաղա գատար գան իլէ, եաղճը տախի եաղ իլէ միւլէմմա պուլունուլորլար ի տի :

Գասապ. — Պէնտէնիզ եաղ ալմագ իչիւն պու առաւըն տիւքեանընա կիթտիմ վէ քէսէմի գուչաղըմըն արասընտան չըգարըպ բարայը վէրէճէիմ վաղըթ պոյնումա սարըլայլ քէսէյի պէնիմ տիր տէյէրէք էլիմտէն ալմագ իսթէտի: Իշթէ պունուն իչիւն գալիկա խոուպ հուղուրունուղա կէլտիք :

Եաղճէ. — Պու առամ եաղ ալմագ իչիւն տիւքեանըմա կէլտի չիչէի տօլտուրտուղումտա՝ պանա պիր ալթուն պօղմագ թէքիֆ իթտի. թամամ քի քէսէյի չըգարմըլըմըմ գօյնումտան, հէման էլիմտէն գարտը վէ գաշտը մէճպուը օլտում պուրայա գատար քէնտիսինի գօվաւամաղա : Փարա պէնիմ տիր. գասապըն սէօզլէրի եալան տըր : Հաքիմ հէր իքի թարաֆը թէքրար իսթիճլապ իթտի իսէ տէ՝ անլէր քէնտի խոտապարընտա սապիթ գալտըլար : օ վաղըթ՝ «Փարայր պուրտա պրաղընըլ վէ եարըն կէլինիզ» տէյու էմր իթտի Գասապ քէսէյի թէսիլիմ իթտիք տէն սօնրա հէր իքիսիտէ մահքէմէտէն չըգաւըլար :

Սըրա կէլտի շէյիս իլէ թօփալա :

Շէյիս. — Եա հաքիմ, պէնտէնիզ մալ տրմագ իչիւն ուզագ պիր մահալտիս պու շէհրէ կէլիյօրըմ : գալէ գաբուսընտա պու թօփալ պանա լասթ կէլտի. էվվէլա պիր սատագա իսթէտի վէ սօնրա ը՛ճա իթտի քի քէնտիսինի աթըմըն թէրքիսինէ ալլա չարշույա գատար կէթիրէյիմ պէն տէ լաղի օլտում. անճալ, չարշույա վարտըլըմըլտա՝ աթտան աշաղա ինմէք իսթէմէտի, «ալի պէնիմ մալիմ տիր» տէյէրէք :

Թօքալ. — Եա՝ առիլ հաքիմ, թօքալ օլտուղում սէպէպիլլէ աթըմա պինիշ չարշույա կէլտիլիմ վաղըթ պու առամը կէօրտիւմ քի եօլուն իւզէրինտէ եարըն էօլմիլ շ պիր հալտէ եաթըյօր : մէրհալէթ իթտիմ, քէնտիսինի աթըմըն թէրքիսինէ ալլա չարշույա գատար կէթիրտիմ իսէ տէ, աթտան ինմէք իսթէմէյուպ, պիլաքիս անըն էլիմտէն տախի ալմագ իսթէտի :

Հաքիմ հէր իքի թարաֆը թէքրար իսթիճլապ իթտիք տէն սօնրա՝ «Աթը պուրտա պրաղըն վէ եարըն կէլինիզ» եմրինի վէրտի :

Շէյիս իլէ թօփալ տալտի մահքէմէտէն չըգաւըլար :

* *

Իրթէսի կիւնիւ մահքէմէն սալունտա խընճախընճ ահալի տօլմուշ հաքիմին վէրէճէի հիւքմէ միւնթաղըր իալիլէ :

Էվվէլա մէքթէպլի իլէ չիֆթէի իչէրի չալըրըլալ :

Հաքիմ՝ մէքթպլիյէ — Այլ գարընը վէ իշինէ կիթ —, տէտիքտէն սօնրա՝ վարտիյանլարա տէօնիւպ, «չիֆթճիյէ էլլի տէյնէք վուրունուզո տէյու էմրիթտի: Իշպու հիւքմ տագըգասընտա իճրա օլունտուդ տան սօնրա Գասապ իլէ Եալճը մահքէմէյէ չաղրըլտըլար:

Հաքիմ. — Գասապ, ա՛յ շուփաւանը վէ իշինէ կիթ. սիկտէ վարտիյանլար, Եալճըյա էլլի տէյնէք վուրունուզ:

Իշպու հիւքմ տախի հէման իճրա օլունտու:

Շէյխ իլէ թօփալ իշերի չաղրըլտըլար:

Հաքիմ (շէյխէ) — Եիրմի պարկիր իշինտէ աթընըզը թանըյապիլիւսինիզ:

Շէյխ. — Էվվէթ:

Հաքիմ. (թօփալա) — Ոիկ տէ թանըյապիլիւսինիզ:

Թօփալ. — Շիւպհէտիզ:

Հաքիմ. — Սիկ պէնիմէ կէլինիզ, տէյուպ շէյխ իլէ ախըրա կիրտիքտէ՝ մէրգում շՕ պարկիրլէրին իշինտէն քէնտի աթընը թանըտը:

Հաքիմ. — Բէք ալէա, սիկ մէհէքէմէ նալօնընա կիտին վէ թօբալը պուրայա կէօնտէրին:

Շէյխ՝ իշպու Եմրի իճրա իթտի: Տիլէնճի՝ թօփալ այաղըյա միւմքիւն օլտուղու գասապ Գօշարագ ախըրա կիրտի վէ Եանըլմայըպ Ելինի աթըն իւզերինէ Գօյտու:

Հաքիմ. — Բէք ալէա, սիկ տէ

մէհէքէմէ սալօնընա կիտիպ պանա պէքլէյինիզ:

Պէշ տագըգա սօնրա հաքիմ քէնտի քիւրիսինտէ օթուրուպ շու հիւքմիւ վերտի:

(Շէյխէ խիթապէն) — Աթ սիլին տիր, ալըպ կիտիպիլիւսինիզ, (վարտիյանլարա) սիկ տէ Ելլի տէյնէք վուրունուզ շու թօփալա:

Իշպու հիւքմ տախի իճրա օլունտու:

Աղշամ օլուպ, հաքիմ խանէսինէ վարտըպտա՝ շէյխի օրատա պուրուպ անա սիւալ էյլէտի. — Նասըլ, վերտիդիմ հիւքմտէն մէմնուն գալմաւտընը՞ մը:

— Պիլաքիո չօգ մէմնունըմ, Եալընըզ շունու ապնամագ իսթէրիմ քի, աթ պէնիմ օլտուղումա նաղըլ գանաթ հասըլ իթտինիզ. շիւպհէտիզ տիկէր իքի տափալարա տախի աթիլանէ հիւքմ վերմիշ օլաճագսընըզ: Պէն՝ թաճիր օլմայուպ՝ Ալճէրիանըն շէյխիյիմ. պէյնէլնաս հագգընըզ աա տէվէրան իտէն աաիլանէ հարաքէթինիզի թաստիգ իթմէք իշին թէպտիլի գըյաֆէթ օլաւագ պուրայա կէլմիշիմ տիր:

Հաքիմ պու սեօղլէրի իշիթիր իշիթմէզ տիւչարը հէյէճան օլուպ, քէնտի սա հասըլ օլան շէյխի թէվաղու իլէ սէլաւալտը վէ տնըն Էլինի պուս էյլէտիքտէն սօնրա շու ճէվապը վերտի:

— Էֆէնտիմ, շիւպհէտիզ տըզ-

գաթ իթտինիզ քի իւչ տավարաւ
սեպեպիյէթ վերէն նէսնէրէրի հա-
նըմտա սագլատըմ :

— Էվվէթ :

— Սապահլալըն էրքէն գատընը
չաղըրըպ, մերգուձէյէ էմը իթտիմ
քի հազը հօգկամա միւրէքէպ տօլ-
ուրսուն . ամէլիյաթը մէկքիւրու
հիւզ տէֆա իճրա իթմիշ կիպի հօգ-
կայը ալտը թէմիպլէտի վէ միւրէքէ-
պի տօլտուրտուգտան սօնրա թէքրար
թէմիղլէտի, էօյլէ քի՝ պիր մէքթէպ-
լի դարըսը օլտուղունու իսպաթ իթ-
տի :

— Բէք ալէա, բարա մէսէլէսինի
նասը՛ Զալլ իթտինիզ :

— Գասապտան ալտըղըմ քէսէյի
սու իլէ տօլու պիր գատէ՛ հէինէ
պրագտըմ, էկէր հաղձընըն օլտըրտը՝
անըն էլլէրինին հօգչամասընտան
հաղլը օլաճագ վէ սու հաղլանաճագ
իտի, հալ պու քի սուսուն իւզէրին-
տէ հաղտան հիշ պիր էսէր կէօրիւն
մէտի, պինտէն ալէյ՛ճ, բարա գա-
սապըն իտի :

— Բէք կիւզէլ . էյ շու պիզիմ
աթըն մէսէլէսի նասը՛ օլտու :

— Օ պահսը տիկեր տիր :

— Զաննըմ, թօրալ՝ աթը թանը-
յամատը :

— Պիլաքիս էլիյէ գօյմուշ կիպի
թանըտը :

— Աճալիւպ . . . էյ սիզ նէտէ՛ն
աղնատընըզ քի ծնուն տէյիլ տիր :

— Սիզին իքինիզի ախըրա չաղըր-

տըմ՝ իօէ՝ աթը թանըտըղընըզ աղ-
նամագ իշին տէյիլ, պիլաքիս աթըն
սիզի թանըյապիլմէսինի . թաստիք
իթմէք իշին իտի : Սիզ սնա հանաշ-
տըղընըզտա՝ հայվան պաշընը չէվի-
տի վէ գուլագլալընը արգասընա տօղ
րու կէօթիւրիւպ մէմուշիյէթ կէօս-
թէրտի. Փագաթ, թօրալ ախըրա
կէլտի իսէ՝ աթ իւրքտիւ վէ պաշպ-
ալ թէփինմէյէ :

Շէյի՝ պիր աղ տիւշիւնտիւքտէն
սոնրա չէօյլէ տէպի :

— Հագիպաթէն յագլ պիր հա-
քիմ իմիշտինիզ՝. հայիլ օլտուղուզ պու
մէսնէթ՝ հանի չէյիլէք՝ սիզէ, սիզին
մէսնէթինիզ օլան հաքիմիք տէ պա-
նա հագըշըր ըմը տէսէմ՝ միւպալա-
յա իթմիշ օլմամ. Փագաթ գօրգա-
րըմ քի՝ հաքիմիքտէ պէն սիզին հէ-
րինիզի թութամայաճաղըմ—, տէ-
յուպ աթընա պինէր վէ իգամէթ-
կիահընա կիտէր :

(44)

Իֆի Մայրապետի

Քիլիսէնին պիւրինտէ, պիր
սաղաւար կիւնիւ պիր գաշ հ-
պիսկոպոս վէ վարդապետէր հա-
զըր պուլունմագտա խտիլէր . ի-
րի մայրապետ պիրպիւրիյէ սէօյ-
լէշէրէք :

—Ահ, նէ՛ տուա սէօյլէյէճէի-
մի, նէ՛ տիւէք իտէճէիմի պիւս-
պիւթիւն շաշրրտում, հէյ՛ գըզ-
գարտաշ, պու՛ նէ՛ զատար վար-
դապետ, պու՛ նէ՛ զատար տիրա-
ցու՛ :

—Տէտիղին սահիհ տիր, է-
ստմկէլ մայրապետ, սանըրըն
քի շէօյլէ արքայութիւնըն թա-
օրթաւընտայըլ :

Ետընլարընտա պուլունան
վէլէտիղնանըն պիրի՛ եավաշճա-
ճըզ . —Աճէլէ իթմէյին մայրա-
պետէր, արքայութիւնա կէտէր-
սէնիլ, օրատա պուգատար վար-
դապետ պուլամաղընըլ, պիրմիշ
օլուն . Խ տէտի :

(45)

Պիր հազրոճէվապ

Պիր մէճլիստէ, հազըրճէվա-
պըն պիրինէ սօրմուշլար քի՛

—Յիսուս յարութիւն ալտը
իսէ էն էվվէլ քիմէ՛ կէօրիւն-
տիւ .

Հազըրճէվապ —Գատընլարա

—Նէ՛ սէպէպլէ անլէրէ կէօ-
րիւնիյօր .

—Չիւնքի պիր հավատիսի է-
հալիյէ չաբըճադ իլան իթմէք՛
զատընլարա վէրիւմիշ տիր :

(46)

Սեշամլարնազ ուսուզի

Ճէնուպի Օվկիանիա ատալար
ահալիսի՛ պիր տօթաւնու սէ-
լամլամադ իշիւն՝ անըն պաշըն-
տան աշապա պիր թէսլի սու
պօշալթըրընըլ : Մէմալիքի մէզ-
քիւրտէ տէրէճէի հարարէթ
կայէթ շիտտէթլի օլտուշուն-
տան, իշպու սօլուգ սու պան-
եօսուշլա պիրպիրլէրնի սէլամ-
լամազ չօդ մադպուլա կէշէր
իմիշ :

Աֆրիգանըն պիր քաշ զապի-
լէլէրի՛ սէլամլամադ իշիւն պի-
րպիրլէրինին շարբլարընա պի-
րիւնիւրլէր վէ գօնուշմալարը
խիթամ պուլապ միւֆարէգաթ
լտէճէրլէրի վադըթ եինէ քէն-
տի շարբլարընա պիրիւնիւրլէր
իմիշ :

Ճաբօնտա ահուպպայը սէ-
լամլամադ իշիւն հէման էլիլիպ
աեադ զապլարը չըղարմադ ու-
սուլի էլան տէվամ իթմէքտէ
տիր :

Ավստրալիանըն եէրլի էհա-
լիսի՛ սէլամ նիշանէսի օլարադ,
գարշըլատըլը ահպապընա տի-
լինի կէօսլէրիր իմիշ :

Արապիսթանըն պիր քաշ զա-
պիլէ խալը՛ եանապընը մու-

խաթիպինն և անալընա սի-
րիւշարեւոյնքէ անը սէլամլա-
մըջ օլույօր :

Կօնտ դապիւթսի՝ պիրիպիրի-
րինին գուլագլարընը թաթար-
լար ըմըջ :

Գութպը շմալինին և էրիւթ-
րի իսէ՝ անպապընը սէլամլամագ
իշին պրսւնունը օխշարլարըմըջ :

(47)

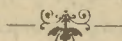
Իշի հաշիւնսք սերսինսէ

Հօճա. — Միսիւլէր, բառա-
լարընը գուշլարըն իսիւլէրինի
էօյրէնտիք. շիմտի սըրա կէլ-
տի ինսանա ֆայիտէսի օլտն
գուշլարը թանըմագ :

Շակիրտանտէն պիրի — Պէն
անը վաթէն պիրիբիմ :

— Նաւըլ, պիրիբիսին, էօյ-
լէ իսէ սէօյլ պապալըմ, ֆայի-
տէլի գուշլար հաշիւրարըտըր :

— Քէպապ օլուպ ասֆույա կէ-
թիրէնլէրին քեաֆֆէսի տէ ֆա-
լիտէլի տիր :

(48)

Իֆի սիկեմնիլէր

Պիր կիւն իբի տիլէնծիլէր պիր
խանէ գարուսանու էլէ ալրըլար :

Խանէ սահպէսի գատըն գարու-
յու աշըպ, — Իւղէրիմտէ ևալընը պիր

պէշ բարալըտ վար, իբինիլտէն հան-
կըօընա վէրէյիմ. — տէյու սիւալ ի-
տէր :

— Պէն իսթէմէմ, արգատաշըմա
վէր :

— Եֆէրին, շիմտի աղնապըմ քի
ֆաղիլէթլի պիր ատամ ըմըշտըն :

— Մատամ, ֆաղիլէթիմտէն տէ-
յիլ տիր քի սէյլէյօրըմ. մէվէքէթէ
կիտէճէիմ տէ՝ միւշթէրիլէրիմի պու-
նա տէվր ու թէսլիմ իթմէք իշին
պէրապէրիմտէ կէզտիրիյօրըմ :

(49)

Սաւսերուն պիր չօպան

Պիր Աւագ հինգշաբթի կէճէսի
ույգուտու պուլունտն պիր չօպանա
խապէր վէրիլէր քի՝ խրիսթիան օ-
լանըն պրծու տըր օ կէճէ՝ բիլիսէյէ
կիտուպ՝ ևահուտիլէրտէն թուլթուլ-
մուշ օլտն Սահալըմըլ քրիստոսուն
իւլաս օլմասը իշին տուվա իթմէք:
չօպան՝ պուլու իշիթիր իշիթմէլ հէ-
ման գալըլ պօշարագ բիլիսէյէ կի-
տէր, աղաւարագ տուվա իտէր, վէ-
իւշ կիւն սօնրա քրիստոսուն Յարու-
թիւն ալմըջ օլտուղունու իշիթիպ
մէմուն օլուր :

Իրթէսի սէնէ ևինէ շաղ կէճէսի-
տէ մէրգում չօպանա խապէր վէրիլ-
էր քի, բիլիսէյէ կիթմէլի, զիրա շաղ
կէճէսի տիր, վէ քրիստոս՝ ևահու-
տիլէրտէն թուլթուլմուշ տըր :

Օ վաղը՛ յաֆտերուն չօպան՝
շէօղէ սիւալ խտէր .

— Պու տէտիղինիդ ֆրիստոս կէշէն
սէնէ հա հոտիլէրտէն թու թուլմուշ
օլան տէյի՛ն մի տիր :

— Էվվէթ , էվվէթ , բէնտիսի տիր :

— Էօլէ իսէ կիթմէմ . գարտա՛շ ,
չօծու գ կիպի հէր սէնէ վարըպ թու-
թուլմանըն նէ՞ եէրի վար . տէյուպ
հօրկանը պաշընա շէքմիշ տիր :

(50)

Շիշէ տերունիսէ սիւսպիւղ էէքիշիւսիւս

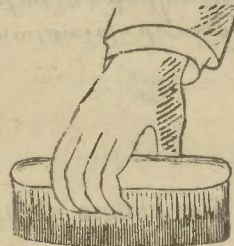
Պիր շիշէնին իշինէ իբի իւշ րար-
չա բէսմիւր գոյառնգտան սօնրա՝ թէ-
միդ ոու իլէ տօլտուրմալը վէ անըն
աղղընա սիւսպիւս սօղանընը եէրլէշ-
տիրմէյի տիր . պատէհօւ շիշէյի 5-6
հաֆթա գատար տէրին վէ գարան-
լըգ պիր մահայէ գօյմալը : Սօղանըն
քէօրլէրի շիշէնին ալթընա գատար
ուզանտըգտա՝ տէրէճէ պէ տէրէճէ
ըշղապ նըշտըրմալը : Տիգգաթ իթ-
մէլի բի շիշէ տայիմա սու իլէ տօլու
օլտուն , վէ սուլուն գօգմամասը իշին
պիր իբի բէսմիւր բարչալարը իշինտէ
պուլունսուն : Շիշէնին աղղը գա-
պու գ պաղլարսա թէմիղլէմէլի : Տա-
յիմա սուհու տէրիշտիրմէլի բի բիր-
լէնմէսին : Չիշէբլէր ուզանտըգտա՝
էյիլիպ գըրըլմամագ իշին ինճէ տէ-
միր պիր թէլ իլէ թու թտուրապի-

լիրսինիդ : Պու իշ իշինէ հալընգաթ
ճինսինտէն սիւսպիւլ սօղանը գուլ-
լանմագ դաթմէրլիսինտէն էյի տիր :

(51)

Ֆէննի էթէնճէ

Միւսիւսիւսիդ սիր

Բէսիմաէ կէօրիւնտիւլի կիպի է-
լինիգի աշըպ , իշինէ պիր ֆրանգ գօյ-
տուգտան սօնրա՝ ահպապտան պիրինէ
թէքիֆ էտիսիդ բի՝ էսվապ թէմիգ-
լէմէյէ մախսուս պիր ֆըրչա իլէ է-
լինիգի ֆըշալայարագ մէգբիւր ֆը-
րանքը տիւշիւրմէյէ շալըշըն , վէ է-
կէր մուվաֆֆագ օլուրսա՝ ֆրանքը
բէնտիսինէ վէրէճէինիպի տախի վտ
էտին , միւսբիւնսիդ շէյ տիր , մու-
վաֆֆագ օլումալաճագ տըր : Շունու
տախի ունութմալընըգ օէօլլէմէյէ բի
ֆըշայը կայէթ գուվվէթլի , հանի
վուրուր կիպի գուլլանմամալը տըր ,
լիրա օ հալտէ հալընը ֆրանգ տիւշ-
մէյիպ՝ էլինիգի տախի աճըլթըր :

(52)

Շէն մեշրեպ պիր Եապեր

ԲՕՆԻԱ գրաւընըն մա-
յիթ Եապերէրինտէն
պիրի կայէթ շէն մեշրեպ վէ
միւֆրիւս օլուպ, չօդ տէֆա իգ-
թիզալը էշեալարընը տա սա-
թըպ իշ ու իշրէթէ սարֆ իթ-
մէքտէ իտի: Մէրգում պիր կիւն
կինէ տառտա գալըպ, ալթըն
սաաթընը տախի սաթար վէ ու-
նըն եերինէ գօրտօնուս ուճունա
պիր թիւֆէնկ գուշունուս սաար:

Արգատաշարը պուլունան
տիկէր Եապերէրէր՝ շէն մեշրեպին
պու կիւլինէճէք հալինի Գրա-
լա պիւտիւրիւրէր:

Գրալ պիր կիւն աքանսըզա
կէթիրիպ, մէրգում Եապերէ
էմր իտէր քիճէպինտէքի սաա-
թա պագըպ՝ սաաթ գաշ օլտու-
լունու խապէր վէրսին:

Շէն մեշրեպ Եապեր ունու-
նըգ տապրանըպ, պիւաֆիթուր
գօրտօնու տըշարը շէքիպ ուճուն-
տաքի գուրշունու կէօսթէրտիք-
տէ՝ գրալ իլէ մայէթի քահքա-
հայը պրագըրլար:

Պիզիմ Եապեր իտէ թէվա-
զու իլէ գրալը սէլամրայըպ՝ շէօյ-
լէ սէօյլէր:

—Հաշմէթլիւ գրալ հազ-
րէթլէրի, էֆէնտիսինի միւտա-

Փաա իթմէք մուգատտէն վազի-
ֆէսիլէ միւքէլլէֆ սաաթը պիր
Եապերին ճէպինտէ հէր տագը-
գա պիր սիլաշ գուրշունու պու-
լունմապ՝ պիրալթուն վէ կիրան-
պահա սաաթտան տահա էյի տիր:

Եապերին պու սէօլլէրի գր-
րալըն խօշնուտիլէթինէ մուճիպ
օլուպ, պիր ալթուն սաաթ իլէ
պիր տէ անթիգա գըլըճ իհաան
իտէր:

Արատան պիր ապ վադըթ
կէշաիքտէն սօնրա, պիզիմ շէն
մեշրեպ Եապեր քէնտիսինէ իհ-
սան օլանմաշ գըլլըճըն տէմի-
րինի սաթար վէ անըն գապէ-
սինէ ինճէ պիր օտուն թապտր:
«Քիմէ ֆարգընա վարմախ-
ճապ» միւլահազասըյլա:

Անճադ, պահթալըլըլընտան,
պու հարաքէթի տախի գրալ ի-
շիտիպ, պիր կիւն էյլէնմէք Ե-
շիւն սարայ խալգընը հուզարու-
նա չաղըրըպ, վէ կիւյա մայէթ
առքէրլէրինտէն պիրի պէօյլէք
պիր գապահաթ իշլէմիշ տիր կի-
պի, անըն գաթլ օլունմապրնա
հիւքմ իտէր վէ իշպու հիւքլիւ
իճրա իթմէք իշիւն պիզիմ շէն
մեշրեպ Եապերի չալքըպ, անա
էմր իտէր քի գըլըճընը շէքսին
վէ քէնտի հուզուրունտա ապէ-
րի գաթլ իթսին:

Եապեր՝ պու էմրի իշիթիր
իշիթմէպ պիրտէն պիրէ ալթ-

իւսթ օլուր իսէ տէ, հէման քէն-
տիսինի թօփլայըպ պու միւշ-
քիւ հալտէն գուրթուլմանըն
տախի շարէսինի պուլուր:

—Հաշմէթլիւ Գրալըմ, է-
միրլէրինիզի տայիմա պիւ վազի-
ֆէ իճրա իթմիշ օլտուղում
կիպի, շիմտի տախի շու մազ-
նունու գաթլ իտէճէիմ. անճազ,
պէնի տիւշիւնտիրէն պիր շէյ
վար տըր քի...

—Նէ՞ իմիշ օ շէյ:

—Եանի, էկէր...

—Սէօյլէ՛, չէքին՛է՛:

—Էկէր մազնուն պիկիւնաճ
իսէ, վէ էօյլէ օլտուղունատա
հագգ թարաֆընտան պէնտէնի-
զէ տույ օլուեօր. նահագգ եէր-
տէ կիրէճէիզ գանընա:

—Օ սէնին վազիֆէն տէյիլ
աիր. էմր իտէյօրըմ, չէ՛ք գը-
լըճընը վէ ա՛լ շու ատամըն պա-
շընը:

—Չօգ ալէա, էմրինիզէ
միւնթաղըրըմ էֆէնտիմ—, տէ-
տիքտէն սօնրա՝ կէօղլէրինի սէ-
մայէ տօղրու գալտըրըպ. «Պա-
րիք Ալլահ, սէն պէնիմ գօլու-
մա գուլվէթ վէր քի պիր վու-
րուշլա շու մահքիւմին պաշընը
ալայըմ, անճազ էկէր հագիգա-
թէն մահքիւմ իսէ եօգէկէր պի
կիւնաճ իսէ՝ գըլըճըմ պու տա-
գըզատա օտուն քէսիլոն»:

Պունու տէյուպ գըլըճը չէք-

տիղինտէ, գապզէսինէ թագըլմըշ
օտուն բաշաթը կէօրիւնտիղի կի-
պի, հազըրուն քաշքահայա պաշ-
լար:

Գրալ՝ եավէրին պու տէրէ-
ճէ հազըր ճէվապ վէ ղէքի օլ-
տուղունա հիւքմ իտուպ պիր
թագըմ հէտիյէլէրլէ զամը
մաաշ էյլէր վէ արթըզ օ մի-
սիլլէ հալլէրտէ պուլունմամագ
իշիւն նասիհաթ վէրմէք իսթէր
իսէ տէ, «խուլլու խույունտան
վազ կէշմէղ» տարպը մէսէլի
հաթըրլայըպ, մէսէլէյէ խիթամ
վէրեր:

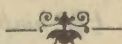

(53)

ՅԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԽ

Տիշլէրի քէմիլլէսիճի սու

Պիր լիմօն ալընըզ վէ գուրու գա-
րանֆիլ տանէլէրինի անըն իւգէրինէ
սօղընըզ. պու հալտէ լիմօնու պիր
քիւշիք բեասէյէ գօյուպ պիր լիտրա
րազը տօլտուրունըզ: Իւշ հաթթա
սօնրա՝ պիր ֆանէլա բարշաթըլա
տիշլէրինիզի օ մասլիւթ իլէ թէմիզ-
լէյէ պիրթինիզ: Ունութմայընըզ, օ
սուեուն իշինէ 1 կրամ շապ տախի
գարըշտըլընըզ: Տիշլէրինիզ ֆիլ տի-
շի կիպի պէյազլայըպ փարլայաճա գ
տըր:

(54)

Բէճե՛ր ի՞նչ յօճազ

Քիւղիւք պի՛ր չօճուգ իլէ բէ-
տէրի պի՛ր կիւն սօգազտա պէ-
րապէ՛ր կիտէր իքէն, պի՛ր ճէ-
նազէ ալալընա թէստտիւֆ ի-
տէրլէր :

Չօճուգ բէտէրինէ սիւալ ի-
տէր :

— Պապաճըղըմ, էօլիւյիւ նէ՞-
րէյէ կէօթիւրիւրլէր :

— Մէզարա :

— Մէզար նէ՞ տիր :

— Էօյլէ պի՛ր մահալ տըր քի,
օրատա եէյէճէք, իչէճէք վէ կի-
յինէճէք հիչ պի՛ր չէյ պուլուն-
մալ :

— Տէմէք քի շիտի շու ճէ-
նազէյի պիղիմ էվէ կէօթիւրէ-
ճէքլէր :

— Նիչիւն . . .

— Զիւնքիւ պու սէօյլէտիքլէ-
րինին հիչ պի՛րիսի տէ պիղիմ
էվաէ պուլունմալ :

(55)

Պի՛ր Հօճա

Պէշ քէրէ պէշին գա՛շ իթտի-
ղինի պազալա սօլմալընճա պիւ-
մէզ պի՛ր հիսապ հօճառընա շա-
կիրտլէրտէն պի՛րիսի սօրմուշ
քի :

— Հօճա՛, իքի եիւղ օն պէշի եէ-
տիյէ թազսիմ իթտիմ. կէրիյէ
պէշ գալտը. օ պէշի նէ՞ եաբա-
յըմ :

Հօճա. — Գալէմ հապկը տըր,
պրա՛դ . . .

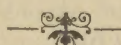

(56)

Պի՛ր Եօյնու

Եօլճունուն պի՛րի գըշ մէվսի-
մինտէ Բարիզին ճրվար քէօյլէ-
րինտէն պի՛րիսինի շիյարէթ իթ-
տիղի վագըթ, քէօբէքլէր՝ մէր-
գուսու օրթալալըպ հավլամաղա
պաշարար : Եօլճու՝ անլէրի տէֆ
իթմէք իչիւն էյիլիպ եէրտէն
պի՛ր թաշ ալմագ իսիթէր իսէ տէ,
եէրլէր պուղ պալլամըշ օլտու-
ղունտան՝ թաշը չգարամազ, պու-
նուն իւզէրինէ հիտտէթլէնիպ,
չէօյլէ տէր :

— Նէ՛ գատար ֆէնա ինսան-
լար ըմըշ պու քէօյիւն ատամ-
լարը, թաշարը պաղլամըշար,
քէօբէքլէրի պրագմըշար :

(57)

Զեֆի պի՛ր յօճազ

Բէտէրի. — Օղլում, պա՛գ, սաղ
էլիմտէ պի՛ր օնլուգ վար, սօլ է-

լիմսէ աէ պիր քեաղըտ (պանք-
նօթ), պունլարտան հանկըսընը
իսթէրսին.

Չօճուգ. — Օնլուղու քեաղըտըն
իչինէ սարըպ էօյլէճէ վէր:

(58)

Պիր ֆեօյիւ

Քէօյլիւնին պիրի՝ շէհիր մէք-
թէպինին տուվարընտան ասըլը
պուլունան խարիթաշը կէօրիւպ
օճալա սիւալ իտէր.

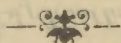
— Հօճա՛, պու նէ՞ տիր.

— Պիլմէյօրսուն, պունա խա-
րիթա տէրլէր. տիւնեատա պու-
լունան քեաֆֆէի մէմլէքէթլէրի,
տաղլարը, չալարը վէ տէնիզլէ-
րի կէօսթէրի:

— Պիզիմ՝ մէմլէքէթ տէ վա՞ր
մը իչինտէ.

— Էվվէթ, վար տըր.

— Եա՛... էօյլէ իսէ, նէ պա-
տար զահմէթ օլուր սա, պազը-
նըզ, ամճամ տահա սա՞ղ մը տըր:

(59)

Քեաղըն եաղսը

Ինկիլիզ ասըլգատէկեանընտան պի-
րի՝ իսիմ թէպրիքի մին ասիպէթիյ-
լէ բէնտի եաղլըգ քէօշկիւնէ հէլէն
պիր թազըմ ահպաղարընա պիր

զիյաֆէթ քէշիտէ իթմէկէ գարար
վէրմիշ օլուպ, մուճիպինճէ խանէնին
աշճըսընա լազըմ ոլան էվամիրի վէր-
միշ իտի:

Աշճը՝ չարշըյա կիտուպ, Եէմէք-
լէրին թէրթիպաթընը կէօրիւպ, եա-
լընըզ, Էֆէնտիսինին պաշլըմա արզու
իթտիկի լէվրէի պալըղընը պուլամա-
տըղլնտան, պալըգճընըն պիրիսինէ
հէր հալտէ մէզքիւր պալըղը պու-
լուպ քէօշկէ կէթիւրմէսինէ Էքիտէն
թէնպիհ էյլէր:

Եալ մէվսիմինտէ պիր ազ կիւճճէ
պուլունան լէվրէի պալըղընը էլտէ
իթմէք իշիւն պալըգճը պիր կիւն
պիր կէճէ տէնիզտէ չալըղըպ չապա-
լատըգտան սօնրա, իքի ատէտ լէվ-
րէկի ավլամաղա մուվաֆֆադ օլուր
վէ անլէրի տօղրուճա ալըլգաաէնին
քէօշկիւնէ կէթիւրիւր:

Ասըլգատէ օ ալա միսաֆիրլէրի
իլէ պաղընտէ կէզինմէքտէ օլուպ,
պալըգալորը կէօրտիւքտէ կայէթ մէմ-
նուն օլուր վէ պէտէլինէ հէր գաշ
յրուշ թալէպ իտէրսէ՝ մաէլմէմնու-
նիյէ վէրէճէինի պալըգճըյա պէյան
իտէր:

Պալըգճը. — Միլո՛րտ, պէն հիշ
պիր բարա իսթէմէմ, վէ գաթընըզ
պու պալըգալորը աֆիյէթ իտէպի-
լիրսինիլ.

Ասըլգատէ թաաճիւպլէ— Պու նէ
տէմէք. բարա իսթէմէգմիսին... .

— Խալըր, իսթէմէմ, եալընըզ,
սըրթըմա 100 տէյնէք վուրաճապ-
սընըզ:

—Նէ՛ սէօյլէ յօրսուն պէ անամ, չըլտրուլն մը .

—Միլո՛րտ, ազլըմ պաշըմտա տըր, վէ պու շարթ իլէ պալըզլարը վէրէպիլիրիմ, ազսի հալինտէ՝ մալիմի ալըպ կէօթիւրէճէիմ :

—Ճա՛նըմ, չոճուզլուգ լազըմ տէ- յիլ, սէօյլէ, նէ՛ վէրէճէիզ :

—Չոճուզլուգ մը . . . Փագաթ հագարէթ իտէ յօրսընը պանա, սըր- թըմա 100 տէյնէք վուրտուրմա- տըզճա՝ պալըզլարա սահիպ օլամա- յաճագսընը :

Ասըլատէ իլէ միսափիրլէր՝ պա- լըզճըյա պու թէքիլֆինտէն վազ կէչմէսի իչիւն չօգ ճահտ իտէրլէր իսէ տէ, մէրգում իտտասընտա սապիթ գալտըղընտան, ասըլպատէ՝ ուշագլարտան պիրիսինէ էմր իտէր քի պիր պասթօն ալըպ հաֆիֆ սու- րէթտէ պալըզճընըն սըրթընա վուր- սուն :

Էլլինճի տարպէտէ՝ Պալըզճը տէր քի.—Տուրունուզ, պագի գալան 50 տէյնէյի տէ օրթաղըմըն սըրթընա վուրաճագսընը :

—Նասըլ օրթագ . . .

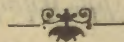
—Պաղչէնիզ գաբուսունտա տու- րան պէքճինիզ.

—Պու նէ՛ տէմէք օլույօր .

—Պէքճինիզ՝ չու պալըզլարը ի- չէրի կէթիրիպ սիզէ սաթտըղըմտա՝ քեարըմըն էարըսընը քէնտիսինէ վէ- րէճէիմին վատընը պէնտէն ալմա- տըգտան սօնրա գաբուտան իչէրի

կիրմէյէ միւստատէ իթմէտի . պինտէն ալէյհ, քեարըն էարըսը օլան 50 տէյ- նէյի անըն սըրթընա վուրաճագսընը :

Ասըլատէ պունու իչիթալթատէ կայէթ հիտտէթլէնիպ, պէքճիյի չաղըրթըպ, բազալըղընա կէօրէ էլ- լի տէյնէկ տարպէսի (գուզվէթի նէ- վինտէն) սըրթընա վուրտուրտուգ- տան սօնրա խանէտէն գօվար, վէ պալըզճըյը անըն եէրինէ պէքճի նասպ իթտիղինտէն, մէրգում՝ էօմ- րիւնիւն սօնուէն գատար րահաթճա կէչինմիշ տիր :

(60)

ՍԻԻԱԼ—ՃԷՎԱՊ

«Մօսաւ» տէնիլէն չէյ նէ՛ տիր :

—Մօտա՝ էօյլէ պիր ազընթը տըր քի՝ պիր չօգ ֆամիլեալար կէմիլէրինի ֆագիրլիք գայա- լարընըն իւզէրինէ չարըըպ՝ անլէրի պաթըրմըլ տըր :

Ֆագիրին զէնկիլիզի նէ՛ տիր.

—Քէնտի նէզահէթի (պոր- կեչտուրթիւն) :

Ֆէնա ատամլար նէյէ պէն- զէրլէր :

—Քէօմիւր չուվալլարընա . տայիմա պիրպիրլէրինի գա- րարթըրլար :

Մուգավէլէ վէ ճէզա նէյէ՝
պէնդէրլէր՝

— Տար այագ գապըյա :

Տիւնհատա էն էյի պօրճու
հանկը՞ը տըր :

— Սու գուլունու իսթէտիղին
գատար չէք . սօնու կէլմէզ :

(61)

Գասապ իյէ Ավօգաթ

Բարիդտէ գասապըն պիրի՝
մէշհուր պիր ավօգաթա միւրա-
ճաաթլէ :

— Միւսիւ, սիզլէրէ պիր շէյ
սիւալ իտէճէիմ :

— Սիւալ իտէպիլէրսինիզ :

— Պու սապահ տիւքհանըմ-
տան իչէրի պիր քէօբէք կէլիպ,
3 ֆրանք գըլմէթինտէ պիր էթ
բարչասընը գաբուր գաշուր . շիմ-
տի նէ՞ եամագ իյթիպա իտէր :

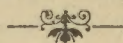
— Քէօբէյին սահիպընտէն իս-
թէմէլիսին պէտէլինի :

— Էօյլէ իսէ լութֆէն 3 ֆր .
վէրինիզ, զիրա քէօբէք սիզին
իտի :

— Բէք ալէա, վէրէյիմ, ան-
ճագ՝ էվվէլա եազըլփանէ գաբու-
մուլուն իւզէրինտէ պուլունան
քարիժայը օգուլունուզ . «Ատի
մէսէլէլէր միւզաքերաթը, եա-
նի ազտան ազ 5 տագըգա գօ-
նուշմագ իչին 10 ֆր . իւճըլէթ

ալընըր . պինաէն ալէյհ, մաթ-
լուպունուդ օլան 3 ֆրանքը 10
ֆրանքտան պիթթէնզիլ՝ պագի
գալան 7 ֆրանքը վէրինիզ :

Գասապ՝ ավօգաթտան ալտը-
լը պու ճէվապտան թէհայիւր-
տէ գալարագ, անըն օտասըն-
տան չըգտըղը վագըթ ճքէնտի
քէնտինէ շէօյլէ սէօյլէր . — Աման
եարապպիմ, նէ՞ պիչիմ ատամ-
լար ըմըշ չու ավօգաթլար . ին-
սօն անլէրէ սէլամ վէրմէյէ պի-
լէ բիւշման օլույօր . . .

(62)

ՀաճիՔ մէջրէպ պիր միւսիւ

Փրանսըզճատան պիխապէր
զէմանէ շիգ միւսիւնին պիրի՝
չըմէնտըֆէրլէ պիր եօլճուլուզու
էսնասընտա, քէնտիսինի իլիմ-
տար վէ պիր գաշ լիսանա ա.
չինա զանն իթտիրմէք իչին
էլինէ ֆրանսըզճա պիր կազէթա
ալըպ օգույօր կիպի հալլէտէ
պուլունուր . անճագ կազէթայը
թէրս թուլթմուշ օլտուղունտան,
եօլճուլարտան պիրի իսթիհզա
եօլլու սիւալ իտէր քի :

— Միւսիւ, բօլիթիքայա տար
նէ՞ վար իչինտէ :

— Էհէմմիյէթլի պիր շէյ կէօ-
ըլմէյօրում :

— Զաննըմճա, կազէթայը պաշ
աշաղա թէրս թուլթտուղունուզ-

տան՝ էհէմֆիյէթի օլան տա եէ-
րէ տիւշմիւշ տիր. . .

(63)

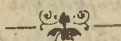
Պիր օօլանսրօն

— Իշիթտինի՞զ մի, ֆիւան ա-
տամ եագայը էլէ վէրմիշ, սա-
աթ ճը տիւքեանընտան պիր բա-
աթ չալարը վագըթ:

Հաղըրտնտան տօլանտըճը-
նըն պիրի. — Ամմատա սէրսէմ
իմիշ հա՛. . . չալմագ նէ՞ օլա-
ճագ. . . սաթըն ալամագմըլը-
տը. . .

— Էյ սօնրա՞:

— Սօնրա, պէտէլինի պու կիւն
վէրիւրիմ, եարըն վէրիւրիմ տէ-
յիպ վէրմէզ իտի:

(64)

Պիր մեզար քաշը

Իթալիանըն Բօմա չէհրի մէ-
զարըլընտա պիր կէլին իլէ կիւ-
վէլինին մէզար թաշընըն իւզէ-
րինտէ շէօյլէ եաղըմըշ իտի:

«Եօլճու, տուր վէ պա՛գ շու-
միւճիւկէյէ (հրաշք). Իշթե պիր
կէլին իլէ կիւվէյի քի՛ գազկա
իթմէլէթ»:

(65)

Պաղըզնը իյէ Միւշքերի

Պալըզնըն պիրի՝ «Թալէ

պալըզ թալէ՛, ալմաեանըն եա-
ագլը եօգ՝ եա՛ բարասը, իշթէ
մալ իշթէ շալըն տէյու պալըր-
մագտա իտի: Օ արա իհթիյա-
րըն պիրիսի եագլաշըպ էլինէ
պիր՝ պալըզ ալըր վէ անըն գու-
լալընտան եալաշճաճըզ պիր
շէյ սէօյլէտիքտէն սօնրա՛ պալը-
զը թէքրար եէրինէ գօյուպ եօ-
լունա տէվամ իտէր:

Պալըզնը իհթիյարը իսթիհ-
զայէ ալմագ (մալթապ իթմէք)
էֆքեարըյլա շէօյլէ տէմիշ:

— Նաալը՛ էյի գօզլաալըն մը.
հիշ պէօյլէ սէրին հալմատա պա-
լըզ դօգա՛րմը. պիր գօզլաալագ
տըր ալըպ կէչմիշիւիլ, պարէ
աղնամըշ օլան. . . հէմ սէն
պէօյլէ պալըզ եէյէմէզսին:

Իհթիյար. — Վագաա սէքիզ
կիւնլիւք պաեաթ պալըզ տա
եէնմէզ:

— Պաեաթ օլտուղունու նէ՛րէ-
տէն աղնատըն:

— Պալըզըն իֆատէսինտէն:

— Պալըզըն իֆատէսի նէ՛ օ-
լուեօր քի:

— Կէչէն հաթթա գալըզտան
չըգարքէն գունտուռամըն թէ-
քի տէնիլէ տիւշտիւ տէ՛ աճապա
կէօրմիւշ մի տէյի շիմտի պալը-
զա սօրտում:

— Էյ. . .

— «Սէնին գունտուռանըն տէ-
նիլէ տիւշտիւղինտէն տէ իքի
կիւն էվվէլ պէն տէնիլտէն չըգ-
մըշըմ, խապէրթիմ եօգ. տէյօր:

(66)

ՖԵՆՆԻ ԷՅԼԵՆՃԷ

ՊԵՍԵՄԵ ԳՐԳՐՆ ԳՐԳՐՈՒՄԻ

Գօնթէս Ատրիէն եազըըդա կիթմէյէ գարար վերմիշ իտի . անճագ , կիթմէսէն էվվէլ տերունի իսնէտէ իգթիգա իսէն պալը թամիրաթը եարտըրմագ իշիւն պիր նագգաշ իլէ պիր սըվաճը շաղըրթըպ , պու իշի օնլարա վերտի :

Իբի ուսթալար շալըշմաղա պաշլարտըրար :

Գօնթէսին մայէթինտէ Մարիէթ իսմինտէ պիր պէսլէմէ պուլունուպ , մերգումէ կայէթ կէվէղէ վէ հեր իշէ գարըշըպ , էհէմմիյէթսիպ պէհա-նէլէր իլէ՝ մէսէլա , անիշիւն էօյլէ եարաընըգ , նիշիւն պէօյլէ եարմա-տընըգ , գօվայը նիշիւն պուրտա պը-

րագտընըգ , տէյուպ , նագգաշը վէ սըվաճըր թէքտիր իլէ անէրէ պաշաղըրը վերմէքտէ իտի : Մէրգու-մանտէն պիրի՝ նագգաշ , պու կէվէղէ գըղա պիր օյուն իթմէյէ գարար վէր-տի : Պինապերին , դուրուն վէ պէյազ պիր սապուն բարչասը ալըպ , խա-նէնին սալունտա գօնցօլ իւղէրին-տէ պուլունան տիշնէնին պիր քէսշէ-սինէ (րէսիմտէ կէօրիւնտիղի կիպի) չըզկըլար չէքտի . պու չըզկըլար՝ ա-յինէի գըրըլմըշ կիպի կէօսթէրիլէր իտի : Նագգաշ պունու պէճէրտիք-տէն սօնրա՝ եինէ քէնտի իշիլէ մէշ-ղուլ օլտու :

Արատան պէշ օն տապըդա կէշ-տիքտէ , Մարիէթ սալունա կիրտի , վէ ալինէ գըրըլմըշաըր գաննըյա գօր-գուստունտան նէֆէպի քէսիլտի վէ գօն-ցօլուն էօնիւնտէ պութ քէսիլի : Իբի ուսթալար պէսլէմէնին շու հալինի կէօրիւպ , սէսիղճէ զիւլմէքտէ իտիլէր :

Պէսլէմէ՝ անիշիլէր գըրմըշտըրդա տէյուպ Գօնթէսէ խապեր վերմէք իշիւն գօշուպ կիթտիղինտէ , նագգաշ հէման-սապուն չըզկըլարընը սիլիպ թէմիղլէտի : Գօնթէս տալի ուսթա-լարը թէքտիր իթմէք իշիւն սալունա կիրտիղինտէ , ալինէնին գըրըգ օլմա-տըղընը կէօրիւպ , քէնտիսինի ալտաթ-մըշ օլտուլունտան տօլայը պէսլէմէյի թէքտիր իլլէտի :

Պու էլլէնճէնին սըրըր սապուն բարչասը օլուպ , շագա թարգընտա , տերունի խանէտէ պուլունանլարը պիր գաշտաղըգա մէռագա տի շիւր-մէք իշիւն իճրա օլունուր :

(67)

Հէր շէյ եւագըշըղընսա

Մովկիմ աղա խմբնտէ պիր զաթ՝ պիր աղշամ՝ խանէսինէ ավտէթինտէ, գարըսըլա շու եօլտա պիր մահազէրէտէ պուլունմուշտըր.

— Բարի իրիկուն . . . օ նէ՞ եա, պու կիւն եինէ եիւզիւն զիյա-տէճէ աղաւմըշ. ա՛ գուզում, սէն պու հալտէն վալ կէ՛շմէյէ-ճէքմիսին .

— Աման ճտնըմ, հէր աղշամ կէլիր կէլմէզ եիւզիմէ պաղար-սըն :

— Օ նէ՞ տէմէք օլուեօր, եիւզիւնէ պագմայըպ տա, աեագ-լարընա՞ մը պագմալընըմ :

— Պիւմէմ. պիր լօգմա էք-մէք եէտիրէճէքսին, ինսանը հաշլամաղա պաշլամա :

— Հաշլամայը գըզարթմայը պիր թարաֆա պրագ տէ՛ շու սուրաթընա սիւրտիւղին բաթէ-րա՞ մը տըր, գութուրա՞ մը տըր նէտիր, նէյէ՞ սիւրիւեօրսըն .

— Ճանըմ, սանա նէ՞ զարա-րը վար . պիրազ բիրինճի տէօյ-տիւմ, էլէտիմ սիւրտիւմ :

— Սուրաթընտա մահալլէպի՞ մի բիշիրէճէքսին քի բիրինճի սիւրտիւն :

— Բուտրայա բարա վէրմէյիմ տէյի :

— Պրէ գուզում, թալայա կի-րէճէք պալըգ կիպի շունու սիւր-մէզսէն օլմա՞լ մը, Պախսուուս քի հէր շէյ, քէնտի եագըշըղընտա օլմալը :

— Աման, պիլիր պիւմէզ սէօյ-լէրսին, հէր շէյէ տէ գարըշըր սըն :

— Վա՛յ, պէն գարըշմայըպ տա պաշգասը՞ մը գարըշաճագ :

— Շիմտիքի վագըթտա եիւզիւնէ բուտրա սիւրմէյէնէ գա-լայըլ թէնճէրէ տէյօրլար :

— Էյ սէն 45ինտէն սօնրա սուրաթընը գալայլաթըպ տա, ավուրթունտա բաշա՞ մը բիշի-րէճէքսին :

— Աման, հէր սէօղիւմէ տէ պիրէր գուլը ոյսուրուեօրսըն :

— Սէնին սէօլլէրին չամաշըր գաղանընտան տա կէնիշ օլտու-ղունտան, գուլբուղ գուլլանըլ-մալ :

— Սէն սէպէպ օլուեօրսըն :

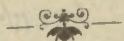
— Տօղրուսունու սէօյլէյօրըմ.

թալուգ գաղա պագմը՛ եու-մուրթալըղընը պօղմուշ տէրլէր, էլ ալէմէ պագըպ սուրաթընը գալայլաեաճալընա, աղլընը գալայլա տա՛ չօճուգլարընա պագ, Սէն պու կիւն օնլարըն էօնիւն-տէ սուրաթընա բիրինճ սիւր-էրսէն՝ հարըն օնլար քէնտիլէ-րինի գալտըրըպ ուն աեպարընա աթաճագլար, վէ եախօտ բի-

րինճ իլէ ֆասուլեա թօրպասը-
նա գըրկըն պրադաճաղլար :

—Շիմտի չօճուգլարը իչէ գա-
ըըշտըրմանըն նէ՞ եէրի վար :

—էյի հալլէր կիպի՝ չիւքին
հալլէր տախի էվլատտան էվլա-
տա ինթիգալ իտէր . պինաէն
ալէյհ, չիւքին հալլէրի խանէ
գաբուսընտան իչէրի ուղրաթ .
մամալըըր :

(68)

Պաղոգ ապր եալանը

Ավճըլըգտա օլտուղու կիպի
պալըգճըլըգտա տախի օ տէրէ-
ճէ գոյրուգլու եալանլար սարֆ
օլունուր քի՝ ինսան պու եալան-
լարը իչիթտիքճէ թէհայիւրտէ
գալըր :

Պալըգ ավընա մէրազը պու-
լունան Սթանպոլլու մէրասեէտի
պէյին պիրի՝ պիր տէֆա գահլէ-
խանէտէ պուլունտուղու վազըթ,
աթիտէքի պալըգ հիքնայէօրինի
նազլ իտէր :

—կէչէն կիւն Գատը քէօյիւ ու-
տէքի եալմըլըն բէնչիրէօի էօ-
նիւնտէ օթուրմուչ իքէն . նա-
կէհան ճէօրմ պիր թիւի պալը-
ղը ալայընըն գըլըյա տօղրու
կէլմէսինի կէօրիւպ՝ տէրհալ

բէնչէրէտէն պէշ օն ատէտ պա-
լըգ օլթասընը տէնիպէ աթտըգ
վէ ալ վազըթ իչինտէ օնպէշ
եիրմի օգկա գատար բիսի պա-
լըղ թութուղ :

Հազըրուենտան պիրի—Պիրա-
տէր . բիսի պալըղը եէնիր . ֆա-
գաթ պու եալան եութուլմալ—
տէյինճէ՝ գահլէհանէտէ պու-
լունանլար կիւլմէյէ պաշլարլար :

Մէրասեէտի պէյինի միւտա-
ֆաա իթմէք էֆքեարըլա ա-
նըն ահպապը պուլունան շիք
պէյին պիրի տախի՝ ճէվապ օլա-
րադ տէր քի.—Եահու նէ՞ թաա-
ճիւպ իտիւպ կիւլէյօրսընըգ .
մէրհում Հիւսնիւ պէյ մալիւ-
մինիգ :

—Մալիւմ . . .

—Բէնտիլէրինին մուշ վաբօ-
րույլա պիր տէֆա պէօյիւք Ա-
տայա կիթմիշ իտիք . պանա
խիթապէն «պիրատէր . կէլ պու
կիւն մէրճան պալըղը ալլամագ
իչիւն Ս իվրի ատայա կիտէլիմ»
տէտի . Տէրհալ պիր գաշ պա-
լըգ օլթաու պուլտուրտուգ վէ
պէրապէրիմըլտէ պիր գաշ պա-
լըգճը ալարապ . հէր տէֆա աղը
չէվիրտիքլէրինտէ քէնտիլէրի-
նէ ՅՕար զրուշ վէրէճէլմիլի
վէ թութուլան պալըգլարըն
պիլլիմ օլաճաղընը սէօյլէտիք .
անլէր տէրաղը օլտուլար :

—Իչթէ պու էյի .

—Պինաէն ալէյն Սիվրի առա-
յա կիթտիք պիրինճի տէֆա
ալը չէվիրտիքլէրինտէ պիր ի-
քի օգկա պալըգ անճագ չըգ-
տը իքինճի տէֆա հիչ պիր
չէյ չըգմատը պիր տէֆա տա
պէնիմ պահթըմա չէվիրտի տէ-
տիմ. աման պիրատէր, ալը չէ-
վիրտիքլէրինտէ նէ՝ իշիթսէք
էյի, տէնիղտէն պիր «վագ-
վագ» սէտասը տըր չըգմապա
պաշատը:

—Աման էֆէնտիմ, ալըն իշի-
նէ աճապա պիր էօրտէք քիւ-
մէսի մի տիւշմիւշ:

—Խայըր պէյիմ, էօրտէք քիւ-
մէսի տէյիլ, հէման պիր օն
պին օգկայա նագըն էօրտէք
պալըլը թուլթուլմիւշ:

—Նէ՝ թօհաֆ չէյ, էօր-
տէք պալըլընըն «վագ վագ»
տէյու պաղըրչմասընը իշիթմէ-
միշ իտիմ:

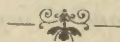
—Պաղըրըյօր էֆէնտիմ, պա-
ղըրըյօր, պանա ինանմաղմը-
սընըգ, օրատա քէնտի գուլա-
ղըմլա իշիթտիմ:

Հագուրսնտան պիրի՝ էյլէն-
մէք էֆքեարըյլա — Նէ՝ թաա-
ճիւլ իտէյօրսընըլ էֆէնտիլէր,
պէնտէնիղ տէ պու վագայը ի-
շիթտիմ. հաթտա, էօրտէք պա-
լըլարընըն վագ վագլարը կիւ-
րիւլթիւսինտէն տիւլէր պալըգ-
լարը ֆէնա հալտէ իւրքիւպ

ավատանլըլընը գաբան էնկինէ
աշըլմըշ — տէյինճէ՝ գահվէհա-
նէտէ պուլունանլար գահգահա-
յա պաշլար:

Պիզիմ իքի շիք պէյլէր՝ ա-
ճէմի խօրօղ կիպի դըզարըրլար
խտէ տէ՝ քէնտիլէրի տախի խալգ
իլէ պէրապէր կիւլէրլէր:

(Ետլանճըլըգ ինսանը տօյի-
մա մահճուպ իթտիլէր կիպի, տօղ-
րու սէօյլէմէյէ ասլա հուտուտ
գօյմայան տախի չօգ տէֆա եա-
լանճը գատար մահճուպ օլուր):

(69)

Իֆի մասաւնլար

Բարիսին Պուլօնիա օրմանըն-
տա կայէթ կիւլէլ պիր մատամ
չիրքին պիր մատամ իլէ կէ-
զինմէքտէ իքէն, չիրքին մա-
տամ տէմիշ քի:

—Ա՛հ, տիւնեատա պիր չէյտէ
չօգ արզոււմ գալմըշ տըր:

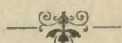
—Պու արզունուլ նէ՝ տիր:

—Կիւլէլլիլիմէ հայրան օլան
էրքէքլէրտէն պիրինի տեազ-
լարըմա գաբանմըշ օլատուտու
կէօրլէք:

—Պունտան գօլայ պիր չէյ
վա՞ր մը:

—Գօլայը նէ՝ տիր

—Պիր գունտուրաճըյա էօլ-
չիւ ալտըր:

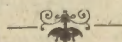

(70)

Պիր սէրվիշինն հմֆեարը

Գատընլար նէյէ պէնդէր տէ-
յու պիր տէրվիշէ սիւալ օլըն-
տըգտա, մէրպում շու ճէվապը
վէրմիշ տիր:

—Գատընլար՝ եիրմի հաշլա-
րընա գատար աշըգթաշլըղա
միւպթէլա, 30 հաշլարընա գա-
տար կէօնիւ էյլէնտիրիճի օյուն-
ճագլարա, 40 հաշլարընա գա-
տար մէրհամէթլի, 50 հաշլա-
րընա գատար մուհաֆաղաքեար,
վէ էլլիտէն սօնրու էօմիւր թէօր-
բիւսինէ պէնդէրլէր:

(71)

Իֆի եօրճուշար

Սալը կիւնիւ եօլմուլուգ իթ-
մէք իսթէյէն պիրիսինէ տէմիշ-
լէր քի, «սալը կիւնիւ եօլա
շըգմադ իսայըրլը օլմաղ», Մէր-
գում իսէ եօլունա տէվամ ի-
տուպ կիտէր իքէն, գազաէն
փարա քէսէսինի տիւշիւրիւր:

Արգատան կէլէն տիկէր պիր
եօլմու քէսէյի պուլուր վէ ագ-
շամ իքիսի պիր խանտա գօնագ
իթտիքլէրինտէ, քէսէյի տիւշիւ-
րէն պաշլար ախ ու վախ իթ-
մէյէ:

—Պէ արգատաշ, նիշիւն պէօյ-
լէ ախ, վախ իտէյօրսուն:

—Ահ պիրատէր, քէսէմի եօլ-
տա տիւշիւրմիւշիմ:

—Չօգ շէլ վա՛ր մը իտի ի-
շինտէ:

—Օն ալթըն գատար փարամ
վար ըտը:

—Եաղըգ օլմուշ սանա:

—Ահ, պանա տէտիլէր իտի
քի սալը կիւնիւ ինսանա եօլ-
մուլուգ եարամաղ:

—Օ քիմինէ եարար քիմինէ
եարամաղ:

(72)

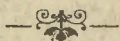
Պիր հասիս

Լէթայիֆչինասըն պիրի թա-
մահքեարըն պիրինէ սօրմուշ
քի:

—Եահո՛ւ, նիշիւն հէր կիւն
բիւպլ եէրսին:

—Միտէտէ չօգ տուրուր տա
շարըգ աճըգմաղսըն, բիւպլ
էքմէյէ տաեագ տըր տաեագ:

— Իշկէմպէնէ տէ պիր բա-
հանտա վուրան՝ Լօմրիւնտէ
գարնըն աճըգմայաճագ :

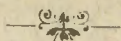

(73)

Գառք գօճա

Գարըսը — Ա՛հ, պէն պու սէ-
ֆալէթէ տանանամայօրըմ, էօ-
լէճէիմ գահրըմտան .

Գօճասը — Պօշ լաֆ տիննէյէ-
մէմ, հէր վագըթ էօլէճէյիմ,
էօլէճէյիմ տէրսին, Դումունէ-
սինի պիր կիւն կէօսթէրմէզ-
սին :

(74)

Պիր Բէօյլի

Ելւրէյի եանրգ պիր քէօյլիւ-
նին գարըսը վէֆաթ խոսւպ մէ-
զարա կէօմիւլիւրքէն ահպապ-
տան պիրի քէօյլիւյէ սիւալ ի-
աէր . — Եահու, գարըն էօլմիւլ,
նիշի՞ն աղւամազօրն .

— Պիրատէր, գրրգ սէնէտէն
պէրի էվլիյիմ, հէր կիւն աղւա-
մըշըմ, պիր կիւն տէ կիւլմէ-
յիմ մի .

(75)

ՔԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹ

Հալիս սիւս

Սիւտին Հալիս օլուպ օլմատըղընր
ապնամագ իշիւն աթիտէքի բարասըղ
ըրօվայա միւրաճաաթ էյլէմէլիտիր :

Չէլիքտէն մա՛մուլ պիր իյնէ ա-
լընըղ, մէղքիւր իշէյի տաթի սու ի-
լէ եայգայրպ էյիճէ գուրութուզ-
տան սօնրա՝ հարըսընա գատար սիւ-
տիւն իշինէ պաթլըրընըղ, պատէհու
աղլըր աղլըր վէ տօղրուլուզլա իանի
էյմէտէն աըշարը չէքինիղ, էկէր
իյնէնին ուճունտան պիր տաժա
սիւտ ասըլմըշ իսէ՝ պիլմիշ օլուն քի
մէղքիւր սիւտ Հալիս տիր . ագ-
սիսի օլարագ իյնէնին իւսթիւնտէ
վէ եա ուճունտա սիւտ կէօրիւնմէզ-
սէ՝ հիշ շիւպհէ իթմէյինիղ քի օ սիւտ
գալըշըղ տըր :

* * *

Իսթիյարլար վէ գըսա կէօրէն-
լէր՝ իբլիկի իյնէյէ կէշիւմէք իշիւն
իյնէյի պէյաղ պիր քեսաղըտ վէ հա-
խօտ պէյաղ պիր պէղիւզէրինէ թուլթ
մալը տըրլար :

* * *

Ապլէթ ինճէ էլէնմիշ օտուն քէօ-
միւրիւ թօղույլա (սուսուպ օլարագ)
սօֆրա պըշաղլարը միւքէմմէլ սու-
րէթտէ բարլարլար :

(76)

Մեզար խորագրաւոր

Ինկիլթերանըն Ապերտին շէհրին-
տէ պիր շոգ զէմանտան պերու մէ-
զարլարը աշըպ էօրիւ թապուլարը-
նըն իւզերինտէքի միւճէվճէրաթը
չալան պիր խըրսըզ գուժաննասը
1895 սէնէսինտէ օրթալա շըգարըլ-
մըշ տըր :

Մէզարլարըն աշըլըպ թապուլար
լիէ միւճէվճէրաթըն սըրգաթ իտի-
տիկի իշիտիլի իշիտիլմէզ, մաթէմ-
տէ պուլունան ֆաժիլիալար քօիսէ
միւրաճաաթ իտէրէք՝ ազրապալարը-
նըն մէզարլարը աշըլըպ թէհարի-
յաթ իճրասընը թալէպ իթմիշլէր
տիր :

Իշթէ պու սուրէթլէ թէհարի-
յաթ նէթիյճէսինտէ, սէնէլէրճէ
միւտտէթտէն պերու Ապերտին շէհ-
րինտէքի գարուճըլար, մէզարճըլար
վէ սաիր մէմուրլարտան 24 բիշինին
իշթիրաթըլա մէզարլար աշըլըպ
սըրգաթլար փուգու պուլտըզը ա-
ն-
լաշըլմըշ տըր :

Խըրսըզլար եալընըզ գըյմէթտար
թապուլարը սթթմազլա իքթիֆա
իթմէյիպ, չամ աղաճընտան եարըլ-
մըշ աաի թապուլարը տաիի չալա-
րապ պունլարը սօպալարտա եադը-
յօրլար վէ եէմէք բիշիրմէկէ գու-
լանըյօրլար իմիշ : Էվրէլի նամընտա
պիր տէլալ տաիի՝ խըրսըզ գուժ-

բանասընա տաիիլ օրուպ, մէզար-
լարտան շըգարըլան միւճէվճէրաթը
վէ կէնճ գաթընլարըն պաշլարընտան
բէսիլէն սաշլարը Լօնտրալա կէ-
թիւրիւպ սթթըյօր իմիշ :

Պու տէհէթլի թիճարէթլէ մէշ-
ղուլ օլան խըրսըլար՝ սէնէտէ պիր
տէֆա Մալըս ալընտա Ինկիլթերա
շէհրլէրինտէն պիրինին պէօյիւք հօ-
թէլինտէ թօփլանըպ միւրէմմէլ պիր
տէ զիյաֆէթ վէրիլէր իմիշ :

Բօլիս՝ պու մալիւմաթլարը ախզ
էյլէտիզի վազըթ մալըս ալընա թէ-
սաաիւֆ իթտիլինտէն, խըրսըզլար-
տան հիշ պիրիսինի գաշըրմալըպ զի-
յաֆէթ կիւնիւ հէքսինի պիրտէն
աբանսըլըն ախզ ու կիրիթ իթմէլէ
գարապ վէրիլ : Պինտէն ալէյհ, Ին-
կիլթերանըն պէօյիւք շէհրլէրին բօ-
լիսլէրիյլէ պիլ մուխապէրէ, բէնտի
իտարլէրինտէ պուլունան հանկը՝
հօթէլտէ զիյաֆէթ իշիւն հաղըր-
լըգ կէօրիլէճէկինին խապէրի ալմա-
լարընը թէնպիհ էյլէր :

Զիյաֆէթին մալըս 12տէ Լ...
շէհրինտէ բէշիտէ օլունաճաղընը պիր
հօթէլճի շէհրի մէզքիւր բօլիսինէ խա-
պէր վէրիլ :

Եէվը մէգքիւրտէ ումուժ գուժ-
բանիա հօթէլտէ թօփլանըպ, Էշ ու
իշթէթլէ մէշղուլ իքէն, նապէհան
պիր ապղօզա պօրաղանը չալընըր
վէ ագապինտէ մէզքիւր հօթէլ գօր-
տան ալթընա ալընըր :

Զիյաֆէթտէ պուլունանլար՝ թա-

պիի «Նէ՞ տիր պուր տէյուպ թէլա-
շա տիւշտիւքտէ . պիր բօլիս եիւզ-
պաշըսը անլէրին հանընա կիտիպ .
«Միւսիւլէր , գօրգմայըն , բահաթը-
նըզա պագընըզ . շէհրիմիզէ թէշրի-
ֆինիզտէն կայէթ մէմնունըզ . թա-
ւաժտան սօնրաքի գահվէյի հապստա-
նէի ումուսիտէ պէրապէր իշէճէիզ .
տէյերէք թէսէլլիյաթտա պուլունուր
վէ 24 բիշիլիք մէզար իւրսըզլարը գուժ
բանհասը հօթէլտէն հապստանէյէ
ապտարմա օլունուր :

(77)

Շարկանը իյէ Միշքերի

Փիօրէնցալը չիրքին տէլի-
գանլընըն պէրի՝ Բասկալեա մի-
նասիպէթիլէ պիր շարկանը տիւ-
քէանընա կիրէր .

— Պագսանա , շարկանը , պա-
շըմա պիր շարկա վէր :

— Նէ՞ պիշիմ շարկա իսթէ-
յօրսընըզ , միւսիւ :

— Էօյլէ պիր շարկա օլսուն
քի սուրաթըմը կիւզէլ կէօսթէր-
սին :

— Սիլիմսիւր պիշիմի վէրէյիմ
մի .

— Խաշըր , սիլինտիր սուրա-
թըմը աշմազ :

— Բէքուպլիֆ օլունուր մը .

— Եօգ , օ տա սուրաթըմը կիւ-
զէլ կէօսթէրմէզ :

— Էօյլէ իսէ կիւզէլ պիր Բաս-
ֆէքօ վէրէյիմ :

— Ճանրմ , օ տա սուրաթըմա
եագըշմազ :

— Մարնէյ վէրսէք նանըլ օ-
լուր :

— Եօգ , իսթէմէմ :

— Չաննըմճա եարըմ Սիլիմ-
սիւր սիզէ ույաճազ :

— Աման . պէն օնտան հիշ հազզ
իթմէմ :

— Տէմէք քի Պրիկանա գա-
րար վէրէճէիզ :

— Սագըն հա , օ հիշ կիւզէլ
կէօսթէր մէզ սուրաթըմը :

— Միւսիւ , սիզ շարկա ալա-
ճազընըզա , Պօնմարշէ մազազա-
սընտան պիր սուրաթ ալմայը-
նընըզ քի՝ իսթէտիյինիզ կիպի
կիւզէլ պուլասընըզ :

(78)

Տօքթօր իյէ Թաշնը

Տօքթօրուն պիրի՝ մէրհում
զէվէսինին մէզարրնա պիր թաշ
գօյմադարզու իթտիյինտէն պիր
թաշնը տիւքեանընա կիտիպ .
հազըր եարըմը մէզար թաշ-
լարընտան պիրէնէ պէյէնիւր :

— Ուսթա , շու թաշըն ֆիյա-
թը նէ՞ տիր :

— Սիզին իշիւն սօն ֆիյաթ
եիրմի նաբօլէօն տըր :

— Եիրմի նաբօլէօն չօգ տըր .
օն նաբօլէօն վէրսէք օլմալ մի .

— Թաշնը պիր ազ տիւշիւն-
տիւ քտէն սօնրա , — Տօքթօր ,

պաշտօնը օգտւոյն վէրմէզ խտիւր
ամա, մատենքի սէն պանա չօգ
մի շիթէրի կէօնտէրիքսին, պէն
տէ արթըգ սէնի դըրմամբ. — տէ-
յուպ թաշը վէրիւր :

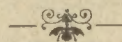

(79)

Մեքթապ

Թարիխի Թըպի տէրսինտէ
Հօճա. — Չօճուգլար, իշթէ
տիշլի հայվանլարը սըրասըյա
կէօրտիւք, շիմաի տէ տիշսիզ
հայվանլարտան պահս իտէճէիզ,
իշինիպտէ պանա տիշսիզ պիր
հայվան իմի հապէր վէրէճէք
վար մը.

Պիր չօճուգ. — Էվվէթ միւսիւ,
պէնիմ պէօյիւք վալիտէմ. ազ-
ընտա հիշ տիշի եօգալը :

(80)

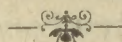
Պիր Վաաիյէք

Իթիբեարըն պիրի՝ էօրէճէինէ
եազըն օղլունու չաղըրըպ շու
վաաիյէթի էյլէր :

— Էվլատւմ, արթըգ էօրեւօ-
րըմ, պէնի նի՛րէյէ իթիէրսէն
կէօմտիւր, լաքին վալիտէն՝ էօ-
լիւրսէ՝ օլմայաքի եանըմոպ
կէօմտիւրէսին :

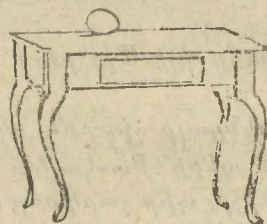
— Նիշիւն պապաճըզըմ, էլլի
տէնէ տիր պէրապէր եաշամըշ-
սընըզ :

— Ահ, օ եաշամանըն լէզէթի-
նի տիւնեատա արտըմ, պարի մէ-
շարըմաա րահաթ եաթայըմ.
էկէր գարը գօճա մէշարտա տա-
խի պիրլիքտէ պուլունու րահա-
եանըմըշտաքի էօլիւլէրէտէ թա-
ճիլլիք վէրէճէթիլլաշէն, մէ-
շարտան պիլէ գօլարլար պիլի :

(81)

Ֆէննի էթլէնճէ

Եռուռքաւըն կեզիւնէսի

Պիր էյնէ վասըթասըյա եռուռք-
թայը սիվրի թարափընտան տէլիպ,
տէրունիտէ պուլունան սարը վէ
պէհազ մախլու թու էմէրէք (ծծելով)
պօշաթթալգտան սօնրա՝ օ տէլիքտէն
իշէրի 3-4 մայրս պէօճէի վէ եալիօս
պիր աղ ճիվա գօյուպ, պէյաղ պալ
մօմու իլէ մէզքիւր տէլիլի գարայը-
նըզ : Պու հալտէ եռուռքթայը պիր
մասա իւլէրինէ գշտուգտա՝ թաա-
ճիւպլէ կէօրէճէքսինիլ քի՝ եռուռք-
թա էօթէ պէրի կէզինիյօր :

(82)

Եստե՛ն

Գարնավալա պիր իքի հաֆ-
թա գալմըշ իտի: Բիթ-բիթ ա-
լա նամընտա պիր զաթ՝ ագչամ
խանէսինէ ավտէթ իթտիղի վա-
գըթ, Եօլտա պիր մատրապազ-
տան օն զրուշա իքի ատէտ հինտ
թավուղու ալըպ, կիւղէլ պիր
քէլէբիր զաբաթմըշ սէվինճիյլէ
խանէսինէ վաւըլ օլտուդտա,
թավուգլարը Էհլինէ թէսլիմ Լ-
տուպ պիր ալ արբա վէրմէսինի
էմր իտէր:

Էհլի. — Էյի ամա արբամըզ
թիւքէնմիշ տիր. Եօգարլ չըգ-
մատան՝ քէօշէքի պագալտան
պիր քիւօ շէյ ալապիլիրսին:

— Շիմտի պու վագըթ պագա-
լա գատար քիմ կիտէճէք. պու
ագչամըգ պիր ալ Էքմէք ու-
ֆագլըղը վէրիրիզ տէ՝ Եարըն
արբայը ալըրըզ:

— Բէք էյի, էօյլէ օլտուն, —
տէյուպ թավուգլարը ալըր քիւ-
մէսէ կէօթիւրի: Բիթ-բիթ ա-
լա տախի Եօգարքի օտայա չը-
գրպ պիր քէօշէտէ օթուրուր վէ
միթատը իւզրէ իրթէսի կիւ-
նիւ իշէճէք սիկարալարը հա-
լըրլայըպ, գութունուն իշինէ
տօլտուրմաղա պաշլար:

Պիր չէյրէք սաաթ սօնրա էհ-
լի մատամ ինդոս՝ թէփսի տէ-

րունինտէ պիր շիշէ րագը իլէ
պիր ալ մէզէյի Բիթ-բիթ ալա-
յա թագտիմ իտէր:

— Էքմէք վէրսին իսէ հայվան-
լար Եէտիլէր մի:

— Խայըր, Եէմէտիլէր. պէս-
պէլլի Էքմէյէ ալըմամըշտըր-
լար. պիր իքի հաֆթա ճէվիզ
Եութտուրմալը քի կիւզէլճէ
Եաղլանսընլար:

— Նասըլ իթէրսէն էօյլէ օլ-
տուն, սէն շու րագըլը տօլտուր
տէյուպ, Բիթ-բիթ ալա օ կի-
ճէ արթըգ հինտ թավուգլար-
տան պահա իթմէզ:

Իրթէսի սապահ մատամ ին-
դոս սօպայա օտուն կէթիրմէք ի-
շիւն քիւմէսէ Եագըն պուլու-
նան օտունլուղա կիթտիքտէ,
Բիթ-բիթ ալայա սէսլէր:

— Բիթ-բիթ ալա, աշաա կէլ:
— Նէ՞ վար:

— Նէ՞ օլաճագ. բիբինին պի-
րի անագլարընը ուզաթմըշ, օ
պիրիտէ պրունունու ասմըշ տըր,
կէօղիւմ թութմայօր:

— Գարնավալա գատար սագ-
լայամայաճաղըզ:

— Եարըն ագչամա գատար
սագլանմազ. ֆըրթընայա թու-
թումուշ գայըգ կիպի իքի թա-
րաֆա սալլանըպ տուրուեօր:

Հագիգաթէն էկէր Բիթ-բիթ
ալա պիր ալ տահա տավրանմա-
յըպ հինտ թավուղունու քէսմիշ

օլմայայրմըշ, օ տախի արգա-
տաշը կիպի կիտէճէք իմիշ:

Եւմի մէզքիւր ագշամը Բիթ-
բիթ աղա խանէյէ ավտէթիւտէ,
էհլինէ սիւալ իտէր:

—Հինտի նա՞սը չըգտը:

—Նէ՞րէտէն եազալատըն սէն
պու քէլէբիրի. գառկա պուն-
տան չօգ զիյատէ սէմիզ օլուր:
Եարըմ օգգա դատար ոսեալը
գաթմամըշ օլայտըմ, թէնճէրէ-
յէ եաբըշաճագտը:

—Ձարար եօգ, պիր շէյտիր
օլտու. ուճուզ էթին չօրպասը
տաթսըզ օլուր տէրլէրսէ սահիհ
իմիշ: Օ տէյիլ ամա, բագըմըզ
հաղը՞ր մը:

—Հաղըր տըր. ֆագաթ իս-
թէրսէն պոյ ագշամ բագը քէյ-
ֆինի սօֆրատա էյլէ. հինտ թա
վուղունտան տա մէզէ ավըրսըն,

—Էյի տիւշիւնտիւն, էօյլէ
օլտուն —. տէյուպ սօֆրայա օ-
թուրտուգտա, մատամ ինդոս
դըզարըմըշ հինտ թալուղունու
կէթիրտի վէ եասնէ քէմիյինի
չըգարըպ Բիթ—բիթ աղայա տէ-
տի.

—Կէ՛լ սէնինլէ պիր եատէս
թուլթալըմ:

—Ա գուղում, էօյլէ շէյ իս-
թէմէզ. գալգար պէն սէնի եա-
խօտսէն պէնի ալտաթըրսըն տա
եիւրէք գըրկընլըղը օլուր:

—Եօգ, նի՛չիւն եիւրէք գըր-
կընլըղը օլաճագ:

—Ճանըմ, մուհապէթիմիզէ
պագալըմ. էվին իչինտէ խըըըլ-
թըյա սէպէպիյէթ վէրմէյէլիմ:

—Քէնտինէ կիւվէնէմէտիլին
իչիւն պէօյլէ սէօյլէեօրուն:

—Քէնտիմէ կիւվէնիւրիմ ամա,
սանա կիւվէնէմէմ, խըըըլթը
չըգարըրսըն:

—Չըգարմամ:

—Էօյլէ իսէ հայտէ թուլթու-
նալըմ. նէսինէ՞:

—Սէն պանա պիր չարպա ա-
լաճագսըն, թիւլիւ պիր քէլէ-
ռին, լէյլաքի կոօն պիր ֆիս-
տան, էլտիվէն, բօթին, օն ի-
քի ֆիլտիգօս չօրպա, օն իքի
քէթէն մէնտիլ վէ...

—Օ տէյիլ ամա, եէնիտէն
էվլէնմէյէ ֆիքրի՞ն մը վար:

—Մեղայ, պագ նէլէր սէօյլէր:

—Նէ՞ պիլէյիմ, ճիհէզ տիւ-
զէլթմէյէ գալըզընեօրուն:

—Շագայը պրագ... պագ,
պէն տէ սանա պիր չիֆթ բան-
թօֆ իչլէյէճէլիմ:

—Էյ պրավօ... գանավայը
պէն ալայըմ, եուն իրէյինի պէն
կէթիրէյիմ, սէն տէ վագըթ
կէչիրմէք իչիւն իչլէյէճէքսին.
տօղրուսու էյի բաղարըզ:

—Էյ աման, հաթըրմը գըր-
մա:

—Բէք էյի, սէն տէ պէնիմ
հաթըրմը գըրմայըպ պու տէ-
ֆա ալտան:

—Տիվանէյիմ քի ալտանալըմ:

—Տէմէք, պէն ալտանըրսամ,
տիվանէ օլմուշ օլաճաղըմ:

—Տուր ոանա պիր րագը վէ-
րէյիմ քի թավուղուն ճիյէրինի
մէզէ իտէսին:

—Խաթրըմտա:

—Ահ, պէնիմ խաթրըմտան
չըգմըշ ըտը... շու թապաղը
եանընա ալ քի քէմիքլէրի ի-
չինէ գոյասըն:

—Խաթրըմտա:

—Պիր շէյ սըմարլարսամ, տա-
հմա ունութուրսըն, հէման պու-
ազչամ օլտու քի հէր շէյի խա-
թրընտա սապլաեօրսըն:

—Նէ՞ եաբայըմ ա՛ գուղում,
ուճու բիւրիւզլիւ տիր:

—Ահ, պազ պաշըմա կէլէնէ.
սալաթանըն լիմօնունը եօգուրքի
տօլապտա ունութտում. պիր ալ
կիտիպ կէթիրսէն օլմա՛ղ մը.
պու կիւն չօգ եօրուլմուշըմ:

—Բէք էյի, կէթիրէյիմ:

—Անախթարը ալ:

—Վէ՛ր, լաքին խաթրըմտա,
ֆիրքրիմտէ:

—Ֆիրքրին տարմատաղըն օլ-
տուն. Ալլահըն գուլու, պիր տէ-
ֆաճըգտա ալտան, նէ՞ օլուր:

—Օ գատար ահմազ տէյիլիմ,
ուճունտա օն պէշ նաբօլէօն վար:

—Էկէր պէն տէ սէնի ալտաթ-
մազսամ, պանա Ինդոս տէմէսին-
լէր:

* *

Մատամ Ինդոս օ ազչամ քէն-
տի արդու վէ զայրէթինէ մու-
ղայիր օլարագ Բիթ-բիթ աղայը
ալտաթամատը: Իրթէսի կիւնիւ

ազչամը Բիթ-բիթ աղա պիր ազ
կէճ ազտէթ իթտի խանէսինէ,
վէ օ տէրէճէ սէրհօշ պիր հալաէ
քի, աեազտա տուրմաղա մէճա-
լի գալմամըշ իտի:

Մատամ Ինդոս՝ էհլինին պու
հօղինտէն չօգ հօշլանտը վէ քէն-
տի քէնտինէ «շիւպհէսիզ ալտա-
թաճաղում» տէտի. անճագ, իշի
պէլլի իթմէմէք իշիւն գաշէրի-
նի չաթարագ շէօլլէ տէտի:

—Պու նէ՞ հալ տըր... նէ՛
գատար իշմիշլին. սէն մէյհա-
նէյէ կիթմէզ իտին:

—Չօգ սէօլէմէ. պաշ աղըսը
իթէմէմ. սէն կիթ տէ րագը
թազըմընը կէթիր:

Մատամ Ինդոս՝ էհլինի տլտա-
թաճաղընա արթըզ պիւսպիւ-
թիւն էմին օլուպ, պէօլիւք սէ-
վինճլէ րագը թէբսիսինի կէթիր-
տի: Բիթ-բիթ աղա շիշէյի ալըպ
գատէհին իշինէ տօլտուրաճագ
եէրտէ՝ մասանըն իւզէրինէ տօլ-
տուրմաղա պաշլատը:

—Ալլահըն կէօղիւնէ գուրպտն
օլայըմ, գատէհի տէ կէօրէմէ-
յօր. րագընըն եարըսընը մա-
սանըն իւզէրինէ տէօքտիւ...
վէր շու շիշէի քի պէն տօլտու-
րայըմ:

—Ալ... տէ... տօլտուր:

Մատամ Ինդոս շիշէյի ալըր
ալմազ, Բիթ-բիթ աղա «Եատէ»
պաղըրտը: Ձէվճէսինի ալտաթ-
մագ իշիւն եալանտան սէրհօշլըզ
թասլաեօր իտի:

—Պէն պունու սալամ, սալ-
մամ. եալանտան սէրհօշ օլուպ
պէնի ալտաթտըն:

—Ասլը եալան սէօյլէմէքլէ
ինսանը ալտաթըրլար: Շիմտի
բանթօֆլարըմը իսթէրիմ:

—Եօգարքի նէրտիվէն պաշըն-
տա տըր, կիտիպ ալապիլիրսին:

—Օնլարը տէյիլ, եատէս ի-
չիւն իշլէյէճէին բանթօֆլարը:

—Ալլահ ագըլլար վէրսին:

—Եա սէն պէնի ալտաթմըշ
օլայըտըն.

—Տօղրուսունու սէօյլէյիմ մի,
հէր հալտէ ալտըրթաճագտըմ:

—Ագչամ սապահ տըռտըռ ի-
տէճէյինի պիլտիղիմտէն, պու
կիւն ագչամա գատար տիւ-
քեանտա իշի կիւճիւ պրագըպ
պու տիւպարայը տիւչիւնտիւմ:

—Էհ զարար եօգ պիր պաշ-
գա հինտ թափուզու ալըրսան
եինէ եատէս թուրթուլուր վէ...

—Արթըգ օնու ափի իտէրսին.

—Էյի ամա պու ալտանըշա
թահամիւլ իտէմէյէճէիմ:

—Չօճուգուգ իսթէմէզ. վազ
կէչտիմ սէնին եաբաճաղըն բան-
թօֆտան. հայտէ շու. րագըյը
տօլտուրտա էվին տիրլիկինի պօ-
ղաճագ շու եատէսին հիսապընը
գարաեայըմ տէյուպ Բիթ-բիթ
աղա խաթմի քէլամ էյլէտի ի-
սէ տէ, մատամ ինդոս պիր իքի
հաֆթա սիւքիւթ վէ նագըս պիր
հալտէ պուլունտու:

(Իշթէ շու էհէմիլէթսիզ պիր եա-
տէս մէսէլէսինտէն տալի աղնաշը-
լըր քի, խանէլէրտէ չօգ տէֆա զու-
հուր իտէն խըրըլթըլար՝ գատըն-
լարըն էսիրֆիրաշ օլտուգլարը սիւս
վէ մօտալարը սէպէպինտէն տիր):

(83)

Չօր իյէ կիւզէյի

Կայէթ չիրքին տէլիգանլը-
նըն պիրի՝ պիր կիւն ֆօթօկր-
աֆիսանէյէ կիտէր.

—Պօնժուր.

—Պօնժուր միւսիւ. նէ՞ էմ-
րինիզ վար:

—Ի՛նսիմի չէքտիրմէք իս-
թէեօրըմ:

—Բէք ա՛լէա եաբարսընըզ.
նէ՞ պիչիմ չըղարայըմ. աեագ-
տա՞ մը տուրաճագսընըզ, եօգոա
օթուրաճագմըսընըզ:

—Պիլմէմ. նէ՞ պիչիմ տու-
րուրսամ եիւզիւմ կիւզէլ չը-
գար:

—Օթուրուն տա՛ եան չը-
գարայըմ:

—Եօգ, եանտան հօշլանմամ,
եիւզիւմ կիւզէլ կէօրիւնմէզ:

—Օ հալտէ տօղրու օթուրու-
նուզ:

—Տօղրու տա օթուրոամ, եիւ-
զիւմին նօգսանլարը աշիքեար
կէօրիւնիւր:

—Էօյլէ իսէ կիւլէր կիպի
տուրուն:

—Կիւլէրսէմ տիշլէրիմ պէօ-
յիւք տիր, սագիլ կէօրիւնիւր:

—Էհ, սիւքիւթ պիր հալտէ
տուրուն:

—Նիշանլըմա կէօնտէրէճէիմ,
օլմազ:

—Նա՛սըլ իսթէրսէնիզ էօյլէ տուրուն :

—Նա՛սըլ տուրայլմ՝ քի շու տուրաթըմ կիւզէլ կէօրիւնսին .

—Պանա սօրարսանըզ , քորքոնէնիզ կիւզէլ չըգմազ իչիւն սուրաթընըզը տէյիշտիրմէտէն պաշգա չարէ եօգ տըր .

—Պու տէաիդինիզին գօլայլը վա՛ր մը .

—Էվվէթ, վիճուտ սիզին , սուրաթ տա պաշգասընըն օլմալը քի՛ բօրթրէնիզ կիւզէլ չըգսըն : Զօր իլէ կիւզէլիք պէօյլէ օլուր :

(84)

Թռիպուլէ

Փրանսա գրալարընտան պիւրինճի Փրանսուանըն գօմիկի թրիպուլէ՝ զատէկեանտէն պիւրի իլէ էյլէնմիշ օլտուղունտան , մէրգում՝ թռիպուլէյէ եօլտա րաոտ կէլէրէք . — Սէնի տաեագալթընտա էօլտիւրէճէիմ . տէմիշ :

Թռիպուլէ կիտիպ գրալա պուսու շիքեայէթ իթմիշ .

Գրալ . — Գօրգմա՛, սէնի էօլտիւրէճէք ատամը պիւր սաաթ սօնրա աստըրըրըմ , տէյինճէ՝

Թռիպուլէ . — Պիւր սաաթ էվվէլ աստըրսան օլմա՛ղ մը . — տէմիշ :

(85)

Պիւր Լաթիմէ—կիու (Կասակաքան)

Պիւր տէֆա լաթիֆէ—կիու պիւրինն սըրթընըն օրթասընտա պիւր չիպան գուհուր իտէր : Մէրգում՝ կէրէք մէրազընտան վէ կէրէք աճըսընտան թաճիզ օլարագ , էհլինի չաղըրըպ տէր քի ,

—Աման , գարը , շու սըրթըմը կէօզտէն կէչիւրիպ , օրատա նէ՛ օլտուղունու պանա իսպէր վէր . զիւրա մալիւմ ա՛, ինսան բէնտի սըրթընը կէօրէմէզ . ալըրսընտա տա տաեանամաեօրըմ :

Էհլի՛ Տէման չիպանը մուպէնէ իտուպ շու ճէվապը վէրիւր .

—Ա՛հ գօճաճըղըմ , պու նէ՞ միւթհիշ չիպան տըր . կէօրիւլմէմիշ շէյ տիւր . էթրաֆը գըզարմըշ , օրթասը տա մօրաշմըշ :

Օ արա պէոյիւք մախտիւմլէրի իւսթէ կէլիպ , մէրգում տախի բէտէրինին սըրթընտա պիւր աթֆը նազար էյլէաիքտէն սօնրա տէր քի ,

—Պապաճըղըմ , չիպանըն տէօրթ էթրաֆը գարարմըշ , օրթասը տա քիւլրէնկի հալինէ կիւրմիշ տիւր :

Պիր Կաշ տաղըդա սօնրա իբրինձի
մախտիւմէրի էվէ կէլտիքտէ, թէ-
տէրի՝ անըն էֆքեարընը տախի պղ-
նամագ իշիւն սըրթընը կէօսթէրի :

Օղլու . — Ամա՛ն եա Բապպիմ,
պէօյլէ շիպան էօմրիւմտէ տէյիլ՝ տիւ-
շիւմտէ պիլէ կէօրմէմիշ իտիմ . էթ-
րա՛ֆը պէլազա, օրթաւսըտա սարեւա
շալընօր :

Պիլիմ լաթիֆէ—կիու՝ ալթը առէտ
սաղ կէօյլէրին պիր նօզթա իւղէրին-
տէ օլան շու միւպայինէթինտէն տօ-
լալը կայէթ թաաճիւպտէ գալարագ,
իւննէտէն շըգուպ տօղրու մահալլէ
գահպէսինէ կիտէր :

Օ սըրաւտա գահպէտէ պուլունան
պիր թաղըմ միւշթէրիլէր՝ շու եօլ-
տա պիր միւքեալէմէտէ պուլունու-
եօրլար իտի .

— Իշիթտինի՞գ մի, եազ օրթաւսըն-
տա Սուտան թարաֆլարընտա էօյլէ
պիր սօղուգ օլմուշ քի՝ կէօքտէ ուշան
գուշլար պիլէ տօնուպ, հափաւտա
մուալլաքտա գալմըշլար : Ովկիանոս
տէնիզինտէ տէ պիր պէօյիւք պա-
նէլա պալըլը պիր ելքէն կէմիսինի
պաթըրըպ, 200 քիշինին թէլէֆա-
թընա սէպէպ օլմուշըմըշ : Պաղտա-
տա գատընըն պիրի պէշէվլաւ պիր-
տէն տօղուրուպ, կերէք քէնտիսի վէ
կերէք շօճուգլարը սաղ սէլիմ եաշա-
մաղտա իմիշլէր :

«Պու հափաւտիւք սահիհ տիր .
եօգ, դայրի սահիհ տիր . » տէյու

միւճաւէլէ էսնաւընտա, հազըրու-
տան պիրի պիզիմ լաթիֆէ—կիունէ խի
թապէն սիւալ իտէր քի ,

— Եա՛հու, պու խուսուստա սիշին
էֆքեարընըպ նէ՞ տիր .

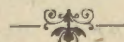
Լաթիֆէ—կիու . — Պրա՛գըն Ալլահը
սէպէրսէնիզ, սըրթըմտան գուլաղըմա
տէօրթ քարմազըլգ եերտէն տօղրու
պիր հափաւտա ալամաթըսամ, ո գա-
տար ուղապ եերլէրտէն կէլէն հա-
փաւտիսլէրին տօղրու օլտուղունա նա-
սըլ ինանալըմ, տէյուպ՝ հազըրու-
նուն գահգահասընա սէպէպ օլմուշ
տըր :

(86)

Իֆի եօճալար

Գըշ մէվսիմինին կայէթ
ֆըրթընալը պիր կիւնիւնտէ,
զաթըն պիրի շալլարա սարըլը
օլտուղու հալտէ գօշարագ կի-
տէր իքէն, գարշըտան կէլէն
տիկէր պիր զաթ, «Եահու՛ւ, սա-
աթ գա՛շ տըր» տէյու սիւալ
իթտիքտէ, շախսը մէրգում «Պէ՛-
ատամ, օնուն ճէվապը Ավատօս
այընտա վէրիլէպիլիւր» տէյուպ
եօլունա տէվամ իթմիշ :

(87)

Մեքսիկայի միջառաքիլ լեքայիժ

Իւմի հիքմէթ իմթիհանընտա.

—Թէլէկրաֆ հագգընտաքի մալիւմաթընը սէօյլէյէպիլիւրմիսին .

—Էվվէթ միւսիւ, հէր քէլէմէսի 20 սանգիմ, էքսէրի 20 քէլէմէ իւզէրինէ իւճրէթ ալընըր :

* * *

Սէօյլէ պագալըմ միւսիւ Ժօզէֆ, ֆըրթընա նէրէտէն կէլիւր .

—Պէօյիւք վալիտէմին վիճուտինտէն .

—Օ նա՞սըլ լագըրտը, ֆըրթընա պէօյիւք վալիտէնտէն նա՞սըլ կէլիւր :

—Եա պէօյիւք վալիտէմ պիր ֆըրթընա չըգտըլը վագըթ տալիմա «պէն զաթէն օնուն կէլէճէյինի վիճուտումըն կէվլէմէսինտէն աննաեօրըտըմ» տէր :

(88)

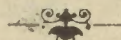
ՅԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹ

Սինէֆյէրի Տեմ իքսմէֆ

Մալիւմ օլտուգու իւզրէ, հաղ մէվսիմինին վիրուտինտէ՝ սինէքլէր տախի պաշ կէօսթէրիլէր : Պու մուզիրը հայվանլարտան գուրթուլմանըն չարէսի շունլարտան իպարէթ աիր .

Պիրինճի թէրթիպ .— 60 կրամ բէհնա, 10 կրամ բէքմէզ վէ 10 կրամ վէյթին հաղընը գայնատըպ մաճուն հաբմալը վէ օ մաճունու պիր չըպուգ իւզէրինէ սիւրիւպ՝ օտանըն պիր քէօշէսինտէ ասմալը տըր . սինէքլէր կիտիպ օնուն իւզէրինտէ հարըլըպ գալըրլար :

Իքինճի թէրթիպ .—Սինէք պուլունան մահալտէ ազամ իւսթիւ սէօյիւտ աղաճըն տալլարընտան հարըլըլ պիր պուքէթ թափանտան ասըլտըգտա՝ սինէքլէր անըն իւզէրինէ գօնարլար . վագըթ գարանլըզ օլտուգտա՝ պիր պէզ իլէ մէգքիւր տէմէթի եօրթիւպ հէման սույա պրապմալը՝ սինէքլէր հէլագ օլուրլար :

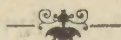

(89)

Աշճը իլէ միւշքերի

Պիր աեագ աշճըլը չարչըտա բիւլվ սաթար իքէն միւշթէրինին պիրի օնա եանաշըպ .—Պանա գըրգ բարալըզ բիւլվ վէր . տէր : Աշճը «պաշ իւսթիւ նէ» տէյիպ բիւլվը տօլտուրուր : Միւշթէրի .— Պէն պու գատար բիւլվա տօեամամ, աղ տըր պու .

—Էյի ամա պէն սէնի տօյուրմագ իչիւն կէզմէյօրում . սէնի տօյուրուրսամ, քէնտիմ աճ գալըրըմ :

(81)

Մէյհանէճէ

Եէնի կէլէն պիր միւշթէրի—
Պազսանա՛, մէյհանէճի, ըագըն
էյի՞ մի.

Մէյհանէճի. — Էյի տէմէք տէ
«էօզ մի.

Միւշթէրի. — Աճապա ինա-
նայըմ մը.

Մէյհանէճի՛ պիր քէօշտէ սը-
զաքիյէ վարմըշ, եանի ույուշուգ
հալտէ պուլունան պիր սէրհօշու
կէօսթէրէրէք. — Իշթէ՛ նումու-
նէսի. իսթէր ինան, իսթէր ի-
նանմա՛:

(80)

Ֆէննի էՅԼԷՆՃԷ

Հիֆմէքլի Շիշէ

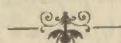
Ֆէննի էյլէնճէլէրէ մերագը օլան
միւսիւնին պիրի՛ պիր ազշամ խանէ-
սինէ կէլէն միսաֆիրլէրի էյլէնտիր-
մէք էֆքիարըյլա՛ պիր շիշէ ատի
սույու տէօրթ ըէնկ կէօսթէրէճէինի
վատ իթմիշ վէ իշպու վատընը իճրա

իթմէք իշիւն խանէնին խըզ-
մէթճիսինէ էմր իթմիշ քի պիր թէք-
սի տերունինտէ 4 ատէտ պօշ սու
գատէճլէրի կէթիրսին :

Խըզմէթճի գատէճլէրի կէթիր-
տիքտէ՛ մէրգում միւսիւ պիր շիշէ
ատի սու ալըպ անլէրի սօլտուրտուգ-
սա՛ պիրինճի գատէճ՛ պէյապ, իքին-
ճի՛ պիրա ըէնկի, իւշիւնճիւ՛ սարբ
վէ տէօրտիւնճի՛ գօյու գըրմըզը ըէն-
կինտէ կէօրինմիւշլէր :

Միսաֆիրլէր թաաճիւպ իտէրէք,
շիշէնին հիքմէթինի աղնամագ իշիւն
շիւպհէսիզ պիզիմ՛ գարիյնի բիրամ
կիպի մերագա տիւշէրլէր : Պինաէն
այէյհ, մերագլարընա իքթիֆա վէր-
մէք իշիւն պու էյլէնճէնին սըրրընը
ֆաշ իթմէք էլզէմ՛ տիր :

Մէրգում միւսիւ՛ էվվէլտէն 4
ատէտ սու գատէճլէրինտէն 1ինճի-
սինին իշինէ պիր ազ ատի սու գօյ-
մուշ վէ եա սիւրմիւշ, 2նճիսինէ սիր-
քէ, 3ինճիսինէ քօքսա սուեու, վէ
4ինճիսինէ տէ քօքսա իլէ շապ սիւ-
րիւպ հազըր իթմիշ իտի : Հէր նէ
գատար հիքմէթ գատէճլէրտէ իտի
իսէ տէ, պիզիմ՛ միւսիւ՛ հազըրունու
մէրագա տիւշիւրմէք իշիւն սուեու
գատէճլէրէ սօլտուրմագտան էվվէլ
շիշէյի միսաֆիրլէրէ կէօսթէրիւպ,
«Պազընըզ, մուսյէնէ էտինիպ, ի-
շինտէքի ատի սու տըր, հաթաա ի-
շէպիլլիսինիզո տէյօր իտի :

(92) (*)

Բէսիմի Պիլիմէն ,
Ճէպարը իշխնէ :

Գանարեամբ զայս իմտիմ , նէրէտէ
պուրապիլիմիմ :

(93)

Ոսն քիշնանըդ անձէ իրմէզ

Ձէնկին ֆէյլէսօֆուն պիրի՝
քէնտի պիր թանէճիք զըզընը
էվլէնտիրմէքարզուսունտա պու-
լունտուզունտան , տիրայէթլի վէ
էհլի նամուս պիր ամամատ պուլ-

(*) 56 ընճը սահիֆէտէքի 90 վէ
91 նուսէրօլար՝ սէհվէն 80 վէ 81
թապ օլունմուշ տըր :

մագ իշիւն աթիտէքի թէտպիրէ
միւրածաաթ էյլէր :

Կազէթալար՝ վասըթասըյա
պիր իլաննամէ նէշր իտուպ ,
պունտա՝ ագըլը , թէրպիլէլի ,
մարիֆէթլի վէ կայէթ կիւզէլ
պուլունան պիր թանէճիք զը-
զընը պին լիրա թրախօա իլէ
էվլէնտիրմէյէ դարար վէրմիշ
օլտուզունտա պէյան իտէր :

Իշպու իլանը օգույան շէհիր
վէ ճիւլար քէօյլէրին քեաֆֆէի
ճէպի-տէլիք ալայը՝ ֆէյլէսօ-
ֆուն խանէ դաբուսունտա էլէ ա-
լըրլար :

Ֆէյլէսօֆ՝ պու կէլէնլէրին հէր
պիրինի նազիքիանէ սուրէթտէ
դապուլ իթտիքտէն սօնրա , շու
թէքլիֆտէ պուլունտուր :

— Միւսիւ , սիզ պին լիրալըզ
պիր գըզլա էվլէնտիղինիլտէ՝
լազըմ՝ տըր քի խանէնիլտէ
պուլունտուն պիր աշճը , պիր սէ-
յիս , բառամանս , մօտիսթրա վէ
պիր սէնէ սօնրա տախի պիր
սիւտանա վէ տատա : Պունլարըն
այլըզլարընա վէ եէյէճէք իլէ
կիլինիպ գուշանմալարը իշիւն
3 սէնէ իտէճէինիլ մէսարիֆ
պին լիրայա պալիլ օլուպ , բա-
րանըզ թիւքէնտիքտէ նէ՝ եա-
բաճաղընըզ շաշըրաճադսընըզ
Պէնիմ գըզըմ իտէ՝ էվլին հէր
պիր իշլէրինի քէնտի էլիլէ
կէօրմէյէ մուգթէտիր օլտու-

ղունտան, պու հալտէ 3 սէնէ
զարֆընտա մէպլաղը մէզքիւ-
րու սիզէ դազանտորմըլ օլուր:
Պինաէն ալէյհ, գըզըմը թրախօ-
մասըզ ալմալըսընըզ:

Իշպու թէքլիֆաթը իշիտէն
ճէպի տէլիք ալայը պու կիպի
տողրու հիսապլարա սէմմ ու
իթիպար իթմէյիպ, եիւզլէրինի
էքշիտէրէք ալըպ եիւրիւյի վէ-
րիւրէր իտի:

Անճագ զէքի տէլիգանլընըն
պիրի՝ պու թէքլիֆին նէ՝ տէրէ-
ճէ մէնֆաաթլը օլտուղունա գա-
նաաթ հասիլ իտիպ, մէրգում
ֆէյլէսօֆուն գըզըյա թրախօ-
մասըզ օլարագ էվլէնիր:

Պիր ազ վադըթ կէչտիքտէն,
սօնրա ֆէյլէսօֆ քէնտի վատը
պուլունան պին լիրայը տամա-
տընա վէրիպ, մէրգումու պիր
գաթ տահա մէս'ուտ էյիէր:

Ճէպիտէլիք վէ ազըլսըզ տէ-
լիգանլը ալայը պունու իշիթ-
տիքտէ՝ մարմարա չըրասը կի-
պի եանըպ թութուշուրլար իսէ
տէ, չի՝ ֆայտէ, սօն բիւշման-
լըզ ահճէ իթմէզ:

(94)

Լուդաքը յէթայիմ

Դասըն.— Փարա քէսէսիհին
գուրտու:

Կէօզ.— Օն եաշընտա իքէն
ումէտ չէշմէսի, եիրմիսինտէ
մուհապպէթ չէշմէսի վէ ալթ-
մըշընտա աճը չէշմէսի:

Տիշ.— Ֆիքրին ալօգաթը:

Հէֆիմ.— Ահրէթ գօմէսիօն-
ճուսու:

Մուհապպէթ.— Գարանլըզ
պիր եօլ օլուպ, նէ՝րէյէ պաս-
տըշընը պիլմէզսին:

Մեֆթուպ.— Ֆիքրին ֆօնօկ-
րաֆը:

Տէլիգանլը.— Գլալուզ գա-
տընըն էլինտէքի թէսպիհ:

Էօյիմ.— Էօմրին իօկէլէսի:

Մօսա.— Բէսէ գօլէռասը:

(95)

Գարը գօմա

—Աֆէրին գարը, շու հէլ-
վալը չօգ կիւզէլ բիշիրմիշսին.
չիմսիյէ գատար պէօյլէ չէշնի-
լի հէլվա եէմէմիշ իտիմ:

—Գայնանամըն ճանը իչիւն
իտի տէ՝ էօզէնտիմ...:

(96)

Իֆի աշրգսաշ մապէյնիմսէ

Մատմազէլ.— Ա՛հ, Անթուան,
սէնի նէ տէրէճէ սէվմէքտէ օլ-

տուղումու պիլմէղսին. կէճէլէրի հիշ ույգու կիրմէլ կէօզլում:

Միւսիւ.—Էօյլէ իսէ ալ շու պիր բաքէթ թօղու, քարեօլանըն քէնարընա էքէրսէն սապահա գատար ֆըշլոյարագ ույուեաճագըն:

(97)

Թամահֆեսարն ճեղատը

Պէշ բարա իչիւն ճանընը վէրիր, անճագ պիր բարա սատագա վէրմէլ թամահքեար պիր զէնկին՝ պիր կիւն Վիէննա շէհրի պէլէտիյէ պաղչէսինտէն կէշէր Էքէն 1500 լիրայը հալի պիր պանգնօթ չըգտանընը ճէպինտէն տիւշիւրիւր:

Օ արա, արգասընտան կէլէն տէվլէթ-տիւշիւրիւրի. ֆաքիրին պիրի՝ մէղքիւր չըգտանը պուլուպ, աշուրի տէրէճէ մէմնունիյէթլէ՝ էն էվվէլ համամա կիտիպ կիւզէլճէ եայգանտըգտան սօնրա պանգնօթլարը պօզուպ պիր գաթ եէնի լուպա վէ սաիր լաղըմ օլանլարը ալմաղա վէ պագիյէսինի քէնտինէ պիր սէրմայէ իթմէլէ գարար վէրիր: Պինապէրին համամա կիտէր, եայգանըր վէ տըշարը չը-

գըպ կիյինտիյի վազըթ՝ նակէհան պիր գաշ ժանտարմալար իլէ պիր ատամըն թէլաշ իլէ համամա կիրտիքլէրի կէօրիւնիւր:

Մէրգուման ժանտարմալար՝ եայգանմագ իչիւն համամտա պուլունան միւշթէրիլէրին ճէպլէրինի հէման արաշտըրմաղա պաշլարլար, չիւնքիւ պէրապէրլէրինտէ պուլունան ատամ՝ պալատէ թարիֆ իթտիղիմիզ զէնկին թամահքեար օլուպ, պաքնօթ բաքէթիքինիւլայպ իթմիշ օլտուղունու հիսս իթտիքտէ՝ տօղրու քօլիս իտարէսինէ կիտիպ, քէնտիսինին եարըմ սաաթ էվվէլ եայգանմագ իչիւն մէղքիւր համամա կիթմիշ վէ օրատա զայպ իթմիշ օլտուղունու խապէր վէրմիշ իտի:

Պանքնօթլարը պուլան ֆաքիր՝ մէսէլէյի ալնատըգտա միւթէէսիւֆ օլուր վէ տիւշիւնմէյէ պաշլար՝ պիր տագըգա էվվէլ հըսս իթտիղիմէսուտիյէթէ պէտպախթլըզ զալէպէ իթմէքտէ իտի. չիւնքիւ պանքնօթլար՝ իշպու մուպէնէտէ քէնտի իւթիւնտէն զուհուր իտէճէք վէ խըրսըզ սըֆաթըլա հապս օլունաճագ իտի: Պու չիրքին հալին էօնիւնի ալմագ իչիւն քէնտինի թօիլար վէ հէման թամահքեարըն եանընա կիտիպ սիւալ իտէր:

— Ես հո՛ւ, զայս ի թտիղինիդ
պանքնօթ չըզտանը սիեա՞հ մը
իտի .

— Էվվէթ :

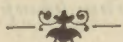
— Ճիտի տախի եալարղլը
մէջէն մի իտի :

— Էվվէթ, Էվվէթ .

— Էօյլէ իսէ տօղրու «Ժառ-
տէն տէ ֆլէտոռէ կիտինիդ. պիր
աղ Էվվէլ պէն օրատան կէշէյօր
ըտըմ, պիր պանքնօթ չըզտանը
պուլունտու վէ գաբուտա պէք-
լէյէն քառաքօլ ժանտարմայա
վէրիլտի. ժանտարմա տա սա-
հիպինի արաեօր իտի :

Հասիս պունու իշիթտիքտէ՝
հագիգաթէն քէնտիսինին մէզ-
քիւր պաղչէտէն կէշտիղինի խա-
թըրլայըպ, ժանտարմալար իլէ
պէրապէր պաղչէյէ տօղրու գօ-
շար. Իշթէ օ արա պիղիմ զէքի
ֆաքիր տախի լահաթ պիր նէ-
ֆէս ալըր վէ համամ փարասը-
նը վէրիպ քէնտիսինի սօգաղա
աթար :

Իւշ այ սօնրա, Վիէննա շէհ-
րինին պիր չարշուսընտա մէր-
դում ֆաքիր պիր տիւքեան աշ-
մըշ վէ պանքնօթլարը քէնտի-
նէ սէրմայէ իտուպ ախղուիթա
իլէ մէշլուլ կէօրիւնմէքտէ ի-
տի :

(98)

Պիր խաւեհէ

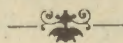
Հէնուզ Էվլէնմիշ դարը դօճա
մապէյնինտէ .

Մատամ . — Տօղրու սէօյլէ,
պէն էօլիւրսէմ, չօդ աղլաեա-
ճա՞գմըսըն :

Միւսիւ . — Ահ, նէ՞ սէօյլէյօր-
սուն, շիւպհէ՞ մի վար :

— Էյ պէն էօլտիւքտէն սօն-
րա սէն եաշաեապիլէճէ՞քմիսին :

— Նէ եափայլըմ սէվկիւլիւմ,
սէնին իւզէրինէ աղլամագ իշիւն
եաշաւալըյըմ :

(99)

Իֆի միւս/աղէր

— Միւսիւ ժան, միւսիւ ժան,

— Օ, նէ՞ վար մօնչէր ամի :

— Պիղիմ Անտօնիկի հիշ կէօր-
տիւն մի :

— Խայլ օլա, նէ՞ վար քի :

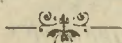
— Ճանըմ, աիւն ագշամ սէօզ
վէրտի պանա քի, պու սապահ
ալաֆրանկա սաաթ պէշտէ ա-
բունթօ պուրտա պուլունաճագ
ըտը . պու վաղըթ օլտու տահա
կիտէն կէլէն եօդ :

— Էօյլէ իսէ պօշ եէրէ պէքլէ-
մէ, օ արթըդ կէլմէզ, պէն օ .

նուն թապիաթընը բէք էյի պիլիբիմ:

— Ճանըմ նէ՝ սէօյլէրսին, պէ-
նիմ իլէ քարօջ ս'օնէօր էթտի:

— Սէն օնուն բարօլ տ'օնէօ-
րինէ զուլադ ասմա, օ հէր ա-
տամա տա բարօլ ս'օնէօր տէր
տէ, սօնրա ճայըպ սեօնէր օ-
լուր:

(100)

Փաշանըն հասլարը

Բարիգին Միսք սօգաղընտա սաքին
60—65 եռաշնտա պուլունան Անա-
թօլ Կալիմար նամ իրաւաճընն պիրի՝
տէլիգալըլըդ էօմրինիւ թէքրար էլ-
տէ իթմէք իշին օլանձա վարիտա-
թընը սարֆ իթմէյէ հաղրը վէ միւ-
հէյյա պուլունտուղոնու էօթէտէ
պերիտէ սէօյլէսէյի ալթըզ քէնտինէ
խույ իթմիշ օլուպ, մուվաֆֆագիյէ-
թի միւմքին օլմայան իշպու կէվէ-
զէլիյինտէն վաղ կէչմէք իշին բէք
չօղլար թարաֆընտան թասարիկէ
պիլէ ալընմագտա իտի:

Մէրգուլ իթմիյար՝ պիր գար-
նափալ կիւնիւ, Բարիգին քըլիշի նամ
մահալտէ կէզինմէքտէ վէ գէլէն կէ-
չէն մասկէլիլէրի սէյր իթմէքտէ ի-
քէն, եագընտա պուլունան Լըբիկ
սօգաղընտան նակէհան «իմտա՛տ»

պաղըրան սէսլէրի իշիթտիդինտէն՝ օ
թարաֆա տօղլու շըթապան զտու:

Հագիլաթէն կէնճ գատընըն պի-
րի՝ պիր թագըլ՝ չաքկընլարտան ի-
հաթա օլունուպ, «գօնֆէթթի» եա-
նի կէօնակէօն քեաղըտ բարչալարը
Ֆըրթընտընա թութուլուշ իտի (*).

Միւսիւ Կալիմար՝ քէնտի քէնտինէ
«Շու գարըյա իմտատա կիտէլիմ»
տէյիպ, զուրուրիյէթլէ գալապալըղա
գարըշտը:

Պիր տագըլա սօնրա՝ չաքկընլար
տաղըլմըշ օլուպ, իմտատա կիտէն իթ-
թիյար՝ 20 եռաշնտա վէ էսմէր կիւ-
զէլի պիր գատընըն գարըշտընտա պու-
լունտու: Մէրգուլ՝ իւթիւնիւ պա-
շընը տիւզէլթտիքտէն սօնրա՝ կիւ-
լէր եիւզ իլէ պիլիմ ալթմըշ պէշ-
լիյին էօնիւնտէ տուրտու: Իթթիյար
գօլունու թագտիմ իթտիքտէ՝ գատըն
մէֆունիյէթլէ գապուլ իթտի:

— Ա՛հ, միւսիւ, չօգ ալիճէնապ,
ինսանիյէթթէրվէր վէ պախուսուս
գատընլարա հիւրմէթ վէ լայէթ ի-
տէր պիր զաթ օլտուղունուզու իս-
պաթ իթտինիզ. իշպու հարաքէ-
թինիլտէն տօլայը հըսս իթտիլիմ:

(*) Էքսէրի գարնափալ մէվսիմին-
տէ՝ Բարիգտէ՝ գար տանէլէրի շէք-
րինտէ րէնկեսարէնկ ինճէ քեաղըտ
բարչալարընը կէլէն կէչէնին իւղէ-
րինէ ափուճլար իլէ «էրսմէք՝ տանթ-
տէն տիր» վէ պու նէվի էյլէյէճէ-
յէ «գօնֆէթթի թէսմիյէ իտէլիլէր:

միննէթտարըղը պէյանէ մուգթէտիր տէյիլիմ:

Գատընըն շիյվէքեար հալի վէ սէջլէյիշի՝ Մ. Կալիմարըն ագլընը պաշընտան ալարլար. սէվինճինտէն էլի այաղը տիթրէմէյէ պաշլատը, վէ Եմատամ... շէյ... րէճա իտէրիմ... շէյ... ամնն ալաղընը էօքէյիմ, պուլուրուն եաքընտա պուլունան պիր գահվէյէ կիտիպ օթուրտալըմ տա, պիրիպիրիմիլի թանըյալըմ տէտի:

—Պէնտէնիզ տէ պունտան պաշգա պիր շէյ տիլէմէյէճէքտիմ սիզտէն, պուլուրուն, կիտէլիմ:

Վէ Պուլվառ—տէյ—Իթալիէնին պիր գահվէխանէսինէ կիտիպ օթուրտուլար:

Իիթիյար.—Բէճա իտէրիմ, սէրկիւչէշթինիգի հիքեայէ իտինիգ: Բարիգտէ եալընը՞գմսընը:

Գատըն.—Եար եալընը, Նէրէլի օլտուղումու պիլսէնիգ՝ պրաւփօ՝ սիգէ:

—Նէրէլիսինիգ բի:

—Սթանպուլույըմ:

—Սահիհ մի սէջլէյօրսընը:

—Էվվէթ, վէ օրատա ուզուն միւտտէթ պիր բաշանըն հարէմ տա իրէսինտէ պուլունտուգտան քօնրա, նիհայէթ գաշմաղա մուվաֆֆաֆ օլմուշում տըր:

—Վէ տօղրուճա Բարիգէ՞ մի կէլտինիգ:

—Էվվէթ, շիւնթիւ Բարիպին ղէվթ ու սէֆասը՝ մըքնատըղ կիպի պիւ-

թիւն տիւնեայը բէնտինէ չէքմէքտէ տիր, Պունտան պաշգա, եէտիմտէ պուլունան պիր հիքմէթլի իլաճ սալէսինտէ փարա գաղանաճաֆտըմ:

—Նէ՞ կիպի իլաճ:

—Մայէթինտէ պուլունտուղում բաշանըն պիր հիքմէթլի հապընը չալմաղա մուգթէտիր օլմուշում տըր. էջլէ պիր հապ բի՝ էմալի տիւնեատա պուլունմազ. մախսուսէն բաշա իշիւն եաքըլըր իտի: Բաշա՝ իիթիյար պիր ատամ՝ օլուպ, պու հապըն գուվվէթիյլէ բէնտի թէքմիլ տէլիգանըլըգ հարինի պուլուր իտի:

—Սահիհ մի սէջլէյօրսուն:

—Էվվէթ, սահիհ սէջլէյօրըմ, թէճրիւպէսի գղայ տըր:

—Ֆաֆաթ հաֆիֆաթէն հիքմէթլի պիր շէյ օլմալը տըր—տէտի պիլիմ սէրսէմ իիթիյար, տէլիգանըլը օլմազ արգուսընտան նէ՝ իտէճէինի շաշլըարաֆ:

—Հիքմէթլի տէմէք տէ սէօզ մի. պու հապ՝ տէրմանսըղա գուվվէթ վէրիբ, վի շիյվէ իլէ ճիլվէ սայէսինտէ եօրուլմուշ վիճուտլարա եէնի պիր թազէլիք պախշ իտէր:

—Աման աեաղընըղը էօքէյիմ, պու հապլարտան պանա տա վէրէպիլիլըմիսինիգ:

—Վէրէպիլիլիմ: Սաքին օլտուղում խանէ պուրատան պիր գաշալ տըմ էօթէտէ պուլունուր: պէրապէր կէլինիգ, իսթէտիյինիգ գատար վէրէյիմ:

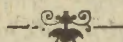
Միւսիւ կաշիմար հէման այսպա
գալկտը վէ կէնճ գատըն իլէ պէրա-
պէր պիր հօթէլէ կիրտիլէր . օրատա
պուլունան լոգանթատա պիր գաջ
գատէհ շամբանիա իշտիլէր , իշպու
շամբանեա իլէ պէրապէր մատմաղէ-
լին թագտիմ իթաիլի մէզքիւր հիք-
մէթլի հապարտան պիր իքի տանէ-
սինի Մ . կաշիմար պէօյիւք իշթահա
իլէ եութտու :

Պունուն սէմէրէսի միւքէմմէլ օլ-
տո՞ւ մու . օրատընը պիլմէյօրըլ , եա-
լընդ շունու պիլիրիկ քի՝ կէնճիք
պուտալաւը մէրգուլմիթիյար հապ-
լարը եութար եութմաղ տէրին պիր
ոչպույա տալմըլ իտի վէ 3 սաթ
սօնրա ուեանտըգտա՝ բօլիս գօմիսէ-
րինին հուզուրունտա շու իֆատէտէ
պուլունտու :

— Ուեանտըղմտա՝ բէնտիմի օտա-
նըն իշինտէ եալընըլ պուլտուլմ կէնճ
գատըն պէնի ալտաթմըլ , եիւլ իւս-
թիւ պրագմըլ իտի : Պուլունտուլուլմ
հօթէլին սահիպի՝ մէրգուլմէ գատընը
ասլա՝ թանրմայօր իտի : Հէման յէ-
տէնկօթուլուն ճէպլէրինի արաշտըր-
տըմ . 1000 ֆրանքըլ պանգնօթլա-
րը հափի չըգտանըմ աշըրըլմըլ , բէ-
զալիք բարմաղըմտաքի բշըլանթա
եիւզիւք ուշմուլ իտի . եալընըլ՝ մա-
սանըն իւզէրինտէ շու քաթի—վիպի-
թի պուլտուլմ . «Եիւզիւքիսիդի առ-
վընիւր եանի խաթըրէ իշին եա-
նըմտա սագլայաճաղըմ : Իրմա :

Միւսիւ կաշիմար՝ պիր տաճա գա-
լապալըլ Էլինտէն գըլ գուրթարմագ

վէ 65ինտէն սօնրա տաիսի տէլիգաշըլ
օլմագ խիւլիասըլլա՝ փաշանըն հապ-
լարընտան եուտմայըլ թէօվպէ իթտի :

(101)

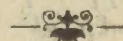
Քէօյլիւ իլէ Բրէնս

Թէպտիլի գըլաթէթլէ եօլ-
ճուլըլ Խտէն պիր բրէնս՝ պիր
քէօյտէն կէշտիդի վագըլթ քէօյ-
լիւնին պիրինտէն իքի եուլուր-
թա սաթըն ալմագ խաթէր :

Քէօյլիւ բրէնսի թանըտըղըն-
տան՝ եուլուրթալարա պէտէլ 2
լիրա թալէպ իտէր :

Բրէնս . — (Թաաճիւպլէ) Տէ-
մէք քի պու քէօյտէ եուլուրթա
նատիտէ պիր շէյ տիր :

Քէօյլիւ . — Խալըր . միւսիւ ,
քէօյիւմիդտէ եուլուրթա նա-
տիտէ տէյիլ՝ բրէնսլէր նատի-
տէ տիր :

(102)

Իֆի եանֆեսիւնիլի

— Պու նէ՞ կիւզէլ սաաթ ալ-
մըլըն :

— Էվլէթ , կիւզէլ տիր . սօր
քի մալի գաշա՞ օլտու :

— Գաշա՞ :

— Ալթը այ մահպուսիլէթէ :

(103)

Թամահեփեար իգրանը

Թամահեփեարը պիտի գարը-
նայա պէրպէս շմենտըֆէր ի-
լէ պիր եօլնուլուղու էսնաւըն-
տա՝ պուլունտուղու վախօնտա
պիր գաշ ահպապլարա թէսա-
տիւֆ իռէր, վէ անլէր իլէ գօ-
նուլտուղու սըրատա՝ հաղըր սի-
կարա գուլթուունը չըգարըպ
պիր սիկարա ալտըգտան սօնրա
եանընտաքի տօսթունա տախի
իգրամ իտէր

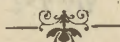
Տօսթուն. — Թէչէքքիւր իտէ-
րիմ, թիւթիւն գուլլանամ:

Թամահեփեար՝ գուլթուլու սօլ
թարաֆընտա օթուրան տօսթու-
նա տօլրու ուլաթտըգտա՝ մէր-
գում տախի — Թէչէքքիւր ի-
տէրիմ, պէնտէնիլ տէ գուլլան-
ամ —, ճէվապընը վէրիւ:

— Սիզ պիլիրսինիլ. իճպար
իտէճէք պիր շէյ աէյիլ տիր —,
տէյուպ գուլթուլու ճէպինէ գօյ-
տուղու վագըթ, գարըսը եա-
վաշճաճըգ տէր քի:

— Գարշըմըգտա օթուրան
տօսթուլըպա տա իգրամ իթ-
մէզմիսին:

Թամահեփեար. — (Ետվաշ սէս
իլէ) Սուս օլ. պիլիրիմ քի օ ի-
չէր:

(104)

Խաւսքա պիր Լեթայիմշինաս

Լէթայիֆշինասըն պիրի խաւ-
թալանըպ, ազ վագըթտան էօ-

լէճէինի հըսս խաէրէք, գարըսը-
նը չաղըրըպ տէմիշ քի:

— Շիմաի կիտիպ էն աղը՝ էլ-
պիսէլէրինի կիյիմի վէ օլանճա
միւճէվհէրաթընը թագընմա-
լըսըն:

— Ամա՛ն, գօճա, նէ՞ սէօյլէ-
եօրսուն. սէնին պու հալին կէօ-
զիւմիւն էօնիւնտէ իքէն շէքի-
տիւզէն վէրմէյէ եիւրէ՞ք մի
պաղըր պէնտէ:

— Բէճա իտէրիմ, պէնի ղըր-
մայըպ, պու թէքլիֆիմի իճրա
իթմէլիսին:

— Փագաթ նէ՞ սէպէպլէ պօյլէ
պիրթէքլիֆտէ պուլունուեօրսըն:

— Սօն պիր իւմիւտ իչիւն...
տիւշիւնիւյօր՝ քի ճան ալըճը
կէլիպ սէնի օ գատար տիւպէր
վէ կիւզէլճէ կիլինմիշ գուշան-
մըշ կէօրիւրսէ՝ պէլքի սանա
պէյէնիր տէ՝ պէնիմ եէրիմէ
սէնի ալըպ կէօթիւրիւր:

(105)

Պիր կագէքա սաթընըսը

Կալէթա սաթընըսըն պիրի
քէնտի միւշթէրիսինէ. — Միւ-
սիւ, արթըգ պու կիւն շու հի-
սապըր պիթիւրէլիմ:

— Գա՛շ ղըշ. օլտու պօրճում:

— Օն ղրուշ:

— Օղգատար պօրճում օլմամա-
լը. եալան սէօյլէեօրսուն:

— Հիսապըմ տօղրու տըր, միւ-
սիւ. պէն եալան սաթարըմ ա-
մա՝ եալան սէօյլէմէմ:

(106)

Եկի՛ր օրսն աստուրն խաքրեցի՛րի

Պի՛ր ալլըգ կիւվէյի օլտուղու
վազըթ.

— Ահ, նէ՛ տէրէճէ պուտալա-
լըգ իթմիշ, պիր գաշ սէնէ էվ-
վէլինտէն էվլէնմէմիշիմ: Ճէն-
նէթտէ եաշամագ արղու իտէն՝
էվլէնմէլի իմիշ:

Պիր սէնէ սօնրա.

— Շիւքիւրլէր օլտուրն, պիր
էվլաս սահիպի օլտում. նէ՛
թաթլը շէյ. շու պէքեար ա-
տէմլէր նէ՞ ագըլա խըզմէթ ի-
տէյօրլար, տիւնեանըն տտաընը
ալմաղլար. օթ կիպի կէլմիշլէր,
օթ կիպի կիտէճէքլէր:

Իւշ սէնէ սօնրա.

— Նէ՛ հալթ իթմէյէ էվլէնտիմ,
սաղ պաշըմը տէրտլէրէ ուղրաթ-
մըշըմ: Ագըլըլըգ՝ էվլէնմէմէք
իմիշ. եաղըգլար օլտուն քի պիւ-
մէմիշիմ:

Պէշ սէնէ սօնրա.

— Սէպէպ օլանըն պօյնու ալ-
թընտա գալսըն, էօմիւր տէյիլ
ա՛, ճէհէննէմ. հէլէ պու կիւն-
լէրտէ հիշ չէքիմէյօր:

Օն սէնէ սօնրա.

— Օֆ, արթըգ սապր իթմէյէ
մէճալիմ դալմատը. էօլսէմ տէ

գուրթուսամ. էվլիլիք՝ աթէշ-
տէն կէօմլէք իմիշ: Էկէր պիր
տէֆա պահթըմ եալէր կիտիպ
գարըմա պիր շէյ օլուրսա, թէօ-
պէլէր, թէօպէսի, պիր տահա
էվլէնմէմ:

Եիրմի սէնէ սօնրա.

— Արթըգ ալըշտըգ. ալէմին
կէշտիլի քէօքրիւսինտէն պիղ տէ
կէշտիք. տիւնեանըն հալի պու
իմիշ. միլիսնլար սահիպի պիլէ
օլսան՝ չէքէճէին վար իսէ՛ չէքէ-
ճէքսին: Ուզուն սէօլիւն գըսա-
ւը, աճըլըգ՝ թաթլըլըգ տան զի-
եատէ տիր: Պու տիւնեատա
տէրտ ու մէշագգաթ կէօրմէմէք
իշիւն՝ ՏՕՂՄԱՄԱԼԸ իմիշ: Տօղ-
տուգ տան սօնրա՛ արթըգ աղլա-
մագ սըզլա՛նագ պիր բարա իթ-
մէզ:

Եունկ ֆէյլէսօֆ

(107)

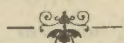
Մեշհուր Րօշիյս

Միլիսնլար սահիպի մէշհուր
Րօշիլտէ պիր կիւն սիւալ իթ-
միշլէր քի:

— Միւսիւ, աճապա նէ՞ գա-
տար տօթուենուզ վար.

Րօշիլտ. — Շիմտիքի հալիմտէ

պիլէմէյօրում. չիւնքիւ կէրէք
իշիմ սըրասընտա տըր վէ կէ-
րէք զէնկինլիյիմ վարտը. սի-
զին տօսթ տէտիլինիզ՝ պու ի-
քիսինին պուլունմատըղը վա-
զըթ պէլլի օլուր :

(108)

ՍԻԻԱԼ—ՃԷՎԱՊ

Պիր գըղը չտըղզ էվլէնտիր-
մէք իշիւն նէ՞ թէտպիր գուլ-
լանմալը :

—Գօյնունա պիր էվ հէօճէթի
գօյմալը :

Տէլիգանլը կէօրիւնմէք իշիւն
նէ՞ եաբմագ իգթիզա իտէր :

—Քէնտիսինտէն զիյատէ եաշ-
լը օլան իլէ կէզինմէք :

Թէմիզլիք իշիւն նէ՞ եաբ-
մալը :

—Խըզմէթճի գուլլանմամալը :

Տիւննատա մէս'ուտիյէթլէ եա-
շամանըն չարէսի նէ՞ տիր :

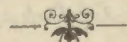
—Տիլսիզ իլէ էվլէնմէք :

Պիր առամ քէնտի հագիգի
տօսթուռու թանըմագ իշիւն նէ՞
եաբմալը :

—Եալանտան էօլմէլի վէար-
գասընա պագմալը տըր :

Տիւննատա զուհուր իտէն հէր
կէօնա գապկա վէ բաթըրտը-
լարըն սէպէպլէրի գաշ տըր :

—Տէօրթ: Պէն, Սէն. Պէնիմ,
Սէնին :

(109)

Պիր եէմէֆ հիսապը

Թիւրքիալը պիր զաթ՝ ախղուիթա
սէպէպլիլէ պիր խըտրէլէզ կիւնիւ
Պուլկարիանըն պէօյիւք պիր շէհրին-
տէ պուլունուպ, էօյլէն թամաժընը
իթմէք իշիւն շէհրի մէզքիւրըն մէշ-
հուր լօգանթալարընտան պիրինէ
կիտէր :

Խըտրէլէզ մինասիպէթիլլէ լօգան-
թատա էրէյիճէ գալապալըզ պուլուն-
տուլունտան, շախսը մէրգում կիւճ
հալ իլէ պիր եէր պուլուպ օթուրուր
վէ լիստալը կէօզտէն կէշիրտիքտէն
սօնրա կէլէն կարսօնա խիթապէն :

—Պանա պիր հաշլամա կէթիր :

Կարսոն «Ալէստա» ճէվապընը
վէրիպ, վէ պիր բարչա էքմէք իլէ
պիր չաթալ վէ գաշըզ կէթիրտիք-
տէն սօնրա կիտէր :

Արատան պէշ օն տագիգա կէչէր :

Շախսը մէրգում՝ եագընտա պու-
լունան պիր թանըտըղը իլէ կէօրիւշ-
մէյէ պաշլայուպ, կարսօնուն կէթիր-
միշ օլտուղու էքմէյին քէնարնտան
պիր ագ քէսիպ եէմէյէ պաշլար :

Պու առա տիկէր պիր կարսօն կէ-
լիպ ուլալ իտէր :

—Ավֆ էտէրսինիպ, պու կիւն
միւշթէրինին չօզլուղընտան եէթիշ-
տիրէմէյօրըզ: նէ՞ իսթէրսինիպ

—Պիր հաշլամա կէթիր :

—Պաշ իւսթիւնէ :

Օն տապիգա կէշտիբտէն սօնրա
կարսօն կէլիր .

—Ավֆ խտերսինիզ միւսիւ , հաշ-
լամա պիթմիշ :

—Այլը պէնիմ տէ էքմէյիմ պիթ-
տի , պարէ օլտու սլաճագ , էլմա գօմ-
բօստօսու կէթիր .

—Աարընօր :

Անճագ , գօմբօստօտա կէլմէզ , վէ
շախսը մէրգում մէճպուր օլուր ալա-
զա գալգմալա վէ լօգանթատան
չըզաճաղը վազըթ պիր 5 սանթիմ-
լիք պրապըր գասիէնին հօնիւնէ :

Գասիէ (չաշարագ) — Պու նէ՞ տիր
միւսիւ .

— Պէշ սանթիմ :

— Սիզ նէ՞ հէտիւիշ .

— Պիր թապագ պաշ իուքիւնէ,
հարմօ՞վարդեօր , պիր ալէսա , վէ
5 սանթիմլիք էքմէք . տահա գա՞շ
սանթիմ վէրէճէիզ . . . :

(110)

Կէճէ Կիւղ եաղըսը

Պէրու թտա ճէսուր խըրսըզըն
պիրի՞ կէճէ վազըթ պիր էճղա-
խանէյէ կիրիպ , օրատա պուլու-
նան ազչէ գաստօրնա զիյարէթ
իթմէքտէ իքէն , տէվրէ չըգան
զապթիյէ եիւղպաշըսը շիւպհէլէ
նէրէք՝ տիւքեանա կիրէր :

— Պու վազըթ նէ՞ իշինիզ
վար պուրատա :

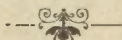
—Էվտէ անսըզըն պիր խաս-
թա զուհուր իթտի սէ , պիր գաշ
տիւրլիւ իլաճ ալմալա կէլմիշիմ
եիւղ պաշը՝ խըրսըզը տիւ-
քեան սահիպինի զանն իտէրէք ,
սագալընա սիւրմէք իշին պիր
ազ կիւլ եաղը իսթէր :

Խըրսըզ՝ « պաշ իւթիւնէ »
տէյուպ , եագընսա պուլունան
պիր շիշէտէն պիր գաշ տամլա
չէ , վէրիր : Եիւղ պաշը սագալը-
նա սիւրէր իսէ տէ՝ գօգուսու
օլմատըզընը սէօյլէտիքտէ՝ խըր-
սըզ՝ « Պիրինճի տէրէճէ կիւլ եա-
ղը օլտուզունտան՝ գօգուսու եա-
րըն չըգար » տէյու ճէվապ վէ-
րիր :

Պիղիմ սէրսէմ էիւր պաշը
ալտըզը ճէվապտան մէմնուին
գալարագ տիւքեանտան չըգար ,
պիր ազ սօնրա խըրսըզ տախի
իշինի պիթիւրիպ կիտէր :

Իրթէսի սապահ աօրլ տիւ-
քեան սահիպիսի կէլիպ գանսա-
նըն գըրլըմըզ օլտուզունու կէօր-
տիւքտէ հէման գօշար գարագօլ-
խանէյէ խապէր վէրիր : Օ ալա
հէնուզ ուլանմըզ օլան պիղիմ
եիւղ պաշը՝ եաթաղըն իշինտէ
օթուրմու՝ եատըզ վէ չարչափ
իւզէրինտէ կէօրինէն միւրէ-
րէպ լէքէլէրինտէն թաաճիւպտէ
գալմըզ իսի . վէ խըրսըզըզ
մատտէսինի էճղաճըտան իշիթ-
տիքտէ՝ « հ գիգաթէն գօգուսու

պու կիւն չըգտը » տէյուպ սա-
զալընը էլինէ ավլպ տիւշիւնմէ-
յէ պաշլատը , չիւնքիւ , կէճէրի
սախթէ էճզաճընըն (եանի խըր-
սըզըն) պիրինճի կիւլ եաղը տըր
տէյիպ վէրտիղի՝ մօր միւրէքէպ
իմիշ :

(111)

Պիր վէֆիլիսարճ մուհասեպէսի

Սթանպօլտա Պէյօլլու սաքին-
լէրինտէն էրմէնի դաթօլիկ միւ-
թէպէր սարաֆլարտան պիրի՝
այ պաշը մինասիպէթիյլէ վէ-
քիլխարճըն հիսապընը կէօրմէք
իւզրէ մէսարիֆ տէֆթէրինի կէ-
թիրթտիրիպ , մուհասէպէյէ օ-
թուրուր :

— Կէլ պագալըմ , պարոն Մար-
տիկ , պու այ գասապա նէ՞ վէր-
տին .

— Էֆէնտիւմ , 170 օգգա գօ-
յուն էթի ալտըգ , ալթըշար-
տան՝ 1020 զրուշ . 140 օգգա տա
ինէք էթի ալտըգ , պէշէրտէն
700 . ճէման 1720 զրուշ :

— Մարտիկ , չըլտըրտըն՝ միւ
պու գատար էթի քիւմ եէտի :

— Եէնիւր , էֆէնտիւմ , եէնիւր :

— Նէ՞ սէօյլէհօրսըն . չիւմի
պու էվտէ 310 օգգա էթ մի
եէտիլէր :

— Օգտաար թէլաշ իթմէյինիզ ,
պիր տէֆա էճզաճընըն հիւս-
պընա պագտըլընըլտա՝ շարըգ
գանաճագսընըլ :

— Աղնաշըլտը . չիւմիլիք էճ-
զաճը իլէ դասապըն հիսապընը
պիր թարաֆ իտէլիւմ տէ՝ տի-
կէրլէրինէ պագալըմ . օնլարը
սօնրա պիրէր պիրէր տիգգաթլէ
պագաճաղըմ :

— Էքմէքճիյէ 300 օգգա էք-
մէք պօրճումուզ վար

— Գասապըն հիսապընա պու-
գըլըլլա՝ էքմէքճի ինսաֆլըճա
տալըանմըշ . լաքին պիզտէ
պու գատար էքմէք սարֆ օլու-
նուեօր մը :

— Օլուեօր էֆէնտիւմ , օլուեօր .
իշթիհասը եէրինտէ պիր ֆա-
միլեա . ալլահ էքսիք իթմէսին
միսաֆիր տէ շօգ կէլիեօր :

— Շու 1500 զրուշըգ էսսոմէ
նէ՞ տիր :

— Մատամըն էմրի իլէ պիր
եէրէ վէրիտի :

— Պու եէրին իսմի եօգ մը .

— Ճէսարէթ իթմէտիւմ սօր-
մայա :

— Բէք էյի . շու 140 ֆրանք
նէ՞ տիր :

— Մատմաղէլ Էօթէնի իշիւն
Բէրշրօն մաղապսընտան 10
թօփ մէքթուպ քեաղըտըյլա 10
թօք զարֆ ալընտը :

— Նէ՞ սէօյլէհօրսըն ծօ , պի-

զիմ էօժ էնի թիւնարւղա՞ մը
պաշտուր :

— Խալըր էֆէնտիմ, տօսթլա-
րըյլա պաղը մէքթուպլաշըր
տա

— Տահա պաշգա նէ՞ վար :

— Մատամըն էմրիյլէ Ոսկե-
բերան քիլիսէսի չէքմէճէսինէ
324 զրշ պրագըլտը :

— Մարտիկ, նէ՞ սէյլէյօրըն.
պէն տէ քիլիսէյէ կիտէյօրըմ
ամա՝ էն չօղու պէշ ալթը զրշ
պըրագըրըմ :

— Էֆէնտիմ, մատամըն ֆու-
դարա սանտըղընա չօք բարա
վէրտիղինի սիզ բէք էյի պիլիր-
սինիզ :

— Նէ հալ իսէ, պաշգա նէ՞
վար :

— Մատմազէլ Քաթինա իչին
Մէղօն տը Միլվիլէ 225 ֆրանք
գօրսէ բարաուր :

— Մարտիկ, էսամէլէր կիթ-
տիքճէ պօյ կէօսթէրիւօր :

— Էֆէնտիմ, ալահ պաղըշլա-
սըն, մատմազէլ Քաթինա տա
կիւնտէն կիւնէ պօյ աթընօր :

— Տահա պաշգա՞ :

— Եինէ մատմազէլ էօժէնի
իչին Պօնմաղէտէն պիւրտիւզիւ-
նա բաւտը տը ըօզ ալընտը, օ
տա 60 ֆրանք :

— Վուրտու Պոլոս քիմ օլոյօր

— Վուրտու Պօղոս տէյիլ, բու-
տը տը ըօզ, բէնպէ բուտրա

տէմէք տիր :

— Պիզիմ էօժէնի նէլէ՞րտէ
էօյրէնմիշ :

— Չօգ ագլլը շէյ տիր էֆէն-
տիմ, ալահ պաղըշլասըն :

— Տահա պաշգա պիւր շէյ
գալտը՞ մը :

— Բազար էրթէսի կիւնիւ
Մագըրբէյիւնէ կիտիպ կէլմէք
մէսարիֆի 562 զրշ 35 փարա :

— Նէ՞ հալթ էտէր. չըլտըր-
տըն մը ծօ, հինաիսթա՞ն եօլ-
ճուլտըլմը իտէյօրըզ :

— Իսթէրսէնիզ, պիրէր պի-
րէր եէրինի կէօսթէրէյիմ :

— Կէօսթէր պագալըմ, շու
562 զըրուշը նէ՞րէյէ սարֆ
էթտին :

— Բազար իրթէսի սապահըսը
մատամ պանա էմր, իթտի քի
Մագրի քէյիւնէ կիտիպ, Սի-
մոնիկ աղանըն մատամը խասթա
իմիշ նասըլ օլտուլունա տայիր
պիր խապէր կէթիրէյիմ :

— Բէք էյի :

— Դարուտան տըշարը չըգար
չըգմազ, տօսթլարըմտան պի-
րիւէ թէսատիւֆ իթտիմ. «Տա-
հա էրքէն տիր, կէլ սէնինլէ
պիրէր քօնեաք չագալըմ,» տէ-
տի, պէն տէ . . .

— Աղնատըմ, տղնատըմ, չա-
դընթըտան պաշլարուագ հիսա-
պըն ուճուտու պուլամայաճաղըզ-
շիմտի սէնին թէքմիլ մաթլու-
պըն գա՞շ զրուշ տըր :

— Սէօլէմէտիքլէրիւմ իլէ պէ-
րապէս 9236 շրշ 35 բարա:

— Այլ շու 9 յիւրայլ, շիմտի
պէնտէն թամ 200 շրշ իսթէր-
սին:

— Եանըլըհօրսընըզ, էֆէնտիւմ,
տօգուզ լիւրա 108էրտէն 972 շրշ
իսթէր:

— Պու լիւրալարը կէօրիւեօր-
մըսըն, սէնին իշիւն հէր պիրի
պին շրուշա տըր. իշթէ էօյրէն
տէ՝ պուստան սօնրա կիթաիլին
երտէ օնա կէօրէ մէսարիֆ էյլէ,
տէյուպ՝ իւշկիւլար վէքիլիսար-
ճընը պաշընտան տէֆ իթմիշ
տիր:

(112)

Շիշմանքանմըշ գասընյար

Պիր թազըմ գատընլարըն
բարազ բիլօնու կիպի գուլլան-
տըղլարը սօն մօտա գօլտուզ վէ
ուզուն ճիւպպէլէր (մանթօ-սազ)
պու տէֆա Բարիզ տիւքեանճը-
լարընը էքէյիճէ թէլաշա տիւ-
շիւրմիւշլէր տիր:

Շէօյլէ քի, Մարի վէ Մա-
թիլա նաւընտա իքի զըզգար-
տաշար՝ խայլի վագըթտան պէ-
րու կիյտիքլէրի ուզուն ճիւպ-
պէլէր վասըթասըյլա տիւքեան-
լարտան էքէյիճէ մալ աշըր-
յադ տա իմիշլէր: Պունլար՝ տիւ-

քեանլարտան իշէրի զայըֆ կի-
րիպ, շիշմանլանմըշ պիր հալ-
տէ տիշարը չըգարլար ըմըշ:

Իշպու հալլէրի՝ բօլիսին շիւպ-
հէսինի տալէթ իտէր վէ նիհա-
յէթ Պարպիս նամ մահալտէ
եապայը էլէ վէրիպ, բօլիս մէր-
քէզինտէ մանթօ-սազյարը չը-
գարըլտըզտա՝ պունլարըն իշին-
տէ՝ պէլլէրինտէն աշաղա ուզուն
վէ էնի ճէպլէր ասըլմըշ օլտու-
զու մէյտանա չըգար:

Իքի հէմշիրէլէրին ճէպլէրին-
տէն օ կիւնիւ զուհուր իտէն
էշեա շունլար ըմըշ:

13 մէթրօ գատար պատմա
բարչալարը, 15 մէթրօ ամէրի-
գան վէ խասա բարչալարը. 5
մէթրօ իսպինաթօ, 2 թօփ գօր-
տէլա, 4 գութու բըքիթ Փուռ,
1 գօյուն պաշը. 3 բարչա սու-
ճուգ, 2 պօղում տօմուզ սալա-
մը, 2 ատէտ իքէքլի գօրսաթ.
6 գահվէ գատէհի, 2 պիլլօր
թապագ. 1 շիշէ գօնեաք,
կիւմիւշտէն մամուլ 1 շէքէր
մաշասը, 3 ատէտ թէրպիւշօն,
իքի թուզլուգ վէ եարըմ տու-
զինա մէնտիլ:

Իքի գօնթրապան հէմշէրի-
լէր՝ գանուսուն թային իթտի-
ղի ճէզայա չարըլմըշլար իսէ
տէ, Բարիզին քեաֆֆէի տիւ-
քեանճըլարը պիր շէյ չարըտըր-
մամագ իշիւն՝ շիմտի կէօզլէրի-
նի տէօրթ աշըպ՝ ուզուն ճիւպ-

պէ կիյէն գատըն միւշթէրիւ-
րինին էթրաֆընը ֆըրըլ ֆըրըլ
տէօնմէքտէ իմիշլէր :

(113)

Պիր գասըն

Տուլ վէ կէնճ պիր գատըն՝ Բա-
րիգտէ Պուլօննը օրմանը նամ մահալ-
տէ կէզինմէքտէ իբէն , գարշըսընա
հապանճը վէ եաշլըճա պիր առամ
շըգուպ՝ պաշլար մէրգոմէյէ սիւրիւ-
նիւպ շագալաշմաղա :

Գատըն իսէ՝ Տէրիֆին պու հալին-
տէն խօշլանմալարագ , շէօյլէ տէմիշ :

— Տէֆ օլ շուրատտն , մուսիպէթ
սէն տէ , ութանմաճմըսըն . սիննինէ
հագըշըր մը . . . շունա պագըն . . .
պարէ տէլիգանլը օլսա . . . :

(114)

Իֆի մասմագեղներ

— Նշանլընըզ տայիմա կէլիօր
մու սիգէ :

— Էվլէթ , հէր փաղար կիւնիւ
կէլիւ :

— Տօղրու սէօյլէ , նէ՞ գօնուշուր-
սընըզ :

— Շուստան պուստան սէօյլէր :

— Խըյանէթ , պէնտէն կիզլէյօրսըն :

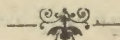
— Նի՛շիւն կիզլէյիմ . մէսէլա , էվ-

լէնտիքտէն սօնրա էվիֆիզի նա՛սըլ
տիւզէթէճէիզ , նէրէլէրտէ կէզէճէիզ ,
պանա նէ կէօնա էլմաս եիւզիւք վէ
քիւրէ ալաճագ , իշթէ գօնուշուրու-
մուզ պէօյլէ շէլլէր տիր :

— Էկէր պէնի սանա տօսթ գա-
պուլ իթմիշ իսէն , պու սէօյլէտիքլէ-
րինի գալէմէ ալըպ նըշանլընա իմ-
զալաթմալըսըն :

— Նի՛շիւն :

— Չիւնքիւ պու շիմտիքի վատ-
լարընը էվլէնտիքտէն իւշ այ սօնրա
հէր ինքեար իտէճէք տիր :

(115)

Իֆի գօնշու գասընլար

— Պիր գաշ կիւն տիր նէ՛րէտէ
իտինիզ :

— Կէօրիւմճէմին օղլու էվլէնտի տէ
օնուն տիւյիւնիւնէ կիթտիք :

— Բէք էյի հաբտընըզ , էլպէթտէ
գիւզէլ պիր տիւյիւն թուլմուշլար
ըտը :

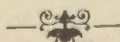
— Է՛հ , գարարսըզ , բէնտի հալ-
լէրինէ կէօրէ :

— Կէլինի օյնաթմալըմը մը :

— Կէլինի օյնաթմագ շիմտի պա-
րիթ օլմուշ , եալընզ կիւվէյիի օյնա-
թընթօրլար :

— Հիշ էօյլէ շէյ օլմուլ մը :

— Նի՛շիւն օլմազ . օղլանա եիւլ
լիրա վէրէճէիզ տէյի սէօզ վէրմիշ-
լէր , պու կիւն հարըն տէյերէք շիմ-
տիյէ գատար օյնաթընթօրլար :

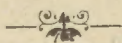

(116)

Պօրսասա

Շիշման պիր Աւթըրիալը՝ պիր
կիւն Վիէննա Պօրսասընտա քէն-
տի թանըտըգլարընտան պիրի-
նին օտասընա կիրտիղինտէ տէ-
միշքի, — Եահու, նէ՛ տէրէճէ
սըճագլըգ, պուրատա տա հիշ
հալա եօգ:

— Արթըգ սիգ ալֆ էթմիշ-
սինիղ, ճէվապ վէրիր ասթսւ,
պիգ Պօրսանըն իշինտէ հէրիմիգ
տէ հալա իլէ կէշինիօրըգ:

(117)

ՖԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹ

Ըթրտ եաքրաղը

Ըթըր հարրաղը՝ եարալարը թէ-
տալի իթմէք իշին պիրինճի տիր:

Պու հարրաղը՝ մէլհէմ հէրինէ
եարանըն իւզէրինէ գօյաուգտան վէ
եարըշտըրմագ իշին պիր աղ սըգ-
տըգտան սօնրա՝ թիւլպէնտ իլէ պաղ-
լամալը վէ եարանըն գաբանմասընա
տէկին կիւնտէ պիր տէֆա եարրա-
ղը տէյիշտիրմէլի տիր: Պաղէն պիր
տէֆա գուլլանմագլա հարալը թէ-
տալի իտէր:

Համարա գօգուտա վէ սիւմանը

Համպա ֆիթիլինի գուլլանմագտան
էվվէլ քէսկին սիրքէ իլէ ըսլաթըպ
գուրութմալը տըր: Պու թէրթիպլէ
լամպա կայէթ բարլագ սուրէթտէ
եանաճագ վէ կապ գօգուտունը վէր-
մէյէճէք տիր:

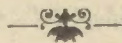
(118)

ՖԵՆՆԻ ԷՅԼԷՆՃԷ

Դուշ՝ գամէսին իյինսէ սիր

Պիր թէք բարթ տը վիզիթ բեաղը-
տը ալըպ, պիր քէնարընը լէսիմտէ
կէօրինէն գուշուն վէ գաֆէսին
արասընտաքի ուղուն չըղկընըն իւզէ-
րինէ գօյաուգտան սօնրա, պրունունու-
ղուն ուճունու մէզրիւր բարթա եա-
նաշտըրըպ վէ կէօղիւնիւզիւ սաղա վէ
հա սօլա ասլա գըմըլտաթմայարագ
եալընըլ գուշա վէ գաֆէսէ տիգգաթ-
լըճա պագտըղընըգտա՝ կէօրէճէքսի-
նիղ քի գուշ՝ գաֆէսին իշինէ կիրէ-
ճէք տիր:

(119)

Պիր Եաննիսիանի

Բարիպտէ պիր գաշ գօմշու թիւճարլար՝ պիր աէֆա պիրի. պիրլէրինէ սաաթ գաշ օլտու. զունու սիւալ իթաիքտէ, իչլէրինտէն պիրի տէ ճէվապ վէրիր քի «Պէն պու սապահ ալթուն սաաթըմը Էվտէ ունու թմուշըմ» :

Օ սըրստա՝ օրատան կէշմէքտէ օլան պիր Եանքէսիճի պու սէօզլէրի իշիթաիքտէ՝ հէման բաղարտան պիր հինտ թավուզու սաթըն ալըր վէ քէսիպ թէմիզլէտիքտէն սօնրա՝ սաաթըն Էվտէ ունու թմուշ օլան թիւճարըն խանէսիինէ կէօթիւրիւպ տէր քի, — Էֆէնտի կէօնտէրտի պու հինտ թավուզունու վէ տէտի քի՝ սապահլալըն աճէլէ իլէ ունու թմուշ օլտուզու սաաթընը վէրէսիինիզ քի քէնտիսիինէ կէօթիւրէլիմ :

Պիսլէմէ գըզ գօշուպ մատամա խապէր վէրաիքտէ, մատամա սաաթըն Եանքէսիճիյէ թէսլիմ իտէր :

Ազլամ օլուպ, թիւճար Էվէ վասըլ օլտուգտա՝ վուգուաթտան պիխապէր՝ սաաթընը իսթէր :

Մատամ. — Նա՞սըլ սաաթ, պիզ օնու հինտիյի կէօնտէրտիզինիզ ստամա վէրտիք :

Թիւճար. — Նա՞սըլ հինտի :

Մատամ իշի ալնաթտըգտա՝ թիւճար քէնտի քէնտիինէ «էօյիւնմէմիլին ճէվա՞ընը պուլտուգ» տէլուպ, մատամա խիթապէն՝ — Զարար եօգ, սիզ հինտիյի ֆըրընա վէրին զըղարըն, սաաթըն տա Էլպէթտէ պուլուրուզ :

Իրթէսի կ'ւնիւ, սաաթըն տալան Եանքէսիճի հինտիյի տախի թիւճարա Եէտիրմէմէք իշիւն թէպտիլի զըյաֆէթ իտէրէք մէրզումուն խանէսիինէ կիտէր վէ մատամա տէր քի :

— Մատամ, սիզի ալտաթըպ տա սաաթըն Էլինիզտէն ալան խըրսըզ եագայըն Էլէ վէրտի, Էֆէնտի՝ գատընըն հուզուրունտա հինտի իլէ իսպալի իտէճէքտիր. պինտէն ալէյհ, աճէլէթէն պէնի կէօնտէրտի քի հինտիյի ալըպ կէօթիւրէլիմ. աման, շարըզ Էտին :

— Բէք էյի ամա, պիզ հինտիյի բաթաթէզ վէ թէրէ եաղըն իլէ բիշիրթմիշիզ, օ հալտէնա՞սըլ իսպաթ օլաճագ :

— Զարար եօգ, մատամ, Էլ վէրիր քի հինտիին պուրայա կէթիրթլիմիշ օլտուզու իսպաթ օլտուն :

Մատամ՝ Եանքէսիճիին հալու սէօզլէրինտէն ալտանարագ, հինտ թավուզունու տա թէսլիմ իտէր :

Ազնամբսը թիւճար էվէ ավ-
տէթինտէ մէսէլէ աղնաշըլըսի,
հէր իքիսինին տէ աղըզլարը
աշըգ գսլըր :

(120)

Վէֆ/իխարձ իղէ Արապաճը

Պիլ ճումաա իրթէսի կիւնիւ
վէքիլխարճըն պիրի՝ Վիէնատա
պիր արապաճը իլէ շու Եօլտա
պիր բազարլըգ իթմէքտէ իտի :

—Պանապող արապաճը, Եա-
րընքի բազար կիւնիւ չօրպաճը-
մըզըն տիւյիւնիւ վար, գըզ ալ-
մաղա կիտիլէճէք, բազարլըզը-
մըզ ուեարսա՝ էլի թարիֆ իտէ-
յիմ, Եարըն սաաթ օն իքիտէ
կէլմէլիսին :

—Պաշ իւսթ իւնէ :

—Սաաթ պիրտէ կէլին ալմա-
ղա կիտիլիպ սաաթ տէօրթտէ
կերի տէօնիւլէճէք տիր :

—Բէք ալէա :

—Նէ՞ վէրէճէիլ :

—Սիզ պիլիրսինիլ . . . օն
պէշ ֆրանք վէրինիլ :

—Օն պէշ ֆրանք չօք տէյիլ
մի Եա :

—Չօք տէյիլ Մալիւմ ա՛, պու
տիւյիւն տիր, պաշղա շէյէ պէն-
ղէմէզ. պիզ տէ պէօյլէ կիւնիւ-
րի պէքլէրիլ :

—Բէք էյի, վէրէյիմ ալմա՛
Եէնի ըուպան վա՛ր մը :

—Պսւլունուր. պիր շէյէ պէն-
ղէթիրիլ :

—Էօյլէ իսէ ըուպանը կիւզէլ-
ճէ կիյինմէլիսին. թաղէ թրաշ
տա օլմալըսըն. սաշլարընը կիւ-
ղէլճէ տիւզէլթմէլիսին. պու
շաբղա օլմաղ. Եէնի շապղա
ալմալըսըն. Եէնի չիզմէլէր կի-
յէճէք վէ էլլէրինէ տէ պէյազ
էլտիվէն թագընաճաղսըն :

—Միւսիւ, պու իշտէն պէն
ճայտըմ. կէլէմէմ :

—Նի՞չիւն :

—Կէլինի պէն ալմաղ տէ-
յիլիմ, կէօրէն կէօրմէլէն կիւ-
վէյի պու տըր տէյէճէքլէր :

(121)

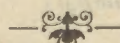
Պիր Լօֆանքաւսա

—Կարսօն :

—Պույուրուն միւսիւ :

—Պու Եէտիլիմ պրծօլա կէ-
չէն բազար կիւնքի Եէտիլիմ
կիպի տատըր տէյիլ տիր :

—Քիմ տէմիշ. օնուն պիր
բարշասը տըր. հաթտա՝ կէլէ-
ճէք բազար կիւնիւ իչիւն տէ
պիր բարշա արթտը :

(122)

Պիր Իսթիյար

Իսթիյարըն պիրի՝ կայէթ ա-
ղըրճա խաթա վէ ճան չէքիշ-
մէքտէ պուլունան քէնտի պիր
ահպապընըն էվինէ կիտ, պ, աղ-
լայարագ պաշար թէսէլի վէր-
մէյէ:

Խասթանըն սահիպի թասճ/ւպ
իլէ տէր քի, — Զաննըմ պու
թէսէլինիզին վադթը շիմտի
տէյիլ տիր, չիւնքիւ խասթամը-
ղըն ճանը տահա իւզէրինտէ տիր:

— Պիլիրիմ, եավըում, պիլի-
րիմ. ֆագաթ իսթիյարըլգ սէ-
պէպիլլէ հէր վագըթ սոգաղա
չըգմաուըղըմտան, պու. կիւն չըգ-
տըմ ըսա՝ հայտէ օղրայըմ՝ չու
պօրճու էտա իթմիշ օլայըմ տէ-
տիմ:

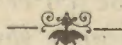
(123)

Տիլէնճի իլէ Զօճուգ

Տիլէնճիին պիրի՝ ադշամ իւ-
զէրի պիր խտնէ դարուսընտա
օթուրան քիւչիւկ պիր չօճուգա
եագլաշըպ տէր քի,

— Զօճուգ, եէտիլինտէն պիր
բարչա տա պանա վէրի՛րմիսին.

Զօճուգ. — Շիմտի վալիտէմ-
տէն թագէ թագէ պիր տուեագ
եէտիմ, իսթէ՛րսին, սանա տա
վէրէյիմ մի. . .

(124)

Ասէմ իլէ Դասըն

Լէթայիֆչինասըն պիրինէ
սօրմուշլար.

Դատըն նէ՞ տիր.

— Պալըգ օլթաօը:

Հանի՞ օնուն եէմի.

— Իշթէ իքի կէօղլէրի.

Էյ, ատէմ նէ՞ տիր.

— Օ տա պալըգ տըր:

— Հա՛, հա՛, հա՛, իշ թավայըլա
աթէչէ գալտը.

— Թավա տա՛ մուհասպէթ օ-
լուպ, աթէչի տէ քէնտի իշին-
տէ տիր:

(125)

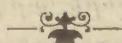
Իֆի Պահքէվանըար

— Պիրատէր, զարգավաթլար
պու սէնէ պօզուլտուլար ի սէ տէ
հավա պէօյլէ կիւզէլ կիտէրսէ՝
թօբրաղըն իշինտէ կէօմիւլիւ
հէր նէ՛ վար ըսա ազ կիւնտէն
տիշարը ֆըշգըրաճագ տըր:

— Աման արգատաշ, ազղընը
խայըրա աշ, պէօյլէ սէօյլէմէ.

— Նի՞չիւն.

— Եա պիլմէ՞գսի՛ն քի իքի գա-
րըմը տա կէօմիւլշիւմ.

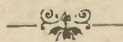
(126)

Պիր հազարձեփապ

Հազարձեփապ պիր ատամըն
էհլի վէֆաթ իթտիղինտէն՝ իրին
ճի տէֆա օլարագ պիր տուլգա
տըն իլէ էվէնտիլի վազըթ
բարաղա պաւկադրաւ իչիւն սէ-
քիզ ֆրանք վէրիւր :

Բարազ թաաճիւպլէ . — էվ-
լատ, պու նէ՞ տիր, իւք տէֆա
էվէնտիղինտէ Պսակադրամ օլա-
րագ պիր երմի ֆրանքըլք վէր-
միշ իտին, շիմտի իսէ . . .

Հազարձեփապ . — էյի սէօյ-
լէյօրսուն ամա, տէրպապա, էս-
կի ըուպալարըմըզը թէրզիյէ
մէրամէթէ վէրիւսէք, եէնիսի-
նի ալըեօրըզ կիպի չօգ փա՞րա
մը վէրիւրիզ :

(127)

Պօշպօղազ պիր Ասէմ

Պիր կիւն իթալիատա Սէն
Բօլ քիլիսէսի սօգաղընտան մու-
թանթան սուրէթտէ պիր ճէնա-
ղէ կէօթիւրաթի քլէրի սըրատա՝
պօշպօղազ առէմին պիրի ճէնա-
ղէ արապաւընըն արգասընտան
կիթմէքտէ օլանլարտան պիրի-

նէ եագլաշըպ սիւալ էթմիշ քի,
— Պիրատէր՝, կէօթիւտիւղի-
նիզ ճէնաղէ զէնկինճէ պիրի
օլմալը, տէյի՞լ մի :

— Էօյլէ զանն իտէրիւմ :

— Կէ՞նճ մի իտի :

— Եիւզիւ էօրթիւլիւ օլտու-
ղունտան կէօրէմէտիւմ :

— Էվլի՞ մի իմիշ եօգսա պէ-
քեար մը :

— Սօրմատըմ, պիլէմէմ :

— Սաղըզընտա աճտպա նէ՞ իշ
իլէ մէշղուլ իմիշ :

— Պօշպօղազլարա լագըրտը
աղնաթըր ըմըշ տա՝ նիհայէթ
պաշ գուրթարաւայըպ էօլ-
միւշ . . .

(128)

Բէման սաքան գաւապ

Հէնուզ 14 եաշընտա պիր չօճուգ՝
էլինտէ պիր Բէման պուլունտուղու
հալտէ պիր կիւն Նարօլիտէ պիր գա-
սապ տիւքիտընա կիտիպ պիր գօ-
յուն պուտու սաթըն ալըր, անճագ
փարալը վէրտիղի վագըթ պիր գա-
սանդիմի նօգսան կէլտիղինտէն՝ քէ-
մանը րէհին մագումընտա գասապա
պրագըպ, պիր սաթմաան սօնրա
էքսիլէն փարալը կէթիրէճէինի պէ-
յան իլէ էթի ալըպ կիտէր :

Արտատան պէշ օն տաղըգա կէշ-
տիրքտէն սօնրա, լօրտ կիպի կիյինմիշ
ասըլզատէ պիր զաթ էթ ալմագ
պէհանէսիյէ մէղքիւր գասապ տիւ-
քեանընտան իշէրի կիրիւյ, բէմանը
էյինէ ալըր վէ պիր աղ մուայէնէ-
տէն սօնրա, « ԱՏ, Նէ՞ կիւղէլ բէ-
ման, գաշա ալմըշըն ր տէյու սիւ-
ւալ իտէր :

Գասապ. — Գաշա ալընտըղընը
պիլէմէյօրում, շիւնքիւ պէնիմ տէ-
յիւ, օրթաղամըն տըր :

— Բէք ալէա, աճապա սաթար
մը .

— Պիլմէմ աճա, սօրապիլիւրիմ .

— Մալիւմ ա՛ էն պիրինձի բէմա-
նըն ֆիյաթը 100 ֆրանք տըր . Տէր
նէ գատար պու պիրինձի տէրէճէ
հարըլըշարտան տէյիլ իսէ տէ, պէն
չօգ պէյէնտիմ : Օրթաղընըղա սօրուն
տա՝ 130 ֆրանքա վէրիսէ սաթըն
ալըրըմ . պիր ազատն եինէ կէլիւրիմ :

Գասապ՝ աճա գա պու իշտէն բէն-
տիսինէ պիր մէնֆաաթ չըգարապիլիւ-
մի տէյու տիւշիւնտիւքտէն սօնրա
տէր քի, էկէր միւմքիւն իսէ պիր իքի
սաաթտան սօնրա թէշրիֆ պույուրու-
նուզ . իՏթիմալ քի բէմանը ալըրը-
նըգ :

Ասըլզատէ, — Բէք կիւղէլ օլուր
տէյուպ տիւքեատան մուֆարաղաթ
էյլէր :

Ետըրմ սաաթ սօնրա՝ չօճուզ պօշ-
ճու օլան պիր գաշ սանդիմի կէթի-
րիւյ վէ բէմանը ալըպ կիտէճէի վա-

պըթ, գասապ օնա սիւալ իտէր :

— Օղլում, սէն պու բէմանը
նէ՞ հաբարսըն :

— Պէն բէման չալար փարա գա-
ղանըպ վալիտէմի պագարըմ :

— Էյ սէն պու բէմանը գաշա ալ-
մըշըն :

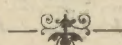
— Օթուղ ֆրանքա .

— Սանա 40 ֆր. վէրիսէմ պա-
նա սաթարմըն :

— Սաթմամ վալիտէմ տաղը-
լըր .

— Ատամ նէ՛ տարըլաճագ, պիր հէ
նիսինի վէ տաշա կիւղէրինի ալաճագ-
ալն . օն ֆրանք տա բերարըն օլաճագ
պէշ ֆրանքը վալիտէնէ վէրիսէն՝
սէսինի բէսէր, գալան պէշ ֆրանքը
տա սէն իսթէտիլին կիպի խարձայա-
պիլիւրսին, ֆիլան տէյէրէք չօճուղու
գանտըրըր վէ բէմանը 40 ֆրանքա
սաթըն ալըպ, պու Տիսապլա բէնտի-
սինին 80 ֆր. գաղանտճաղընա ար-
թըպ էմին օլուր :

Չօճուգ՝ բարալը ալըպ իշինէ կի-
տէր : Ասըլզատէ իսէ՛ (քի չօճուղուն
բէտէրի իտի) պիր տաշա գասապըն
տիւքեանընա օղրամամըշտըր : Բէման
տաիի էքէյի վագըթ տիւքեանտա ա-
սըլը գալտըղընտան, գասապըն իսմի՝
« Բէման սաթան ր գալմըշ տըր :

(129)

ԻՖԻ ՐԵԺԻՖԵՐ

— Ճանաչմ, սանա նէ՞ էթմիշիմ
քի հէր իւրաւ ալէքհիմտէն սէօյլէ-
հօրսոյն :

— Նէ՞րէտէ սէնին ալէյինտէն սէօյ-
լէմիշիմ :

— Այէնն ագշամ պիր խանէտէ
պէնիմ իւղերիմէ սէօզ կէշմիշ, շօք
ապրիլէ պիր զամ օլաուղուսս սէօյ-
լէմիշլէր իսէ տէ՛ սէն «նօգ», ագրի-
սըղըն պիրի տիր ք տէյու ինաւ
իթմիշօրն :

— Պու սէօյլէտիրէրին հիշ սահիհ
տէյիլ, ապա պուրսնմաւըմ էօյլէ
պիր էէրմէ քի՛ սէնին իշինն ագրիլէ
տըր տէմիշ, օլաուղուսս վէ պէն տէ
ագրիլէ ալէ տէմիշ օլաւըմ :

(130)

ԲԵՅՅԻ ԻՅԵ ՍԱՐԱԺ

Ֆրանսա քէօյլիլէրինտէն պիրի՛
կէշէնտէ պիրինճի տէֆա օլարապ
Բարիկէ կիտիպ շէհրի մէգքիւրըն իւ-
նէ՛ վէ տիրքեանլարընն կիզէլլիդինէ
հայրան օրուպ սէյու ու թամաշու իթ-
տիդի սըրուտա եօլունըն իւսթիւնտէ
պէօյիւք պիր պօշ տիրքեան կէօրիւր,
մէգքիւր տիրքեաննա եալընը պիր

սարաֆ օթուրմուշ պուլունտըղնտուն
քէօյլիւ մէրապ իտուպ սիվալ իտէր
քի՛

— Միւսիւ, պու պօշ տիրքեանըն
իշինտէ օթուրմուշ նէ՞ սաթընօրսընըզ

— Էշէկ պաշը, ճէվապ վէրիր սա-
րաֆ, քէօյլիլի թաարիկէ ալմագ
էֆքեարըլա :

Քէօյլիւ իսէ ֆիթուրսըղըղլա՛
շու ճէվապը վէրիր :

— Աէօրիւնիր քի շօք ախպուրթա
իտէնօրսընըզ, միւսիւ, զիրա տիրքեա-
նընըղըն իշինտէ եալընըզ պիր էշէկ
պաշը գալմըշ . . .

(131)

ՊԻՐ ԽԱՍՔԱ

Իսթիհար պիր խասթա, ահպապ-
լարընա վէֆաթ իթտիկինտէ ճէնա-
վէսինտէ պուլունմաւարընը րէճա իթ-
միշ, ահպապլարտա՛ մաէրմէմնուի-
յէ պուլունմաւգլարընը վատ իյլէ-
տիրքիւրինտէ՛ խասթա «թէշէքքիւր ի-
տէրիմ, պանա օլան խիւլուս վէ
մուհապպէթինիդի իսպաթ իթտինիպ,
պէն կիթտիքտէն սօնրա խիւլուսու՛մ
շօք սիւրմէզ սիզի օրայա ճէլպ իտէր
տէ մուհապէթիմի պէն տաթի իս-
պաթ իթմիշ օլուրու՛մ ք տէմիշ :

(132)

Տօթթօռ իղի Մասալ

Տուլ վէ կէնճ պիր գատըն՝
կայէթ կիւ զէլ սօգթօւ լուն պի-
րինէ սէվտալանմըչ օլուպ, մէր-
գուսու խանէսինէ տուվէթ ի-
լէ խասթա օլտուղունու պէյան
իտէր :

Տօգթօր՝ մէզպուրէնին նապ-
զընա պագըպ տէր քի, — Մա-
տամ, տիւշար օլտուղունու խաս-
թալըզ տան շիֆայապ օլմագ ի-
շիւն էվլէնմէնիզ իգթիզա ի-
տէր :

— Էօյլէ իսէ սիզին իլէ սօգ-
թօր, — տէյու պաղըրըր մասամ
մէմնունիյէթ լէ :

— Ա, ավֆ իտէրսինիզ մա-
տամ, հէքիմլէր խասթալարընա
վէրտիքլէրի իւաճլարը քէնտի-
լէրի տախի ալմաղա պօրճու
տէյիլտիրլէր :

(133)

Իֆի Մասալագէղի

— Ճանըմ, պանա պէր շէյ
մէրագ օլտու :

— Նէ տիր :

— Շու գուլտանտըլլմըչ շաբ-
գալարա Պրիկրան շապգասը տէ-
յօրլար :

— Էվլէթ, էօյլէ տիր :

— Էօյլէ ամա, Պրիկրան ֆրան :

որզնա խըրսըղ տէմէք տէյիլմի

— Էվլէթ :

— Էյ պիզ խըրսըղմըրը :

— Էօյլէ եա, արզու իտէր ի-
սէք, հանկը՝ տէլիդանլընըն
կէօյնիւնիւ շարմաղա մուգթէ-
տիր օլամայըղ :

(134)

Բէհէր իղի Չօնուգ

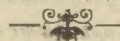
Պէր բէտէր՝ քէնտի ետիտեա-
շընտա պուլունան էվլատընա
շու սիւալը իթմիշ :

— Օղլում, պու կիւն Գերակա-
նըն իշինտէն պագայըմ նէ էօյ-
րէնտին :

— Հիշ :

— Նիշիւն, վարժապետ տէր-
սինէ պագմայօրմը :

— Վարժապետ պիր շէյ պիլ-
մէզ քի տէրսիմէ պագսըն, եա-
ղըլպըրն իսմինի պիլէ պանա
սօրտընօր :

(135)

Մէֆթէպսէ

Իլմի հայվանաթ տէրսինտէ :

— Սէօյլէ պագայըմ միւսիւ
վէնսան, հայվանաթտան հաշ-
կըսը ինսանրէրլէր օլուր :

— Միւլիւկ իլէ Բաշթա գու-
րուսու :

(136)

Իֆի աղիլ տիկնանիկեր

Բարիզին Սէն չայր քէօրրիւ-
սիւ իւզէրինտէ իքի ալիւ տիկն-
ճիւէր չու եօլտա գօնուշմագտա
իտիւէր .

— Արգատաշ . իշիթտի՞ն մի ,
պիր թագլմի գալպ ֆրանգլըգ-
լար մէյտանա չըգմըլ ըմըշ . ա-
ճապասահի՞հ մի տիր վէ սանա
րասթ կէլտի՞ մի .

— Շիմտիյէ գատար սիլինմիշ
ֆրանք չօգ ալտըմ իսէ տէ , չէլ-

թանըն գուլպընա գուրշուն ,
գալպընա րասթլամատըմ :

— Նասըլ , սիլինմիշ ֆրանք
մը ալըեօրսուն .

— Էվվէթ :

— Նազըգլար օլսուն սանա ,
կէօզ կէօրէ սիլինմիշ ֆրանք ա-
լընըլ մը . բարմաղընը պիր
տէֆա շէօյլէ իւզէրինէ սիւրսէն
պէլլի օլտու :

— Էյի սէօյլէյօրսուն աւմա ,
20 սանդիմ նօգտանա վէրիլիւ-
սէ՛ հիշ պէլլի օլմայօր :

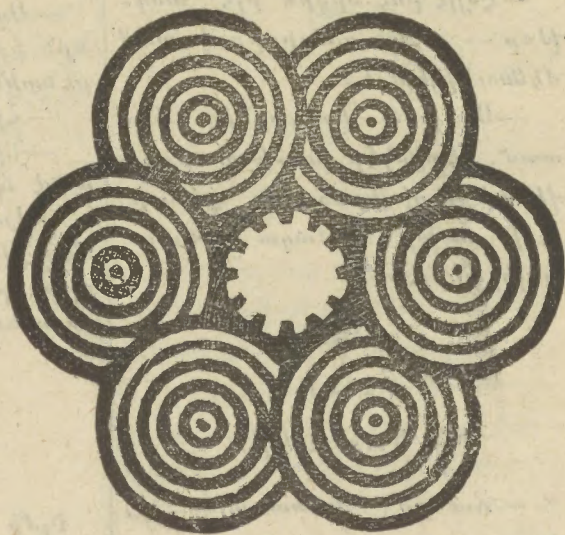
(137)

Ֆէննի էթէնճէ

Չէնպերդեր տէօնէյօրար

Իշպու լաթիֆ թէճրիւ-
պէյի իճրա իթմէր իշին
սաղ էլինիլին իշարէթ
բարմաղընը (ցուցամատ)
րէսիմին օլթասընտա կէօ-
րիւնէն պէյազ նօզթանն
իւզէրինէ վազ իթտիքտէն
սօնրա , կէօղիւնիւպիւ չէն-
պէրլէրին իւզէրինտէն աւ-
լա գալտըրմագսըղըն սօլ

էլինիլ իլէ իշպու սահիֆէի տաիրէ շէքլինտէ (շրջանակաձեւ) գըմլտաթ-
մալը . օ հալտէ չէնպէրլէրին տէօնմէսինի միւշահտէ իտէճէքսինիլ . վէ
սահիֆէի նէ՛ գատար չարուգ գըմլտաթըրսանըղ , չէնպէրլէր տաիր օ
նիսպէթտէ սիւրաթըլ տէօնէրլէր :

(138)

Պիւր եանկրն պեճճիսի

Սթանպոլլուարըն վէ Սթան-
պոլլու գիյարէթ իտէնլէրին մա-
լիւմի օլտուզու իւզրէ՝ շէհրի
մէզքիւրտէ կէճէ վազթըր եան-
կըն զուհուր իտէր իսէ՝ մահալլէ
պէքճիլէրի թարափընտան պիր
մապամ իլէ էհալիլէ խապէր
վէրիլէր. անճագ, պու. պէքճի-
լէրին իշինտէ հէնուզ մէմլէ-
քէթտէն կէլմիշ պազըր աճէմի-
լէր պուլունուպ, պունլար՝ շէհ-
րին մահալլէ իսիմլէրինի տահա
էօյրէնէմէտիքտէն մաատա՝ նէօ-
պէթճիւնին խապէր վէրմիշ օլ-
տուզու պիր եանկըն մահալի-
նին իսմինի պիլէ ֆիքիրտէ
սագլայամայէպ բանայրըր չալ-
կըճըսը կիպի ալզլարընա կէլէ-
նի չըզըրմայա պաշլարլար :

Պու սէօյլէտիքլէրիմիզի թաս-
տիգ իթմէք իշինա՝ պիր տէֆա
կալաթասա եազըճը սօգաղնտա
զուհուր իտէն պիր եանկընը՝
Գարա— կէօմրիւք մահալլէսի
պէքճիսինն նէ՝ եօլտա չըզըր-
մըշ օլտուզունու թարիֆ իթ-
մէքլէ իգթիֆա իտէրիզ :

Պէքճի—Եանկըն վաճաճար,
քէթէնտէ բէսթէքէնտէ՜՜՜ :

—Ուստա՝ Գէորգ, պէքճի
եանկըն պաղըրըյօր ամա՝ աճա-
պա նէ՝ թարաֆտա տըր :

—Էյի աննայամատըմ աճա՝
քէթէն պէզէսթէնինտէ օլ-
մալը :

—Նէ՝ սէօյլէրսին, ա՛ղբար,
հիշ պէզէսթէն եանա՛ր մը :

—Տուր պագալըմ, շիմտի եա-
գընա կէլիւրտէ աննարըզ :

Պէքճի—Եանկըն վաճաճար, գա-
թաբագասաբագալտաճա՛ :

—Նէ՝ տէտի :

—Ձանն էտէրսէմ գապա սա-
գալտա տէտի :

—Նէ՝ մինասիպէթ, տուր շու-
բէնճէրէյի աշալըմ :

—Իէնճէրէ տէյիլ ա՛, սօգագ
գաբուսունու պիլէ աշսագ՝ նա-
ֆիլէ :

—Սուս պագալըմ :

Պէքճի—Եանկըն վաճաճար,
շալասասալըն գանղըճանտաճա՛ :

—Վա՛յ, եալընըզ գասապըն
ուճուտա տէյօր, գայըն վալի-
տէմին էվինէ եագըն տըր :

—Թէլաշ իթմէ, տուր սօրա-
լըմ, իշթէ եագընա կէլտի
պէքճի պապա, եանկըն նէ՛րէ-
տէ :

Պէքճի—Սարագանթին ճուճ-
պալար :

—Նէ՛րտէ իմիշ :

—Պալըմըշ գաբա՛ շու բէն-
ճէրէյի, նէնէ՝ լաղըմ :

—Էյի աճա՝ նէրտէ օլտուզու-
նու աննայամատըզ :

—Նէրտէ օլտուզունու աննա-

մագ իշիւն Քանթօնա կիտիպ
Զինճէ էօյրէնմէլի :

Կէլէլիմ մահալլէ գատընլա-
րընա , բէնճէրէտէն բէնճէրէյէ :

—Մատամ , եանկընտան պիր
խապէր ալտընը՞ մը :

—Պիզիմքի աղնամագ իշիւն
տըշարը չըգտը ամա , տահա
կէլմէտի :

—Իշթէ պէքճի կէլիյօր , պա-
գալըմ նէրէտէ իմիշ . նասըլ
ֆէնա պիր ըլգկեարտա վար .
եանանլարա մէվլամ իմտատ
էլլէյէ :

Պէքճի—Եանկըն վա՛նան , ա-
լախամ բաստագալտանան :

—Վա՛յ իքի կէօղիւ չըգասը .
իշմիշ իշմիշ սէրխօշ օլմուշ տա՝
«ալէագամ վար բասկալտա»
տէյու պաղըրըյօր :

—Սըղ էյի աղնայամատընըլ .
տուրուն պէն սօրայըմ . պէքճի
պապա , եանկըն նէ՛րէտէ :

Պէքճի—Մարիթան թավան-
ճանտա :

—Պագ պաշըմա կէլէնէ . Մա-
րիճանըն թավանընըն չաթըսը
թուլթուշմուշ տէյօր :

—Զավալը գատըն , էվինի
տէ տահա եէնի պօեաթտը :

—Քալէ քօքնա իսթալիցա .
եանկին վար իմիս , ամա թուրք .
ճէլ պիլմէմումէ՛ քէ աղնամա-
միսիմ :

—Քօքնա Տէսըինօնուն գօմ-
շուսու Մարիճա եօ՞գ մու , իշթէ
օնուն թավանընըն չաթըսը
թուլթուշմուշ :

—Քալէ վա՛խ , վա՛խ , վա՛խ ,
գօճասիտա պիր սէնէ վար պօս
կէլէր իմիս :

Նիշայէթ , օ կէճէսի Գարա—
կէօմրիւք էնալիսի պէքճինին
սէսինտէն ուեանըպ թաճիղ օ-
լուր , վէ եանկընըն նէրէտէ
ղունուր իթմիշ օլտուղընըն տօղ-
րու խապէրինի էրթէսի կիւնիւ
իշիթի՛զ՝ մէրագտան գուրթուլ-
մըլ տըլ :

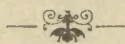
(139)

Գարը գօճա գալկասը

Պիր խանէտէ գարը գօճա
գալկա իտիյօրլար իտի . գօմշու-
լար եէթիշիպ գալկայը մէնն
իթմէյէ վէ պունլարը պարըշ-
տըրմաղա չալըշըրլար : Մէր-
գումանտէն պիրի գատընա խի-
թապէն տէր քի՝

—Օ էրքէք տիր , պէլքի չար-
շտա պիրիսինէ ճունը սըգըլմըլ
տըր . սէն օնունլա թաթլը կէօ-
րիւշմէլիսին , թաթլը տի՛ եը-
լանը տէլիքտէն չըգարըր տէ-
միշլէր :

— Էյի սէօյլէյօրսըն հաճի ա-
լա, սմա՛ սլու ատամ՝ իլէ նա-
սըլ թաթլը գօնուշմալը քի
պիր սէնէտէն զիյատէ տիր պա-
նա պիր լօգմա թաթլը եէտիր-
տիլի եօգ տըր:

(140)

Իֆի ահպապար

Դաւիթ աղա, էվէլքի կիւն
տիւքեանընը գաբալը կէօր-
տիւմ:

— Էվվէթ, էօյլէ իտի:

— Փագաթ, զաննըմա կէօրէ՛
սէն եալընըզ բազար վէ եօր-
թու կիւնլէրի տիւքեան աչմազ
ըտըն:

— Էօյլէ տիր:

— Էյ, էվվէլքի կիւն եօրթու
վէ եախօտ կիրակի տէյիլ իտի:

— Նասըլ եօրթու տէյիլ իտի,
օ կիւնիւ գայնանամ էօլտիւ:

(141)

Յէննի ՄԱԼԻԻՄԱԹ

Կիւպէրճին բօսրասը

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, 1870
1871 սէնէլէրի ֆրանսա իլէ Բրուսիա
պէյնինտէ վուգուէ կէլէն մուհարէպէ

նէթիճէսինտէ, Բարիս շէհրի Այէման-
լար թարաֆընտան թահթը մուհա-
սէրէյէ ալընտգտա՝ ֆրանսըզլար Բա-
րիս իլէ խարիճ մէվլէքէթլէր արա-
սընտա կիւվէրճին բօսթասը յլա մու-
խտպէրէ իթմէյէ մուվաֆաֆ օլմուշ-
լար իտի: Իշպու կիւվէրճինլէր Բարիս-
տէն չըգան պալօնլար վասըթասըլա
վիլայաթա նազլ օղունուպ, վիլայաթ-
տա օլան վուգուաթը հապէր վիրիճի
մէքթուպու ալըպ՝ տօղրու Բարիստէ
քէնտի եուվալարընա կէթըրըրլէր
իտի:

Թուֆանըն (Ջոհեղեղ) պէրթարաֆ,
վէ Արարատ տաղընըն պու պէլատէն
գուրթուլմասը՝ կիւվէրճինին ազընտա
կէթիրտիղի գէյթին եարրաղըյլա մա-
լիւմ օլտուղունա պաղըլըրսա՝ պու
միւպարէք հայվանճըղըն թուֆանտան
էվվէլ տախի հայվանաթը էհլիյէտէն
սալըլմասնա հիւքմ իտիլէպիլի:

Իշպու բօսթա կիւվէրճինլէրի 3000
թարսախ մէսաֆէյի պիր սաաթտա
ալըրլար. պունլարտան պիրիսի ալվան-
սա վէ եա օն սէնէ վաթանընտան
ուզաֆ սաղլանսա՝ էքսէրիսի ագրլը
վէ Ֆէրասէթլի վէ վաթանընա օլան
մուհապպէթինտէն՝ ֆրոսանթ տիւշ-
տիւքտէ՝ գաշըպ կէրի կէլիլլէր:

Վագաա կիւվէրճինլէր 12 ճինսէ
թագսիւմ օլմուշ իսէ տէ՝ Արազի
տէնիլէն կիւվէրճին մուխտապէրաթտա
գուլլանըլմազա կայէթ ույիւն տըր:
Պու ճինսին վիճուտի կայէթ քիւլիւք
վէ պրուընտա շիշկինիլք եօք տըր.
Կէօզլէրին էթրաֆընտա գըրմըզը պիր
տալիրէ վար տըր. կէօգ պէպէյի շա-
գըր վէ պիր նէվի միւսթէննա օլմաֆ
իւզրէ աւազլարըր մաշասըզ տըր: Պու

նէվին մախսուս պիր խուսուսի բէնկի
 օլմայըպ, կիւվէրճինլէրէ մախսուս
 րէնկլէրին բեաֆֆէսիլէ թէղիյին օ-
 լանլարը վար տըր: Աիւվէրճինլէրին
 պու գատար էճնասը իշինտէ էն
 հասըրաթլըսը վէ էն զիյատէ Փամիլեա
 վէ եուվասընա սատագաթլըսը պու
 ճինս տիր. հաթտա՝ պու սէպէպէ
 մէպնի գուշճուլար Արագի կիւվէրճի-
 նի սաթար իքէն միւշթէրիյէ «Պունու
 նէրտէ պէսլէյէճէքսին» տէրու սօրար-
 լար, միւշթէրի էկէր գաֆէստէ վէ
 եա գաթալը պիր եէրտէ պէսլէյէճէ-
 կինի պէյան իտէրսէ՝ գուշճը եա կիւ-
 վէրճինի սաթմազ վէ հախսուս զիրատէ
 պիր ֆիյաթ իսթէր, պիլ աքիս կիւվէր-
 ճինլիքտէ պէսլէյէճէկինի սէօյլէրսէ՝
 ուճուզճա սաթըն ալապիլիր, զիրա
 գուշճու կիւվէրճինին հափայա իլը
 չըգտըղընտա՝ ափտէթ իտէճէկի մա-
 հալ քէնտի կիւվէրճին հանէի գատի-
 մի օլտուղընը բէք ա՛լա պիլիր: Պունու
 նտա սէպէպի շու տըր քի՝
 կիւվէրճինին ախլադը, Փամիլեա բէր-
 վէրլիկի տարպը մէսէլ հիւքմինէ
 չէշմիշ օլուպ, սալիր գուշլար կիպի
 քէնտի վէվճինի թէրք իթմէյէ ա՛լա
 առէթի եօգ տըր: Աիւվէրճինլէր՝
 Սէրչէ վէ սալիր գուշլար կիպի գօ-
 լօչկա զէմանընտա թօփլանըպտա
 սօնրա ալրլմազլար. զէվճէյինտէն
 պիրինին վէֆաթըյլա ալրլմազ վու-
 գու պուլուր:

Մուխսպէրաթտա գուլլանըլաճագ
 իշպու կիւվէրճինլէրին էրքէքլի տի-

շիլի եանի գարը գօճա օլմալարընա
 տիգգաթ իթմէք չօգ մուհիմմ վէ
 էլլիմ տիր. եօգսա՝ էօյլէ րասթ հէ-
 լէ էրքէք վէ տիշի կիւվէրճինլէր (վէ-
 լէվ հէմ ճինս օլմուշ) եուվատա
 սագլանըրսա՝ պիր կիւն պունլարտան
 պիրի սալը վէրիլտիքտէ՝ կէրի տէօն-
 մէյուպ, քէնտի զայպ իթմիշ օլտու-
 ղու զէվճէսինի վէ էսկի եուվասընը
 կիտիպ պուլաճագ տըր: Պինտէն ա-
 լէյհ, պիր թագըմ Արագի ճինսին-
 տէն էրքէք վէ տիշի եափուլարը
 կիւվէրճինլիքտէ պէօյիւթտիքտէ՝ թա-
 պի պիրպիրլէրինի սէվէճէքլէր վէ
 ալըշաճագլար տըր:

Պունլարըն վիճուտի՝ գանատլարըն-
 տան բիւշիւք վէ թիւյլիւ օլմալը,
 վէ գանատլարը զայթ գափի գա-
 լէմլի վէ բէնչէլէրի սաղլամ, վէ
 բարմագլարը գազ վէ սալիր գուշլար
 տա օլտուղու կիպի պիրպիրինէ եա-
 բըշըգ վէ պաճագլարը բաշալը օլմա-
 մալը տըր:

Աիւվէրճինի մուխսպէրաթտա ա-
 լըշտըրմագ իշին եափուսու օլտու-
 ղու զէման եալընըգ եա բէտէրի վէ
 եա վալիտէսինի տիշարը չըպարմալը,
 միւպարէք հայվանճըգ կէօյլէրէ գա-
 տար ուշար կէզէր վէ եինէ եուվա-
 սընա իներ: Պու պիրինճի թէճրիւ-
 պէյի պիր իքի տէֆա թէքրար իթ-
 տիքտէն սօնրա՝ ուղագ մէսաֆէլէր-
 տէն սալըվէրմէլի, մէսէլա, ֆարղ Դ-
 տէլիմ քի պիրինին կիւվէրճինլիկի
 վար. օրատան պիր կիւվէրճին ա-

լըպ 1 սասթըլը պիր քէօյէ կէօ-
թիւրիւպ օրատան սալըվէրտիքտէ՝
գուշ եուվասընա ինէճէք տիր, պէօյ-
լէճէ մէսաֆէլէրի կիտէրէք ուզազլա-
տըպ՝ իւշ տէօրթ կիւնլիւք ուզազ
մէվէքէթլէրտէն պրազըլտըգտա՝
արգապտաշընա վէ եուվասընա գա-
վուշմազ իշիւն կիճէ օյմուշ կիւն-
տիւպ օյմուշ տէօնիւպ կէլէճէք տիր .
կիճէ վագթը եէթիշիր իսէ եուվա-
սընա եագըն պիր մահալտէ պէրլէ-
յիպ սապահլայըն եուվասընա կի-
րէր :

Եագմուրլու հափտա կիւվէրճինի
մուխպէրաթա գուլլանմամալը տըր :

Պիր կիւվէրճինին տագըգատա
1066 մէթրօ եօլ ալըր Շահին գու-
շունտան կէրի գալմատըղը թաստիք
օլունմուշ տըր : Եուվասընա տէօնէն
կիւվէրճին թապիի եօրուլմուշ օ-
լուպ՝ հէման սու վէ եէվ՝ վէրմէլի ,
քէզայիք եօլա չըգաբմագտան էվվէլ
տաիի գարնընը տօյուրմալը տըր :

Կիւվէրճինլիւրէր եիւքսէք մէվգի-
լէրտէ թէէսիս օլունուպ՝ իքի ալտա
պիր թէմիզլէնմէլի տիր :

Ֆարգ իտէլիմ քի կիւվէրճինլիկի
օլան պիր զաթ 2 կիւնլիւք ուզազ
պիր մահալէ կիտէճէք , ալըշտըր-
տըղը կիւվէրճինլէրտէն պիր իքի
թանէսինի պէրապէր ալըպ օրալա
վասըլ օլտուգտա՝ եալընըգ խանէ-
սինտէ պուլունանլարա մալիմ մու-
ռամա (ծածկադրութիւն) ուսուլի
իւպրէ եագաճաղը մուխթասար մէք-

թուպու թափտա տէնիլէն կայէթ
ինճէ գուժաշ իւվէրինէ եագմալը
վէ զամգ իլէ հայվանճըղա թաճիլ-
լիք վէրմէլէճէք գանատ վէ գույ-
րուգ ալթըր կիպի պիր եէրտէ եա-
բըշտըրմապա՝ սալը վէրմէլի . վէ
թէէմին օլմագ իշիւն իքի իւշ թա-
նէ տէ հինէ ալըշտըրմըշ օլտուգու
կիւվէրճինլէրտէն գաթմալը . իշպու-
րօսթա գաթարը եուվասընըն իւզէ .
րինէ կէլիպ գօնաճագ , վէ խանէ
խալգըր կիւվէրճինլիյի գարուսու-
նու աշտըգտա՝ օ միւպարէք գուշ
բօսթասը իշէրի կիրէճէք տիր :

Գուլլանըլաճագ թափտա բար-
չասը պէօյիւք օլմայուպ , շիւմունէ
օլմագ իշիւն աթիտէքի շէքիլ պօ-
յունտա օլմալը :

Յիլան մախալէիմ
իւ սրաքսընա- իքի
կիւնէն կէլէճլիմ
բօսթա կիքի իւշէ
արգու իլէ սիլամ

սէօզլէր ուֆագ
հրաւթաթլէ եա-
զըլըր :

Մուհարէպէ էսնասընտա , օր-
տուլար , էվվէլինտէն օրտու-
կեահատա ալըշտըրմըշ օլտուգլարը
կիւվէրճինլէրի պէրապէր ալըպ
թէլէկրաֆ վէ չմէնտըֆէր եօլ-
լարը տիւշման թարաֆընտան
քէսիլտիքտէ՝ կիւվէրճին բօս-
տասըլլա օրտուկեահ իլէ մու-
խապէրիտէ պուլունուլար . նա-
սըլ քի Ֆրանսա իլէ Բրուսիա
մուհարէպէսինտէ Բարիզ շէհրի
մուհարէլէյի ալընտըղտա՝ Բա-
րիզտէ ալըշան կիւվէրճինլէր

պալօն վաւթասըյլա վերսայլա
վէ սայիր շէհլըլէրէ կէօթիւրի-
լիպ՝ օրալարտան վերիլէն պիր
չօգ մէքթուպլարը Բարիսէ կէ-
թիրմիշլէր, վէ վերսայլտա ա-
լըշտըրըլան կիւվերճինլէր Բա-
րիսէ կէթիրիլիպ՝ վերսայլ հիւ-
քիւմէթիւնէ վերիլէն ճէվապ-
լարը հազի պիր չօգ մէքթուպ-
լարը վերսայլա կէօթիւրմիշլէր
տիր:

(142)

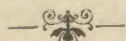
Մահիֆէմէի Ճիմսւյէքսէ

Բէիս . — Սէն պաշգա տէֆա տա
պու գապահաթլա մազնուն օլ-
մուշ մը սըն:

Մազնուն . — Օրասընը տէր-
խաթըր իտէմէյօրում, Եալընըզ
շունու պիլիբիմ քի 4 սէնէ տիր
էօյլէ պիր շէյ օլմամըշ տըր:

Բէիս . — Նէտէն պիլիօրսուն:

Մազ . — Չիւնքիւ 4 սէնէտէն
պէրու հապսխանէտէ իտիմ:

(143)

«Ալլահ պէօյլէ շէյ եմր իթլեզ»

Նիշան ազա, Ալլահըն էմրիյլէ
քէրիմէնիլի գայնըմըզա իսթէ-

յօրըզ. Առջի պսակտա տա տիւ-
յիւն իսթէրիլ:

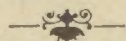
— Էյի ամա՝ գայնընըզ՝ պիր
իքի սէնէ վար պօշ կէզէյօր. պիր
փարասը Եօգ տըր:

— Փարասը Եօգ աւմա՝ օլա-
ճագ . . . Ալլահըն էմրիյլէ իս-
թէյօրըզ:

— Էյի աւմա՝ պիր գարը պէս-
լէմէյէ գուսրէթի Եօգ տըր:

— Էհ, ֆագաթ . . . գարըզ
կէլմէյինիլ, Ալլահըն էմրիյլէ
իսթէյօրըզ:

— Հայտէ իշինէ կիթ պէ ա-
տամ, Ալլահ պէօյլէ շէյ էմր
իթմէզ:

(144)

Իֆի սիւֆեան գուշուշարը

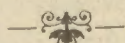
— Նէ՞ Եաբտընըզ, Կըզընըզը
էվլէնտիրտինիլ մի:

— Խայըր:

— Նիշիւն, պէն իշիթտիմ քի
իքի այ տըր նիշանլանմըշլար:

— Էօյլէ տիր, ֆագաթ նիշան.
լըսը տահա պիր իշէ պաշլամա-
մըշ տըր, իշէ պաշլասըն քի,
սօնրա տիւյիւնիւ իտէլիմ:

— Ատամ սէնտէ, պունլար
հէփ պօշ շէյլէր տիր. սէն պիր
տէֆա օնլարը պաշ, պաշա կէ-
թիր էվլէնտիր, պագ սօնրա նէ
իշէր աշլըր:

(145)

Պիր պօրճառ

Պագալըն պիրի՝ քէնտի միւշ-
թէրիւէրինտէն պիրինին խանէ
գաբուսունու էլէ ալըր. միւշթէ-
րի պաշընը բէնճէրէտէն տըշա-
րը չըգարըպ ալաճագլըսընը
կէօրտիւքտէ՝ հէման իշէրի չէքի
լիւր վէ օյլունա էմր իտէր քի
կիթսին պագալը եօլա գօյսուն:

Օղլու. — Նէ՞ իսթէյօրսունուզ.

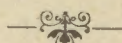
Պագ. — Բէտէրինիզի.

Օղլու. — Պուրտա տէյիլ.

Պագ. — Նէրէյէ՞ կիթտի.

Օղլու. — Քի՞մ պիլիւր նէրէյէ
կիթմիշ.

Պագ. — Բէք ալէա, բէտէ-
րինիվէ սէօյլէյինիվ քի իսթէ-
տիզի եէրէ կիթսին, աճագ
պաշընը բէնճէրէնին էօնիւնտէ
սունութմասըն:

(146)

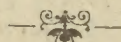
Միւսիւ Կակոս իյէ գարըսը

Միւսիւ Կակոսուն գարըսը
էվլէնտիքտէն իւշ այ սօնրա պիր
էվլատ տօղուրուր.

— Օ նէ՞ եա՛. տէյու սիւալ իտէր
Միւսիւ Կակոս, պիղիմ պիլտի-
ղիմիզ պիր չօճուգ տօղուզ այ-
տան տօղար, սէն իսէ պու նէ՞
գատար չարուգ կէթիրտին:

Գարըսը. — Գօճա՛, հիսապըն

եաննըշ տըր. պէն չարուգ կէ-
թիրմէտիմ, սէն պէնիմ իլէ
կէճ էվլէնտին:

(147)

ՍԻՒԱԼ — ՃԷՎԱՊ

Բօման քիթապը նէ՞ տիր.

— Պիր թօրպա եալան:

Գատընլարըն տագլայապիլ-
տիքլէրի սըրր նէ՞ տիր.

— Քէնտի եաշլարը:

Գատընլարըն էն զիյատի սէվ-
տիքլէրի շէյ նէ՞ տիր.

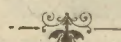
— Պիրպիրլէրինի վէմօ իթ-
մէք:

Թէնպէլլիք նէ՞ տիր.

— Տիլէնճիլիլին աճաթթարը:

Տիւնեատա կիւզէլլիք տէվա-
մի՛ մի տէր.

— Կիւլ շիշէյինի սօյմալը:

(148)

ՅԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹ

Սօղուլճան

Էքսէրի քիւշիւք չօճուգլարտա
հասըլ օլան սօղուլճանը տէֆ իթ-
մէք իչիւն իքի տիշ սարմըսաղը

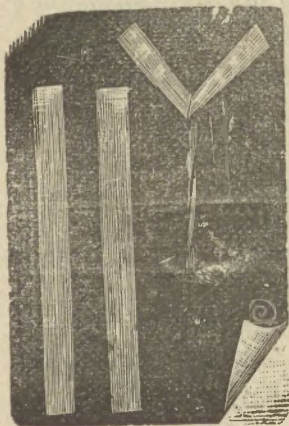
պիր աղ սիւտ իլէ գայնատըպ
իշիրմէլի վէ եախօտ 3 տիշ սար-
մըսաղը պիր աղ սիւտ վէ քելիկն
օթու իլէ բիշիրիպ լաբա հալի-
նէ գոյուպ՝ չօծուղուն կէօպէյի-
նէ պաղլամալը տըր :

(149)

ՖԷՆՆԻ ԷՅԼԷՆՃԷ

Բարասըպ Բըրըջագ

15 սանդի-
մէթրօ ու-
ղունլուգ վէ
2 սանդի-
մէթրօ էնին
տէ գօրտէ-
լա պիշիմին-
տէ 2 քեա-
հատ բար-
չասը ալըպ
պունլարը
10 սանդի-
մէթրօ ուղունլունա գատար պէ-
րապէր պիւքմէլի վէ գալան 5 սան-
դիմէթրօլը գըսմընը իքի թարաֆա
էյիպ՝ բէսիմաէ կէօրիւնտիւղի կիպի
ֆրանսըգճա Վ հաղըսընն շէրլինէ
գօյմալը :

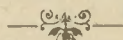
Բիւզկեարսըղ հաստա՝ պու քեա-
ղըսը բէնչէրէտէն աշալա պրապաը-
ղընըգա՝ վաբօր չարգը կիպի տէօ-

նէրէք եէրէ տիւշմէսի կէօրիւլէճէք
տիր : քէզալիք խանէ տէրունինտէ

պիր իսկէմ-
լէ իւղէրի-
նէ շըզըպ,
(բէսիմաէ
կէօրիւնտիւ-
ղի կիպի) իշ
պու ֆըրըլ-
տաղը եիւք
սէքտէն պը-
րազըլտըգ-
տա՝ հափաշ
հափաշ եէ-
րէ տօղրու
ինէճէք վէ
քիւշիւք չօ-
ծուգլարա

կիւզէլ էյլէնճէ կէօսթէրիլմիշ օլուր :
Իշպու էյլէճէ իշիւն գուլլանըլա-
ճապ քեա հատ իքի բէնկ ոլուրսա՝ տա-
հա կիւզէլ պիր մէնշարէ կէօրիւլէ-
ճէք տիր :

(150)

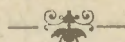
Պիր Լօզանքասա

Թիթիւ մէշըպ միւշթէրինին
պիրի՝ հիտտէթլէ — Կարսօն :

— Պուլլուրուն, միւսիւ :

— Պու կէթիրտիղին բէյնիր-
ին հիշ տաղը գօգուսու եօգ .
պու պէօյլէ նէյիմ տէյօր :

— Պէ ճանրմ, օն բարալըպ բէյ-
նիր նէ՝ իսթէր իտինիլ քի տէսին.
գարշընըղտա տիվան տուրուպ
սիլի՝ մի էյլէնտիւլէճէք իտի . . .

(151)

Տիկնսար Խորսրդար

Բուսար իլէ Բուսէնէր կա-
յէթ տինտար (հաւատացեալ) օ-
լույօրլար. պիր քիլիսէնին էօ-
նիւնտէն կէչէր իքէն պիլէ թէ-
վազու իլէ պաշարընը աչըպ
Խաչ իշարէթի կէօթէրիլէր
վէ չարչանպա իլէ ճուճա կիւն-
լէրի յըգը բէհրիլ թութարլար.
Խըրսըզլարը պիլէ պու առէթէ
րայէթ իտէրլէր իմիշ:

Աթթէքի: Փըզրա՝ չու սէօյլէ-
տիքլէրիմիլի թաստիքէ քեաֆի
տիր:

Բուճանիա չէհրլէրինին պի-
րինտէ իւշ խըրսըզ արգատաշ-
լար՝ բանայըրտան կէլմէքտէ
օլան պիր թիւճարը Եօլտա
գաթլ էտիպ, իւզէրինտէ պուլու-
նան 4000 ֆրանք ագչէյի ալըր-
լար իսէ տէ նիհայէթ Եազայը
էլէ վէրիպ մուհաքէմէյէ չէքի-
լիլլէր:

Դատը. — Արթըզ աղնաշը-
տը քի զէվալը թիւճարըն գու-
թիլլէրի սիլ իւչիւնիւզ սինիլ.
սէօյլէյին պագայըմ, պու ճինա-
յէթի հաֆթանըն հանկը կիւ-
նիւնտէ իճրա իթտինիլ:

Խըրսըզլարտան պիրի. — Էյի-
ճէ տէրիսթըր իտէմէյօրում
ամա, զաննըմ պիր բէնչէնպիհ
կիւնիւ իտի:

Իքինճի խըրսըզ. — Խայըր,
ճուճա կիւնիւ իտի. չիւնքիւ
միլմէվէֆանըն չանթասընտան
հաշլանմըշ պիր թափուգ զուհուր
իթտի, վէ հէր նէ գատար պէն-
տէնիլ թափուգու Եէմէք իչիւն
ըսրար իթտիմ իսէ տէ՝ արգա-
տաշլարըմ. «ճուճա կիւնիւ բէհ-
րիլ թութարլար» տէյուպ պրագ-
մատըլար:

Իւչիւնճի խըրսըզ. — Էլվլթ
էօյլէ տիր. ճուճա իրթէսի տէ
գըսմթ օլմասը թափուգու
Եէմէյէ, չիւնքիւ օ կիւնիւ Եա-
գայը էլէ վէրտիք:

(Տօղրուսու, տինաարլըգ տա
պէօյլէ օլմալը (9), առտմը ոօ-
յուպ գաթլ իտէյօրլար տէ՝ բէյ-
րիլ տիր աշիլպ հաշլանմըշ թա-
վուգու Եէմէյօրլար . . .)

(152)

Տուգաղա սիւշէն Խըրմէքիւ

Ալաճագլընըն պիրի՝ պօրճու-
սունուն գարուսունու էլէ ալ-
մըշ:

Խըղմէթ քեար՝ գարուս աչըպ
սիւալ իտէր. — Քիմի իսթէյօր-
սունուլ:

— Մըրկէրիս աղայը:

— Նէ՝ սէօյլէյէճէքսինիլ:

(12)

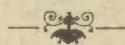
—Պիր քիւշիւք հիսապըմըզ վար ըտը տա . . .

—Պուրատա տէյիլ, տիւնքի կիւն ֆիւանճա քէօյէ կիթտի :

— . . . բարա վերէճէք ի տիմ :

—Ֆագաթ պու սապահ կէլ տի :

—Էօյէ իսէ կիթ սէօյլէ քի ալաճագը տա գաբույա կէլտի :

(153)

Պիր Լօգանքասա

Միւշթերի տիրէթթօրա խիթապէն .

—Աշճընըզ տէյիշտիրմիշի նիզ .

—Նէտէն աղնատընըզ .

—Պաշգա վազըթ չօրպանըն իչինտէն պէյազ սաշ զուհուր ի տի . շիմտի իսէ սիյահ չըգըյօր :

(154)

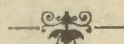
Իֆի Տիլենճիլէր

—Իսթէրիմ քի եօզ տէմէյէսին Մարկոս աղբար, գըզըմը օղլուն .

լա էվլէնտիր Բէք արզու իտէյօրու մ, շիւնքիւ օղլուն տա էրէյի գալի սուրաթ պիր շէյ տիր . թաշտան թօբրագտան էքմէյինի չըգարըր :

—Էյ, պագալըմ նէ վերէճէքսին օղլումա .

—Վէզիր խանըն, պէօյիւք Եէնի խանըն միւշթէրիէրիմի օնա վէրիւրիմ . արթըզ պէն օ թարաֆլարտա տիւննմէյէ կիթմէմ :

(155)

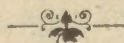
Պիր Սէրխօշ

Հէքիմին պիրի սէրխօշլուգտան հասթալանմըզ պիրիսինէշու նասիհաթը վերմիշ .

—Պա՛գ, տօսթում, արթըզ թէհլիքէյի կէչիտին . ֆագաթ պունտան սօնրա սուտան պաշգա իշրէթէ տայիր պիր շէյ աղզընա ալմայաճագսըն :

Սէրխօշ իսէ շու ճէվապը վէրիր .

—Էյի սէօյլէյօրսուն ամա տօգթօն, խասթալըգտան էյի օլտուղում օ զէման նէյէ եարանաճագ :

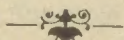

(156)

Պիր խանէ տերունիսէ

Մատամ. — (Էհլինէ խիթա-
պէն) Պագսանըզ ա, պու էվտէն
չըզըզ, պաշգա պիր էվ քիրա
լայալըմ. չիւնքիւ կէչիտի չօգ
օլտուզունտան կիւնտէ 100 տէն
շիյատէ տիլէնճի գաբուժըզը էլէ
ալըզ պիզի թաճիլ իտէրլէր :

Էհլի . — Սիզ րահաթընըզա
պագընըզ, մատամ, պէնիմ եա-
նըմտա տա օնլար իչիւն պուլու-
նուր պիր չօգ «ինալէթ օլա»
իլէ «սեժա կէլսիւկ» լէր :

(157)

Փափիր իյէ Զէնկիւն

Փաքիրին պիրի վագթըլա
մէքթէ պարգատաշըզը իթմիշ
օլան պիր զէնկիւնին խանէսինէ
միւրաճաթլէ՝ պուլունտուզու
զարուրէթ հալինտէն գուրթուլ-
մագ իչիւն անտէն պիր իմտատ
տիլէր իտի. զէնկիւն իսէ՝ մէրգու-
մուն ըէճա ու նիյալարընա
ասլա էհէմմըյէթ վէրմէզ լտի :

Պիր կիւն ֆաքիրի մէրգու
երնէ զէնկիւնին խանէսինի կիթ-
տիքտէ՝ մապէյնլէրինտէ շու եօլ :

տա պիր մուհալէրէ ճէրէյան
իթմիշ տիր :

Զէնկիւն. — Էվլատըն վա՞ր մը.

Փաքիր. — Պիր էվլատըմ վար :

Զէնկիւն. — Գա՞շ եաշընտատըր

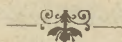
Փաքիր. — Օն իքի եաշընտա :

Զէնկիւն. — Մէքթէպէ կէօնտէ-
րիյօրմուսըն :

Փաքիր. — Էվվէթ :

Զէնկիւն. — Նէ՞ օգույօր :

Փաքիր. — Էսկի տօթլուզու
ունու թանլարըն պաշընա լանէթ
օգույօր :

(158)

«Այվազ գաւապ,
Հէշի պիր հիսապ».

Զէմանէ ճէպիտէլիք միւսիւլէ-
րինտէն պիրի՝ Բասկալիա մինա-
սիպէթիլէ եաբտըրմըջ օլտուզու
եէնի ըուպալարընը իլք տէֆա
կիլաիքտէ՝ վալիտէսինէ սիւալ
իթմիշ քի :

— Վալիտէ՝ շու եէնի ըուպա-
լարըմը նա՞րը կէօրիւեօրըն,
պանա եագըշըեօր մու :

Վալիտէսի. — Օ՜ . . . ըէք կիւ-
զէլ եագըշմըջ . եէնի կիւլէյիլէ
պէնզէտին. էյի կիւնլէրի :

— Վալիտէ՝ եէնի կիւլէյի տէ-
տին տէ՝ ֆիքրիմէ գօյմուշ օլ-

տուղում պիւր շէյի տրթըդ պու
սէնէ իճրա խտէճէյիմ, եանի
էվլէնէճէյիմ:

—Բէք կիւզէլ սէօյլէյօրսուն
ամա, էվին ալլըզլ իշիւ պիթի-
րիպ տէօրթէ գատէմ պաստը,
օնտան հապէրին վաճ մը:

—Պէն էվլէնտիքտէն սօնրա
քիրատան գուրթուլաճաղըմ, չիւն
քիւ կէրէք էվէ վէ կէրէք տիւ-
քեանա սահիպ օլաճաղըմ:

—Ալնատըմ. պաշպալարը կի-
պի սէն տէ թրազօրայըլա պիւր
գըզ ալմադ իսթէյօրսուն:

—Խայր, պէն թրազօրայըլա
էվլէնմէյէճէիմ:

—Աճապա Համպուրկ վէ եա
Պրօնզվիք բիւնքօսունտա՞ն մը
իւմիւտին վար:

—Իհանքօ պիլեթի ալմըշ
տէյիլիմ քի իւմիւտիմ օլսուն:

—Գօրգարըմ քի եէրաէն
փարա պուլմուշուն:

—Թաւա՛մ . . . եէրէ փարա-
յը պրապան քիմ տիւր քի պէն
տէ պուլայըմ:

—Էօյլէ իտէ տիւքեանա վէ
էվէ նասըլ սահիպ օլաճաղսրն:

—Տիւնէ՛ քի սէօյլէյիմ. պէն
էօյլէ պիւր գըշ իլէ էվլէնմէք
արզու խտէյօրում քի՝ իսթէրսէ
կայէթ չիւքին վէ եաշլըճա օլ-
սուն. էվլէրիւր քի տնասընըն
պապասընըն հալի վաղթի եէ-
իւրտէ պուլունսուն, վէ էն զիյա-

տէ պանա լաղըմ օլան շէյ՝ «ա-
ման, սէսիմիլի քիմսէ իշիթմէ-
սին» տէյէն թաղըմտան օլսուն.
լար:

—Էյ պարէ իսթէտիլին կիպի
պիւր գըշ թանըյօրմուտուն:

—Էվլէթ, իհթիմալ քի սէն
տէ թանըրսըն. ճիւմճիմէրին
գըզլ իշիւն սէօյլէտիլէր:

—Սէն գըզլ կէօրաիւն մի.

—Պէնճէ կէօրմէք իգթիպա
իթմէլ. պէնիմ աննայաճաղըմ
բէտէրինին հալ ու վաղթինէ
տայիւր խի, օնատա էյիճէ ա-
կեահ օլսում:

—Կէչէնտէ քիլիսէտէն տէօ-
նիւշիւնմտէ օնլարըն սօգաղըն-
տան կէչիւր իքէն գըզլ զաբու-
տա կէօրտիւմ, էքմէքճիտէն էք-
մէք ալլըյօր խի:

—Էյ նէ՞ օլմուշ,

—Եիւզիւնին բէնկի պուլ-
տայիէ չալըյօր:

—Նէ՞ զարտը վար. դատըն-
լար եիւզլէրինէ պօյա սիւրմէյէ
պաշլատըգլարընտան պէրու
պուղսայր բէնկի անթիգա սըրա-
սընա կէչիւշտիւր:

—Պօյա տա պիւր ալ գըսա
տըր:

—Էյի եա իշիթէ, պիւր ֆիս-
թան եալտըրմաղա գալզըշըր-
սադ՝ շօգ գուլաշ խտրճան-
մալ:

—Տէտիլէր քի կէօլիւնիւն պի-

րի շէօլէ պիր աղ էյրի պապար
ըմըլ :

— Պէն տէ օնա տօղրու պապա-
ճաղ տէյիլիմ ա :

— Կիւտիւ զիւ վազըթ տիշլէ-
րի տըշարը տիւշէր :

— Պէ ճանըմ, պիզ տէ օնու
կիւտիւ րէճէք տէյիլիլ քի տիշ-
լէրի կէօրիւնսիւն :

— Եանլարընտաքի գօմշու դա-
րըսը տէտի քի կէօղլէրի տէ
ուզազը ֆարզ իթմէլ :

— Ուզազը ֆարզ իտէն տէ
պէնիմ իշիմէ կէլիէլ :

— Զանըմ, տիլի պիր աղ աղըր-
ճա իմիշ :

— Էյի եա իշթէ, շունու ալ,
օնու ալ, տէյիճէքլէր, նի աղ-
նամամաղլըզա վուրուրուլ :

— Բէք չօգ պօյա սիւրիւնիւր
իմիշ :

— Սիւրիւնիմէյենի կէօթէր
պագայըմ :

— Պէ եաղրում, ֆարզ իտէ-
լիմ քի սէն պու գատար գու-
տուրլարա գաթլանասըն վէ գա-
րընըն տա տիլի սէնին եանըն-
տա պիր աղ գըստա օլտուն, պէ-
նիմ տէյիճէիմ օ տէյիլ, սէն
գարընը պէսլէյէպիլէճէք միտին,
պիր ալ տըր այաղըմա պիր բու-
պուճ ալ տէյօր իտէմ, «բարամ
հիտապլը տըր, ալամամ» ճէվա-
պընը վէրիյօրտուն :

— Վալիտէ, պէն իշ-կիւվէյի

կիտէճէիմ, պինաէն ալէյհ մաս-
րաֆ իթմէյէճէիմ, իտէրսէմ տէ
էհէմմիյիլ թսիզ պիր շէյ օլաճադ,
աղնատըն մը, իշթէ պունուն
իշիւն բէտէրինին հալի վագթի
եէրինտէ օլտուն տէյօր ըտըմ :

— Հա՛հ, հա՛հ, հա՛հ, պիր աղ
կիւլէյիմ պարի :

— Պունտա կիւլէճէք նէ՞
վար քի :

— Իշ-կիւվէյի կիտիպ տէ մէ-
տարիֆ իթմէմէք պիր վագթթ
ըմըլ եաղրում, շիմտի էօյլէ շէյ-
լէր պարիթ օլտու, ունութտուն
մը, Զըրթաբօսուն օղլու կէօ-
ղիւմիւզին էօնիւնտէ տիր, էվ-
լէնտիքտէն իւշ ալ սօնրա՝ եըլ
պաշը շէօրէյի կիպի գարըսընը
զօլթուզունա վէրվպ՝ «Պույուր
պագայըմ» տէտիլէր վէ սօղազ
գաբուսունու կէօթէրտիլէր :

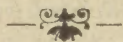
— Պանա՞տա էօյլէ եաբաճաղ-
լար :

— Շիւպհէսիլ եաբաճաղլար,
Զէվալը տէլիգանլը նաֆիլէ
եէրտէ էվլէնմիշ օլտու վէ մա-
հալլէտէ պիր ֆաքիր տահա
արթտը :

— Պէն իտէ՝ թրագօմասըզ իշ
կիւվէյի կիտէր իտէմ, բահաթ
իտէր թառապվուրունտա իտիմ :

— Սագըն հա՛, էվլատըմ, տիւն-
եառա էվլէնիպտէ բահաթ իթ-
մէք արզու իտէր իտէն քէնտին
գաղանլպ քէնտին հարճամալը-

սըն. եօգսա՝ թրագօմա իլէ էվ-
լէնմէք կիպի՝ թրագօմաւը իշ-
կիւվէյի կիթմէքտէ տախի ըա-
հաթլըգ եօգ տըր . «Այլազ գա-
սապ, հէբ պիր հիսապ» տէմրշ-
լէր :

(159)

ՍԻՒՍԼ — ՃԵՎԱՊ

Կէօք ի ղէրինտէ պուլունան
եըտըլլարտան վէ տէնիզին
պալըզլարընտան զիյատէ նէ՝
պուլունգըր տիւննատէ .

— Ինպանլարըն ֆէնալըզլարը :

Սէրհօշլուգ նէ՝ տիր .

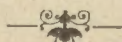
— Ինսանլըզտան աիշարը չըգ-
մագ տըր .

Սէրհօշ նէ՝ տիր .

— Նէֆէսյի պիր քիւթիւկ :

Գատըն թալֆէսի նէյէ պէն-
զէր .

— Կէօլկէյէ . արգասընտան դօ-
շարտան՝ գաշար, քէնտիսինտէն
գաշընըր իսէն՝ արգանտան կէ-
լիր :

(160)

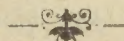
Պիր էսնաւ իյէ Տիյեմմի

Իւթիւ պաշը օլտուդ ճա տիւզ-

կիւն, անճագ տիշարըսը էլի
իշէրիսի քէնտիյի եագար էսնա-
ֆըն պիրի հօլտա կիտէ, իքէն
պիր տիլէնճիյէ ըաթ կէլիր :

Տիլէնճի. — Աման ալա, մէր-
համէթ էյլէ, եէրիմ էուրտոււ
եօգ, սօգազլարտա եաթըեօ-
րոււ :

Էսնաֆ. — Նէ՝ մութլու սանա
քի քիրա վէրմէյօրտուն. — տէ-
միշ :

(161)

Ֆիրտարըզ պիր Սարիգ

Խըրսըզըն պիրի՝ կէճէ վագ-
թը պիր զէնկինին խանէսինէ
կիրիպ, էլէ կէլէն գըյմէթտար
էշեալարը պիր պօխճա էտիպ
սօգագ գաբուսընտան տիշարը
չըգաճալը վագըթ, օրատան
կէյմէքտէ օլան պիր գաշ եօլ-
ճուլարը կէօրիւպ՝ իշի պէլի
իթմէմէք իշիւն պօխճալը պրա-
գըր վէ խանէ ալլուսունըն պիր
քէօշէսինտէ կէօրտիւղիւ սիւ-
բիւրկէյի ալըպ՝ գաբոււուն էօ-
նիւնիւ սիւբիւրմէյէ պաշլար :

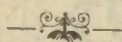
Եօլճուլար՝ թաաճիւպ իլի սօ-
րարլար քի. — Կէճէ վագթը
սօգալը սիւբիւրմէնին նէ՝ եէրի
վար :

Խըրսըզ — Խանէ սահիպի սիզ-

լերե Էօմիւր եարբմ ոտաթ Էվ-
վել վէֆաթ իթտիղիւնտէն՝ եա-
րըն սապահ Էրքէն միսաֆիրլէր
կէլէճէք տիր . պինաէն ալէյն
սիւբիւրմէք իշիւն պաշգա մի-
նասիպ վագըթ պուլամայաճա-
ղըմ, չիւնքիւ իշիմի պիթիր-
տիքտէն սօնրա տօսթ վէ ագրա-
պալարըն խանդերինէ կիտիպ
պու գալա խապերի վերէճէիմ:

— Էյի ամա, աղլամագ յըզ-
լամագ սեպերի իշիթ իւմէյօր . Ը-
շըգտա կէօրիւնմէյօր:

— Տօզրու տըր . միւթէվէֆա-
նըն ֆամիլեաւը պաչչէյէ նաչար
օտայա կիթտիլեր . զէվալլըլար
3 սաաթտան պերի ահ ու ֆի-
զանլէ աճը աճը աղլաշըյօրլար
իտի, չիմտիճիք սեպերինի քե-
տիլեր: Պէնտէնիզ սիզի թէե-
մին խտպիլիրիմ քի իշիմի պի-
թիրիպ կիտերսէմ, բաթըրտըյը
գօբարաճագլար, վէ պախուսուս
եարըն սապահ ճէնաղէ ալինի
իճրա օլունտուղու վագըթ:

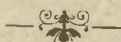
(162)

Քիւմէս

Սանսար՝ քիւմէսէ կիրիպ թափու-
ղու կէօթիւրաւղի վագըթ՝ չօրօզ
պաշար ըմը «կիք, կիք, կիք»
եանի տէֆ օլ տէմէյէ, չինտ թա-
վուղու իմտտա կէլսինլէր տէյու
գուրղոզ գուրղոզ պաղըրըր ըմը,
Էօրտէք տախի Եիւրէք աճըսընտան

«վախ վախ վախ» տէր իմիշ,
գագ իսէ «սոնս, սոնս օլունուզ,
Խըյանէթ սանսար չիմտի պիլի տէ
կէլիպ կէօթիւրիւրա տէր իմիշ:

Պիր Թափուզճու

(163)

Պիր ալօզաք օսասընսա

Տափանըզ նէ՞ տիր .

— Թիյլէմին օլլունտան 40 ֆր .
իսթէրիմ, պիր տիւրլիւ վէրմէյօր:

— Պօշ չէյ:

— Նէտէ՞ն պօշ չէյ օլունօր:

— Այըպ տըր . 40 ֆրանք իշիւն
թէյլէ օլլունըն ալէյճինէ տափա
աշմագ սանա եագըշըր մը:

— Նէ՞ եարայըմ, օնտան կագըն
ագրապամ եօգ տըր:

(164)

Պիր յօզանքաւսա

Պագսան՝ կարսօն, պու կէթիր-
տիլին չօրպա նէ՞ սօլուգ:

— Եաննըշընըզ վար միւսիւ, կէ-
թիրտիղիմ վագըթ կայէթ սըճագ
իտի:

— Նէտէ՞ն պիլիօրսըն, տատը-
նա՞ մը պագտըն:

— Խայըր, եալընըզ բարձագըմը
իշինէ սօգտում:

(165)

ՖԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹ

**Քիրշենմիշ եղևնիէն ի
րի քեմիպէմեմ.**

Ելտիվէնէր բիրշենտիքտէ՝
արթըգ գուլանըլմազ փան-
նըյլա եքսերի պիր թարա-
փա տթարըզ . ֆապաթ , ա-
թիտէրի թէրթիպ իլէ թէ-
միլլէնտիքտէ՝ պիր վազըթ
իշինն տաճա գուլանըլա-
պիր :

1000 կրամ սիւա իշինէ
5 կրամ զարպօնաք սրսոս
էրիթմէլի վէ պիր պէզ բար-
շասըյլա բիրշենմիշ էլտիվէնի
սիլիպ՝ ըիւզկիտար պարշը տա-
մալը բի նէմլիկինի ալսը :

Տիկէր նէզի :

Պիր ազ սապօն թօպու ի.
լէ 250 կրամ աւօնեաք ,
10 կրամ օ սք ժաւեղ վէ
155 կրամ աթիսոյու պիր-
պիրլէրինէ պարշտըրըպ՝
պիր ֆանէլա բարշասըյլա
էլտիվէնի թէմիլլէննճէ-
յէ գատար սիլմէլի տիր :

*
*

**Քիրշենմիշ գաւսիթէյի
քեմիպէմեմ**

Պիր մըգտար աթիսու իլէ
օ գատար տա լիֆուր աւօն-
եաքը պարշտըրըպ՝ հուժուգ
պիր Ֆըրշալըլա գատիֆէնին

բիրշենմիշ մաճալինէ ՀԱՖԻՖ ՍՈՒՐԵԹՏԷ
սիւրմէլի վէ պրագմալը բի բէնտի Տալինտէ
գուրուսուն :

(166)

**Րեսիւնի Պիլմեմէ .
ճէպսպր իլինէ :**

**Իշթէ շարապ , ֆագաթ իշենէր
նէ՞րէտէ .**

(167)

Պօթոկրամնը իղէ Մասաւ

Եաշլըճա պիր էրմէնի-Գա-
թօլիք գարընը՝ պիր կիւն ըՍ-
թանպօլտա պիր ֆօթօկրաֆիսա-
նէյէ կիտէր .

—Պօնոթուր միւսիւ ֆօթօկ-
րաֆ .

—Պօնոթուր մատամ, պիէն
արիվէ . (հօշ կէլտինիզ)

—Մէրսի, թրէ պիէն մէրսի .
Բօրթուէմի չըգարմագ իսթէրիմ .

—Բէք կիւզէլ . չըգարալըմ .

—Եարըմ տուզինա իշիւն
նէ՞ վէրէճէիմ :

—Եիրմի պէշ զրուշ .

—Նօ միւսիւ, շօգ փարա
տըր . վէն (20) բիասթր իլէ
պիթիւրէլիմ :

—Էհ, մատէմ քի միւշթէրի
օլաճագօընըզ, էօյլէ օլտուն :

—Նասըլ տուրաճաղըմ, պա-
նա պիր բօլէսիօն (պիշիմ) կէօս-
թէր :

—Թուալէթ վէրէճէքմիսի-
նիզ :

—Հէլպէթտէ . չէմէնսիզ բա-
տըրմա կիպի բուարասըզ օլա-
րագ սուրաթըմը մաքինայա վէ-
րիմիլիմ :

—Էօյլէ իսէ իշթէ թուալէթ
սալօնու : (Մատամ կիրէր)

Փօթօկրաֆնը՝ մաքինանըն
ճամլարընը հաղըրլար վէ եա .

ըրմ սաաթ պէքլէտիքտէն սօն-
րա՝ սալօն գաբուսուհու վուրա-
րագ . —Մատամ, տահա հաղըր
օլմատընըզ մը :

—Տուր պիր աղ . Եիւզիւմիւն
աքօրթաւընը իսթէտիղիմ կիպի
տիւզէլթէմէտիմ :

—Ազֆ էտէրսինիզ մատամ,
սիզ պիր տահա ըէսմինիզի չը-
գարթտըլընըզտա՝ պիր կիւն
էվլէլինտէն ագօրթանըզը վէր-
մէլիսինիզ :

Իշպու միւքեալէմէտէն պիր
չէյրէք սաաթ սօնրա մատամ
սալօնտան կէլիւր .

—Իշթէ կէլտիմ միւսիւ, քօզ
կէօսթէր .

—Շէօյլէ օթուրուն, գօլու-
նուզու մասսեա եաղըն վէ . . .

—Աման միւսիւ ֆօթօկրաֆ,
շու աղըմը քիւշիւք չըգարա-
սըն :

—Օ սօնրա յըթուշտա տիւզէ-
լիւ, տէյուպ մաքինանըն էօր-
թիւսիւնիւ գալտըրըր վէ «հա-
ղըր օլ» էմիլինի վէրտիքտէն
սօնրա տիւրպիւնին գաբաղընը
աչարագ . Էօն, Տէօ, քրուա,
տէր իքէն մատամ թէլաշ իլէ
պաղըրըր .

—Աման միւսիւ, շու պրու-
նումու տա քիւշիւք չըգարասըն,
չիւնքիւ հէր վաղըթ պու ա-
եարտա գալմազ . լաթիւնիւզէ
սաղըրգ պու կիւն նէզլէ օլմու-

շում տա՝ պրունում գապարմըշ տըր՝

— Լաքին, մատամ, պրունունուզու աեար իթմէտէն նի՛շիւն կէլտինիզ. պագընըզ շիմտի պուճամ պոզուլտու :

— Զարար եօզ. պէն բարասընը վէրերիմ. սէն ճամընը տէյիշտիր :

Փօթօկրաֆճը ճամը տէյիշտիրտիքտէն սօնրա հինէ տիրպիւնիւն գաբաղլընը աշըպ՝ եօն, ճէօ, քրուա տէր տէմէզ, Մատամ, «աթանտէ՛, աթանտէ՛, (տո՛ւր, տո՛ւր) պաղըրըպ եէրինտէն գալգար :

— Ճանը՛մ, եինէ նէ՞օլտու քի.

— Գուզում միւսիւ, ալֆի իտէրսին. ունութտում սէօյլէմէյէ. շու կէօզլէրիմի տէ պիր ազ քիւշիւքճէ, հէմտէ շէօհրա պագըշլը իսթէրիմ, օլմա՛ղ մը.

— Ա՛, գուզում, պունլար սօնրա ըլթուշտա տիւզէլիր, ճամիքի օլտու պօզուլտյօր :

— Ճանը՛մ, պէն բարասընը զիյատէսիյլէ վէրերիմ :

— Էյ տիւշիւն թաշըն պագալըմ, տահա պիր շէյ ունութմալասըն. պաշգա իշլէրիմիզ վար. էկեր կէլէն միւշթէրէյլէ պէօյլէ 1-2 սաաթ ուզըաշըրտագ, հալիմիզ նէրէյէ վարըր :

— Հա՛, շու եաշըմըտա պիր ազ քիւշիւթսէնիզ նասը՛լ օլուր :

— Մատամ, սիզ հաննըշ կէլմիշսինիզ, տէօքմէճիլէր շարշըսընա կիտէրսինիզ՝ իսթէտիզի-

նիզ ուսթայը օրատա պուլուրսունուզ :

— Տէօքմէճիլէր շարշըսընտա ֆօթօկրաֆ վա՛ր մը եա.

— Էվվէթ, օրատա տէօքմէճի Համբիկ ազա վար տըր. էվրօբատան հէնի գալըպ կէթիրթ. միշ տիր. սիզի էրիթիպ եէնիտէն տէօքմէլի քի իսթէտիզի-նիզ ըէսիմի պուլտուն :

— Ավֆի իտէրսինիզ միւսիւ, պէնի զէվլէնիյօրսընըզ :

— Հա՛շա, զէվլէնմէք նէ՞օլաճագ. պէն պաշէվան տէյիլիմ քի. քի 60 մէթրօ գալագաղաճընը 6 մէթրօյա էնտիրիպ՝ եինէ քէնտի թազէլիզի վէ եաբրազը իլէ գալսըն :

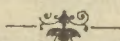
— Ճանըմ, բարասըյլա տէյի՛լ մի, ճամլարըն պէտէլինի վէրէճէիմ :

— Էյի աւա, պէն զէնաաթըմը պօզամամ, շիմտիքի սըֆաթընըզըն ըէսմինի ալապիլիրիմ. էօյլէ տէտ՝ զինիզ կիպի պուրուշուք եիւզիւնիւզէ շիշմանըզ վէրիպ պրունունուզու վէ կէօզլէրինիզի տէ քիւշիւթմէյէ գալգըշըրտամ, սիզին սըֆաթընըզ օլտուղունա քիմսէ ինանմալըպ, չօլբազ պիր ֆօթօկրաֆճը էլինէ տիւշիւշիւնիզ տէյիպ պէնի մուախէզէյէ ալաճագլար :

— Պէօյլէ սէօյլէյէճէինիզի պիլմիշ օլայըտըմ, պուրայա կէլմէզ իտիմ :

— Պէնտէնիգտէ՛ սիզին էլլիտէն սօնրա 20-25 եաշընա կէօ-

ըրենմէք իշիւն պուրսյա միւ-
րաճաաթ իթտիղինիլի պիւ-
միշ օլայըտըմ, չօդտա՛ն «տէֆա
կէլտինիզ»ի տէմիշ իտիմ, տէ-
յուպ մաքինասընը գաբար սա-
լօնա կիտէր:

(168)

«Նէ՛ աննէթ, ան՛ տէ աննէննէմ»

Վազթըլյա Տիարպէքիր սան-
ճաղընա տախիլ Գետափ նամ
գարիյէ սաքինլէրինտէն Տէր
Կիկօ նամընտա սաֆտէրուն վէ
տինտար պիր բարսպ՝ շու ֆանի
տինեատան արթըգ օսանըպ՝
պիր կիճէ էշէյինի ախըրտան
չէքէր վէ երէցկինի իլէ պէրա-
պէր ճէննէթէ տօղրու եօլա լէ-
վան օլուր:

Օրայա վասըլ օլտուգտա հայ-
վանտան էնիպ՝ ճէննէթ գաբու-
տունու էլէ ալըր:

Իշէրտէն հիյպէթլի պիր սէս.
—Քի՛մ տիր օ:

Տ. Կիկօ.—Ա՛շ տէր Կիկօ տըր,
ճէննէթէ կէլտի:

Սէս.—Սէն լայըղ տէյիլին
պուրայա կիրմէյէ:

Տ. Կիկօ.—Տօ սէն քի՛մսըն
քի պօյլէ սէօյլէրուն:

Սէս.—Պէն՛ լապպիմիղին
պիրինճի ըհսուլու (առաքեալ)
Պետրոսըմ:

Տ. Կիկօ.—Վա՛յ միւնքիր (ու-

րացոյ), մատէմ քի սէն պուրա-
տա պուլունույօրսըն, գաբույու
աչսան պիլէ կիրմէմ. տէյուպ
կիտէր ճէննէթին իքինճի գա-
բուսունու վուրուր:

Եինէ իշէրտէն պիր սէս.—Քի՛մ
տիր օ:

Տ. Կիկօ.—Ա՛շ, տէր Կիկօ
տըր. երէցկինի իլէ պէրապէր
ճէննէթէ կէլմիշ տըր:

Սէս.—Չաբըգ տէֆ օ՛լ գա-
բունըն էօնիւնտէն:

Տ. Կիկօ.—Տօ սէն քի՛մ օլուր-
սըն քի պանա տէֆ օլ սօյլէրուն:

Սէս.—Պէն՛ բէտէրուլլահ Դա-
ւիթ իմ:

Տ. Կիկօ.—Տօ ըսսըղ, գա-
թիլ, մատէմ քի սէն տէ պուր-
տա սըն՝ տէր Կիկօնըն իշի եօգ.
ճէննէթտէ տէյուպ՝ էշէյին պա-
շընը ճէհէննէմէ տօղրու չէվի-
րիր:

Օրայա վասըլ օլտուգտա՝ շէյ
թանլար վէ բհհղղէբուղլար
բէնտի մայէթլէրի իլէ տէր Կի-
կօյա իսթիգպալէ գօշուպ, պիր
գաշլարը եագասընտան պաղը-
լարը աա գօլունտան չէքէրէք
իշէրի կէօթլւրմէք իսթէրլէր:
Պիզիմ Տ. Կիկօ իսէ՛ պու գատուր
իզզէթ ու լայէթտէն թաճիզ օ-
լարագ. —Տօ՛ նղովեալլար, սիզ
տէ պէօյլէ հաբարսընըղ քի՛ ին-
սան չէքինիր, եանընըղա կէլ-
մէղ—, տէյուպ եինէ երէցկինի
իլէ պէրապէր Գետափ քէօյիւնէ
տէօնէր վէ լահաթլանըր: Սա-
պահլայըն կէօղլէրինի աշըպ
բէնտիսինի եաթաղընտա պուլ-
տուգտա՝ պէնիի ատէմին

կէրէք ճէննէթտէ վէ կէ-
րէք ճէննէննէմտէ րահաթլըզ
կէօրէմէյէճէինէ տայիր Գա-
նաաթ հասըլ իտէրէք՝ շիւքիւր
վէրիւր քի նէ ճէննէթէ կիթմիշ
տիր նէ՝ տէ ճէննէննէմէ :

(169)

Էյրէննէնի պիր Ինքիգամ

Գըշ մէվսիմինն Ֆրթընալը պիր
բալար կիւնիւնտէ՝ Բարիգտէ իքի մա-
հիր հանքէսիծիլէր շու եօլտա գո-
նուշմագտա խիլէր :

— Պիրտտէ՛ր, պու կիւն հապա-
մըզ Ֆըրթընալը վէ եաղմուրլու օլ-
տուլունտան բիմսէ սօգաղա չըգմագ
քի սաաթ վէ եա բարա բէսէլէրի
չարբալլմ. իմտի վագթըմըզ կէչիր-
մէք իչիւն կէլ՝ սէնինլէ շու կազինո-
տա պիր բեաղըտ օյնայալլմ. շու շարթ
իլէ բի՝ իքիմիզ տէ պիր լօգանթալա
կիտիպ եէյիպ իշէճէիզ, վէ եէնիլէն՝
լօգանթատա իտէճէք պօրծուժուզու
վէրՄԷՄԷՖ իչիւն պիր ուսթալլզ ,
պիր եօլ տիւշիւննէք տիր. էկէր
պէճէրէմէզսէ՝ լօգանթա մէսարիֆի-
նին իքի միսլինի վէրէճէք տիր եէնէն
արգատաշընա :

— Բէք կիւզէլ. առճագ, բեաղըտը
օյնատըգտան սօնրա Միւս սօգաղըն-
տա վագը Անաթօլ կալիմարըն լօ-
գանթատընա կիտէլիմ. շիւնքիւ օշիշ-
ման տտամ՝ կէչէնլէրտէ բէնտի լօ-

գանթատընտան տիշարը չըգմագ իւզ-
րէ պուլունան պիր զէնկին միւսիւնին
սաաթընը շարբաղա էնկէլ օլտու
պանա. շիմտի պու վասըթա իլէ
ինթիգամ ալմըշ օլուրըզ օնտոն բի՝
պիր տահա պաշգասընն իշինէ գարըշ-
մաղը վարսըն էօյրէնսին :

— Բէք էյի, էօյլէ հաբարըզ :

Իշպու քարար միւծիպինճէ բեա-
ղըտը օյնատըգտան սօնրա հէր իքի
տէ եէնի րուպալարընը կիլիպ Անա-
թօլ կալիմարըն լօգանթատընա կիտէր
վէ իքինճի գաթտա պիր մասա էօնիւն-
տէ օթուրուրլար :

Եէվմի մէզբիւրտէ Ֆրթընա վէ
եաղմուր սէպէպինտէն լօգանթատա
միւշթէրի պուլունմատըղընտան, լօ-
գանթաճըլա կարսօնլար՝ պու իքի
օիւսլիւ միւսիւլէրի կէօրտի.քտէթէ-
լաշա տիւշիւպ հիւրմէթ վէ րայէթ-
տէ հիշ պիր գուսուրտա պուլունմաղ-
լար :

Նէֆիս թաամլար, Պօրտօ շարապ-
լարը, մէյվալար վէ շամբանեալար
պիրիպիր արգասը սըրա կէրիպ միւ-
բէմմէլ սուրէթտէ եէյիպ իշէրլէր :

Եէնէն՝ հիսապ բուսուլասընը կէ-
թիրմէք իչիւն կարսօնու աշաա կէօն-
տէրտիքտէն սօնրա՝ արգատաշընա
սիւալ իտէր բի

— Բէքըն՝օ, իշթէ եէտիք իշտիք,
սըրա կէլտի լարալարա. գալլիմիզ
իւզրէ պագալլմ նէ՝ ուսթալլզ գուլ-
լանաճագ վէ ագալլի 30 ֆրանքա
պալիզ օլան շու պօրծու վէրտիրմէյէ-
ճէքսին :

Բէրինո . — Կարսօն բուստայր կեթիրտիքտէ՝ «սէն վերմէյէճէքսին պէն վերէճէիմ» տէյէրէք տարածըլտա պիր մարազա չըգարաճաղըլ օնտան սօնրասընը պտնա ոլրա՛յ :

— Բէք ալէա :

Պէշ տագըգա սօնրա կարսօն թաւէպ օլունան հիսապ բուսուլտօսընը կեթիրիպ հէնիլէնէ վերտիքտէ՝ մէրգօմ հէման էլինի ճէպինէ տօղրու կեթիլիւրիւր իսէ տէ հէնէն տրգատաւ շը պրազմազ :

— Պրա՛գ, պէն վերէճէիմ :

— Խայըր, պէն վերէճէիմ :

— Գապիլ տէյիլ տիր :

— Պաշըմը բէսսէն պրազմամ :

— Շիմտի շու մասա պըշաղըլլա բէնտիմի հէլաք իտէրիմ :

— Կարսօն, էմը իտէրիմ քի օնտան ալմայաճագսըն :

— Կարսօն, պիր Ֆրանք պագշիշ վերէճէիմ սանա :

— Պէն իբի Ֆրանք վերէճէիմ :

Կարսօն . — (Մէմնունիլէթլէ) Ա՛հ միւսիւլէր, իբինիլտէ վերինիլ, զիրա վերիլէճէք եէր տիր :

— Օլմա՛յ, պէն վերէճէիմ :

— Պէն տէ տէյօրում քի սէն վերմէյէճէքսին :

Կարսօն . — Ֆագաթ միւսիլէր զաննըմճա՝ պու պէօյլէ կիտէրսէ ազշաւ մա գատար պիր գարար վերմէյէճէքսինիլ :

— Տօղրու տըր . կարսօնուն հագկը վար :

Եէնիլէն . — Էօյլէ իսէ պիր թէտպիր տինշիւնէլիմ :

Եէնէն . — Նէ՞ կիպի թէտպիր :

Եէնիլէն . — Կարսօնուն կեօղէրինի պիր մէնտիլ իլէ պաղալալըմ վէ

պիլ պիրէր բէօշէյէ չէքիլէլիմ իբիմիլտէն հէ՛ հանկըսընը թութարսա՝ լօգանթանըն պօրճունու վէ կարսօնուն իբի Ֆրանք պագշիշինի օ վէրէճէք տիր :

Եէնէն . — Բէք էյի, էօյլէ զլսուն :

Կարսօն տախի իբի Ֆրանքը գաշըրմամագ իշիւն իշպու թէքլիֆի գապուլ իթտիքտէ՝ պիր մասա բէշէթասըլլա մէրգուճուն կէօլլէրինի պաղալալար :

Պրագալըմ քի սէրսէմ կարսօն պու իբիսինտէն պիրինի թութագ իշիւն օտանըն իշինտէ տուվարտան տուվարա վուրուլուն, իսկէմլէլէրի վէ մասա իւզէրինտէ պուլունան շիշէլէրի տէվիքսին, պիլիմ մոհիր խըրսըլլար ա՛սլա ահագ սէսի չըգարմայարապ պիլա ֆիթուր նէրտիվէնլէրտէն ինէրլէր վէ լօգանթատան չըգուպ կիտէրլէր : Լօգանթաճը կալիմար իսէ՝ պուլլար հիսապլարնը հօգարտա վերմիշտիրլէր զաննըլլա բաբույա գատար թաաղիմ (միծարիլ) իլէ « վերէքեաթ վերսին միւսիւլէր, հինէ պուլուրուն» տէյուպ թալթիֆաթտա գուսուր իթմէլ :

Խըրսըլլար նապէտիտ օլտուգտան սօնրա 10 տագըգա կէշէր վէ հալէա կարսօն աշաղա ինմէլ :

Լօգանթաճը՝ սալօնտա տէվրիլէն իսկէմլէլէրին բաթըռտընտան թաաճիւպ իտէրէք «շու զէվիէկ կարսօն հօգարտա նէ՞ հաբըյօր տէյուպ սալօնա չըգար :

Կարսոն՝ ուսմասընըն չը-
գարտըղը ալադ սէսինէ տօղ-
րու կիտիպ, մէրգուսուն եա-
գասընտան հազալար, վէ
«Հա՛հ, թուծտու՛մ», տէյի
պաղըրըր:

—Պէ զէվզէ՛կ, եարմ
սաաթտըր պուրտա նէ՞ եա-
բընօրըն:

Կարսոն՝ կէօզ պաղընը ա-
շաա շէքիպ՝ —Ա՛հ, . . .
սէ՞նմիսին ուս . . . թա . . .

—Էվզէթ, պէն իմ, նէ՞
եաբընօրըն պուրտա:

—Միւշթէրիլէրի ալա-
եօր ըտըմ:

—Կէօզլէրին պաղըր օլարագ, տէ-
յի՛Լ մի:

—«Կէօզ պաղլամպոյ օյնալըմ
տա իրիմիգտէն հէր հանկըսը թու-
ծուլուրսա լօգանթա բարալարըն օ
վէրէճէք տէտիլէր:

—Ա՛յ սէրսէմ պուտալա վա՛յ:

Պունու սէօյլէտիդի վագըթ լսգան-
թաճը՝ հէրտէն աթիտէքի բուսուլա-
յը պուլուր:

«Պապա Կալիմար, կէշէն կիւն
լօգանթանը միւշթէրիլէրինտէն պի-
րինին ճէպինտէն սաաթընը աշրմա-
ղա էնկէլ օլաուղունուգա մոգապիլ
իշթէ պու օյունու իթտիք սանադ:

Իմգա

Եանբէսիճի է Գօմբանի

Թաարիֆէ շիւպհէ եօգ քի՛ լօ-
գանթաճընըն աղըր աշըգ գալըր:

Կարսոն իսէ մէրագընտան սորար
ուսմասընա. —Հէր հալտէ պու

բուսուլատան թանրտընը քիմիէր
օլտուգլարընը:

—Նէ՞ օլուր քի:

—Նէ՞ օլաճագ. պու. բուսուլայը
եազան թուծուլմուշ սալըրըր, պի-
նաէն ալէյհ, մէրգում թէէտիյէ ի-
տէճէք տիր լօգանթայա օլան պօր-
ճու:

—Խայըր, էյ՝ սէրսէմ, իսայրըր,
պէն թէէտիյէ իտէճէիմ:

—Սիզ մի. . . Փաղաթ նիշի՛ն . . .

—Չիւնքիւ. . . պէ՛ն թուծուլ-
տում:

(170)

Սաղըր իյէ խաւսքա

Սաղըրըն պիրի խաաթա տօս-
թունու կէօրմէյէ կիտէր:

—Նա՞նըն պէ արգատաշ,

պու կիւն սէնի էվվէլքինտէն
յիյատէ էյի կէօրիւեօրլմ:

—Ահ, քիմ տէմիշ, ագսի օ-
լարագ հալիմ չօգ ֆէնա տըր:

—Իշթէ պու էյի, տօղըուսու
չօգ հօշլանալմ. հէքիմին քիմ
տիր:

—Պրաւ ատամ. . .

—Օ, թանըրլմ, պիրինճի հէ-
քիմ տիր, եէմէյէ նէ՞ իզին վէր-
տի:

Հասթանըն ճանը սըզըլըպ,

—էչէկ պաշը:

—Աֆիյէթ օլսուն, ազ կիւն-
տէն պաստըլը եէմէյէ տէ գօյ-
վէրի:

Խասթա՝ մէէյուսանէ— Աման
Ալլահըմ:

—Սապը էթ արգատաշ, օ
տէտիզին պիր գաշ կիւնտէն
սօղըա օլուր. ռօնունա գատար
պու հալտէ գալաճագ տէյիլ ի-
տին եա. . .

Խասթա մէճպուր օլուր բւյու-
եօր կիպի կէօզլէրինի գաբամա-
ղա. սաղըր տախի գալգար կի-
տէր:

(171)

Իֆի եսլմուշար

Շըմէնտըֆէր տէրունի՝ տէ ի-
քի եօլճուլար:

—էվլատընըզ վա՞ր մը:

—էվվէթ, պիր էրքէք էվ-
լատըմ վար:

—Թիւթիւն իչէ՞ր մի:

—Խա՛յըր:

—Իչկի գուլլանը՞ր մը:

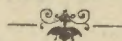
—Ա՛սլա:

—Ահպապի՞ մի տիր:

—էօյլէ շէյ թանըմազ:

—Օխ, բէք կիւզէլ, նէ՞ պահ-
տիեար պիր բէտէր իմիշսինիզ,
զա՞շ եաշընտա տըր:

—Տահա պիր եաշընտա:

(172)

Պիր պէպէմէ

Խըզմէթճի պատընըն պիրի
չայ ալմագ իչիւն պիր պագալ
տիւքեանընա կիտէր:

—Նասը՞լ չայ իսթէրսինիզ,
սիյա՞հ մը պէյազ մը:

—Նասըլ օլուրսա օլսուն, պէ-
յիս եօդ, չիւնքի պիզիմ մի-
սիւ ալիլ տիր. կէօրմէզ

(173)

Կէվէզէ պերպեր

Կէվէզէ պէրպէրին պիրի քէն-
տի միւշթէրիլէրինտէն պիրինէ
սօրար:

— Սաչլարընըղը նառըլ իս-
թէրսինիզ քի քէսէյիմ:

Է — Աղղընըղը աչըպ հիչ պիր
սէօղ սէօյլէմէյէրէք:

(174)

Մեքթէպսէ

Զիֆթէիլիք տէրսինտէ:

Մուալլիմ — Պահչէ մահսուլա-
թընը նէ՞ վաղըթ թօփլամալը
տըր:

Պիր թալէպէ — Պահչէպանըն
վէ հախօտ պէքճիւնին օրատա
պուլունմատըղը վագըթ . . .

(175)

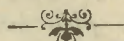
Իփի գասընլար

Գլափուզ գատընըն պիրի՝ էվ-
լէնմէյէ արզուսու պուլունան
պիր տէլիգանլըյը շու հօլտա
մէտն իտէր իտի:

— Ահ, մատամ, պուլունմազ
պիր չօճուգ տըր: Իրէք թէլի
կիպի տէլիգանլը: էշի մէնէն-
տի հօգ սէքիզ լիսան պի-
լիր:

— Տէսէնէ՞, խաթըրը սօրուլուր

կէվէզէնին պիրի իմիշ.՝ ճէվապ
վէրիւ մուխաթիպի:

(176)

ՖԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹ

Սաղասա հասըլ օլան
ֆեքէֆի(քէփ) քէմիղլէմէֆ:

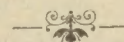
600 կրամ րազը

8 կրամ քեաֆիրի

600 կրամ ըլըգ սու

8 կրամ գարպօնաթ տը բօթա

Պունլարը պիրպիրլէրինէ պորըշ-
տըրըպ՝ հաֆթատա պիր իքի տէֆա
սաչլարը հալգամալը տըր:

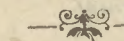
(177)

ՖԷՆՆԻ ԷՅԼԷՆՃԷ

Գարանըղսա օգունան եազը

Պիր հազը գալէմինին ուճունա քիւ-
շիւք պիր ֆօսֆօր բարչասը եէրլէշ-
տիրիպ, օճունլա բեահատ իւզէրինէ
հազմալը, մէզքե, բեաղըտ գարանլըգ
պիր օտալա կէօթիւրիլտիւքտէ՝ մու՝
կիպի բարլար վէ կիւզէլ պին մէնզա-
րէ միւշահէտէ օլունուր:

Պու թէճըիւպէյի տալիմա կէճէ
վագթը իճրա իթմէլի տիր:

(178)

Բուհաննի խորսրգորդոր

Երուսաղէմէ կիթմիշ օլան
զիյարէթ ճինին (ուխտաւոր) պի-
րի՝ շէշրի մէզքիւրտէ քիլիսէյէ
տայիր էշեա վէ բուպա սաթմագ-
տա պուլունան պիր թաճիրին
տիւքեանընա կիտէր վէ բաբազ
գարտաշը իշիւն կիւմիւշտէն
մ'աամուլ խաշ, գուշագ վէ սա-
յիր պիր թագըմ շէյլէր իշ-
թիրա իտիպ շանթաքնա եէր-
լէշտիրտիքաէն սօնրա՝ պիր
գաթ տա պաւսարագոր զգեսի
ալմագ արզու իտէր, վէ տիւ-
քեանընա տէր քի

— Պու. պէյէնտիզիմ պատա-
րագոր բուպալարընը պիր տէ-
ֆա սիգ կիյինմէլիսինիզ քի՝
նա'սըլ եագըշմըշ օլտուլունու
կէօրիւպ ալնայըմ, չիւնքիւ-
բաբազ պիրատէրիմին տախի
պօյու վէ շիշմանլըզ սիլինքի
կիպի տիր:

Իշպու թէքլիֆ իւզէրինէ տիւ-
քեանըն՝ մէզքիւր բուպալարը
կիյիպ վէ պատարագոր պիր
բաբազ կիպի թաճը (սաղա-
ւարդ) պաշընա զօյտուլու վա-
ղըթ՝ պիզիմ միւշթէրի շան-
թաքնըն ալըպ աճէլէթէն տիւ-
քեանտան չըգըպ կիտէր: Պա-
տարագոր տիւքեանըն իտէ՝ օ
զըյաֆէթլէ տըշարը չըգըպ

խըրսըզըն արգասընտան գօ-
շամազ օլտուլունտան՝ բուսու-
լայը շաշըրըպ աղզը աշըդ գա-
լըր, վէ արթըզ պաշգա վագըթ
եաբմա բաբազլըզ իթմէմէյէ
գարար վէրիր:

(179)

Ագիլաննէ պիր քէսպիր

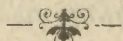
Պիր տէֆա շմալի Բուսիա վի-
լայէթլէրինին պիրինտէ բէք
չօգ տալ ֆարէլէրի զուհուր է-
տիպ, պուլտալ թարլալարընա
խասարաթ վէրմէքտէ օլտու-
լունտան՝ վալիի վիլայէթ պու
պէլանըն էօնիւնիւ ալմագ ի-
շիւն պիր պէյաննամէ նէշը ի-
տիւպ՝ քէօլլիւլէր թարաֆըն-
տան էօլտիւրիւլէճէք տալ ֆա-
րէլէրին պէհէրինին գուլբուլու-
նու կէթիրէնէ 100 փարա պաղ-
շիշ վէրիլէճէկինի վատ իտէր:

Պունուն իւզէրինէ քէօլլիւ-
լէր պէօլլիւք պիր խահիշ իլէ
էրէյիճէ ֆարէ գուլբուլարը
կէթիրիպ պագշիշի ալմագա
պաշլարլար իտէ տէ՝ անճագ,
ֆարէլէրին սայըսը եինէ էք-
սիլմէզ, 0 վագըթ պիր չիֆթ-
լիկ սահիպի տուզագ գուրուպ՝
մէզքիւր զիյանքեար հայլան-
լարտան էրէյիճէ թուլտուլուն-

տա՝ թաաճիւպլէ կէօրիւնիւր քի հիշ պիւրինին տե գուլուլու եօդ տըր . մէկէր իսէ գուրնազ քէօյլիւլէր՝ թու թտուգլարը ֆարէլէրի հէլաֆ իթմէյուպ՝ եալընըզ գուլուլուգլարը քէսիպ ալըվէրիւլէր իմիշ քի չօղալսընլար տա քէնտիւլէրինէ վօսկա վէ թիւթիւն փարասը իշիւն պիր իրատ գաբուսու աչըզ պուլունսուն :

Վալիի վիւայէթ՝ քէօյլիւլէրին պու գուրնազլըլընա ալեհա հօլտուգտա՝ պատէմա 100 փարալըզ պապշիշի ֆարէլէրին պաշլարընը կէթիւրէնլէրէ վէրիւնէինի իլան իտէր :

Իշթէ պու սօն թէտպիր սա . յէսինտէ ալ վազըթ զարֆընտա կէրէք էքիւլիքլէր օ զիյանքէար հայվանլարտան, վէ կէրէք վիւայէթին սանտըզը հայվայի պապշիշ վէրմէքտէն գուրթուլուր :

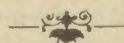
(180)

Թիւնար իլէ եազընը

Տէլիգանլընըն պիրի՝ շէհրին թիւնարլորընտան պիրինէ միւրաճաթ իտուպ, անըն մայէթինտէ եազընըլըզ իթմէք արգուսունտա պուլունտուլունու պէյան իտէր :

Թիւնար . — Վազըն սիզին կիպի իսթիտատը պիր եազընըյա լիւզումիմիզ վար իսէ տէ՝ պիւմէմ քի հէր կիւն 12-14 սաաթ եազընսանէտէ գաբանըպ գալապիլէնէ՞քմիսին :

Տէլիգանլը — (Ֆիթուրսուզնա) 0 խուսուստա էմին օլունուպ . եազընսանէտէ 12-14 սաաթ միւթէմատիէն գաբանապիլի . ըրմ, ալըմըլըմ տըր . չիւնքիւնէտի սէնէ հապսիսանէտէ գաբանմըլըմ :

(181)

Պիր սիլեննի

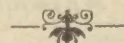
— Խայըր սահապլարը . ալիւլէ պիր սատաղա վէրին :

— Ութա՞նմայօրմընըն պէ . սէնտէ ալիլիլիք նէ՞ կէպէր . կէօլլէրին աբ աչըզ, պէնտէն էյի կէօրիւրսին :

— Պէնիմ իշին տէյիլ աղա . ալիլ արգատաշըմ իշիւն սէօլլէյօրըմ . պու կիւն պէրապէր տէյիլ տէ . . .

— Նէրէտէ տիր եա .

— Տիւլիւնիւ վար . էվէնիյօր . . .

(182)

Գարր զօնա

— Սիմա, պանա պիր տու վեր.

— Վերադառնա՛մ.

— Նիշին.

— Մեզայ, քիմին գարշըսընտա օլուրսա՛ Սիմա չաղըրըրուն, աղըրն իլերի վարմանօր մը Հուսոփսիմա հանըմ տէմէյէ.

— Բէք թօհաֆսըն, գարը, երմի սէնէտէն պերի սէօյլէյէ սէօյլէյէ ունու աշընմըշտա Սիմա գալմըշ. նէ՞ օլուր Ը՛ըշ:

— Վա՛յ պաշըմա, շու եանըմըզտաքի եէնի կէլին գատարտա եօղըմըշմ. գօճասը՝ Մարիձամ տէտիլի վագըթ՝ էօմրիլն պիղպիղինի տէ արգասընտան գօնտուրույօր:

— Նէ՛ նանքէօր գարըսըն սէն Սիմա, վագթըլլա պէնտէ էօյլէ սէօյլէմէմի՛շմիյիմ սանա . . .

(183)

ԼՈՒՂԱԹԸ ԼԷԹԱՅԻՖ

Գլավուզ. — Ճան եագըճը:

Էնմէ. — Թաթըլը էօլիմ:

Թրախօմա. — Գըզլարըն գըյմէթի:

Ի՛շէթա. — Էօլմէք վէ եախօտ եաշամագ իշին եօլ թէզքէրէսի:

— Զէմի իթմէք. — Գատըն.

լարըն հէր կիւնլիւք տուվասը.

Փիթան. — Սօգագլարըն Էա.

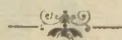
Ֆիֆօէ սիւրիւրկէսի:

Գալէմ. — Փիքրին լօգօմօ.

թէֆի:

Հօրօղ. — Փուգարանըն կէճէ սաաթը:

Հաղիլի տօթ. — Բարա քէսէսի:

(184)

Բարազ իլէ Սէրհօշ

Բարազըն պերի՛ կէճէ կիւնտիլ սէրհօշլուգլա վագըթ կէշիրէն պիր առամա տէմիշ քի.

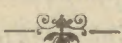
— Այ օղուլ քէնտիների նիշին պու տէրէճէ իշրէթէ վէրիեօրտուն. կէրէք վիճուտունուն վէ կէրէք քէսէնին տիւշմէնի տիր:

— Էյի սէօյլէյօրսուն տէր պապա ամա, պէն քիթապըն էմ. րինի իճրա իտէյօրում:

— Նէ՞ կիպի.

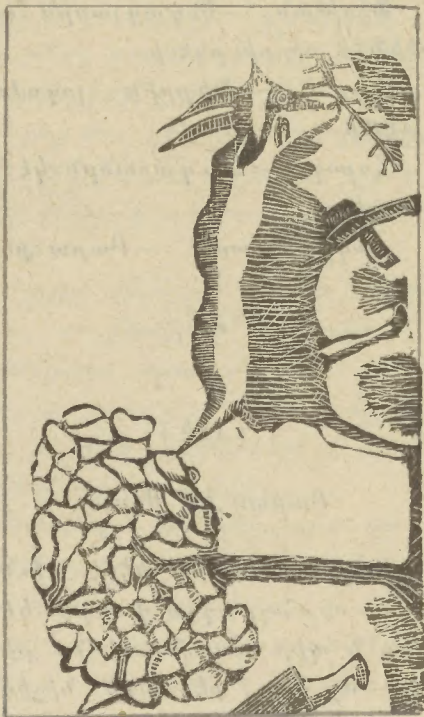
— «Տիւլմէնլէրինիլի սէվինիլ» (սիրեցէք զթշնամիս ձեր) տէյօր պիլէ.

— Այնտուրգ ամա, սէվինիլ տէյօր, եուտունուզ տէմէյօր եա:

(185)

Բէսիւնի պիղնէն
ձեպապր իշխնէ:

Քէշիյի կէօրիւեօրըզ, ֆապաթ
չօպան գըլը նէ՛րէտէ:

(186)

Հօգկապագ

Պիր ագչամ նաբօլիտէ Գօն-
գօրտիա թէաթրօսունուն բէր-
տէսի աչըլորդաա՝ պիր հօգկա-
տազ սահնէյէ կէլիպ, հազըրու-

նըն «Կէօլէրի էօնիւնտէ եա-
բըլաճագ պիր քիւչիւք օտայա
պիր մատամ կիրէճէք վէ պէշ
տազըզա զարֆընտա զայպ օլա-
ճագ» տէտիքտէն սօնրա՝ մա-
յէթինտէ պուլունան ուշագլա-
րա 2 մէթրօ էնինտէ վէ 3 մէթ-
րօ ուլունլուղընտա պիր մատա
կէթիրտիրիպ՝ սահնէնին օրթա-
սընա վալ էթտիրիր: Պու մա-
սանըն տէօրթ թարաֆը աչըզ
վէ էօրթիւսիւ պուլունմատըղըն-
տան՝ ալթընտա վէ եախօտ իւ-
զէրինտէ պիր ինսանըն սագլա-
նըլմաթ միւմքիւն օլամազ ի-
տի:

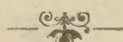
Հօգկապագ՝ եինէ ուշագլարը-
նա էմր իտէր քի մասանըն իւ-
զէրինտէ օտա շէքլինտէ պիր
տօլապ եաբսընլար: Իշպու էմ-
րէ իմթիւալէն, ուշագլար՝ տու-
վար պիշիմինտէ էնլի մուգավա-
լար կէթիրիպ հազըրունա կէօս-
թէրտիքտէն սօնրա՝ մասանըն
իւզէրինտէ պիր օտա ինչա ի-
տէրլէր, գարու եէրինէ տէ պիր
բէրտէ ասարլար: Պէշ տագըզա
զարֆնտա օտա գօրուլտուգտա՝
մայէթինտէ 3-4 խըզմէթքեա-
րը պուլունան պիր մատամ սահ-
նէյէ կէլիր: Հօգկապագ՝ մէր-
գումէյի սէլամլայըպ օտա գա-
բուսունըն բէրտէսինի աչար,
մատամ՝ թէշէքքիւր նիշանէսի
օլարագ պաշընը էյտիքտէն սօն-

րա օտայա կիրէր վէ գաբու բէր-
տէսի գաբանըր . խըզմէթ քեար-
լար իսէ՝ մատամըն շէմսիյէսի-
նի , հօլճուլուգ չանթասընը վէ
գահվալթըսընը կէթիւրիպ , արը
գօվանը կիպի օտայա կիրիպ չըգ
մաղա պաշարլար : Մատամ գահ-
վալթըսընը պիթիւրտիքտէ՝ հօգ .
կապազ էմր իտէր ուշագլարա քի
մէզքիւր օտայը սէօքիւպ կէօ-
թիւրտիւնլէր : Իքի տագըգա
ղարֆընտա իշպու էմր տախի
իճրա օլտնուր , վէ հազըրուն՝
մատամը մառանըն իւզէրինտէ
օթուրմուշ հալտէ կէօրէճէք զան-
նըյաթընտա պուլունուր իսէ
տէ՝ մատամ՝ զայս ու նուպէտիտ
օլմուշ իտի :

Իշպու հօգկապազըլըլըն ու-
թալըլը շունտան իպարէթ իտի

Կիւզէլ վէ տէլիգանլը հօգ-
կապազըն պիրի՝ քէնտի բուպա-
լարընըն իւզէրինտէն պիր ֆիս-
թան կիյիպ , պաշընատա բէ-
րուգա վե շարգա գօյուպ՝ գա-
տըն գըշաֆէթինէ կիրմիշ , վէ
օտայա կիրտիքտէ անլէրի չը-
գարըպ , ուֆագթէֆէք վէ գահ-
վալթըսընը կէթիւրիտ կէօթիւ-
րէն ուշաղլար վասըթասըլա
տիշարը կէօնտէրտիքտէն սօն-
րա՝ քէնտիտի տախի ուշագ կի-
պի էլինէ պէր չէյ ալըպ պիր
տրա անլէր իլէ պէրտպէր տը-
շարը չըգմըշ կիթմիշ իտի , իշ-

թէ պու սէպէպտէն թէաթրօ-
տա պուլունան էհալի՝ մատամ՝
նաճըլ զայս օլտու տէյէրէք
թէհայիւրտէ գալըպ հօգկապա-
զը ալգըլար վէ պիրիպիլէ .
ըինտէն պու հօգկապազըլըլըն
հիքմէթինի սիւալ իտէրլէր իտի

(187)

Միւշթիւրի իլէ չրազ

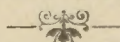
Միւշթէրինին պիրի՝ տիւ-
քեանճընըն չըրաղընա սօրմուշ .

— Ուսթան նէրէտէ .

— Տըշարը չըգտը .

— Չարուք տէօնէճէք մի .

— Խայըր , պու արա պաշընը
գաշըյաճաղ վազթը հօգ , չիւն-
քիւ , զէնկին ամուճասը էօլլէսօր :

(188)

Իֆի գասընյար

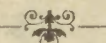
Եաշըճա գատընըն պիրի՝
գօմշուսու պուլունան պիր եէնի
կէլինէ սիւալ իթմիշ .

— Իշիթտիմ քի գօճան խա-
թալանմըշ , շիմտի նաճըլ տըր :

— Էհ , էվվէլքի կիպի տէյլլ

ամա տօքթօռ տէտի քի սաղըր-
լըղը պիւսպիւթիւն կէշմէյէճէք,
հէմ պիր ազ տա սէրսէմ գա-
լաճագ տըր :

—Տէսէնէ՞ գըղըմ, թամ շիմ-
տիքի վաղըթա վէ կիտիշէ կէօ-
րէ պիր գօճա ալմըշ օլաճագսըն :

(189)

Իֆի ահպապչար

—Պիրատէր, կիւղէլ թէսա-
տիւֆ, պէնտէնիլտէ սիլի արա-
եօր ըտըմ :

—Խայր օլա, 'իէ՞ վար քի,

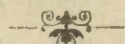
—Եէնի պիր իշ պուլտում,
եանի լօղանթաճալըգ իտէճէիմ,
իմտի էքմէքճի իլէ գառապա
պէնիմ իշիւն քէֆիլ օլաճագ
սըն :

—Ահ, թէէսիւֆ իտէրիմ քի
պու թէքլիֆիլիլի իճրա իտէ-
մէյէճէիմ, էվլատըմա պիլէ քէ-
ֆիլ օլմամագ իշիւն եէմին իթ-
միշիմ աիր :

—Աման պիրատէր, գըրմա
պէնի, սօնրա պու իշի գաշըրա-
ճաղըմ :

—Նէ՞ եաքայըմ, գա'րտաշ,
եարըն պէն ագլըմը գաշըրա-
ճալմա շիմտի սէն պու իշի գա-

շըրոան տահա խայըրլը օլ-
մա'ղ մը :

(190)

Պիր գարը գօճն

Կայէթ նազը՝ թապիյէթլի
զաթըն պիրի՝ առէթի իւլրէ
պիր ագշամ եինէ էհլի իլէ
մարաղա իթտիլի վաղըթ օ տէ-
րէճէ հըրսլանըր քի. «Շիմտի
կիտիպ քէնտիմի տէնիլէ աթա-
ճալմ» տէյուպ՝ գաբույա սօղ-
րու ուզանըր :

Էհլի իսէ՝ պիւաֆիթուր շու
ճէվապը վէրիր. —Տո'ւր. աճէլէ
էթմէ. օ գատար վարիյէթ սա-
հիպի տէյիլիլ. քէնտինի տէ-
նիլէ աթաճագ իսէն՝ էն էվվէլ
եօգարը չըգ տա՝ էսկի բուպա-
լարընը կիյիվէր քի եէնի բու-
պալարընտա իւսթէ կիթմէսին :

(191)

Պիր մասնագէշ իլէ Տօֆթօր

Նազ խաթթաուր պիր գըղ իլէ
տօգթօրուն մուհապէրէսի :

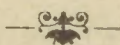
—Նէնի'ղ վար մատմաղէլ :

—Ահ, միւսիւ տօքթօր, պա-
շըմ աղըրեօր :

— Էվլենմէլիսինիզ, մատմազէլ.

— Ա. . . նիշի՞ն տօքթօր.

— Պաշ աղրըսը գօճանըզա կէ-
չէր տէ օնուն իշիւն.

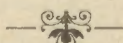

(192)

Եօյնու իյէ Հօթէլէի

Մալիւմ օլաուլու իւզրէ, ըՍ-
բանիա ասըլզատէ կեանլարը պիր
չօգ իսիմէր թաշըրլար. Մէր-
գումանտէն պիրիսի՞ գըշ մէվ-
սիմինին ֆըրթընալը պիր կէ-
ճէսինտէ Բարիզ հօթէլլէրին.
տէն պիրինին գաբու սունու էլէ
ալըր. Հօթէլլէի՛ պաշընը բէնճէ-
րէտէն տըշարը չըգարըպ սի-
ւալ իթմիշ. — Գի՛մ տիր օ.

Ասըլզատէ եօլնու. — «Տօն Կը-
րէկօրիօ, տի Բիրէթթօ, տէլ
Րիօ-Կրանտէ, տի Սանթա-Կրիւ-
չէ. » տէյուպ պիր թագըմ ի-
սիմէր սայմազա պաշաւորդտա
պիլիմ՝ հօթէլլէի՛ — Եօրուլսայը-
նըզ, միւսիւ, պուրատա օ գա-
տար ինսան պարընտըրաճագ
եէրիմիկ Բօգ — տէյուպ՝ բէնչէ-
րէյի գաբամըշ.

(193)

Սասըգանէ ։ պիր գասըն

Եօլնուլըգտան հէնուզ խսնէ-
սինէ ալտէթ իթմիշ օլան պիր
զաթ՝ ֆամիլեաւընա տէմիշ.

— Պուրատա պուլունմատըզըմ
վագըթ աճապու նէ՞ գաաար
արզուլէտին պէնի, վէ քի՛մ
պիլիր նէ՛ տէրէճէ եիւրէյին
օյնաւ, ըտը պէնի հաթըրլայա-
րագ.

— Սուս օլ, սէվկիւլիւ գօճամ,
օրասընը գաբա՛, հէր նէ վա-
գըթ օտամտան իշէրի պիրիսի
կիրէր իտի՛ սէնի զանն իտէրէք՝
եիւրէյիմ բէ՛ք ֆէնա օյնար
ըտը.

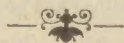
(194)

Թալէպէ իյէ հօճու

Թալէպէնին պիրի՛ հօճասընա
սիւալ իթմիշ.

— Միւսիւ, պագըլարը տէր
քի՛ ինսան մայմուն ճիւնիտէն
հասըլ օլմուշ տըր, պու սահի՛հ
մի տիր.

— Խայըր, օլլում, ինսան՝
թապիյաթտան ինտան տօլմուշ
տըր, անճագ պաղըլարը սօնրա-
տան մայմունա տէօնէրլէր.

(195)

Մահիճմեհի ճիւղայեթս

Պիլի ճիւղայեթ մահճեմէսինտէ.
Բէիս. — Իրթիքեապ իթմիշ
օլտուլուն իւրիւրզլըզլը ար-
թըդ իգրար իտէրսին, տէյիլ մի.

— Խա՛յըր.

— Նասըլ. . . ունութտունուզ
մը, տէօրթ շահիտէր կէօրմիւշ
տիլլէր.

— Պէնտէ սիլէ տէօրթ միլիսն
շահիտ կէօսթէրէպիլիւրիմ քի՝
խըրիւրզլըզլը կէօրմէմիշ օլ-
տունլար.

(196)

Դաւր զօնա

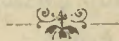
— Համբար աղա, կէշէն կիւն պիր
Փօթօկրաֆճը տիւքեանընըն էօնիւն-
տէն կէշտիլիմ վազըթ, ծամէքեա-
նըն իշինտէ հաճի Մարտիրոս աղա-
նըն վէ գարըսընըն Փօթօկրաֆլարը-
նը կէօրտիւմ.

— Էյ նէ՛ օլմուշ.

— Մարտիրոս աղա էյի չըգմըշ
ամա, գարըսը հիշ ո տէյիլ. կայեթ
տիգգաթըլը պիլէ պագսան՝ հինէ թա-
նըյամաղսըն. ուստա Փօթօկրաֆճը
տէյի իսիմ տէ չըգարմամըշ օլսա. .
հիշ էյի չըգարմայօր:

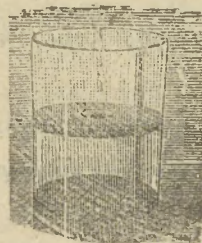
— Ֆօթօկրաֆճընըն նէ՛ գապահա-
թը վար. սիգ հիւզիւնիլէ նէ՛ պի-
շիմ տիւզէն վէրմիշ իսէնիլ Փօթօկ-
րաֆընըզ տա էյլէ չըգար. սիլին

ասըլ նաթիւուէլ հիւզիւնիլէ կէօ-
րէն վար մը.

(197)

Ֆէննի էթլէնձէ

Սա վէ Շարապ

Ասլա պիրիպիրինէ գարըշտրմապ.
սըզըն պիր գատէհին իշինէ սու իլէ
շարապ տօլտուրապիլէճէիլ:

Էվվէլա գատէհի հարըսընա գա-
տար սու իլէ տօլտուրմալը. անըն
իւզէրինէ պիր ֆընտըգ գատար էք-
մէք իշի (քէնար օլմասըն) գօյմալը.
պատէհու շարապը աղլըր ալըր մէզ-
քիւր էքմէք բարշասընըն իւզէրինէ
տօլտուրմալը (րէսիմտէ կէօրիւնտիլի
կիլի). պու հալտէ կէօրիւլէճէք քի,
սու՝ գատէհին ալթընտա, շարապ
իսէ՝ իւզէրինտէ տուրաճագ տըր,
պիրիպիրինէ գարըշմայարապ:

(198)

«Տխմեա՛ շէյթանսըդ տեօնեմեզ»

(Արաբկիր մէսէլի)

Արաբկիրի պիր թագըմ իհ-
թիյարլարըն նագլիյաթընա
կէօրէ՝ Ծագկաղարգ կիւնիւ
Քրիստոս էֆէնտիմիզի Երուսա-
ղէմէ կէօթիւրէն էշէյին Եօլտա
պիր ահաղընըն նալը տիւշտիւ-
ղինտէն, հէման շէհրէ կէլիպ՝
նալպանտ Ղազար աղբարը պու-
լուպ կէօթիւրիւրլէր։ Ղազար
աղբար իսէ՝ էֆէնտիմիզէ հիւր-
մէթէն՝ պիր կիւմիւշ նալ իլէ
հայվանը նալլամըշ։

Նալպանտըն իշպու հարաքէ-
թի կիւրա Քրիստոսու իօշուհա
կիտիպ, էմր իտէր քի նէ՞ ար-
զուսու վար իսէ տիլէսին։ Էթ-
րաֆընտա հաղըր պուլունանլար՝
պախուսուս Պեսորոս առաքեալ՝
ճէննէթի իսթէմէսինի նաօի-
հաթ վէրիւրլէր իսէ տէ՝ պիզիմ
Ղազար աղբար տէր քի — Եօպ,
ճէննէթի իսթէմէմ, պէնիմ պի-
րինճի արզուլմ շու տըր քի,
տիւքեանըմտա պուլունան իս-
կէմլէնին իւզէրինտէ հէր քիմ
կէլիպ օթուլուրսա՝ պէնտէն
բուլուլաթ ալմագսըղըն օրատան
գալգամազ օլուսն։ Իքինճի ար-
զուլմ՝ պաղշէմալ պուլունան ճէ-
վիզ աղաճըմա հէր քիմ քի

շըգարսա՝ պէնիմ էմրիւլէ օ-
րատա Եաբըշըն գալսըն, իւ-
շիւնճիւ արզուլմ իսէ՝ տիւքեա-
նըմտա պուլունան արբա թօր-
պասընըն իշինէ կիւրէն արթըզ
օրատան տըշարը շըգամազ օլ-
ուսն։

Նալպանտ Ղազարըն իշպու
տիլէքլէրի քէնտիսինէ իհսան
օլունուր։

Սէնէլէր տէվր օլուպ վէ Ղա-
զար իհթիյարլարըպ վագթը
թամամլանտըգտա՝ ճէհէննէմ-
տէն պիր շէյթան կէլիւր մէր-
զումու տալէթ իթմէյէ, (չիւրա
մալիւմ ա՝ ճէննէթի րէտա իթ-
միշ իտի էվվէլտէն)։

—Սէֆա կէլտինիզ տէր Ղա-
զար աղբար, տալէթինիզէ է-
ճանիպէթ իտէճէիմ, ահճադ,
էլիմտէքի իշի պիթիւրինճէյէ
գատար լուծֆէն շու իսկէմլէ-
նին իւզէրինտէ օթուրունուլ։

Տալէթճի հէր նէ գատար
պիր շէյթան իտի իսէ՝ Ղազա-
րըն էմրիլլէ իսկէմլէնին իւզէ-
րինտէ օթուրուպ, արթըզ գալ-
գամազ օլուր։

Կիւնլէր կէշէր, պիր պաշ
շէյթանլար կէլիւրլէր ալնամալա
քի նէ՞րէտէ գալտը Ղազար աղ-
բար, պախուսուս օնուս Եանը-
նա կէօնտէրմիշ օլտուգլարը
քէնտի արգատաշլարը նէ՞ օլ-
տու։

—Հօշ կէտինիդ, տէր Ղազար աղբար. ճէհէննէմէ կիթմէյէ գարար վերմիշիմ տիր. անճագ շու ճէվիդ աղածընտան պիր աղ ճէվիդ գօբարընտա եէյէլիմ վէ ֆօյէ կիտէլիմ, մալիւմ ա՛ իհ-թիյարլըգ «էպէպիյէ աղաճա չըգամամ».

Թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր քի շէյթանլար տա աղածըն իւզէրինտէ եարըչըպ գալըրլար:

Նիհայէթ ճէհէննէմտէ շիւպ-հէլէր աթթար վէ պէօյիւք պիր շէյթանըն գօմանտառը թահ-թընտա քեաֆֆէի շէյթանլար Ղազար աղբարըն եանընա կէ-լիրլէր: Ջարէ եօգ, արթըգ պի-զիմ նալպանա կիթմէյէ գարար վէրմիշ տիր. անճագ պիր շէյ վար քի քէնտիսինէ չօգ մէրագ օլմուշ տըր. պէյն էլ նասս «էօյ-լէնիր իմիշ քի՛ շէյթանլարըն պին թանէսի՛ քիւշիւք պիր տէլիքտէն սըղապիլիրլէր. պու նասըլ օլույօր. քէնտիսի՛ պիր թիւրլիւ ինանամայօր. էկէր պու հավատիս միւպալաղա տէ-յիլ իսէ իշպու իշկիւզարլըգլա-րընը կէօսթէրիպ քէնտիսինի գանտըրսընլար. չօգ տէյիլ, շու արբա թօրպասընըն իշինէ կիր-սինլէր քի կէօրսիւն:

Քիպիր վէ մադրուր շէյթան-լար քէնտի իւշկիւզարլըգլարը-նը կէօսթէրմէք ֆրսաթը էլտէն

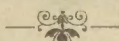
գաչըրմալագ իշիւն արբա թօր-պասընըն իշինէ կիրէրլէր. եա-նի տուզաղա տիւշէրլէր. վէ Ղազար աղբար, կիւնտէ պիր իքի տէֆա էլինտէ պուլսւնան շէքիճ իլէ թօրպայը տէօյիւպ շէյթանլարը ճըզլաթտըրըր:

Փագաթ, կէլէլիմ քի օ արա տիւնեա իւզէրինտէ ախգուիթա-լար տուրուր. իշլէր թա՛թիլ օ-լուր, տիւքեանճըլար աճ գալ-մաղա պաշլար, մուհաքէմէլէր գաբանըր վէ քիւրէի արգտա պիր տուրկունլուգ հիւքմ ի-տէր. զիրա շէյթանլարըն հապս օլմասընտան՝ եալանճըլըգ, ալ-տաթմագ, գավկա նիզա վէ ճի-նայէթլէր տիւնեատան գալգ-մըշտըրլար:

Նիհայէթ պու միւթհէշ հա-լին սէպէպինի արայըպ պու-լուրլար, շէյթանլարը սալը վէր-մէք իշիւն Ղազար աղբարա րէճա խտէրլէր, չիւնքիւ՝ «Տիւն-եա շէյթանսըլ տէօնէմէզ»:

Ղազար աղբար շու շարթ իլէ շէյթանլարը պրապմաղա սէօզ վէրիւր քի՛ քէնտիսինի ճէննէ-թէ կէօթիւրմէյէ վատ օլուն-սուն. իշպու թէքլիֆի շէյթան-լար գապուլ իթտիքտէ՝ պիզիմ՝ նալպանա թօրպանըն աղղընը աչըպ հէփսինի տէ թութուպ սալը վէրիւր: Շէյթանլար հէման նէֆէսլէրինի ճէհէննէմտէ ա-

լըրլար, իշթէ օ վաղըթ աիւն-
եա իշլէրի եինէ քէնտի եօլու-
նու պուլուպ տէվամ իտէրլէր
վէ սօնունա գատար տա պէօյ-
լէճէ տէվամ իտէճէքլէր տիր :
Օ կիւնտէն պէրու Արաբկիւրտէ՝
«Տիւնեա՝ շէյթանսըզ տէօնէ-
մէզ» , սէօզլէրի տարալը մէսէլ
հիւքմիւնէ կէշմիշ իմիշ :

(199)

ԼՈՒՂԱԹԸ ԼԷԹԱՅԻՆ

Գայրն վալիտէ . — Կիւվէինին
դօճասը :

Հօրօզ . — Տիւնեատա քէնտի
գարըսընտան հօշնութ վէ պախ-
թիեար օլան դօճա :

Գըսգանմագ . — Պաշտան ա-
եաղա գատար սաֆի էրմէնիճէ
պիր լուչէթ :

Փէտաքեարլըդ . — Էսկի մըլ-
լէթլէր թէվարիսինտէ արա-
մալը :

Պօշ . — Մուհարրիլէրին ճէպ-
լէրի :

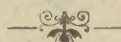
Գուժարպաղլըդ . — Զէնկինին
պիկիւնահ էյլէնճէսի :

Տօղրուլուդ . — Իսմի վար ,
ճիսմի եօզ :

Հալիս . — Գուլու սուլու :

Փասլիթ.մէք . — Գատընլարըն
թէսպիհի :

Մէպտէ . (Սկզբունք) — Էսկի
լուղէթ քիթապլարընտա պու-
լունուր :

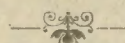

(200)

Իֆի Նիշանըշար

Մատմաղէլ . — Ահ , սէվկի-
լիւմ , շունու աղնամագ իսթէ-
րիմ քի՝ էվլէնտիքտէն սօնրա
բարա՞մը շաբուգ պիթիւր , մու-
հապէթ մի :

Միւսիւ . — Ահ շէքէրիմ ,
էքսէրի իքիսի տէ պէրապէր
կիտէրլէր :

(201)

Տէնիպ պանեօու

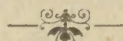
Գատըն . — Պու սէնէ տէնիզէ
կիրիյօրսան , պիր ֆայտասընը
կէօրիս եօրմըսըն :

Գօճասը . — Էհ , սըհհէթճէ ազ
չօզ պիր ֆարգ կէօրիւեօրլըմ :

Գատըն . — Պարէ եիւզմէք էօյ-
լէնէպիլտիօն մի :

Գօճասը . — Ահ , գարը , օնա
սէն աէ թաաճիւպ էյլէ պէն տէ

իտէիմ. պօրճ իշխնտէ հէր կիւն
 եիւզիւեօրլմ տա. նէ՞ սէօյլէր-
 սին. պիր տիւրիւ տէնիլտէ ույ-
 տու րամանօրլմ:

(202)

Բեսիւնի պիւնէճէ.
 Ճէվասպր իշխնտէ.

Իշպու չիշէք պուքէթինին ի-
 շինտէ սէքիլ ինսան եարլմ-սը-
 ֆաթլարը պուլունսաճապ տըր:

(203)

Վալիսէ իլէ Զօճուզ

Պէշ եաշընտա պիր չօճուդ.
 Վալիսէսինէ սօրմուշ.

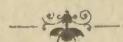
—Վալիտէճիւմ, պիր տէֆա
 շու տիլինի չըգար քի կէօրէյիմ:

—Սէպէպի նէ՞ տիր.

—Կէօթէր քի սէօյլէիմ:

—Սէօյլէ քի կէօթէրէյիմ:

—Տիւն ազշամ պապամ սա-
 նա տէտի քի տիլին եըլան տի-
 լի տիր, պագայլմ նասըլ չէյ
 տիր . . .

(204)

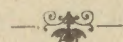
Պիր խանէսէ

—Վիչէն աշա, ազշամ իշիւն
 նէ՞ եէմէք հազըրլաեաճաղըլ.

—Իքի պաշ ալալըմ, իւզերի-
 նէ բիրինէ պրագըպ ֆրընա
 կէօնտէր:

—Պէն պաշ եէմէմ, նաֆիլէ
 եօրուլմ:

—Պաշ եէմէզսին մի. . . եա
 հէր ազշամ սապա՜ շու իլաղըմ
 պու իլաղըմ տէյերէք պաշըմը
 եէյօրսան, օ նէ՞ տիր . . .

(205)

Կիզգէլ պիր քազսիւ

Պիր էքմէքճի՝ քէնտի միւշ-
 թէրիլէրինտէն պիրինէ սիւալ
 իթմիշ.

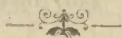
— Եհաննէս, սօրմագ ալըպ օլ-մասըն սումա՝ խանէնիզտէ Յ. քիշի պուլունտուզու հալտէ նի՞չիւն եէվմիյէ 6 էքմէք ալըբընըլ :

— Էքմէյին պիրինի սագլարըմ, պիրինի աթարըմ, իքիսինի կէրի վէրիրիմ, գալան իքիսինի տէ էօտիւն՝ վէրիրիմ :

— Պէն պու թագսիմտէն պիր շէյ աղնայամատըմ :

— Տիննէ քի աղնայասըն. «սագլարըմ» տէտիղիմի՝ եէրիմ. «աթարըմ» տէտիղիմի՝ գայնանամա վէրիրիմ. «կէրի վէրիրիմ» տէտիղիմի՝ բէտէր վէ վալիտէմէ կէօնտէրիրիմ. «էօտիւն՝ տէտիղիմի տէ՝ էվլատըմա եէտի. րիրիմ :

— Հագիգաթէն կիւզէլ թագսիմ. աֆէրին :

(206)

Եհաննէսի գործնապրոջը

Բուսիա մէմալիքինտէ եօլ թէզքէրէլէրինէ կայէթ տիգ. գաթըլ պանըլըլ, պախուսուս եահուտի եօլնուլարըն թէզքէրէլէրինէ : Պիր տէֆա իւշ եա. հուտիլէր պիր շէհիրտէն կէչ. տիշլէրի վագըլթ կէօրիւրէր քի ժանտարմանըն պիրի քէնտիլէ-

րինէ տօղրու կէլիեօր : Եհաննէս տիլէրին պիրիսինտէ եօլ թէզքէրէսի պուլունտուպ, տիկէր իքիսի իտէ թէզքէրէսիգ իտիլէր :

Թէզքէրէլի ուան՝ արգատաշլարընա խիթապէն, «Սիզ պիլաֆիթուր եօլունտուզա տէվամ էտին, պէն՝ ժանտարմայը շաշըրթա. ճալլամ» տէտիքտէն սօնրա, վար գուվվէթիլէ պաշլար գաշմաղա, արատա պիր տէ արգա. ճանա տէօ. նիւպ ժանտարմալա պագարապ : Եհաննէս տինին պու հալի՝ ժանտարմանըն շիւպհէսինի արթըրա. րագ, մէրգուլմ՝ «Տուր, կիթմէ» տէյէրէք անը թաագիւպ իտէր վէ նիհայէթ եագալար :

— Սէօյլէ պագայլըմ, սէն քիմ սին :

— Պէնիմ իմիմ իսխագ Տա. վիշօն տըր :

— Բէք էյի, եօլ թէզքէրէն նէրէտէ :

— Պուլուրուն, իշթէ պուրտա տըր. — տէյուպ թէզքէրէսինի կէօթէրի :

Ժանտարմ. թէզքէրէյի օ. գուեուպ, եահուտիյի խիթիմվապ վէ պաշտան աեաղա գատար տիգգաթլէ կէօղտէն կէչիրտիք. տէն սօնրա՝ շիւպհէյէ գահիպ պիր շէյ պուլամատըլընտան, շաշըրըպ գալըր :

— Բէք էյի, մատէմ քի սէն շիւպհէլի պիր քիմսէ տէյիլ ի-

տին, վէ ետինտէ տէ նիզամլը եօլ թէզքէրէն վարըտը, նէ՞ սէ-պէպ իլէ գաշըյօրըտըն:

— Պէն գաշմայօրըտըմ. ան-ճապ գօշարապ թէտավի օլուեօրըտըմ:

— Պու նէ՞ տէմէք տիր:

— Պէնիմ սօլ թարաֆըմտապիր սանճըմ վարտըր. տօքթօր թէնպիհ իթմիշ տիր քի սա-պահլարը պէօյլէճէ էօթէ պէրի գօշայլմ:

— Օ հալաէ պէնիմ գօշարապ սանա տօղրու կէլտիլիմի կէօր-տինն իսէ նի՞չին տուրմատըն:

— Ձանն իթտիմ քի սէն տէ այնի հաթալըզա միւպթէլա օմուշսլն վէ տօքթօր՝ սանա տա թավիիյէ իթմիշ տիր զօշմա-լա:

Պունուն իւզէրինէ ժանտարմ մէճպուր օլուր գուրնազ եա-հուտիի պրապմալա: Պու սայէ-տէ թէզքէրէսիզ իքի եահուտի-լէր տէ եազալարընը գուրթա-րըրլար:

(207)

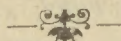
Թիմարէք մահֆեմհսինսէ

Իէիս. — Նիչի՞ն պօրճունու վէրմէյօրսըն:

Պօրճու — Էֆէնտիմ, պանա միւսատտէ իտուպ վազըթ վէր-սին քի օլանճա մալիմի սաթըպ պօրճումու վէրէյիմ:

Ալաճադը, — Եալան սէօյլէ-եօր, րէիս էֆէնտի, սաթաճապ պիր շէլի եօգտըր:

Պօրճու — Իէիս էֆէնտի, ի-չիթտիննչա, հիշ պիր շէյէ մալիք օլմատըլըմը քէնտիսի իպրար իթտիքտէն սօնրա, նի-չրէն եազամտան թուլթմուշտըր: Իչպու ճէվապտան րէիս քահ-քահայը պրազըր վէ մէտեունը մէրգումու սալըվէրիր:

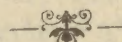
(208)

Պիր Վարդապետ

Պիր կիւն վարդապետին պի-րի շու եօլտա պիր քարոզ վէր-միշ:

« Իքի եօլումուզ վար, պի-րի պէօյիւք վէ կէնիշ, քի ճէ-հէննէմէ կէօթիւրիւր, տիկէրի տառ վէ տիքէնլի տիր քի 'Իը-րախտա կէօթիւրիւր:

— Էօյլէ իսէ, ճէվապ վէրիր ժողովուրդուն իչի՞նտէն պիրի, հէր իքի եօլու պրազըպ՝ շըմէն-տըֆէր հօլունու էլէ ալմալըյըզ:

(209)

ԻՖի գօնշու գաւթնայար

—Աագըթլար հայր օրուսն, մա-
տամ, նէ՞ խապէր. իշիթաթ քի՛
հէմշիրէնիդին գըզընը պիր էյի ա-
տամա նիշանլամըշընըգ. սահի՞հ մի.

—Ա՛հ, րէճա իաէրիմ, օ սեօպիւ
գաւթայըն, տէրտիմիդի թաղէլէթմէ-
յինիգ՝

—Աման, նէ՞ օրուս քի.

—Չիւնրիւ, հէմշիրէմ սէրսէմլիք-
լէ օ կիւպէլիմ գըսմէթի էլտէն գա-
շըրտը.

—Գօրգարըմ՝ քի գլափուգո պիր
շէյ վէրմէտիդինիգ իշիւն սէօզ գա-
րըշտըրմըշ օլտուսն :

—Խայր, օ տէրիլ.

—Աճապա գըղա պէլէ՞նմէտիլէրմի.

—Բէք կիւպէլ պէլէնմիշլէր. հաթ-
տա գաշնանանը օլաճաֆ՝ սօնունա
գատար մէթհինի վէրմիշ տիր.

—Պէլքի թրաթօմա իսթէտիլէր տէ..

—Եօգ, Եօգ, թրաթօմա վէրմէ-
յէ գուտրէթիմիգ օլմատըղընը պիրի-
լէր իտի :

—Էօյլէ իսէ նէ՞ սէպէպլէ իշ պօ-
ղուլտու :

—Ճանըմ, գըզը կէօրմէյէ կէլտիք-
լէրի կիւն՝ պոյունա, պօսունա, էն.
տամընա վէ վարըշընա շօֆ պէյէ-
նիպ գա՛շ հաշընտա օլտուղունու սօր-
մուշար. հէմշիրէմ՝ տէ «15ի Բէնի
պիթիրէճէք» ճէվապընը վէրմիշ. պու-
նուն իւզէրիսէ կիւլէրէք օյնաւարագ
գալգըպ կիթմիշլէր իսէ տէ, իքի
կիւն սօնրա գլափուղ կէլիպ՝ «ափֆ
իտէրսինիգ, գըսմէթ տէյիլ իմիշ տէմիշ.

—Նիշիւն.

—Սէպէպլինի սօրունճա, գաշնա-
նալըղը տէմիշ քի՛ 15 հաշընտա ի-

քէն օ տէրէճէ շիշմանլանըպ պօյ աթ-
մըշ իսէ՛ իքի սէնէտէն տահա պօյ
աթմըպ 40 հաշընտա պիր գարըյա
տէննէճէք. պունուն իշիւն օլմաղ.

—Էյ պէլքի պօյ աթմաղ. հէմ օ
տէյիլ տմա գըզ գա՛շ հաշընտա տըր.

—Է՛հ, իշթէ՛, 23ին իշինտէ տիր,
արթըգ պօյ աթմանըն վագթը կէշ-
միշ իսէ տէ՛ շիմտիքիլէր՝ քիւշիւք գըզ
իսթէրլէր տէյիպ հէմշիրէմ՝ պու-
զըսմէթի գաշըրմաւագ իշիւն 15
հաշընտա տըր տէմիշ, քիմին Ֆիրրին-
տէն կէշէր իտի քի ալթընտան պէօյլէ
շաբան օղու շըգաճագ :

—Գլափուղ պիր գուլթ ույտուրա՞-
մատը մը :

—Նասըլ ույտուրսուն, գլափու-
ղըն աղըըյա սօրմամըշար քի՛ հան-
նըշլըգ օլտու տէլէրէք պիր համա
գոյսունլար, գաշնանալըղը Եիւզ պէ
Եիւզ հէմշիրէմէ սօրմուշ. օ տախի
տօղրու կիպի 15 հաշընտա տէյիպ՝
գուշու էլտէն ուշուրմուշ տըր :

—Է՛հ, նէ՛ շարէ, գըսմէթ տէյիլ
իմիշ :

—Էվվէթ, պէօյլէ տէյիպ քէնտի-
միլէ թէսէլլի վէրէճէիգ իսէ տէ՛ պու-
պիլէ նասիհաթ օլտու. պունտան
սօնրա գըզլարըն հաշլարընը սագլա-
մայըպ տօղրու սէօյլէմէլի տիր :

—Էյի սէօյլէյօրսուն տմա, տօղ-
րուսունու տա իգրար իտէրսէն՝ օ վա-
գըթ տա «պէօյիւք տիր» տէյէրէք
ալմաղլար :

—Գօ ալմասընլար. շու հալան
սէօյլէտիդիմիգ իշիւն գըսմէթի էլտէն
գաշըրտըղըմըզ Ֆիրրիմիլէ կէթիրիպ՝
սօնունա գատար մարմարա շըրտսը
կիպի հանմայըղ հա՛ :

(210)

Պիր Վասիլյէրնամէ

Լէթայիֆչինասըն պիրի՝ էօ-
լէճէի վազըթ, շու վասիլյէթ-
նամէի եազմըշտըր.

«Սէվկիւլիւ գարըճըազըմ, ա-
լաճաղըմ հօգ, պօրճում չօգ,
պապխտինի տէ էվլատլարըմ
պրազըրըմ»:

(211)

ՖԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹ

Եազ կիւնիս սիւսիս քազէ
սազըսնազ

Եազ մէվսիմինտէ սապահչիյըն ա-
լընան սիւսիւ աշչամա գատար քէ-
սիլմէտէն սազըսնազ իշին պիր լիտ-
րա սիւտէ պիր կրամ սաիւս պօրիֆ
գարըշտըրմալը: Իշպու աօիտ պօրիք՝
սիւսիւ պօզմազ վէ սըհհէթէ մու-
գիրը տէյիլ տիր:

* *

Եաննըշա իշամ

Վիճուտին պէր դրսւնը, մէսէլու
էլինիլի գազաէն եազտըղընըլտա՝
հէման օ գըսմընը Ծ-6 տէֆա սիր-
քէյէ պաթըրմալը տըր. կէրէք ա-
ճըսը կէչէր վէ կէրէք տէրինին սօ-

կուլմասը վէ եա գապարմասըն-էօ-
նիւնիւ ալըր:

* *

Միյսէ խասքաղըր

Եւմէքի շաբուգ հազմ իտմէյու պ
միյտէտէ պիհուղուրլըգ հիսս իտէն-
լէր՝ թաամտան սօնրա ինճէ պիր տի-
լիմ էքմէյի գըղարթըպ եէսէլէր՝ չօր
ֆայիտէ կէօրէճէքլէր վէ միյտէլէրի
հաֆիֆլէնէճէք տիր:

(212)

ՖԵՆՆԻ ԷՅԼԷՆՃԷ

Շիշէ վէ Ֆրանի

Էլ տօգանտըրմագսըղըն պիր ֆը-
րանըր շիշէնին իշինէ աթապիլէճէիլ:
Ուսուլի Իճրասը.

Պիր պօշ սու շիշէնին մասունըն
իւզէրինէ գօյունուլ. (պու շիշէնին
աղզը՝ պիր ֆրանք սըլպաճագ գատար
կէնիշ օլմալը.) մէգքիւր շիշէնին աղ-
զընա պիր թէք օնուն բհաղըտը վէ
եախօտ պիր գարթ վիզիթ գօյաուգ-
տան սօնրա՝ անըն օրթասընա տա պիր
ֆրանք վազ իթմէլի: Պատէհու սաղ
էլին պաշ բարմաղըն ուճունու՝ օրթա
բարմաղըն ուճունա կէթիլիպ, բեա-
ղըտա պիր պօնթ (Ըխսկէ) տարպէսի
(հարուսմ) վէրիլտիքտէ՝ բեաղըտ պիր
թարաֆա ուշաճագ վէ ֆրանք տա-
իլ շիշէնին իշինէ տիւշէճէք տիր:

(213)

Լիսսան պիլմեմենին կիռնիսիցերի

1870 սէնէսինտէ Սթանպօլլու
իքի թիւրք տէլիգանլըլար՝ Վի-
էննա սէրկիի ումումիսինի սէյր
իթմէք իշիւն շէհրի մէշքիւրէ
վասըլ օլուրլար Պունլար՝ թիւրք
ճէտէն պաշպա իսան պիլմէզլէր
իտի իտէ տէ , օրատա պիր թէր-
ճիման պուլապիլէճէքլէրինէ է-
մին օլուպ , անճապ Վիէննայա
եէթիշտիլէրինտէ վազըթ եա-
րը կէճէ օլտուլունտան վէ ըս-
թասիօնտա թէրճիման պուլա-
մասըգլարընտան՝ պիլմէճպու-
րի եօլ իզէրինտէ վազը իւք
հօթէյէ կիտէրլէր : Հօթէլէճ՝ պու-
իքի միսաֆէրլէրինի միւզէյյէն
պիր օտայա կէօթիւրիւր վէ է-
լէքթրիք լամպասընը եազտըգ-
տան սօնրա «կուտնախա» եանի
կէճէլէր հայր օլտուն տէյէրէք
իշինէ կիտէր :

Իքի տէլիգանլըլար պիրապ
իսթիրահաթտէն սօնրա թաամ
իթմէյէ դարար վէրիպ , կարսօ-
նու չաղըրմագ իշիւն պիր Իքի
տէֆա գաբու վէ բէնճէրէյէ վու-
րուրլար իտէ տէ՝ կէլէն կիտէն
օլմագ :

— Պիրատէր , նէ՞ եաբաճաըզ՝
քիմսէ կէլմէյօր Վազըթ տա եա-
րը կէճէ տիր , պախուսուս պու-
րանըն աճէմիսի օլուպ պիր եէ-
րէ կիտէմէյիզ , սապահա գատար
աճ մը տուրաճաըզ :

— Նէ՞ չարէ , պաշգա պիր շէյ
եաբամայլը — , տէյուպ տիւշիւ-

նիւր իքէն՝ օտա գտըուսընըն
սօլ թարաֆնտա գիլիի չաւ տիւ-
մէլէրինի կէօրիւպ՝ «է՛հ , շիւ-
քիւր , գուրթուլտուգ , շիմաի
իսթէտիլիմիզ կիպի եէյիպ իշէ-
ճէիզ :

— Նէ՞ կիպի :

— Շու էլիքթրիք տիւլմէլէրի
իշիմիզի կէօրէճէքլէր :

— Թամամ , իշթէ պու կիւզէլ :
հայտէ պագալըմ , իշ կէօրէլիմ ,
վէ չան տիւլմէլէրինին պի-
րինճիսինէ բարմաղընը տօգուն-
տուրտուգտա՝ հօթէլին ալթ գա-
թընտան պիր բաթըրտը գօբար ,
լօսթրաճընըն պիրի՝ պօյա գու-
թուսու էլինտէ տօզրու օտայա
կիրէր վէ իքի միսաֆիրլէրին
պօթինլէրինի աճէլէթէն լօսթրա
իտուպ , խիթամընտա «կուտ-
նախա» տէյէրէք չըգար կիտէր :
Իքի տէլիգանլըլար թաաճիւպ-
լէ պիրպիրլէրինին եիւզիւնէ
պագա գալըրլալ :

— Պիրատէր , պու նէ՞ օլտու :

— Պէսպէլլի պիրինճի տիւլմէ
լօսթրաճընըն օլմալը , տուր շու
իքինճիյէ պագալըմ , տէյուպ
բարմաղընը տիւլմէյէ տօգուն-
տուրտուգտա՝ եինէ աշաղտա պիր
բաթըրտը գօբար վէ պիր կէնճ
գըզլէլինտէ պիր ֆրչա պուլուն-
տուլու հալտէ օտատան իշէրի
կիրրապ տէլիգանլըլարըն իւզէր-
լէրինի ֆրչալալըպ «կուտնախա»
տէյէրէք կիտէճէի վազըթ , մի-
սաֆիրլէրտէն պիրի մէրգումէյէ
խիթապէն . — Մատմազէլ , պիր
ապ եէմէք իսթէրիզ — :

Գըզլ պու սէօլիւ ալնամագ ,

վէ հէր նէ գատար տէլիգտնիւր
իշմար իլէ բարմաղընը աղղընա
կէօթիւրիւպ աճ օլտուլունու աղ-
նաթմադ իսթէրսէ՝ գըզ «կուտ
շայն» (եհնէ կէօրիւշէլիմ) տէ-
յէրէք գաշար կիտէր:

—Վէսէլամ, ուշտուրտուգ մա-
գարնանըն թէրթիւպինի, պի-
րատէր, նէ՛ պիշիմ ատամլարա
չաթտըգ:

—Օլտու օլաճադ, պագալըմ՝ շու
Յինճի տիւյմէտէն նէ՞ չըգաճադ:

Իւշիւնճիւ տիւյմէյէ տօգուն-
տըգտա, պիր կէօլիւնտէ թէք
կէօլլիւք, չաթալ սադալլը, սի-
լինտիր շուրգալը վէ սիյա՛հ րէ-
տէնկօթլու պիր միւսիւ՝ պիր
խըզմէթճի իլէ իշէրի կիրէր:

—Վասիսթատա (նէ՞ իսթէյօր-
սընըզ):

Տէլիգանլըլար՝ իշարէթլէր ի-
լէ եէմէք իսթէր վէ էլլէրինի
պօշ գարընլարընա վուրուրլար:

Պու կէլէն միւսիւ՝ հօթէլին
տօքթօրու օլուպ, խըզմէթճի
տախի իլաճ չանթաւընը կէթիր-
միշ իտի, պունլար կէճէ վագթը
իգթիգայի հալտէ էճգաճըյա
միւրաճաաթ իթմէքսիլլին հա-
թայա մուալիճէ թէրթիւպ իտէ-
պիլիրլէր իտի: Տօգթօր՝ տէլի-
գանլընըն էլինի գարնընա վուր-
տուլունու կէօրիւնճէ՝ մէրգունու
սանճըյա ուղրամըշ գանն իտէ-
րէք գարեօլատա եաթմասը՛ը
էմր իտէր:

Իքի միսաֆիրլէր իշի աղնա-
յըպ, հաւթա օլմատըղլարընը
իշարէթլէ կիւճ հալ թարիֆ իթ
տիւքտէն սօնրա՝ անլէրի եօլա
գօրլար:

—Եան՛ու, պէն պու եէմէքաէն
վաղ կէչտիմ:

—Ճանըմ, նէ՞ սէօյլէյօրսըն,
օն սաաթ տըր պիր շէյ եէմէ-
միշիմ, աճ եաթըլը՛ը մը. էլ-
պէթտէ պու տիւյմէլէրտէն պի-
րիսի լօգանթաճըյը չաղըրմայա
հասր օլունմուշ տըր:

—էյի աճա նաւը՛լ աղնայա-
ճաըզ:

—Նաւըլ կէլիրսէ կէլիւն, պա՛ս
օ պիր տիւյմէյէ:

Բարմադ 4ինճի տիւյմէյէ տօ-
գունունճա՝ ագապինտէ գաղի-
նօճունուն կարսօնու իշէրի կի-
րէր:

—Քաֆու, բօնշ, վայն, պիրր:

—Օխ, շիւքիւրլէր օլտուն, նի-
հալէթ եաղալատըգ, իշթէ պու
կէլէն կալինսօնուն ուշաղը տըր,
(եիւքսէք) քաֆէ, քաֆէ՝ կէթիր:

Կարսօն «Եա՛» տէյուպ չըգար
վէ ճ տագըգա սօնրա իքի ֆին-
ճան գահվէ կէթիրլէր: Պիղիմ
միսաֆիրլէր ֆրսաթը էլտէն գա-
չըրմայըպ, աճ օլտուղլարընը
կարսօնա աղնաթմադ իշիւն աու-
տագլարը եէմէք եէյօր կիպի
չաըրթատըրլար իսէ տէ՛ կար-
սօն աղնամաղ, վէ «վասիսթատա
եէմէք... ցըք... ցըք...» տէ-
յիւպ կիտէր:

—Վագըթ վայպ իթմէյէ կէլ-
մէզ, պա՛ս օ պիր տիւյմէյէ:

Յինճի տիւյմէյէ տօգունտուգ-
տա՝ գարու աչըլըպ կէնճ վէ տէ-
քօլթէ կիլինմիշ իքի կիւզէլ
քօքօթլար իշէրի կիրիպ, նաղի-
քեանէ վէ շիյվէլի պիր սէօյլէ-
յիշլէ, «կուտնախտ» տէյէրէք

տէլիգանլըլարըն եանլ սրընա օթուրուրլար :

Տէլիգանլըլար պիւս պիւթիւն շաշըրարազ : պիրիպիրլէրինէ պագարլար :

Պիրինճի . քօքօթ — Օհ . այն կլաս պօքոսօ .

Իքինճի—Այն կլաս պիրր :

—Շիմտի կէօրտիւն. միւ պիրա-տէր , ճինճի տիւրմէտէն նէ չըգտը :

—Ճանըմ , պունլար նէ իսթէյօրլար :

—Աղնայամատըն մը . կէճէ միսաֆիրլէրի .

—Աման , տէֆ իթմէնին չարէ . սինէ պագարլար :

—Գարնիւրըլըն աճ օլտուղու-նու աղնաթաղ նասըլ օլուր :

—Աման այաղընը էօրէյիմ , վազ կէչ , պաշըմըզա պէլա ալ-մայալըմ , տէյուպ քօքօթլարա գաբուլու կէօսթէրիւր , մէրգու-մէլէր տախի մէկլուս օլարազ կիտէրլէր :

—Արասընը սոլուլթմայա կէլ-մէզ . պա՛ս օ պիր տիւյմէյէ :

—Արթըզ էլիմի պիլէ ուզաթ-մամ . հէմ պէնիմ գարնըմ տօլ-տու , պրա՛գ շու տիւյմէլէրի :

—Նէյի՛ պրադաճարմ , օլտու օլաճազ շու ճընճըյա պագարլար :

Պու տէֆա տիւյմէյէ տօղուն-տուգտա՝ լօգանթամը՝ էլինտէ եէմէք լիսթասըյա գաբուտան կիրէր :

—Եա րապպի չիւքի՛ր . հէլէ եագալատըզ :

Լօգանթամը «վա՛ս վօլըն զի» նէ տիր տէյէրէք լիսթայը վէրիւր իսէ

տէ՝ միւնտէրիճաթը նէմցէճէ օլ-տուղունտան պիր շէյ աղնայա-մաղլար :

—Ալ սանա պիր միւշքիւլ տաճա . շիմտի նէ՞ եաբաճարը :

—Շիւպհէսիզ Սթանպօլ լօ-գանթալարընըն լիսթալարը կի-պի իւսթ պաշտա չօրպա , սօնրա հաշլա՛ա վէ սալիր եէմէքլէր եազըլը օլմալը տըր տէյուպ՝ բարմաղըյա իլք մըսրայը կէօս-թէրտիւրտէ՝ լօգանթամը «եա՛ , եա՛» (էվլէթ) տէյուպ կիտէր , վէ պիր ազ սօնրա 2 թապազ չօրպա կէթիրիր :

—Իշթէ չօրպալար կէլտի , չալ-կընըն մագամը սըրասընա կիր-տի —տէյուպ աճէլէթէն եէ-տիքտէն սօնրա լիսթանըն 2ին-ճի սաթըրընը կէօսթէրիւրլէր :

Լօգանթամը —նի՛քսթ , նի՛քսթ , եանի՛ պիթմիշ , թիւքէնմիշ տիր տէմէք իսթէր իոնէ՝ միսաֆիրլէր աղնայամայըպ , շաշըրըրլար :

—Եինէ չաբարըզա ուղրատըզ , նասըլ աղնաթաճարը :

—Տուր , իսթըրմա թօհաֆ պիր թէտպիր կէլտի :

Նէ կիպի :

—Ոէն հօրօզ կիպի էօթէրսին , պէն տէ թալուգ կիպի կըթկը-տաք պաղըրըպ շու պէյազ մէն-տիլի եումուրթա շէքլինէ դօ-ետապ կէօսթէրիւրիզ :

—Ատամ , էօլլէ շէյ օլուրմու .

—Նիշիւն օլմազ, սայիր կէօնա աղնաթմանըն միւմքիւնի եօզ:

Փիւհազըգա հօրօզ կիպի էօթիւպ վէ թապուգ կիպի կըթկըթլատըգտա՝ լօգանթաճը քահ քահ կիւէրէք աղնար վէ «Այըւ» (եռմուրթա) եա՛, եա՛, տէյուպ պիր թապազ բիշմիշ եռմուրթա կէթիրիր:

—Կէօրտիւն մի, նէ՛ կիւզէլ աղնաթաըգ:

—Օլտու օլտապ, պիր խղմանթար եահնիսի կէթիրտէլիմ, իշիթտիղիմէ նաղարէն պուրալարըն մանթարը բէք մէթհին օլուր ըմըշ, ֆագաթ պու առամա նասըլ թարիֆ իտէճէիլ:

—Տո՛ւր, օնու տա աղնաթըրըզ, տէյուպ քեաղըտ իւզէրինէ պիր մանթար րէսմի չըլար. լօգանթաճը թաաճիւպլէ պիր աղ տիւշինտիւքտէն սօնրա, «ուպրէյլ, ումպրէյլ» տէյուպ, կիտէր պիր շէմսիյէ կէթիրիր:

—Ա՛լ մանթար եահնիսի տէ օթուր աշաղա:

—Պիր ազ պալըգ կէթիրթսէք նասըլ օլուր:

—Էյի օլուր աժա՛ պիրատէր, թարիֆ իթմէսի կիւճ տիր:

—Տո՛ւր պագալըմ—, տէյուպ չանթառնտան պիր ինճէ գըննապ չըգարըր վէ պիր թօբլու իյնէսինի գահնա շէքլինէ գօյուպ, օլթա կիպի աթըպ շէքտիքճէ՝ լօգանթաճը աղնար վէ կիւէրէք «ֆիշըր, ֆիշըր, եա՛, եա՛, տէյէրէք իքի թապազ պալըգ կէթիրիր:

Իքի միսաֆիրէր իշմիհա իլէ պալըզըտա եէտիքտէն սօնրա, ալթըգ պու գասար եէմէք քեաֆի տիր, տէյուպ լօգանթաճըր սապարար վէ թէքուր պիրէր գահվէ իշիւպ՝ ույգույա տալարար:

Սապահ օլուպ, քաղինօճունուն էլէքդիք տիւյմէսինէ սօգունտուգտա կարսօն կէլիր, վէ պօրճլարընը վէրէճէքլէրինի իշարէթլէ մէրգումէյէ աղնաթըրար:

Օն տազըգա սօնրա բուսուլա կէլիր, պօյաճը բարաուր, խըզմէթճի գարը իւճրէթի, սօգթօրուն վիզիթասը, գահվէ բարաուր, քօքօթլարըն իւճրէթի, լօգանթա հիսապը վէ հօթէյի րիւրասը ճէման 37 ֆիօրին եանի 370 զրուշ լիրա փարա մաթլուպ օլունուր:

—Պիրատէ՛ր, պու պաշտան էնմէ հիսապըն իշինտէն նասըլ չըգաճալըզ. պու գատար բարա վէրիլի՛ր մի:

—Պանա գալըրսա՛ իշի ուզաթմալըպ փարալարը վէրիպ պրագըպ կիթմէլիյիլ: Ոէրտէ աճէմիլիք պուլունտուղունտան՝ հէր հալտէ հագսըզ չըգաճալըզ:

—Պիր թէրճիման պուլմուշ օլալըտըգ, պու հալ կէլմէզ իտի պաշըմըգա:

—Իսապէթ քի պուլմամըզը, օ վագըթ պիր տէ թէրճիման իւճրէթի վէրմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունաճագտըգ. օնլարտա պուլնարա օրթաք կիտէրէր. էն էյիսի լիսան պիլմէ:

տէն եօլա չըգմամայը իմիշ վէ
հօլ եազըն իքէն կէրի տէօնէ-
լիմ տէյուպ. 37 ֆիօրիների վէրիպ,
տօղրու շմէնարֆէր սթասիօնու նա
կիտիպ թէքրար Սթանպօլա ափ-
տէթ իաէրլէր:

(214)

Պիր տիէննի գարը

Տիէննի թէնտիսինէ զէնաաթ
իթմիշ օլան գարընըն պիրի՝ կազինօ-
նուն պիրինտէ օթուրան պիր միւ-
սիւյէ միւրաճաթլէ, շէօյլէ տէ-
միշ:

—Ալլահ աշգընա օլսուն, եափ-
րում, պիր սատագա վէր պանա,
ալթը էփլատըմ վար, եէյէճէք պիր
լօգմա էքմէլիմ հօգ:

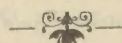
—Իլք էփլատըն զըփ մը տըր օյ-
լան մը տըր:

—Օղլան տըր:

—Էյթ ա՛, պարէ պէյիլիք օղլուն
պիր օգկա էքմէք բարասը գազանա-
մայօր մը:

—Ա՛հ, միւսիւ, նէլէ՛ր սէյիլէյօր-
սուն, էն պէյիլիւ տահա 8 եաշըն-
տա տըր:

—Սէքիգ եաշընտա մը... էյ սէն
աճէլէ իլէ 3 այտա պիր էփլատ տօ-
ղուրմուշ իսէն պէն նէ՞ հարապի-
լիրիմ...

(215)

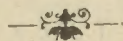
Եօլնու իյէ ֆէյիլի

Էօլնունուն պիրի՝ քէյիլիյէ սիւսլ
իտէր. — Աղա, իշէճէք սու եօ՞ք մու:

—(Կէօլի. կէօսթէրիպ) Էշթէ,
կիթ օրտան իշ:

—Օ սու իշիլի՛ր մի եա՛...

—Շունա պափ հէլէ... սէն քի՞մ
օղուեօրսուն պէ՛. 10 լիրալըփ ման-
տա օրտտան սու իշիյօր...

(216)

Հազրէ անփապ պիր շաքիլըն

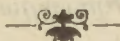
Բարիգ չաքիլընըն պիրի՝ պաղէ-
յէ կիրիպ էլմա չալտըլը վազըթ,
պաղէփան իւսթէ կէլիւ:

—Օրտտա նէ՞ իշին վար:

—Տիւշտիւմ:

—Տիւշտիւն մի՞. աղաճըն իւզէրի-
նէ նասըլ տիւշիյօրսըն:

—Պալօնըլ՝ կէշտիղիմ վազըթ
տիւշտիւմ...

(217)

Պիր սու իյնէկ

Թօմանիատա մէշհուր սու իշմէզին

պիրինէ խապեր վերիւրէր քի, բէն-
տի ճանտան պիր ահապալը իբի կիւն
էվվէլ կայեթ սէր՝ ոչ օլտուղու հաւ-
տէ թուենայա աթըլը պ պօղուլմուշ
տըր :

—Ա՛հ, նէ մուծլու ճանընա,
ճէվապ վերիր սու իշմէղ, էն նիհա-
յէթ, մէյտանը մուհարէպէտէ րու-
հունու թէսլիմ իթմիշ. . :

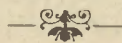

(218)

Իբի միսիրէր

Իշիթտիմ քի պիր տիւքեան աշ-
մապ իսթէյօրսուն, հապիգէթէն էյի
տիւշիւնմիւշսին. ֆապաթ շէօյլէ րա-
րութալը մալ տօլտուրմապ իշիւն
պիլի՞րմիսին նէյէ՞ մէօհթաճսըն .

—Էվվէթ, պիր զէնկին գըզա :

(219)

Խըրսըզլար

Պիր խըրսըզ գուժքանեասը տէր-
տէսթ օլունուպ, ծինայէթ մահքէ-
մէսինէ կէօթիւրիլիւր. իշլէրինաէն
պիրիսի՞ մէպքիւր գուժքանեատան օլ-
տուղունու ինքեար իտէր .

Մէճլիսին րէյիսի՞ գուժքանեանըն

սէրկէրտէսինէ սիւալ իտէր. — Պու-
ատամ՝ սիլին գուժքանեանըզտա՞ն
մը տըր տէյիլ մի տիր .

—Էֆէնտիմ, ֆախրի (պատուա-
կալ) ազա տըր .

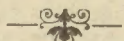

(220)

Իբի պօշ կեզէնրէր

—Պիրատեր, րարասըզտա պիր
շէյ եարըլմայօր .

—Քի՞մ տէմիշ, միւքէմմէլ պօրճ
էտիլիր :

(221)

Պիր օրլագճը

Թիւթիւն օթլագճըլարընտան պի-
րի կէշէնլէրտէ ահապալընտան պի-
րինէ շէօյլէ տէմիշ .

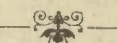
—Միւսի՛ւ, սիլ հազըր սիկարա
գուլլանըրսընըզ. պիր թանէ վերի-
նիլ պանա :

—Թիւթիւնիւ թէրք իթտիմ,
գուլլանմայօրլմ :

—Գուլլանմայօրմըսըն . օ նիշի՞ն
եա .

—Տօղրուսունու իսթէ՞րմիսին, սէ-

նի պու թապիյէթինտէն ֆերալաթ
կէթիրմէք իշին :

(222)

Կիզգէլ պիր ճեկապ

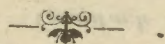
Պիր տէֆա Ամերիկատա վուզու
պուլան պիր շմէնտըֆէր գազասընա
ամէլէտէն պիրի գուրպան կիտէր :
Մերգումուն գարըսը գումրանհատան
10 պին ֆրանք թազմինաթ թալէպ
իթաիդինտէն , գումրանհա՝ պիլա
միւմանաթ մէպլաղը մէզքիւրու
գատընա թէսըիմ իտէր : Պիր գաշ
կիւն կէշտիքտէն սոնրա մէրգումէ
գատըն իշիթիր քի մէզքիւր շըմէն-
տըֆէր գազասըն էսնասընտա եօշմու-
լարտան պիրինին տէ ալաղը գըրլը-
մըշ վէ ֆապաթ գումրանհա մէզքիւր
եօշմույա 20 պին ֆր . վերմիշ տիր .
պինանէն ալէյճ կայէթ հըրսընըպ
վէ չէքի տիւզէնինի վերիպ , նէֆէ-
ինի սօղըրուճա գումրանհանըն տի-
րէթթօրունուն ոտասընտա ալըր :

— Միւսիւ , գումրանհանըզ՝ գը-
րըլմըշ պիր ալապա մուգապիլ 20,000
ֆր . վերիր իսէ , նիշին պանա 10
պին ֆր . վերիյօր . պանա՝ քի էհ-
լիմի պիւսպիւթիւն զալպ իթմիշիմ
տիր . հազգանիյէթ պէօյլէմի օ-
լուր :

Տիրէթթօր — Մատամ՝ պունուն

սէպէպինի աղնամազ բէք գօլայ տըր .
օ զապալլը տատամ՝ 20 պին ֆր . ալ-
մազլա՝ եէնիտէն պիր նաթիւսէլ ա-
յալա սահիպ օլամազ վէ տրթըգ ի-
շէ եարամազ . անճապ սիլ՝ 10 պին
ֆրանք իլէ իհթիմալ քի էվվէլքին-
տէն տահա ույկուն պիր գօճա ալա-
պիլիւսինիպ :

Տիրէթթօրուն պու ճէվապը իւզէ-
րինէ՝ կէնճ վէ կիւզէլ գատըն պիրազ
գըրպարըր , ֆապաթ բէնտինճէ պիր
սէվինճ հիսս իտէրէք , Ա Տիէօ տէ-
յուպ շըգար կիտէր :

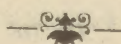
(223)

Տօթթօր իյէ Միւշթերի

Տօթթ . — Սիզին մատամ՝ նա-
սըլ օլտու . տէնիզէ կիրիյօրմոն .

— Թէշէքքիւր / տէրիմ միւ-
սիւ . տօթթօր , էվվէթ , կիրիյօր
աւա՝ տալտըղը վազըթ տէնիզ
սույա եուտար ըմըշ . աճապա
պունուն պիր չարէսի օլ՝ ա՝զ
մը :

— Խալըր , օնուն չարէսի պու-
լունմազ , չիւնքի , գատընլար՝
տէնիզին ալթընա պիլէ կիթսէ-
լէր՝ եինէ աղըզարըր գաբան-
մազ :

(224)

Պիր քէսէր

Գ... ալա իմինտէ պիր
զաթ՝ քէնտի 18 եաշընտա օղ-
լունու էվլէնմէյէ գալգըշըր.
պիր Գաշ ահպապլար քէնտիսի-
նէ տէրլէր քի՝ «Բէք էրքէնտէն
էվլէնտիրիյօրսըն. տահա էյի
օլմա՞ղ մը քի պիր աղ տահա
պէօյիւսին վէ ագլը պաշընա
կէլտիքտէն սօնրա էվլէնսին»:

Գ... ալա— Նէ՞ սէօյլէյօր-
սունուղ, Գարուաշ, էկէր պիր
աղ ագլը պաշընա կէլտէ՝ օ ղէ-
ման հիշ էվլէնմէզ:

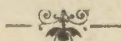

(225)

Պիր Լոմանթասու

Մի շթէրի.— Նէ՞ տիր օ, կար-
սօն, բիաթամը մէնտիլին իլէ
սիլիյօրսուն.

Կարսուն.— Զարար հօգ, միւ-
սիւ, մէնտիլիմ զաթէն քիրլի
տիր:

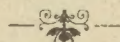
(226)

ՖԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԷԻ

Եաթըզըր չերչիվէր

Ալթուն եալտըզը չերչիվէրի

սինէք լէքէլէրինտէն թէմիլլէմէք ի-
չին պիր սինկէր վէ եա Փըրշայրլա
մէզքիւր լէքէյի ըսլաթմալը, պա-
տէհու բու իլէ եալգալըպ՝ միւլիմ
տէրէճէ սըճազլըզտա պրազմալը քի
քէնտի քէնտինէ Գօրոսուն:

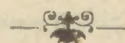

(227)

Բեսիմի պիլնէմէ.
Ճէվապը իլիմսէ:

Դէօյլի գլըզ՝ Գօյլա պաշնտա
գունտուրաւընըն թէքիի զալպ
իթմիշ տիր. իէ՞րէտէ պուլաճազ:

(228)

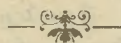
Մաղիմաքո Քեննիյէ

Ձօգ տէֆալար Եէքտիկէրինի
Էօլտիւրիւրճէսինէ պօղուշարագ
Կէլիպ կէչէնլէրի րահաթսըլ Ի-
տէն սօգագ քէլպլէրինի տէր-
հալ պիրիպիրինտէն այլըրմա-
նըն գօլայը նիհայէթ պուլուն-
մուշ տըր:

Շէօյլէ քի, կէչէնլէրտէ Լօն-
տրա սօգագլարընըն պիրինտէ
խալի գալապալըզ թօիլանըպ,
օլտուգճա պէօյիւք պիր քէլըին
էօլտիւրմէյէ չալըշտըլը ուֆագ
պիր ֆինօ քէօբէյինի գօլըթար-
մայա չալըշըյօր ըմըշ, Պու տ-
րա՝ օլատան կէչմէքտէ օլան
պիր տէլիգանլը՝ պու գալապա-
լըլըն սէպէպինի աղնատըղտան
սօնրա՝ իլէրուլէյէրէք, «Տու-
րուն, միւսիւլէր, պու հայվա-
նա նէ՝ գատար զիյատէ վուրա-
ճագ օլսանըլ, օ գատար շիտ-
տէթի արթար, պէն անըն գօ-
լայընը պիլիւրիմ» տէմիշ:

Պատէհու՝ ճէպինտէն պիր
էնֆիյէ գութուսու չըգարըպ,
իչինտէն պիր բարչա էնֆիյէ
ալարագ պէօյիւք քէլըին պը-
րունունա տօգունաուրմուշ, հայ-
վան էնֆիյէնին գօգուսունու
ալըր ալմալ՝ աղսըրմայա պաշ-
լամըշ վէ քիւչիւք քէօբէյի պը-
րագըպ գաչմըշ տըր: Պունուն

իւղէրինէ էհալի քահքահալար
իլէ շու սէնաաթքեար կէնճի
ալգըշլայարագ էլ չըրբմայա
պաշլամըշ՝ մէրգուր իսէ՝ էն-
ֆիյէտէն պիր բարչատա քիւ-
չիւք ֆինօնուն պրունունա տօ-
գունաուրարագ օնուն տախի
սէսինի քէսմիշ վէ իքինճի տէ-
ֆա շիտտէթի էլ չըրբմալա-
րըյա ալգըշլանմըշ տըր:

(229)

«Իւսթիւմէ Էսպրն»

Պիր թիւճար իլէ թահսիլատըր:

— Ժօղէֆ, շու Ալֆօնս Տօմին-
կօտան ալաճաղըմըլը թահսիլ
էթտինիզ մի՞:

— Էվլէթ, կէչէն հաֆթա ալ-
տըգ վէ սանտըգ տէֆթէրինէ
տէ գայտ էթտիք:

— Սանտըգ տէֆթէրինէ գայտ
օլմուշ ամա՝ սանտըղտ պիր շէյ
թէսլիմ օլունմամըշ:

— Էֆէնտիւմ... շէյ... բէճա
իտէրիմ... օ հիսապը իսթիւ-
մէ Էսպրն:

— Իսթիւմէ մի Էսպրնմ...

— Չիւնքիւ աբանտըլըն պիր
պէլայա ուղրատըղըմտան, մէճ-
պուր օլտում օ բարայը գուլ-
լանմայա:

—Պու տէտիյինիզ պէլա պի-
ղիմ հիսապըմըղա մահուպէն
մի զուհուր իթտի:

—Խալըր, պէնիմ հիսապը-
մա... պինաէն ալէյհ պօրճում
տըր, իւթիւմէ եաղըն:

—Նէ հալ իսէ, էօյլէ օլսուն...
շու քեհաւտճը Բէրինօտան տա
բարա ալտընը՞ մը:

—Տիւն ագչամ ալէլ հիսապ
էլինտէն 40 ֆրանք ալընճայա
գատար՝ անամտան էմտիղիմ
սիւտ պրունումտան կէլտի:

—Օ բարալը նէ՞ եաբտընը:

—Պու սապահ կէթիբիպ սան-
տըղա թէսլիմ իտէճէքտիմ իսէ
տէ՛ կէճէ եարըսը պիրտէն պի-
րէ բէտէրիմ խասթալանըպ,
հէքիմ իլէ էճգաճըյա գօշտուպ...

—Ձաննըմա կէօրէ, օ հիսա-
պըտա բէտէրինիղին իսթիւնէ
եազաճաղը:

—Խալըր, խալըր, պէնիմ
իւթիւմէ եաղըն, պէն վէրէ-
ճէիմ:

—Բէք ալէա, էօյլէ եաբա-
րըղ... Խաթրընտամը տըր,
թէրզի ճիօվաննի կէչէն հաֆ-
թատան սէօզ վէրմիշ իտի քի
պիղէ օլան ուֆագ հիսապընը
պիթիբէճէք:

—Էվլէթ, պիլիյօրըմ:

—Օ բարալը թահսիլ իթտի-
նի՞ղ մի:

—Հէփսինի տէյիլ... շէօյլէ...
ճիւղի պիր շէյ:

—Պէսպէլի օնուտա իւթիւ-
նէ եազաճաղը, չիւնքիւ ճիւղի
պիր շէյ օլտուղունտան՝ սանտը-
ղա թէսլիմ իթմէք զահմէթի
տէյմէղ, տէյիլ մի:

—Օնուն իչիւն տէյիլ... եա-
լընըղ...

—Պիլիբիմ, պու տագըղա-
տան սօնրա մաղաղամտա պիր
իչինիղ օլմատըղընը սիղէ իսթար
իթմէք իչիւն:

—Նասըլ...

—Ալաճագլարըմըղը թահ-
սիլ իթտիղընիղ վագըթ՝ թէսա-
տիւֆ իտէճէինիղ պէլալարըն,
հասթալըղլարըն վէ պիլմէմ
նէլէրին էօնիւնիւ ալմագ իչիւն
տէյօրում:

—Ֆագաթ, ալֆ իտէրսինիղ
միւսիւ, սատագաթսըղըղ՞ մը
կէօթէրտիմ, խըրսըղըղ՞ մը
էթտիմ, ալտըղըմը իգրար իտէ-
յօրում, իւթիւմէ եաղըն:

—Պիլ սիղի թահսիլտար պի-
լիյօր ըտըգ, մէկէր իսէ օրթա-
ղըմըղ օլմուշսընըղ, խապէլի-
միղ եօգ:

—Ֆագաթ ինքեար իթմէյօ-
րում, պօրճում տըր, եալաշ
եալաշ էօտէրիմ, սիլ իւթիւ-
մէ եաղըն:

—Ա՛ գուլում, իւթիւմէ եաղ
իւթիւմէ եաղ տէյօրսուն ամա,
արթըգ իւթիւնտէ եուղսճագ
եէր գալմատը պիր աղ տա

պէն իւթիւմէ եազաեւմ. —
տէյէրէք իշկիւզար թահսիւտա-
րընը հէման եօլա գօյմուշ տըր:

(230)

Դօնշոշուրգսա կէզեն գասըն

Դարընըն պիրի՝ աւլա էվին-
տէ օթուրմալըպ, տայիմա գօն-
շուլուգտա կէզէր իմիշ, Պիր
գաշ գօմշուլար՝ մէրգումէնին
գօնասընա տէմիշէր քի:

— Ճանլմ, գաջընը պիր ազ
թէրպիյէ էլէ, այըպ տէյիլ
մի տիր, հէր կիւն գօնշուլուգ-
լարտա կէզինիյօր:

Դօնասը. — Եալան «էօյլէյօր-
սունըզ, պէն օնուն կէզտիյինի
կէօրմէյօրում, չիւնքիւ կէզէնէք
օլուրսա՝ պիր կիւն տէ պիլիմ
էվէ կէլիր իտի, տէմիշ:

(231)

Պիր ֆեօյլիւ իյէ գասըսը

Քէօյլիւ թիւրքին պիրի՝ կա-
յէթ չիրքին պիր գատընլա ազ-
տը իզտիվաճ իթմիշ օլուպ, էվ-
լէնտիլինին իրթէսի կիւնիւ

խանէտէն տըշարը չըգտըզը
վազըթ գարըսը քէնտիսինէ
սօրմուշ քի:

— Եաջու, չիմտի ուն կիտէ-
եօրսան, պէն քիմէ՝ կէօզիւքէ-
յիմ, եանի քիմաէ՞ն նամէհրամ
սազլալմ:

Քէօյլիւ. — Աման գարը, պա-
նա կէօրիւնմէ տէ՝ քիմէ իիթէր-
սէն կէօրիւնիւվէր:

(232)

«Դըզ կէօրմէֆ»

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, ֆա-
միլեաճա պազը ույկունսուզ հալ-
լէրտէն պիրիսի տէ «գըզ կէօր-
մէք» առէթի տիր: Վազը՝ա
էվլէնէնէք պիր տէլիգանլը ի-
չիւն էվվէլտէն կէօրմէմիշ վէ
թապիյաթընը էյիճէ աղնամա-
մըշ պիր գըզլա ագտը իզտիվաճ
իթմէք քեարը ագըլ տէյիլ ի-
սէ տէ, գալապալըգ իլէ գըզ
կէօրմէյէ կիթմէք առէթինին
տէ կայէթ իգթիզասըզ վէ չիր-
քին պիր հալ օլտուղունա պի-
զիմ իլէ պէրապէր բէք չօզլա-
ըը գանի օլմուշ տըր: Զիրա,
միւմքիւն մի տիր քի 3-4 վէ
տահա զիյատէ գատընլար «գըզ
կէօրմէյէ» կիտիպ՝ պէշ օն տա-

դըգալըդ պիր մուայենէ սայէ-
սինտէ գըզըն թապիյաթընա վէ
հէր պիր հալինէ էյիճէ ալեաճ
օլապիլսինլէր . . . Մէտէնէյէթ
սայէսինտէ հէր նէ գատար պու
չիլքին ատէթ կիտէրէք օրթա-
տան զալզմագտա իսէ տէ , ա՛ն-
ճադ պազը մահալլէրտէ էլեէվմ
պէրտէվամ օլուպ , խանէլէրա՛ն
ուֆագ եօլլու մուարապալարա
սէպլպիյէթ վէրմէքտէ տիր :

Աթիտէքի ֆգըա՝ պու սէօյ-
լէտիլիմիլի թասուիքէ քիաֆի
տիր :

— Տիօն ալա , ազշամա չար-
չըտան կէլիր իքէն պիր ալ էօտ
աղաճըլլա պիր ալ տա ասըլ-
պէնա կէթիր :

— Նէ՛ վարքի , smā-orhānē mī
մի օլաճագ .

— Խայըր ճանըմ , եարըն Աղաւ-
նիցայը կէօրմէյէ կէլէճէքլէր :

— Շու գըզը տա կէօրմէյէն
քիմսէ գալմատը ինչալլա՛ն :

— Նէ՛ եաբաճագսըն , գըզէվ-
լատ սահպի օլմագ գօլա՛յ մը :

— Էյ պու տէֆա իթէյէն
քիմ տիր :

— Բէք մէնգալէ պիր ֆրըն-
ճըլմըլ : Գլափուզ Մարթանըն
աղզընա պագարսան՝ բէք ալա-
տան պիր ատամ՝ ըմըլ :

— Օնուն աղզընա նէ՛ պագա-
եըմ , պիր տիչի պիլէ գալմամըլ
տըր , պունալմըլ պիր գարը :

— Սէն տէ քիմսէլէ պէյէնմէզ
սին . . . հա՛ , պա՛գ , ունութա-
ճագտըմ , պիր օգգա գատար շու
իւթիւ պուզլու տէ իչի իքսիրի
չէքէրլամէ ալասըն :

— Պօշ չէյ տիր պունլար , պիր
թաթլը պիր գահվէ վէրտին՝
պիթուի կիթալի :

— Ճանըմ , թաթլը , գահվէ ,
չէրպէթ էլպէթտէ վէրէճէիլ ,
իքինճի պիր չէրպէթ իսթէրլէր
իսէ՝ օնուն եւրինէ պիր չէքէր-
լամէ չըգարայըմ տէյօրըմ :

— Պանա պագ , պէն նէ՛ չէ-
քէր ալըրըմ , նէ՛ էօտ աղաճը վէ
նէ տէ ասըլպէնտ կէթիրիրիմ .
նէ՛ իտիպու , տիլիւնէ մի կէլէ-
ճէքլէր եօգսա գըզ կէօրմէյէ :

— Էյ աման , եիւրէք թիւ-
քէթմէյէ վագթըմ եօգ :

(Պու արա մատմաղէ Ալաւնի
օտատան իչէրի կէրէր)

— Գըզ , պիր աղ տըշարը չըզ ,
աղապան ըլա լագըրտըմըզ վար :

— Նիչիւն տըշարը չըգսըն ,
վարսըն տիյնէսին . նէ՛ զարարը
վար :

— Ճանըմ , եագըզըգ արըմ :

— Նէ՛ վար քի եագըզըգ ալ-
մասըն . իշթէ պէն սէօյլէեօրըմ ,
պանա պագ Ալաւնի , եարըն եինէ
գըզ կէօրմէյէ կէլէճէքլէր իմիչ :

— Չըլտըրտըն մը Տիօն ալա ,
պա՛գ , գըզըն եիւլլէրի գըզա-
րըպ ալ ալ օլտուլար :

— Եւ տի եապանճընըն էօնիւնէ չըզըպ գըզարմայօր տա, չիմոտի բէտէրինին էօնիւնտէ՞ մի գըզարաճապ :

— Է, պիմէմ, սէն պու կիւն պիր շէյ օլմուշսըն :

— Հիչ պիր շէյ տէ օլմամը չըմ, պէն գըզըմը էլ ալէմին սէյրինէ չըզարմամ, պիր թապըմ՝ դարըլար գալգըպ կէլէճէքլէր, պիրին՝ «պօյուլնու պօսուլնու սէվէյիմ, սէվլիյէ պէնպէր» տիկէրին՝ «գուրպան օլայըմ, աղլը պրուլնու գումրուտան այըրտ օլմազ», գայնանալըզը տա՝ «կէլ շու հանըմտա օթուր էլմասլար բարչասը գըզըմ» տէյէրէք, տահա պիր թագըմ չըլըգ լագըրտըլարտան սօնրա՝ «պապասը նէ՞ գատար բարա վէրէպլիւր, գըզըն նէ՞ մէճէվհէրաթը վար»... սօրաճաղը շու տէյի՞ մի... նէ՞ գըզ կէօրմէյէ կէլսինլէր, նէ տէ գըզըմը կէօթէրիրիմ : կէլէճէք սէնէ տիւքեանտաքի գալֆամը պանա օրթաք իալէճէլմ, Ալաւնիյի օնա վէրիրիմ, թէրպլէյլի, քլպար թապիյէթլի 25 հաշընտա պիր տէլիգանլը տըր, տիւքեանըմը օ չէվլիւրիօր, նէ՞ սէյլէրսին գըզըմ :

— Սէն պիրիրսին, հայրէկ :

— Պէն օ չըրագ բարչասընա գըզ վէրմէմ :

— Պէն տէ ֆլուլնճու համուրքեարընա գըզ վէրմէմ :

— Սէն վէրմէ, պէն վէրմէյիմ, շայէր գըզ էվտէ դալսըն :

— Զաթէն գալֆամը իչ—կիւ վէյի ալաճարմ, անասը պապասը էօլմիշ տիր :

— Թամամ, պիր էվտէ իքի էրքէք, օլուր շէյ տէյիլ, ապը պիր թանէտէն պէնիմ աղլըմ համըշ տըր :

— Իքիմիլտէն պիրիրսինին աղլը համըշ տըր ամա, պիլմէմ քի հանկըմըզըն :

— Պէ ճանըմ, հապէր էթմիշլէր, հարըն գըզ կէօրմէյէ կէլէճէքլէր, նէ՞ ճէվապ վէրէյիմ :

— Սէն տէ հապէր իտէրսին քի կէլմէսինլէր. «գըզ կէօրմէք» նէ՞ տէմէք տիր, գաֆէս ալթընտա սագլա լայօրըզ հա, տըշարտա կէօրիւպ սօրուպ աղնասընլար, պէյէնիլլէր իտէ՞ իչլէրինտէն պիրի կէլսին առամ կիպի գօնուշալըմ. Պէն էօլլէ Աթ բաղարընտա պէկիր սաթար կիպի առամա գըզ վէրմէմ :

— Պիր հաշա տահա կիրտիք էյ սէն պէնի ալտըզըն վագըթ անան, գըզ գարտաշըն, թէյլէն վէ հալան նիշին գըզ կէօրմէյէ կէլտիլէր :

— Քէշկէ կէլմէյէյիտիլէր, իշթէ օնըն պէլասը տըր քի պու կիւն չէքէյօրուլմ :

— Կօրգալըմ պանա պէյէնմէտին :

— Եօգ, նիշի՞ն պէյէնմէյէճէ-
իմ ամա՛ բէք ինատօճըսըն. Շիւմ-
տի պա՛գ, էլլի տէֆա օլտու քի
Աղաւնիյէ գըզ կէօրմէյէ կէլի-
յօրլար. հիշ պիրիսի կիւզէլլի-
զինէ, թապիյէթինէ տայիր
պիր սէօզ սէօյլէտի՞ մի, քիմի
200 յիրա իսթէտի. քիմի 300
տէտի, թապիի պիզտէ վէրմէ-
տիք. Շիւմտի պիզէ գըզ կէօր-
մէյէ կէլէնյէր էօթէ պէրի տէ-
մէզլէր քի բարա իսթէտիք վէր-
մէտիյէր տէ օնու՛ն իշիւն պու
իշ օլմատը, եա՞ քիմի տէյիճէք
քի սօյու գըսա տըր, քիմի տէ-
յէճէք քի շէօյլէ բէլթէկ կիպի
պիր շէյ իտի.

— Իւսթիւնէ էլլիկ սաղլըգ,
նիշի՞ն բէլթէկ օլաճագ.

— Տիննէ՛, տահա պիթիրմէ-
տիմ, կէօզիւ շաշը տըր, աղզը
գօղույօր, սաշլարը էյրէթի
տիր.

— Աման Տիօն աղա, սապահ-
լայըն աղզընը խայըր ա՛շ գըզըն
իւզէրինէ.

— Թէքմիլ պուսլարը սէօյլէ-
յիճէքլէր կիւլ կիպի գըզըմ ի-
շիւն վէ պուսու՛ն սէպէպի տէ՛
շու իիզին գըզ կէօրմէք ատէթի
տիր, շիւմտի աղնատը՞ն մը.

— Պէն՝ առամտան նէ՛ կէօր-
միւշ իսէ՛մ օնու. պիլիրիմ.

— Սէն քէնտի ապլընճա տուր,
պէն տէ պիլտիզիմի հաբաճա.

շըմ. Աղաւնի՛, գըզըմ, գըզ
կէօրմէյէ կէլիրլէրսէ օլմայա քի
կէօզիւքէսին. նէ՛ շէքէրլամէ
ալըրըմ, նէ էօտ աղաճը վէ նէ
տէ սաղլպէնտ. պէօյլէ չիրքին
ատէթլէր իշիւն բարատան չը-
գարուպ՝ հէլի քեամիլ օլսնլար
պիզի հէմ այըպլար հէմտէ իւ-
զէրիմիլէ կիւլերլէր.

Մատամ Տիօն՝ զէվճինին պու
աղիլանի լաղըրտըլարընա իգնա
օլարագ, քէնտի վահի խտտաա.
լարընտան վազ կէշմիշ տիր:

(233)

Իբի մխսիլէր

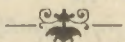
— Սիւսիւ վիկթօր, սաաթընա
պագսանա՞.

— Բարտօն մօնշէն, սաաթըմ իշ-
լէմէյօր.

— Սէպէ՞պի.

— Ագշամ գաֆուր գուրտուգ
տա՛ սաաթը գուրմայա ունութ-
տուգ.

— Տէսէնէ՞, սապահտան պէրի
օնու՛ն իշիւն տէլի տօլու սէօյլէնի-
եօրսուն:

(234)

Պիր Փէյլէսօֆուն եմֆեսարը

Պիր ֆէյլէսօֆա սօրմուշլար քի,

— Էվլի օլան քաթուն նէյէ՞ պէն-
զէր .

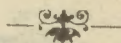
— Սահիպինէ թէսլիմ օլմուշ պիր
մէքթուպա .

— Պիր մատմաղէ՞ .

— Եագըլմը՝ ֆագաթ հէնուզ սա-
հիպինէ թէսլիմ օլմուշմը պիր
մէքթուպա .

— Բէք ա՛լա , էվլէնմէտէն իհթի-
յարլանմը պիր գատուն նէյէ՞ պէն-
զէր .

— Օ տախի բօսթահանէտէ ու-
նուտուլմուշ պիր մէքթուպա :

(235)

Պիր աւփէր իյէ քէսէրի

Թրանսփալ մուհարէպէսինէ կի-
տէն պիր ինկիլիպ սաքէրի՝ աթիտէրի
մէքթուպու եագմը տըր բէնտի բէ-
տէրինէ .

Սեկիւլիւ բէտէրիմ .

Մուհարէպէտէ պիր աեաղըմը
ղայ իթտիմ . րէճա իտէրիմ , պանա
50 լիրա կէօնտէր . հալիմ բէք աղըր
տըր .

Օղլուն
ճօն

Բէտէրին ճէվապը .

« Սեկիւլիւ էվլատըմ .

Պու տէօրտիւնճիւ աեագ տըր քի
ղայ իտէյօրսուն . պագի գալան

աեագլարընլա պիր եօլունու պու-
լուպ տա էվէ կէլ , բարայը ա՛լ .
Բէտէրին
ճօմպուլ

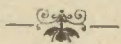

(236)

Տերմնի շմէնսք. Էեռնէ

Գօնտիւթթօն . — Միւսիւ , սիզ նէ՞
ճէսարէթ իլէ Յիւնճի մէվգի պիլէ-
թի ալըպ պիրինճի վահօնա կիրմիշ-
սինիլ .

Միւշթէրի . — Եաննըշնըզ վար
միւսիւ գօնտիւթթօն . սայարսանըզ
կէօրէճէքսինիլ քի պու օթուրսու-
ղղւմ վահօն լօգօմօթիֆտէն պաշա-
յարագ Յինճի տիր .

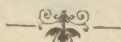

(237)

Կէլինին բապիյաքը

Լէթայիֆշինասըն պիրի՝ օլլունու
էվլէնտիրտիքտէն պիր այ սօնա՞ ալ .
ալը կէլինին նէ՛ թապիյաթտէ
պուլունտուղունո՞ . սիւալ իտէն տօսթ-
լարա շու ճէվապը վէրմիշ տիր .

« Էվէ օզան կէշի ,
Տիրիկի պօլան կէշի .
Եասըզ Էրաղլարը
Թիւֆէնմէ՞զ պաշ աղրըսը . »

(238)

ՖԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԼԻ

Հինս եաղբըր գողաւանանըն
ոստոյի

Միւլալըմըզ վերմէք իշիւն պու
մուալիճէնին ֆայիտէմէնտ օլտուզու
ճիւմլէյէ մալիւմ օլուպ, հալընըզ ի-
շիլէճէք վազըթ միյտէ պուլանթըսը
վերիւր: Պուռնուն էօնիւնիւ ալմազ ի-
շիւն՝ իշիլէճէք հինտ հաղըյլա օղա-
տար տա շարապ գարըշարըպ իշմէ-
լի տիւր:

Քիւշիւք չօճուզլարա հինտ հա-
ղը իշիրմէք իյթիւլա իտէր իսէ, շա-
րապ հէրինէ սիւտ գարշարըպ իշիր-
մէլի տիւր:

Իշթէ պու թէրթիւլէ հինտ հա-
ղը գօլալճաճըզ իշիրիւր վէ միյտէյէ
ա՛սլա զարուր վերմէզ:

* *

Սաչ Քոչալարընը քեւիզըմէք

Պուռնարը՝ հալընըզ քէքէք իլէ
օգալաթըգտա՝ հաղլարը թէմիզլէնիւր:
Սու իլէ ա՛սլա հայգամամալը տըր:

* *

Շարապ շէֆեսի

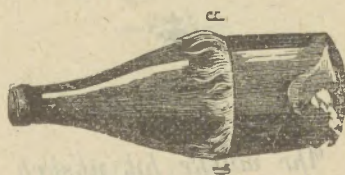
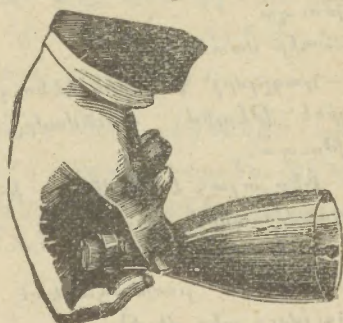
Չօզ տէֆա տէգաթսզլըզլա խասէ
վէ ամէրիգան իւզէրինէ շարապ տէօ-
քիւլիւր: պուռնու լէքէսինի զալպ
իթմէք իշիւն լէքէլի մահալինի գալ-
նամապ իւզրէ պուլունան սիւալան ի-
շինէ թուլթալը տըր:

(239)

ՖԷՆՆԻ ԷՅԼԷՆՃԷ

Ռճաղ պիր Չընկըազ

Իսպիրթալա էյիճէ ըսլատըլըշ
պիր ինճէ սիճիմի՝ պիր շիշէնին՝ րէ-
սիմտէ կէօրիւշտիւզիւ Ե վէ Բ մա-
հալինէ գալիճէ տարաղգտան սօնթա՝
պիր քիպրիթ իլէ օրասընը թուլթուշ-
տուրմալը, պէօլէլիքլէ շիշէ գօլալճա
քէսիլէճէք տիր: Պատէհու պիր բարչա
թիրէնին ուճունա պիր մատէնի տիւյ-
մէ, տիկէր ուճունու տա շիշէնին
մանթարընա պաղլատգտա՝ մէսարիֆ-
սիզ պիր չընկըաղա մալիք օլուրսունըզ,
պիւլէ կիւլէ:

(240)

ԷՏԵՊԻՅԱԹ

Տիւրիզին տիւր՝ եաւանճընըն
տիւրնտէն տահա մագպուլ տըր:

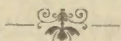
Ձէնկինլիք՝ ազլլընըն գուլու
վէ ազըլըզըն սահիպի տիր:

Տիվանէ սէօյլէմէզնէ՝ ազլլ-
լըտան ֆարգ օլունմաղ:

Ազըլլը՝ պիտիզինի սէօյլէ-
մէզ, ազըլըզ իսէ՝ սէօյլէտիզինի
պիլմէզ:

Էվլիլիք՝ պախթիյարլըզա սէ-
ֆալէթ արասընտա եաբըլմըշ
պիր՝ քէօբրիւ տիր:

Քէնտի գուսուրունու կէօրմէ-
յէն ասամ՝ քէօրտէն ֆարգը
եօգ տըր:

(241)

Պիր քէօյլիլ գըզը

Քէօյլիլ տիւպէր գըզըն պիրի
ու իշիր՝ էք իշիւն էշէյինի քէօ-
յիւն տիշարըսընտա պուլունան
չէշմէյէ կէօթիւրտիյի վագըթ՝
հայվան պիրտէնպիրէ պիր շէյ-
տէն իւրքէրէք կէրիյէ աօղրու
գաշմալա պաշլատըզընտան՝ վէ-
վալլը գըզըզազ մէճպուր օլուր
անը թու թմագ իշիւն արգասըն-
տան գօշմաղա: Օ արա պիր ա-

տամ գարշըսընա չըգար վէ գ օ
լունտան թու թարագ սիւալ ի-
տէր քի:

— Հանկը քէօյտէնսինիլ՝

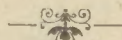
— Իշթէ շու քէօյտէն:

— Քէօյլիւնիւզտէ Մատըլէն իւ-
միյլէ պիր գըզ թանըրմըսըն:

— Էվլէթ, թանըրմ:

— Էօլէ իսէ րէճա իտէրիմ,
թարաֆըմտան քէնտիսինի պէօյ-
լէճէ գուճագլալըզ էօբէսինիլ,
տէյուպ քէօյլիլ գըզընը գու-
ճագլար վէ եիւզիւնտէն էօբէ-
ճէյի վագըթ՝ մէրգումէ էլիյլէ
անըն աղզընը գարալարագ տէր
քի: — Տուրունուզ, միւսիւ, պու-
արզունուզու պիր տագըզա էվ.
վէլ մատմաղէլ Մատլէնէ տու-
եուրմագ իսթէյօրսանըզ, էշէյի-
մը գուճագլալըզ էօբմէլիսինիլ,
զիրա կէօրիւեօրսընըզ քի, է-
շէկ՝ պէնտէն էվլէլ քէօյէ վա-
րաճագ տըր:

Պու կիւզէլ ճէվապը վէրտիք.
տէն սօնրա՝ վար գուվլէթիյլէ
օ ատամը պիր թարաֆա տիւր-
թէրէք, էլինտէն գաշար գուր-
թուլուր:

(242)

Գարը Դօճա

— Բիթրիթ աղա, պու կիւն
դարշըքի գօնշումըզ մատամ Մա-

րի՝ եանըմըգտաքի գօնչումըզ
մատամ Բէչինա իլէ էօյլէ պիր
գավկա իթտի քի, արթըգ պի-
րիպիրլէրինին եիւզիւնէ պագ-
մազլար.

—Գավկա վագթընտա պիրի-
պիրլէրինէ չիրֆին, միսկին վէ
եաշքսըն տէյու սէօզլէր իթտի-
լէ՞ր մի.

—Խալըր, էօյլէ սէօզլէր օլ-
մատը:

—էօյլէ իսէ իչինէ պագ, օն-
լար չարըգ պարըչլըլար:

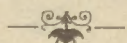
(243)

Պիր Շօրօկրաժխանէտէ

Փօթօկրաֆճը. —Նա՞սըլ պուլ-
տունուզ րէսիինիզի.

Միւշթէրի. —Չօգ կիւզէլ,
եալընըզ՝ պրունունա պէյէն-
մէյօրում:

Փօթօկրաֆճը. —Պէն տէ պէ-
եէնմէյօրում, ֆագաթ նէ՝ չա-
րէ, սիզին պրունունըզ տըր:

(244)

Իֆի Մասնագէղիւր

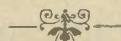
—Ահ, սապահլարը երբէն

գալգմագ իսթէր իսէմ տէ՝ պիր
տիւրլիւ ալըչամայօրում:

—Օնուն գօլայ եօլու վար.

—Նէ՞ կիպի:

—Իխթիյար եախօտ չիրքին
պիր առամ իլէ էվլէնմէք:

(245)

Բօքսանը Բաշքօ

Ինկիլթէրատա պիր թիւճար
եաղըճըսը՝ քէնտի իխթիյար չօր-
պանըսընըն գըզըլա սէվտա-
լաճըլ իտի. ֆագաթ իխթիյար՝
կայէթ նագըս վէ գըսգանճ օլ-
տուղունտան, իքի սէվկիլիւլէ-
րին եէքտիկէրիլէ կէօրիւշմէ-
լէրինէ էնկէլ օլույօր իտի:

Պու ուկլունսուղլուղուն էօնիւ-
նիւ ալմագ վէ մէքթուպ վասը-
թասըլա կէօրիւշմէք իչիւն ա-
չըգ իլէ մաշուգ աթիտէքի թէտ-
պիրի գուլլանմըչտըրլար.

Շէօյլէ քի, իխթիյար թիւ-
ճար՝ հէր սապահ մաղաղայա
կէլտիքտէ՝ բալթօսունու չըգա-
րըր, աիվարտաքի կարտօբտան
ասար վէ ագչամա խանէսինէ
ավտէթ իթտիլի վագթ թէք-
րար կիյէր իտի:

Եաղըճը՝ սէվկիլիւսինէ կէօն-
տէրէճէք մէքթուպունու ինճէ
քեաղըտիւզէրինէ եաղտըգտան

սօնրա՝ չօրպաճըսընըն բալթօ-
սունուն սըրթ թարաֆնտաքի
մախսունէն պիր աղանթօքիւմիւշ
աստարըն վէ դումաշըն արասը-
նա պիր թօբլու իյնէ վասըթա-
սըյլա պէլլիսիղճէ եէրլէշտիրիպ՝
աղշամա չօրպաճըսընա կիրտի-
րիր իտի :

Իխթիլար՝ խանէյէ վասըլ օլ-
տուգտա՝ դըզը հէման գօշուպ
անը գարշըլար , բալթօսունու
չըգարըր վէ ֆրշալամագ պէհա-
նէսիլէ պիր օտայա կէօթիւ-
րիւպ, սէվկիլիւլիւսինին մէքթու-
պունու էլիլէ գօյմուշ կիպի ա-
լըպ օգուտուգտան սօնրա՝ կէ-
ճէ բէտէրի եաթտըգտա՝ ճէվա.
պընը հաղըպ եինէ բօսթաճը
բալթօսուն սըրթընա եէրլէշ-
տիրիպ՝ իրթէսի սապահը իս-
թիյար իլէ եօլա չըգարըր իտի :
Տէլիգանլը տախի չարը չէշի՝ ի-
լէ չօրպաճըսընա պէքլէյուպ ,
հէման բալթօսունու սըրթըն-
տան ալըր իտի :

Իշթէ չու թէտպիր սայէսին-
տէ իքի սէվկիլիւլէր էբէյի
վագըթ մուխապէրաթտէ պու-
լունուպ իշլէրինի սըրասընա
գօրլար վէ նիհայէթ՝ էվլէնիր-
լէր :

Պիր վագըթ սօնրա զէվճ ու
զէվճէ՝ բօսթաճը բալթօ սայէ-
սինտէ միւքէմմէլ սուրէթտէ
մէքթուպլաշմըշ օլտուգլարընը

իխթիյար բէտէրլէրինէ պիլ-
տիրտիրտէ , մէրդում տէմիշ քի :

—Էհ , սիզին կիպի գունաղ
սէվտալըլարը պիրիպիրինտէն
այըլմագ իշլէն կէօքտէն մէ-
լայըգ տախի ինսէ՝ բարա իթ-
մէյէճէք իմիշ , նէրէտէ գալտը
պէնիմ թէտպիրլէրիմ . անճագ,
այըպլաբայընըզ պէնի , զիրա
իխթիյարլար տախի 5-6 եաշըն-
տա չօճուպլար կիպի գըսգանճ
օլուրլար :

(246)

Փօթօկրամ

Էվրօբատա հէր շէյին թէրապըր-
սընա իըտմէթ իսիլտիյի կիպի , ֆօ-
թօկրաֆա տա ագ հիմմէթ օլունու-
տըզը մալիւմ աիր : Ֆագաթ պուն-
տան սօնրա ֆօթօկրաֆ պիր թագըմ
մատամլարըն վէ միւսիւլէրին նաղա-
րընտա նալէթլի պիր ալաթ օլմագ-
տան պաշկա պիր շէյէ եարամայա-
ճագ տըր :

Պու տէֆա բարիս ճիվարընտաքի
բէօլէրտէն պիրինտէ շէօլէ պիր վա-
գաս օլուր :

Խաղըգ խանէլէրին պիրինտէ թէ-
տարիք էյլէտիրլէրի պիր բէօքտէ
պիր գաշը գօճա բէմալի մուհապէթ
վէ սատտէթլէ էբէյի պիր վագըթտան
պէրի հաշամագտա իտիլէր :

Խանէնին տօգթօրու, մատամա հէր
կիւն իւշ տէօրթ սաւթ գատար կէշ-
մէյէ թէնպիհ իթմիշ օլտուղունտան,
մատամ հիշ պիր կիւն էվտէ օթուր-
մայըպ՝ սապահտան ագշամա գատար
պաղլարտա, պաղշէլէրտէ կէզիպ էյ-
լէնիր իտի. Գօճասընը սօրարսանըպ,
զաւալլը ատամ տիաղընտաքի րօնա-
քիղմի բէնտիսէնէ կէզմէյի հարամ
իթմիշ իտի: Պու սէպէպլէ հէր կիւն
էվէ պէկճիլիք իթմէյէ մէճպուր, օլ-
տուղընտան պաղը ֆօթօկրաֆ թէճ-
բիւպէլէրիյլէ կէօյնիւնիւ էյլէնտի-
րիր իտի: Եսպ մէվսիմին լաթիֆ կիւն-
լէրինտէն պիրինտէ մատամը սապահ-
լայըն կէզմէյէ չըգաճաղը վագըթ,
«հաւա բէք կիւզէլ տիր, պիր աղ կէ-
զէլիմ տէ հաւա ալալըմ», Եօլլու
պիր թէքլիֆտէ պուլունուպ՝ պուճա
մուգապիլ միւսիւ սաֆտէրունճա ասէն
պանա պագմա, պէն էվտէ օթուրա-
ճաղըմ», տէյի ճէվապ վէրմիշ իտի:
Մատամ խանէտէն չըքտըգտան սօն-
րա՝ միւսիւ եինէ ֆօթօկրաֆ սանտը-
ղընըն պաշընա կէչիպ օթուրտուրլա-
րը քէօշկէ էբէյիճէ ուզագ օլան պիր
քէօշկին ղէսմինի ալմաղա գարար վէ-
րիր, ֆագաթ, պու գատար ուզագ
պիր մահալտէքի քէօշկիւն ղէսմինի
չըգարապիլմէք իչիւն նէ՝ կիպի պիր
թէտպիր գուլլանմագ լաղըմ կէլէճէ-
յինի տիւշիւնտիյնտէ՝ ֆօթօկրաֆ
մաքինասընըն էօնիւնէ պիր տիւրպիւն
վաղ էյլէմէք խաթըրնա կէլիր. պու-
նու եարըպ պիթիւրտիքտէն սօնրա

մաքինայը մէղքիւր քէօշկէ տօղրու
չէվիրիպ ղէսմինի ալըր. արթըգ միւ-
սիւնին օ կիւնքի սէվինճինի հիշ սօր-
մայընը, զիրա իւմիւտիւնին պիւս-
պիւթիւն զըտտը օլարագ քէօշկին
լէսմի ֆէվգէլատէ պիր սուրէթտէ
չըգմըշ իտի. ճիվարընտաքի աղաճ-
լըվար գօրուլար վէ խէնտէքլէրտէն
մատա բէնճիւրլէրին տէլիլլէրինէ
վարընճարա գատար էն ուֆագ նօգ-
թալարը պիլէ ֆօթօկրաֆ բեաղտը
իւզէրինտէ պէլլի իտի, պու մուվա-
ֆագիյէթինտէն տօլայը միւսիւ զի-
յատէսիյլէ պախթիեար իտի: Թէք
կէօզիլկինին թագըպ ղէսմի բեաղը-
տընըն էօթէսինի պէրիսինի պիր տա-
հա նազարը մուսայէնէտէն կէչիրիր-
բէն, պիր քէօշէտէ՝ զայէթ կիւզէլ
պիր գօրու իչինտէքի ընլամուր ա-
ղաճարը արասընտա չէհրէյէ պէն-
զէր պիր շէյ կէօրիւր, լաքին չէհրէ-
քիմին չէհրէսի օլտուղունը ֆարգ ի-
տէմէտիյինտէն՝ աննամագ իչիւն ղէս-
մին օ բարչասընը թէքրար ֆօթոկ-
րաֆ իլէ պէօիւթմէյէ մէճպուր օ-
լուր:

Քէշկէ պէօիւթմէյէիտի:

Զիրա պէօիւթիւր պէօիւթմէյէ՝
զէվալլընըն նազարը տէհշէթի աչը-
լըր: Վէ նաճըլ աչըլմասըն. չէհրէ-
նին նըսֆը բէնտի ղէվճէսինին սիմասը
օլուպ, պիր շէվգը ազիմ իչինտէ
պուլունուեօր, տիկէր նըսֆըտա հիշ
թանըմատըղը պիր պըլըգլը:

Պուսու հէր բէս աղնաեապիլիր:

իբրի գափա պիտիպիրինե օ գատար
հաղլաշմըշար քի՝ նիհայեթ իբիսիտե
պիր գափա կիպի օլուպ գալմըշար :

Միւսիւ՝ պու մուհիմմ շէյլէրի քէշֆ
իթտիպինե պիր նիւմունե օլմագ իւզ-
րէ մէգքիւր ֆօթոկրաֆը շէրշիվէլէ-
տիպ օտաւընա աւտը . ումա գէվճէսի
մատամը տա պիր տահա կէրի տէօն-
մէմէք իւզրէ ֆրանսանըն տիկէր պիր
քէօշէսինտէ մուգիմ վալիտէսի նէգ-
տինե կէօնտէրտի :

(Ֆօթօկրաֆլա չօգ օյնամամալը :)

(247)

Պիր Թէնպէշ

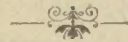
Թէնպէշին պիրիսինե ոօրմուշ-
լար քի , սապահլարը նի՛շիւն
էրքէն գալգմազ :

— Սէպէպի շու տըր քի հէր
սապահ միւլահազամ վար :

— Նէ՞ միւլահազատը :

— Աւեանըր ույանմազ՝ չալըշ-
մագլըզ պահա սէօյլեր քի հէ-
ման գալգմալըբերմ . օ ալա թէն
պէլլիք կէլիպ պէնի գանտըրըր
քի հաթմըշ հալտէ պուլունալըմ .
Իքի թիւրաֆ տա պիր չօգ իս-
պաթլար կէթիբիպ քէնտի իա-
տաալարընըն հագլը օլտուղունա
պէնի գանտըրմագ իսթէրլէր .
վէ մատէմ քի իքի թարա ֆը

տիննէյիպ տալալը պէն քէսէ-
ճէիմ , թամամ քի մուհաքէմէյէ
խիթամ վէրիբիմ , պիր տէ պա-
գալարն քի էօյլէն եէմէյինե
չաղըրըբօրլար պէնի :

(248)

Մասաւ իյէ Աշնը

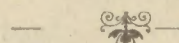
Պիր խանէ տէրունինտէ :

— Մօ՛ խաչօ , պէն սանա բաթ-
լիճան իլէ պամեա ուլասըն տէ-
յի թէնպիհ իթմիշ իտիմ , սէն
նի՛շիւն կիթտին աօմաթէզ իլէ
գապագ ալտըն :

— Նէ՞ եաբալըմ տուտու իա-
նըմ , ալա տէտի քի պատլըճան
իսթէմէզ , կապաշ ալ :

— Գապագ գափալը , պէն սա-
նա տէմէմիշիմ քի պէն նէ
տէրսէմ էվին իչինտէ օ օլաճագ :

— Տուտու խանըմ , պունըտի-
եըրսըն ըմա , ալա տա տիյըր
քի պէնիմ էրմիմ օլաճախ , սէն
տիյըրսըն քի պէնիմ էրմիմ օ-
լաճախ . պունըն էյիսի՞մը , սիզ
ալա կատըն իլքին ուլուշունտա՝
սօղրամ պանա եէմէխ թէրթիպի
վէրին :

(249)

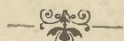
Էհրի իսարե պիւ Եապեր

Փրանսա գրաւարնտան պէ-
շինճի Ծարլ՝ պիր կիւն քէնտի
պիրինճի եալէրինին եաբարը-
մըջ օրտուղու եէնի խանէյի կէօղ-
տէն կէշիրտիղի վապըթ, թաա-
ճիւպլէ սիւալ խտէր քի,

— Նի՞շիւն խանէյի պէօյիւք՝
Փազաթ մաթպախը բիւշիւք
եաբարըմըջ տըր .

Եալէր . — Ձիւնքիւ, հաշմէթ-
լու գրաւըմ, էկէր մաթպախ
քիւշիւք օլմայալըտը, խանէ տէ
պու դատար պէօյիւք օլամազ
ըտը .

(Եալէրին շու ճէվապը՝ պէյն-
էլնաս սէօյլէնիլէն տարպը մէ-
սէլի պիղէ անտրըրըր, «իշտէն
արթմազ՝ տիշտէն արթարո») .

(250)

Իֆի Ահպասպ

— Միւսիւ Բինթօֆ, իշիթ-
տի՞ն մի .

— Նէ՞ շէյի .

— Պիղլմ ահպապլարտան Պա-
թիւթ էվլէնմիշ .

— Սահի՞ն մի սէօյլէնօրտուն .

— Էվլէթ . հաթթա էօյլէ
զէնկին վէ կիւզէլ պիր գըզ ալ-
մըջ քի՝ թարիֆ խտէմէմ :

— Ձօգ շէյ . նասըլ օլմուշ տա
պէն իշիթմէմիշիմ :

— Դայնանասըտա Տիլսիզ իմիշ :

— Վա՛յ քէօֆթէխօր, իշթէ
պու կիւզէլ շէյ . պէօյլէ պիր
պահո՝ պին էվլէնէնտէն պիրի-
սինէ բասթ կէլմէզ :

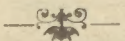

(251)

Մէյխանէմի իզէ Միւշքէրի

— Ուսթա Նիգօլի, Նի՞շիւն սի-
եա՛ շարապը պէյալ շարապտան
զիյատէ ֆիյաթլէ սաթարսընըզ :

— Նէ՞ զանն էթտին եա Մըն-
կրտից աղա, պիղ պօեաեը պա-
տիխալա ալմաեօուզ . . .

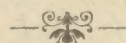
(252)

Եէնի էվլէնէն իֆի միւսիւշեր

— Տիւն ագշամ գալըն վալիտէմ՝
պիպէ կէլտի, կէօրմէլիսին բէք կիւ-
զէլ պիր վապըթ կէշիրտիք .

— Նասըլ, գալըն վալիտէ օլտուն
տա կիւզէլ վապըթ մը կէշիրէսինիզ .
ա՛սլա ինանմամ :

— Ինանաճագսըն, ինանաճագսըն .
շիւնքիւ սօնունա գատար ույուտու .

(253)

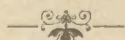
Պիր կազեքա մոհաւորի

Փրանսա կաղէթալարընտան
պիրինտէ աթիտէքի իլան օգուն-
մուշ տըր .

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

„Կէչէն կիւն պիր մէյխանէ-
տէն իւշ շիշէ շարապ ալտըգ .
պունլար՝ հիյլէլի վէ պօղուգ ը-
մըշլար : Շիմտիլիք իսթէմէիզ
սաթանըն իսմինի վէրմէք , ան-
ճագ , էկէր իքի կիւնէ գատար
մէզքիւր հիյլէլի շարապ եէրինէ
պիզէ իւշ շիշէ ա՛լա ճինստէն
Պօրոս շարապը կէօնտէրիմէզսէ՝
մէյխանէնին նօմէրօստենու վէ
սաթանըն իսմինի կէլէճէքնիւս-
լտմիզտէ նէշր իտէճէիզ .”

Իշպու իլան լւզէրինէ՝ շէհրի
մէզքիւրտէ պուլունան քեաֆֆէի
մէյխանէճիլէր թէլաշա տիւշիւպ,
(պիրա կէօրիւնիւր քի հէբսինին
սաթմագտա օլտուգլարը շարապ
հիյլէլի իմիշ) հէման Յէր շիշէ
ալէ՛ա Պօրոս շարապը կէօնտէ-
րիւլէր պիզիմ՝ գուրնազ մուհար-
րիւրէ , քի պատիհաւաճա իշէր .

(254)

Տօքթօր իյէ-խասեմէ

Փլօմ հասթախանէսինին պի-

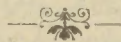
րինճի տօգթօրու՝ պիր սապահ
հասթախանէ մէմուրունա սիւալ
իտէր .

— Պու կիւն գա՛շ վէֆիյաթըմըզ
վար .

— Պէշ .

— Նասըլ . . . պէն ու-մար ը-
տըմ քի ալթը օլաճագ .

— Հագիլընըզ վար աւա՛ հաս-
թալարտան պիլի՝ վէրտիլինիզ
իլաճը ալմատը .

(255)

Տիւքեաննը իյէ Գասթն

Պիր տէֆա իսթիյար գատը-
նըն պիրի՝ Սթանպուլտա Գալ-
րագճըլար պաշը նաւ չարշը-
տան կէչէրքէն տիւրեանճընըն
պիրի՝ մէրզումէի չազըրըզ տէ-
միշ քի .

— Կէլ պագալըմ՝ գատըն , նէ՞
իլազըմ , նէ՞ արաեօրսուն .

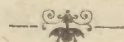
— Հիշ . պէնիմ արատըղըմ՝
սիզին եանընըզտա պուլունմազ .

— Վար տըր , վալիտէճիւմ ,
վար տըր .

— Ճանըմ , եօգ տէտիւմ ա՛ .

— Էյ արատըղըն նէ՞ տիր քի .

— Ճէպլէրի տօլու պիր կիւվէլի՛ .

(256)

ՖԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԵԼԻ

Եսպ կիւնիւ օտապարք սէրին
քուքնապ

Եսպըն սըճապտա օթուրտու գ-
լարը օտայը սէրին թուծմադ
արզու իտէնլէր՝ աչըգ բէնչէրէ-
լէրին տիշարըսընապէյազ պէզ-
տէն պիրէր բէրտէասըպ՝ պու-
լարը կիւնաէ պիր իքի տէֆա
սօուգ սու իլէ ըսլատըպ նէմ-
լէթմէլի տիր։ Հալա՝ օ նէմլի
բէրտէաէն կէչիպ՝ օտատա պու-
լունանլարա սէրինլիք վէրիր։

Հալի վազթը եէրինտէ օլան
ֆամիլեալար՝ միսաֆիր գապուլ
իթտիքլէրի կիւն՝ մէզքիւր բէր-
տէլէրի ըսլատան սուսուն իչինէ
պիր ալ օ սը գօյօննը վէ եախօտ
շէպանքա գարըշաըրըրար։ Իշ-
թէ պու թէրթիպլէ օտա իչին-
տէ կիւզէլ պիր գօպուտա եայը-
լըր։

* *

Սիւնահ չօրապարք քէմնգթմէֆ

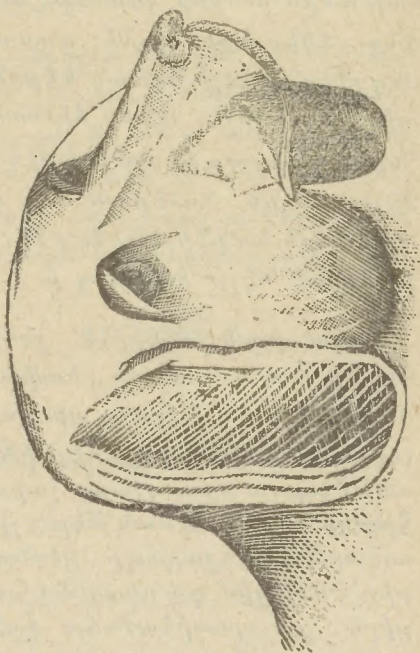
Սիւնահ թիրէ իլէ էօրիւլմիւշ
չօրապարը սապունլա եայգա-
մայըպ՝ քէբէքլի սուտա եայգա-
մալը տըր։ Չօրապարը սուտան
չըգարտըգտան սօնրա՝ պիր պէզ
իչինէ սարըպ գուվլէթլիճէ սը-
գարագ սույունու չըգարմալը,
պատէհու հէման աթէշտէ գու-
լուծմալը տըր։ (ըիւզկեարա վէ

եախօտ կիւնէչէ գարշը գօյուպ
գուրուծմալա կէլմէզ) Իշթէ
պու թէրթիպլէ եայգանան սի-
եահ չօրապար քէնտի բէնկինի
աէյիշտիրմէզլէր։

(257)

Բնսիւնի պիլմէնէ,
ձէվապը իչինէ։

Թալը պաշընը կէօրիւլօրը,
ֆազաթ սահիպի նէրէտէ։

(258)

Սախթէ ունորկանըդ

Պիր խանէ տէրունինտէ .

— Բառթիկ աղա , ագչամա
Մաննիկ իչիւն պիր չիֆթ բո-
թին կէթիր :

— Պաշ իւսթիւնէ :

— Տիւն սապահ տա պաշ իւս-
թիւնէ տէտին ամա՝ ունութտուն :

— Պու կիւն ունութմամ :

— Տո՛ւր շու բարմաղընը պաղ-
լայլմ :

— Պաղլա՛ պագալմ :

— Շալ էօրնէյի հըրգալըղը-
մը նէ՞ վագըթ կէթիրէճէք-
սին . իքի հաֆթա տըր սէօղվէր-
միշսին , արթըգ պու ագչամ
կէթիրմէլի :

— Կէթիրերիդ :

— Տուր օպիր բարմաղընը տա
պաղլայլմ :

— Պաղլա պագալմ :

— Իքի հաֆթա տըր գըղգար-
տաշմ իչիւն տէօրթ արչըն ի-
բէքլի պուզալլըգ ալաճաղը ,
պու ագչամ բարայը կէթիրմէ-
լիսին քի եարըն կիտէլմ ալա-
լմ :

— Ալըրըղ :

— Տո՛ւր , կիտէյիմ օպիր մա-
քարայը կէթիրէյիմ տէ բար-
մաղընը պաղլայլմ :

— Նի՛չիւն , պու մաքարատա

թիրէ գալմա՛տը մը .

— Վար ամա՛ պու պէյաղ տըր ,
օ պիրի իսէ սիհահ տըր . պաղ-
լա՛ր ըէնկլի օլտուն քի ֆիքրին-
տէ գալսըն :

— Հատէ էօյլէ օլտուն :

— Պա՛գ , ունութաճաղ տըմ .
չօճուլու՝ Սերոբու պէրապէր կէօ-
թիւր տէ՛ պիր աեագ գապը ա՛լ :

— Պաղլա բարմաղըմը քի ու-
նութմայլմ :

— Նի՛չիւն , չօճուգ պէրապէր
տէյի՛լ մի , պունուն նէսինի՛ ու-
նութաճագսըն :

— Պէլքի չօճուլու եօլտա ու-
նութուրմ տա . . .

— Ճա՛նըմ Բառթիկ աղա , սէն
պու գա՛րար ունութկան տէյիլ
խտին .

— Տէյիլմ՝ ամա՛ ախգուիթա-
լարըն քէսատըղըն տան սանա
էօյլէ կէլիեօր քի ունութկանմ :

— Տէմէք քի պիլէրէք ունութ-
կանըգ թասլայօրսուն :

— Նէ՛ եաբայըմ գարը , պաշ-
գա չարէ եօգ :

— Է չիմոի բարմագլարընը
պաղլատըմ իսէ եինէ՛մի ունութ-
թաճագսըն .

— Շիմաիլիք պու տէտիքէ-
րինի ալտագ օլտուլումու պիլ
տէ՛ իսթէրսէն օն բարմաղըմը
պաղլա՛ :

(259)

ԻՖի ահպապչաւ

— Հաճի աղա, տըշարլըգ (դըլսեկ) տէտիքլէրի հասթալըգա միւ պթէլա օլմոշմըսըն .

— Խայըր, նի՞չիւն ոօրտուենուզ .

— Էօյլէ իսէ չալըշմալըսըն քի պիր սաաթ էվվէլ տըշարլըգ օլաւըն :

— Նէ՛ դարիպ թէքիֆ . հասթա օլմայա արգու քէշ տէյիլիմ . հէմ սէն տըշարլըգ օլտուն իսէ պիր ֆայտա՞մը կէօրտիւն .

— Պէն օլմատըմ, պիզիմ էվ ուշաղը օլտու . պէօյլէ կիւզէլ շէյ օլմազ . հէր սապահ չու լազըմ պու լազըմ տյէէրէք պաշ աղրըսը վէրիւր իտի . շիմտի իքի կիւն տիր տըշարլըգ օլմուշ տէյու «պիր շէյիսթէ՞ր իսին» սիւ ալըմա ճէվապ վէրմէյօր . մէկէր պու հասթալըգա տիւշար օլանլար՝ սապահլարը ա՛սլա դօնուշմայաճագլար ըմըշ :

— Աման պիրատէր, պու նէ՛ կիւզէլ շէյ, աճապա պիզիմքիւնի սիպին էվէ կէօնտէրսէմ, պու լաշը՞ր մը տէրսին :

(260)

Դասեմչի աւեսզ

Պօշ կէզէն տէլիգանլընըն պի-

րի՛ քէնտի թանըրըգլարընտան պիրինէ միւրաճաաթ իտէր .

— Աման պիրատէր, պանա պիր իշ պուլասըն :

— Շիմտիլիք սիպէ կէօրէ պիր իշ եօգ տըր . պիր ազ սապր իթմէլի սին, ալլահ քէրիմ .

— Նասըլ սապր իտէրիմ . ագշամտան ագշամտ պարընաճագ պիր եէրիմ եօգ տըր .

— Նասըլ պարընաճագ պիր եէրին եօգ մու . . .

— Էօյլէ եա, վալիտէմ էօլտի իսէ բէտէրիմ եինէ էվլէնտի, անալըլըմ պէնի իսթէմէտի, պէն տէ թէյլէմէ կիթտիւմ, պիր իքի հաֆթա կէտիքտէն սօնրա թէյլէմտէ էվլէնտի, մէճպուր օլտոււմ տուլ գըզգարտուշըմըն էվինէ կիթմէյէ, շօգ սիւրմէտի՝ օ տա էվլէնտի . հալամըն գըզընա կիթտիւմ, պիր իքի հաֆթա սօնրա օ տա էվլէ՞նմէսին մի . արթըգ քիմսէմ գալմատը, շաշըմըշ գալմըշըմ, նէ՞րէյէ կիտէճէիմի պիլմէյօրում :

— Պանա պագ տօթթում, սէնին պէօյլէ գատէմլի այաղըն օլտուգտան սօնրա՛ հիշ գօրգմա, նէրէյէ կիտէր իսէն՝ պույուրուն տէյէճէքլէրի :

(261)

Այսպէս ինչ Գործընդ

— Գործընդ, պիտի պիտի բարա-
յը ստանա վերտիք իսկ կիւնահ-
քեա՞ր մը օլտուգ . իքի կիւն-
տէն վերէնէք ի՞նչն՝ ալթը ալթ
կէշտի . պարէ պիտի սէնէտ վեր
քի , էօլտուգիւմտէ՝ էվլտուարըմ
հագլարընա սահիպ օլտունլար .

— Տօսթում, էյի սէօլլէյօրըն
ամա՛նէ՛ գատար վատէ թային
իտէճէիմի պիլմէեօրում .

— Օ նէ՛ տէմէք օլույօր . Յ ալ
ձ ալ , պէիս եօգ , պիտի սէնէ օլ-
տուն , պէն գապուլ իտէրիմ :

— Նէ՛ գատար տա իրի իրի
տօղրահօրումն . պիտի սէնէտէն
էօլէճէիմի պիլմիշ օլսամ , հէման
շու սաաթտա իսթէտիլին սէ-
նէթի իմզալալպ վերիլիմ , շիմ
տի ազնատըն մը հիսապըմը .

(262)

«Էլ ելտէն իսպիւն սիր»

Ճէպիտէլիքլէր թապուրումնա
մէնսուպ միւսիւնին պիտի՝ սէվ-
կիւլիւսիւ պուլունան մատմազէ-
լին արգուսու իւզրէ ֆօթօկրա-
ֆընը չըգարթըպ՝ էլ պաշը մի-
նասիպէթիլլէ մէրգումէյէ հէ-
տիյէ իթմէյէ սէօլ վէրմիշ օլ-

տուլունտան , ֆագաթ պիտի բա-
րաար պուլունմատըղընտան , ա-
թիտէքի վէլէտիլնալըլա միւ-
րաճաաթ էյլէր .

Շէօլլէ քի , ահպապտան պի-
րիսինտէն պիտի իքի սաաթ իշիւն
ալտըլը պիտի թագըմ սիեահ
քօտիւմիւ կէյիպ , չէքի տիւլէ-
նիլի վէրտիքտէն սօն ա՛մ չէհրին
էն մէշհուր ֆօթօկրաֆիսանէսի-
նէ կիտէր .

— Վագըլթլար խալը օլտուն .

— Սէֆա կէյտինիզ միւսիւ .
նէ՛ էմրինիզ վար .

— Փօթօկրաֆըմը եա՛լմտու-
ղինա օլարագ չըգարթմագ իս-
թէյօրում .

— Բէք կիւլէլ օլուր . չըգա-
րալըմ .

— Դաշա՛ չըգարըեօրումնուլ :

— Սիզին իշիւն՝ գապիւնէ օլուր-
ա՛մ սօն ֆրանք , վիլիք օլուրսա՛
ալթը ֆրանք .

— Պէնիմ արղում՝ կայէթ կիւ-
լէլ չըգամալար . ֆիլթըն է-
հէմմիյէթի եօգ տըր .

— Սիզէ սէօլ վէրիլիմ քի ,
պու կիւն հագա միւսալիտ օլ-
տուլունտան՝ ֆօթօկրաֆընըլ
չօգ բարլագ չըգաճագալըր .

— Բէք ալէա , շու շարթ իլէ
քի , չէքէճէինիզ ֆօթօկրաֆտան
պիտի աաէտի նիւմունէ վէրէճէք-
սինիզ . էվտէն պէյէնիլլէրսէ՛
գալան պէշ թանէսինի տէօ վա-
ղըթ հալըրլալաճագալընըլ .

— Բէք էյի , էօլլէ օլտուն . պէ-
յէնիլմէշսէ՛ թէքրար չէքէրիզ .
պէնտէնիզ շիմտիտէն սիզլէրի

թէէմին իտէրիմ քի բէք կիւ-
զէլ չըգաճագ տրր .

— Նէ հալ իսէ .

— Պիւսք մի (եարըմ շէքիւ) չը-
գարաճագսընըղ, եօգսա . . .

— Խալըր, օլտու օլտաճագ, ա-
եազեա տուրմուշ հալտէ չը
գարթմագ իսթէյօրում .

— Կիւզէլ օլուր . պույուրուն
մաքինա պաշընա :

Փօթօկրաֆը՝ էյի պիր միւշ-
թէրի եազալամըլ սէվէնճիյլէ
լաղըմ օլանը հալըր իթտի, ճէ-
պի տէլիք միւսիւ տախի՝ ֆօ-
թօկրաֆընըն պրունունտան
թու թմուշ օլտուղունա էմին օ-
լարագ պըյըգլարընը, սաչա-
րընը վէ գրաւթընը տիւզէլ-
թիպ մաքինանըն գարշըսընա
կէչտի :

Իքի տաղըգա սօնրա ֆօթօկ-
րաֆը չէքիմիշ իտի .

— Շիմտիլիք սիզէ պիր գաշ
ֆրանք վէրմէք իսթէր իտիմ
իսէ տէ՝ իւզէրիմտէ պույունան
հէք 100 ֆրանքըլգ պանգնօթ
օլտուղունտան . . .

— Պէյիս եօգ, միւսիւ, սօնրա
տա վէրէպիլիւրսինիլ. պիլ ին-
սան սարաֆըյըլ :

— Էօլլէ իսէ ա տիէօ, բօսթա-
յա եէթիշտիրէճէք մէքթուպ-
լարըմ վար :

— Ատիէօ միւսիւ, ատիէօ :

Պու մէնգարէտէն իւշ կիւն

սօնրա եինէ ֆօթօկրաֆիանէյէ
կիտիպ պիր առէտ նիւմունէի
ալըր, վէ թէքրաը պէյան իտէր
քի՝ էվտէն պէյէնիլլէրսէ՝ իր-
թէսի կիւնիւ կէլիպ դալան օ
թանէսինի տէ հաղըրլամագ էմ-
րինի վէրէճէք, պէյէնմէլլէր ի-
սէ՝ եէնիտէն չէքտիրէճէք տիր .
Փօթօկրաֆը՝ իշպու մուպա-
վէլէի տէ գապուլիտէր :

Ճէպիտէլիք միւսիւ՝ ֆօթօկ-
րաֆիանէտէն չըգտըգտա՝ էվէ
կիթմէյաւպ, տօղրու բօսթախա-
նէյէ կիրէր վէ ֆօթօկրաֆընը
սէվիլիւրսինէ կէօնտէրիր .

Փօթօկրաֆը 2-3 հաֆթա
պէքլէտիրտէն սօնրա՝ պիր կիւն
սօգագտա պիլլիմ միւսիւ ճէպի-
տէլիկէ բաւթ կէլիր. գաբ-գա-
չը մէրգում «Եարըն հէր հալտէ
կէլէճէիմ» տէյէրէք օ կիւնիւ
եազայը գուրթարըր : Արատան
պիր գաշ կիւն կէչիպ վէ կէլէն
կիտէն օլմատըղընտան, պիր
տօլանտըրըճըյա գաբըլմըլ օլ-
տուղունու ֆօթօկրաֆը արթըգ
աղնայըպ, պիր աղ տիւշիւնտիք-
տէն սօնրա՝ ճէպիտէլիկին առ-
րէսինի էօյրէնիլ վէ աթիտէքի
մէքթուպու կէօնտէրիր .

Միւսիւ .

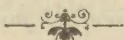
«Էլ էլտէն իւթիւն տիր .
պիր ֆօթօկրաֆը իլէ շագա
օլմագ . նիւմունէ ալտըղընըլ

Ֆոթօկրաֆը իբր կիւնէ գատար
կէրի կէթ իրմէզ վէ ետիօտ գա-
լան 5 թանէսինի տէ եաբարը-
մաղսանը՝ ճէպլէրինիզ տիշա-
րը չէվիւրիմիշ հալտէ ֆոթօկ-
րաֆընըզը պէօյիւթիւպ, ու-
գադտա ասմըշ օլտուղուժը ճա-
մէքիանըմըզտա էնգարը ամմէ-
յէ վազ իտէճէիզ քի՝ կէլէն կի-
տէն՝ սիզին տօլանտըրըճը վէ
գարգաշ ալայընա մէնսուպ օլ-
տուղունուզու ազնասըն:

Փօթօկրաֆը

* * *

Իշպու մէրթուպու օգուր օ-
գումազ, միւսիւ ճէպլտէլիք ա-
ղիմ թէլաշա տիւշէր, վէ հաղի-
գաթէն էլ էլտէն լւթիւն ի-
միշ տէյէրէք ֆոթօկրաֆընըն
բարատընը կիւճ հալ իլէ էթէ-
տէն պէրուտէն թէտարիք իլէ
եազայը գուրթարըր:

(263)

Մահիֆէմէի ճիւնայէթսէ

Բէիւ. —Պէ ատամ, եինէ մի
կէլտին, եինէ մի սէնի տէօյ-
տիւլէր:

—Մազնուն. —Էվվէթ Բէիւ
էֆէնտի, եինէ պէնի տէօյտիւ-
լէր:

—Վահ, վահ, վահ, ալէմին
եուժուղու ալթընտա հէբ սէն
մի զալաճագօրն:

—Նէ՝ եաբայըմ. հէրքէս պէ-
նի տէօվէեօր:

—Պարէ պիր քէրէճիք օլտուն
շու տէօվիւլմէք հազգընտան
գուրթուլ տա՝ տէօվէն սըֆա-
թընը թազըն. պիր ատամ տա
սէն տէօվպիր քի՝ րէ տէ մահքէ-
մէյէ տալաճը սըֆաթըյա կէլմէ:

—Ահ, Բէիւ էֆէնտի, օ տէ-
տիլինիզ նամիւմիւն տիր:

—Նէտէ՞ն:

—Չիւնքիւ, ճէվա գանուճնա-
մէսինտէ տէօվէնտէն շու գա-
տար բարա ալընըպ տէօվիւլէնէ
վէրիլիր գայտը պուլունտուգճա՝
պէն տաեազ եէմէտէն վէ պու-
րայա տալաճը սըֆաթըյա կէլ-
մէտէն գուրթուլաւայաճաղըմ:
Նէ՝ եաբաեըմ, քիւպ պու:

(264)

Բէսէր իլէ Էվլաս

Սէրհօշ Բէտէրին պիրի՝ էվ-
լատընա. —Բասկալ, շու բազը
շիշէսինի ալ տէ Նիքիթանըն
մէյիւնէսինէ կէթիւր աօլտուր:

—Հանիւա բարաուր:

—Բալայըլա ալմագ մարի-

Ֆէթ տէյիլ, մարիֆէթի՝ բարա-
սըզ կէթիրմէք տիր:

— Էօյլէ իսէ սուր կիտէյիմ
կէթիրէիմ, — տէյերէք խանէ-
տէն չըզար վէ պէշ տազըզա-
տան ավտէթ իտիպ, պօշ շիշէյի
պասպառնա վէրիր

— Նէ՞ տիր պու պէ՛, իշինտէ
րազը հօգ.

— Պապաճըլըմ, սուր շիշէ-
տէն իշմէք մարիֆէթ տէյիլ,
մարիֆէթ՝ պօշ շիշէտէն իշմէք
տիր:

(265)

Գարն Գօճա գապկասը

Խանէին պիրինաէ դարը գօ-
ճա գապկա իտիեօրլար իտի. գօն-
շուլար եկէթիշիպ՝ «այլպ տըր»
տէյերէք գապկայը թէսքին իթ-
մէյէ չալըշըրլար. իշլէրինտէն
պիրիսի՝ գատընա սէր քի:

— Օ էրքէք տիր, պէլքի չար-
շըսա պիրիսինէ հրրսլանմըշը-
տը, սէն քէնտիսիլլէ թաթլը
պարընմալնըն. թաթլը տիլ՝
եըլանը եռւմատան չըզարըր տէ-
միշլէր:

Գատըն. — Էյի սէօյլէյօրսուն
հաճի աղա աճա, պու ատաւլա
նաճըլ թաթլը գօնուշմալը քի

պիր սէնէ տիր պանա պիրլօզմա
թաթլը եէտիրմիշ տէյիլ տիր:

(266)

Պիր հայրազ

Հայրազըն պիրինին էլինտէ
կիւղէլ պիր սաաթ պուլունույօր
իտի. թանըտըզլարընսան պի-
րի քէնտիսինէ սիւալ իթտիքի.
— Պու կիւղէլ սաաթա նաճըլ
սահիպ օյտուն.

Հայրազ (պիւա ֆիթուր) — Ալ-
թը ալըրգ մահպուսիյէթլէ:

(267)

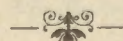
Դասընլար հաւաւընսա

— Մատամ, շու կէշէն գըզ
քիմ տիր

— Թանըյամատընըյ մը, գօն-
շումըզըն գըզը, մատմազէլ Լին-
տա տըր:

— Լինտա մը տըր. . . եաննը-
շընըյ վար մատամ. օ գըզ պէ-
եազ տըր, պու իսէ սիեահա եա-
զըն պիր շէյ տիր.

— Գօրգմայընըյ, համամտան
չըզար չըզմազ՝ եինէ պէազլա-
նաճազ տըր:

(268)

Պիր Բեշժի հագիգաք

Պիր ազաւմ, իբի արդատաւ՝ Վի-
էննա պէլէտիյէ պաղէսինին էօնիւն-
տէն կէշէօրլար ըտը . մէգքիւր պաղ-
շէ տատա վէ խըզմէթճի գըզլարըն
իճթիմակեաճը օլմագ հիւքմիւնիւ
ալմըշ տըր : Կէնճ, գարթ, կիւզէլ,
շիրքին պիր չօգ տատա վէ խըզմէթ-
ճի գըզլար՝ էլլէրինտէ վէ գուճագ-
լարընտա իրիլի ուփագլը չօճուզլար
իլէ օ պաղշէյէ թօքլանըրլար :

Իլլէրինտէ պաղըլարը նէ՝ գատար
կէնճ, նէ՝ գատար կիւզէլ տիր . ա-
տի գուճաշտան լիպապար կիլինմիշ
օլտուզլարը հայտէ՝ հիւսինէլէրինէ,
էնտաւարընա քէք չօգ քիմսէլէրի
հայրան իտէրլէր . հաթտա պաղը
տէլիգանըլար պունըլարը քէնտիլէ.
րինէ ճէլպ իթմէյէ տէ հապէսէնիւր-
լէր :

Օրատան կէշմէլէրինի խապէր վէր-
տիղիմիգ իբի արդատաւ՝ պու գատըն-
լարըն կէնճ վէ կիւզէլլէրի հագկըն-
տա պէյանը միւթալէա էլլէտիքլէրի
սըրատա , թապիի գարթ վէ իթթի-
հարլարը հագկընտա տալի պէյանը
էֆքեար իթմէլէրի լաղըմ կէլիր .
նիհայէթ պիրի տիկէրինէ տէր քի ,

— Խըզմէթճի թուրմագ լաղըմ
կէլտիքտէն սօնրա՝ կէնճ վէ կիւզէլ
օլանլարընը սէշմէք աղլըմ սըղար ,
ֆագաթ շու գարթ վէ շիրքինէլէրինի
նիճիւն թուրմալը .

Արգատաշը ճէվապընտա .

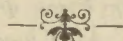
— Սէն պունուն հիւքմէթինի պիլ-
մէյօրմըրն .

— Խալըր , պու հագիգաթը պանա
պէյան իտէրսէն՝ մէմնուն օլուրոգմ :

— Պունտան գօլայ նէ՝ վար . կէնճ
վէ կիւզէլ օլան խըզմէթճիլէր օ խա-
նէլէրէ մէնսուպ տըրլար քի , մէղ-
քիւր խանէլէրտէ իտարէ վէ հիւքիւ-
մէթ երքէյին էլլինտէ տիր :

— Էօյլէ օլաճագ տէյլ մի եա :

— Վագըր Էօյլէ օլմալը իսէ տէ՝
թարխօմ իլէ էվլէնմէյէն պիր էր-
քէք՝ խանէսինէ հիւքմ իտէպիլիր .
պիլապիս թարխօմ իլէ կէլէն գա-
աըն խանէյէ հիւքմ իթմէքտէ օլ-
տուղունտան՝ շիրքին գատընլարը
խըզմէթճի ինթիսապ իտէրլէր . պու
իբի նէվ խանէլէրին իսէ՝ պիրինճի
գըսմը նատիրճէ վէ իքինճի գըսմը
քէսրէթլի օլուր :

(269)

Պիր Քէօշլի

Քէօշլիւնին պիրի՝ խանէսինէլա-
ղըմ օլան պիր թագըմ էշնայը սա-
թըն ալմագ իշիւն գատապայտ կիթ-
միշ իաի . ազաւմ իւթթիւ քէօյէ ափ-
տէթինաէ՝ հօլունուն իւզէրինտէ՝
խանէ գաթուսու էօնիւնտէ օթուրան

պիր շէհիրլիյէ հազաշարաֆ սիւալ
իտէր բի, — Սաաթ գաշ տըր :

Շէհիրլի միսիւն՝ բէօյլիսիւ իսթիճ-
գայէ ալմաֆ էֆբիարըյլա շուճէվա-
պը վէրիւր : — Թաամամ՝ հայվանլարըն
սու իշմէյէ կիտէճէք վազըթ տըր :

Քէօյլիւ : — Էօյլէ իսէ օէն նիճիւն
պուրատա օթուշուեօրսուն : — տէ-
յուպ կէշէր կիտէր :

(270)

ՖԱԹԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԷԼԻ

Նէթթատպիր գուլլանմալը բի պուղ-
տայ ջուալլարը տաեանըզլը օլսուն :

— Պիր քիլօ մէշէ թալաշընը 14
բիլօ սու իլէ գայնաթտըգտան սօն-
րա՝ պուղտայ ջուալլարըն պիր կիւն
օ սուեուս իշինտէ պուգմալը : պատէ-
հու գուրուտուպ գուլլանմալը տըր :

Թաշթա գուրուսունու տէֆ իթ-
մէնին զօլայ պիր հօլու վաճ մը :

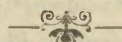
— Վար տըր : 100 կրամ շապը
հարըմ բիլօ գայնամըշ սու իշինտէ
էրիթտիքտէն սօնրա՝ մէզքիւր սույու
պիր Ֆրչա իլէ թաշթա գուրուլար-
ըն կիզլէնտիքիւրի արալըզլարա սիւր-
մէլի տիր :

Ֆարէլէրի տէֆ իթմէնին գօլայ
պիր շարէսի պուլունտէր մու :

— Ֆարէլէր՝ նանէ հաղը գօգու-
սունտան ապա հապ իթմէզլէր : պին-
տէն ալէյհ, օ հաղտան պիր գաշ տա-
լա պէզ բարչալարըն իւզէրինէ աղը :
տըպ էօթէտէ պէրիտէ զօյտուպտա՝
ֆարէլէր գաշար :

Խանէլէրտէ տէօշէմէ թաշթա-
րընը էրիճէ թէմիզլէմէք իշին նէ՝
հաբմալը :

— Պիր օպէկա սու իշինէ 2 գաշըգ-
բիւնճ վէ 4 գաշըգ սոտա գոյո՝ պ
թաշթալարը պու մախլութ իլէ սիլ-
մէլի, պատէհու տաթի սու իլէ տա-
իս 1—2 տէֆա սիլմէլի տիր : (Ֆրչա
իլէ օվալմաֆ իգթիգա իթմէզ) :

(271)

ՖԷՆՆԻ ԷՅԼԷՆՃԷ

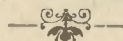
Ճամ իւզէրինէսէ ռէսիմ պաաւագ

Ճամը թէմիզլէտիքտէն սօնրա՝ թի-
րէմէնթին հաղը սիւրմէլի վէ պաս-
ըլմըշ ռէսիմի անըն իւզէրինէ հաբըշ-
տըրըպ՝ ըսլաֆ պիր սիւնկէր իլէ ռէ-
սիմին արդա թարաֆընը հաֆիֆճէ
ըսլաթմալը : Պու թէրթիպլէ ռէսիմ
ճամ իւզէրինէ չըգաճաֆ տըր :

* * *

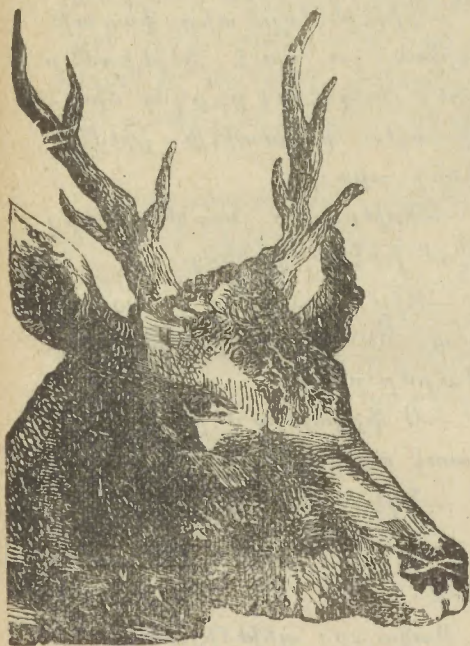
Սուտուն իւզէրինէ կիւզել պիր մէնգարէ

Պէօյլիճէք պիր գապ իշինէ գօն-
մուշ տաթի սու իւզէրինէ պիր բարչա
(բօրասիում) պրաֆըլտըգտա՝ հէ-
ման պաշլար պիր թարաֆտան տի-
կէր թարաֆա կէզլինմէյէ վէ մէնէքշէ
րէնկինտէ ալէվ չըգարմալա : Պու
էյլէնճէ գարանըք պիր օտատա իճ-
րա իտիլտիքտէ՝ կիւզել պիր մէնգարէ
հասըլ օլուր :

(272)

Րէսիւնի Պիւմէնէ,
Ճեպսպր իշինսէ:

Իշպու կէյիկ պաշընըն իշինտէ պիր
տէ ինսան սըֆաթը կէօրիւնէճէք:

(273)

Գօնուշան Բէսքեֆ

Փրանսալը ավճընըն պիրի՝ Թի-
տէլ նամընտա քէնտի ավ քէօրէ-
յինի պէրապէր ալարագ, պիր կիւն
Բարիս լօգանթալարընտան պիրի-
նէ կիտուպ, օ արա մասա պաշըն-
տա օթուրմուշ թաամ իթմէքտէ

պուլունան պիր Ինկիլիզ
եօլճունուն գարչըսընտա օ-
թուրուր. քէօրէք տէ մա-
սանըն ալթընա կիրէր օ-
թուրուր:

Ավճը կարսօնուն կէթիր-
տիլի եէմէք լիսթասընը
կէօգտէն կէչիրաթէքտէն սօն-
րա՝ թէրէ եաղըյլա բիշ-
միշ 3 եումուրթա կէթիր-
մէսինի էմր իտէր:

Բէօրէք տախի՝ մասանըն
ալթընտան՝ — Պանա տա
թէրէ եաղըյլա բիշմիշ
եումուրթա կէթիրին, —
տէյու էմր իտէր:

Իլք տէֆա օլարագ պիր
քէօրէյին գօնուշմասընը ի-
շիթէն կարսօն՝ շաշըրըպ
գալըր. Ինկիլիզ տախի
աբանսըպ կէլէպ, չաթա-
լընը էլինտէն տիւշիւրիւր:

Ավճը, — Նէ՞ տուրուհօր
սուհուզ, մատէմ քէ քէօ-
րէյիմ տէ եումուրթա իս-
թէյօր, էմրինի իճրա իթ-
մէլիսիւնիզ. պէտէլինի պէն
թէէտիյէ իտէճէյիմ:

Կարսօն՝ ավֆ տէլէմէք ի-
շիւն պիր իքի սէօզ քէքէ-
լէտիքտէն սօնրա՝ իքի թա-
պագ բիշմիշ եումուրթա կէ-
թիրիպ, պիրինի ավճընըն,
տիկէրինի տէ Թիտէլին էօ-
նիւնէ վազ իտէր:

Բէօրէք՝ եումուրթա թա-
պաղընը տաղըգաոնտա թէ-
միղլէր վէ աղվընը պրու-
նունու եալաեարագ՝ սա-
հիպիսինին պիթիրմէսինէ
պէքլէր:

Ավճը՝ եռամսրթայր եհտիք-
տէն սօնրա, — Պիր աղ հաշլամա
կէթիւրին պանա :

— Պանա տա կէթիւրինիւ —
թէքրարլար քէօքէք :

Կարսօն իւէ Ինկիլիւ՝ աշուրի
տէրէճէ թաածիւպլէ քէօքէյէ
պագարլար : հայվան իսէ՝ զու-
րուրիյէթլէ պաշընը եիւքսէք
թուլարագ, կէօղիւնիւ մաթ-
պալս գաբուսունա տիքմիշ՝ կար-
սօնուն կէլմէսինէ պէքէյոր ի-
տի :

Կարսօն իքի թապագ հաշլա-
մայը կէթիւրիւր : Քէօքէք եինէ
քէնտի հիսէսինի սանիյէ վար-
ֆընտա պիթիւրիւր : Ավճը իսէ՝
պիւաֆիթուր հիսէսինիւպլ թիւր
տիքտէն սօնրա՝ էլմա գօնբօս-
թօսու իսթէր :

— Օ էլմա գօնբօսթօսունտան
պէն տէ իսթէրիւր : — տէյու
մրըլտանըր քէօքէք :

Ինկիլիւ, կարսօն վէ սաիւրէ-
րի՝ քէօքէին գօնուշմաւընա ար-
թըգ ինանմըլար իտի : Կարսօն
գօնբօսթօլարը կէթիւրմէք իչիւն
մաթպալսա աօղրու գօշտուղու
վագըթ, ինկիլիւ արթըգ սապր
իտէմէյէրէք՝ ավճըյը սէլամլար
վէ անէնլա միւքեալէմէյ՝ պաշ-
լար :

— Ավֆ իտէրսինիւ, միւսիւ,
մէրագըմտան նէ իտէճէիմիշա-
շըրմըլմ, նասըլ օլտու քի

քէօքէյ՝ գօնուշմագ էօյրէթէ-
պիւտինիւ :

— Իւմ ու թէրպիյէ հէր շէյէ
մուգթօրիւր աիւրէր :

— Էվվէթ, էօյլէ տիր, ֆագաթ
հայվանը շու հալէ կէթիւրմէք
իչիւն շիւպհէսիւլ բէքշօգ միւշ-
քիւլաթա թէաաուլֆ իթմիշ-
սինիւ տիր :

— Արթըգ օ նօգթայը սիւ
ֆէհմ իտէպիւլիւրսինիւ :

— Պիր թալէպիւսի զս հուր է-
տիպ, 50) ֆրանք վէրիւսէ, սա-
թա՞րմըլմըլ :

— Օ ֆիյաթլա վէրմէմ, զի-
եաաէ տէյէրի վար :

— Էկէր 100) ֆր, վէրսէ՞ :

— Էհ, օ վագըթ րազի օլտու
ըտըմ :

Բաղարլըգ պիթմիշ իտի :

Ինկիլիւ հէման պին ֆրանք-
լըգ պիր պանգա գայմէսի չը-
գարըպ ավճըյա թէսլիւմ իաէր :

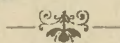
Ավճը՝ պանգնօթու ճէպինէ
եհրլէշտիրտիքտէն սօնրա՝ քէօ-
քէյէ խիթապէն տէր քի, — Ֆի-
տէլ, պանտան պէօյլէ պու միւ-
սիւնիւն էվաֆիւրինէ իթաաթ ի-
տէճէքսին, չիւնքիւ արթըգսէ-
նին սահպիին օ տըր :

Քէօքէք. — Միւսիւ, մա-
տէմ քի պէնի սաթընօրսուն,
պէնտէ սէնտէն ինթիգամ ալ-
մագ իչիւն պէյան իտէրիւմ քի

արթըգ սօնունտ ետտար գօնուշ-
մայաճաղըմ:

Ինկէլիզ՝ քէօբէյի ալըպ մէմ-
նունիյէթլէ լօգանթատան չը-
ղար կիտէր Ավճըտա քէնտի քէն
տինէ — Ահ, տիւնեատա իւմ ու
թէրպիյէ հէր շէյէ զալէպէ ի-
տէր. — տէյէրէք իշինէ կիտէր
իտի:

Օգուեանլարըմըզ՝ ավճընըն
պէօլլէ սէօլլէմէյէ հազզը օլ-
տուզունա հիւք: Իտէճէքլէր տիր,
չիւնքիւ, մէրգ ում՝ պիրինճի
տէրէճէ դարնընտան սէօլլէյէն
(սրովայնախօս) սևթա պիր հօզ-
գապաղ իտի:

(274)

ԼԷԹԱՅԻՖ ԼԷԹԱՅԻՖ

Ձէլլէլէ. — Քիւրքէի արղըն
սըթմասը:

Քէսմէ գայա. — Յայլլէ ֆա-
քիւէ փարա վէրէն թէֆէճիւնին
եիւրէյի:

Մալիսիւլեա. — Ֆիքրին պիթ-
բազարը:

Միւրայիլիք. — Կէշէր ազճէ:
Իխթիյար. — Եիրմինճի ասրըն
տէլիգանլըսը:

Թէրպիյէլի. — Մէքթէպ շօ-
ճուզլարը:

Եալան. — Ուֆագլըգ ազճէ,
աշ չօգ հէրքէտէ պուլունուր,
թէնատիւֆ. — Պահթըն մաս-
լահաթկիւզարը:

Այըպ. — Էսկի պիր լուղէթ
օլուպ. շիտի օ գատար իթի-
պարոա տէյիլ տիր:

Մէնպաը մէվսուդ. — Կազէ-
թաճըլարըն եալան չէշմէսի:

(275)

Պեր ս/ւաշ

— Քիմ տիր օ պախթլը ա-
տամ, քի պիր բրէնսին, պիր
ճումհուրիյէթ րէյիսինին, պիր
գրալըն վէ նիհայէթ պիր իմ-
րէրաթօրուն էօնիւնտէ շապգա-
սը պաշընտա օլտուզու հաշտէ
ֆիթուրսուզճա օթուրուր:

— Արապաճը:

(276)

Վալիսէ իյէ չօճուգ

— Ժանէթ, գըլըմ, պու կւն
մօտիսթրանը, պուրայա կէլմ-
սինի պապանա խապէր վէր-
մէղսէն, սանա օն բարա վէրէ-
ճէիմ:

—Աննէճիյիմ, տիվանէ՞միյիմ քի սէօյլէյիմ . պա՛գ, կէչէն կիւն տէ միւսիւ Մ . . . ին կել-մէսինի խապէր վէրտիմ մի պա-պամա . . .

(277)

Քիթապնը իյէ միշքերի

կէչէնտէ Բարիսի միւսինին պիրի՝ չօճուղու իշիւն քիթապ-ճը տիւքեանընտան պիր գաչ քիթապ սաթըն ալտըգտան սօն-րա չըգըպ կիտէճէի վազըթ՝ մէրգում քիթապճը իլէ շէօյլէ պիր մուհալէրէտէ պուլունմուշ տըր .

Քիթապճը . — Միւսիւ , եէնի թէէլիֆ օլունուպ՝ կէլէճէք հաֆ-թատան իթիպարէն բէյտէրբէյ նէշր օլունահազ շու կիւզէլ քի-թապա տա ապօնէ եալըլընըզ .
Միւշթէրի . — Պու քիթապըն իսմի նէ՞ տիր .

— «Գատընլար մուհարէպէսի» :

— Լազըմ տէյիլ . պիլիմ էյ-տէ օնուն միւքէմիէլի պուլու-նուր .

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ . պէն պու գատար սէնէլիք քիթապ-ճըյըմ, «Գատընլար մուհարէ-

պէսի» իսմիյլէ պիր քիթապ տա-հա կէօրմէ իշիմ տիր :

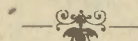
— Իհթիմալ քի սիլ կէօրմէ-միշ օլասընըզ , ֆազաթ պիլ կէօրմիւշիւզ տիր :

— Աճայիպ . . . էյ գա՞չ ճիլտ-տէն իպարէթ տիր .

— Օնուն ճիլտլէլիին սօնու հօգ տըր .

— Գօհաֆ շէյ քի պէն պիլ-մէյօրում . . . Աճապա սօրապի-լի՞րմիյիմ, միւէլլիֆի քիմ տիր

— Քիմ օլահազ , պիլիմ իխ-թիյար վալիտէ իլէ կէլինի . . .

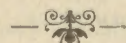

(278)

Իֆի Մասնագէյլեր

— Մառի, նէտէ՞ն աղնատըն քի օ տէլիգանըլ սէնի ալահազ . էյիճէ էմի՞միսին , քէնտի մու-հապէթիինի սանա պէյան իթ-տի մի՛ .

— Օնտան զիյատէսինի տէ եաբ-տը . բէտէրիմին օլանհա վա-րիտաթը հազգընտա մուֆասսալ սուրէթտէ պէնտէն մալիւմաթ ալտը :

(279)

Հաժիթմեդեպիի աճեհեսի

Ֆրանսա կազեթալարնտան պի-
րինին մուսպիրի՝ Ամերիկայա եօլ-
ճուլուզու էսնասընտա պաշընտ կելէն
պիր վագաալը աթիտէրի պէնտ իլէ
մէնսուպ օլտուզու կազեթա իտարէ-
խանէսինէ պիլտիրմիշ տիր

«Ամերիկայա կիթմէք իշիւն Բա-
րիստէն տէմիր եօլ վահօնունա կիրտի-
ղիմ՝ վագըթ, հաս լուպալարը կիյմիշ
կիւզէլ վէ թէրպիյէի պիր կէնճ գա-
տըն՝ գուճաղընտա ուֆագ պիր չօ-
ճուգ պուլունտուզու հալտէ վահօն-
տան իշէրի կիրիպ պէնիմ հանըմտա
օթուրտու։ Ինսան՝ պէօլլէ պիր տիլ-
պէս մախլուզըն հանընտա պուլուն-
տուգտա, միւմքիւն մի տիր քի տնըն-
լա կէօրիւշմէք իշիւն պիր ֆրասթ ա-
րամասըն։

«Թրէնիմիկ հօյա չըգտըգտա՝ օ
տիլպէր տուլ գտտըն՝ պապէն մէն-
տիլինի վէ պապէն շէմսիյէսինի հէրէ
տիւշիւրտիղիտէն, պէնտէնիւ հէման
էյիլիպ ալըր վէ քէնտիսինէ վէրիւր
իտիմ։ Իշթէ պու սէպէպլէ պիր ազ
սօնրա պաշլատըմ՝ մէկպուլէ իլէ կէօ-
րիւշմէյէ։ Սըֆաթը կիպի ռէօլլէրի
տաիի կիւզէլ օլտուլունտան, արթըգ
կազեթա օդուժալը պերթարաֆ իլէ,
գօնուշմաղա տալմըշ օլուպ, պիլմէկ
իտիմ քի նէ՝ գատար վագըթ գօնուշ-
մուշ վէ նէ՝ գատար ուզաղլանմըշ ը-
տըգ Բարիստէն։

«Քէնտիսինէ սիւալ իթտիմ քի,
—Մատամ, սիզ նէ՞րէյէ կիտէյօր-
սունուլ։

—Ամերիկայա կիտէճէիմ. Հաժի
խսկէլսինէ վարտըլըմըլտա՝ Ամերիկայա
կիտէճէք հաղըր վագօր վարըմըշ.
Իշթէ մէկքիւր վագօրա լաքիպ օլա-
ճաղըմ.

—Տէմէք տիր քի Ամերիկայա գա-
տար պէրապէր կիտէճէիկ.

—Արթըգ էօլլէ օլաճագ.

—Վէ վագթըմըլը պէօլլէճէ կիւ-
զէլ կիւզէլ կէշիւրէճէիլ, տէյիլ մի.

—Մաէլմէմնուշիյէ.

Ալտըլըմ՝ շու ճէվապլըրտան տօ-
լայը հիւս իթտիլիմ մէմնունիյէթ՝
թարիֆ գապուլ իթմէկ պիր տէրէ-
ճէտէ իտի.

Թրէնիմիկ Հաժի շէհրինէ հագըն
պիր ռթատօնա ուղրատը, կէնճ գա-
տըն՝ չօճուզունա՝ պիր ալ պիւսֆիւշի
սաթըն ալմագ իշիւն վահօնտան ին-
տի. օ տրա չօճուգ ույուեօրիտի.
վալիտէսի պանա լէճա իթմիշ իտիքի
ալտէթ իտիւճէյէ գատար չօճուզու-
նա տիգգաթ իտէյիմ. մէկպուրէնին
պու թէրիֆինի լէտտ իթմէք միւմ-
քիւն մի իտի։ Կէօղէրիմի չօճուզուն
իւզէրիտէն աւլա գալտըրմատըմ.
Ճ տագըպա կէշտի, վէ տահա մա-
տամ կէօրիւնմէյօր իտի։ Թրէնին
հարաքէթ իթմէսինէ մախոուս քան-
րանա չալընտը. գօնաթթէօրէ լէ-
ճա իթտիմ քի պիր իրի սանիյէ ի-
շիւն թրէնին հարաքէթինի թէկէսիւր

ի թոխն . վէ հէր նէ գատար իշպու
րէճամ՝ գապուլ օլունտու խէ տէ՝
հալէա մատամ կէօրիւնմէտի . 2-3
տաղըփա տահա կէշտի վէ թրէն
հարաքէթ ի թտի .

Պաշըմը բէնչէրէտէն տիշարը չը .
գարրոյ սթատիօնա տօղրու պագարմ,
քիմէ հօզ . սանիյէ գարֆնտա ըս-
թատիօն տա դայ օլտու : Բուտու-
լալը շաշըրտըմ : Օ վաղըթ հօրճու-
լարտան պիրի պանա տէտի քի .

— Ավֆ իտէրսինիզ , միւսիւ , սիզ՝
լէրէ պիր շէյ սէօյլէ յէճէիմ .

— Պույուրուն .

— Կալիպա պօշունա պէքլէյօրսուն-
նուզ .

— Նիճիւն .

— Չաննըմօ տիլպէր գատըն պէօ-
յիւք պիր հանքէսիճի օլմալը .

— Նէ՞ սէօյլէյօրսունուզ . միւմքի՞ն
մի տիր . էյ պու չօճուզու . . .

— Տուրունուզ շու չօճուզա պա-
գալըմ տէյուպ գունտաղը աշտըգ-
տա՝ Բարիսին Պօնմարշէ մաղազասըն-
տան սաթըն ալընմըշ պէօյիւճէք պիր
պէպէֆ մէյտանա չըգտը .

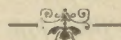
Հէման ազլըմ պաշըմա կէլտի .
էլլէրիմի ճէպլէրիմէ կէօթիւրտիւմ ,
ալթուն ոտաթըմ վէ բօրթմօնէմ
ուչմօ՛շ իտի :

(280)

Պիր Գանպուր

Կէօքսիւնիւն իւղէրինտէ դան-
պուրու . պուլունան զաթըն պի-
րի՝ Եւնանիսթան շէհիրլէրին-
տէն պիրինէ կիտէր : Շէհրին
էհալիսինտէն պիր թաղըմը՝
մէրգումու օրթալալըպ՝ պաշլար
լար մայթապ թարղընտա սօր-
մայա քի , — Հէր քէս պօհմաղը-
նը սըրթընա ալըպ կիտէր , սէն
նիճիւն կէօքսիւնտէ թաշընօր-
սուն .

— Նէ՞ Եաքալըմ գարտաշլար ,
ճէվապ վէրիր դանպուր , խըր-
սըպը վէ Եանճէսիճիսի չօք օլան
Եէրլէրտէ պէօյլէ իթմէք Եա-
գըշըր ըմբշ .

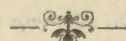

(281)

Իֆի Չօնուզլար

— Գառնիկ , սէն գա՛շ Եա-
շընտա սըն .

— Էյիճէ պիլմէմ ամա , պա-
պամ իլէ պէրապէր օլտուղում
վաղըթ՝ օն իքի Եաշընտալըմ ,
վալիտէմ իլէ օլուրսամ՝ սէքիզի
պիթիրիպ տօգուպ կիրէօրում :

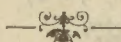
(282)

Պիր Գասթրն

Վէֆաթ իմֆիշ օյան սէրհօ-
շըն պիրինին դարըսը՝ դօճասը-
նըն մէզարընա պիր թաշ տիք-
մէք արզուսըյա թաշը տիւ-
քեանընա կիտէր .

Թաշը . — Թաշը նէ՞ պիշիմ
եաբտըրմագ . իսթէյօրտունը .
տիքիլի՞ մի օլտուն եօզսա սան-
տըգ պիշիմի .

Գառըն . — Նէ՛ տիքիլի իսթէ-
թէրիմ՝ նէ՛ տէ սանտըգ պիշի-
մի . Ֆըշը պիշիմինտէ օլմալը .

(283)

Պիր եանկըն

Շէհրին պիրինտէ՝ «Եանկըն
վա՛ր» աէյու պաղըրընօրլար ի-
տի . Լէթայիֆշինասըն պիրի՛ բէն
չէրէյի աշըպ , սօղաղ տան կէ-
չէնլէրէ սիւալ իտէր քի . — Եան-
կըն նէ՞րէտէ տիր .

— Շու քէօչէտէքի սիւտծիւ
տիւքեանընտա :

— Էօյլէ իսէ րահաթըմը պօղ-
մայայըմ . սուեու իչինտէ տիր,
չարուգ սէօնէր :

(284)

Մասաւ իյէ Տիլէնճի

Մատամ . — Կէչէն կիւն սանա
պիր չիֆթ հէնի բօթին վէր-
տիմ իտի , նէ՞ եաբտըն .

Տիլէնճի . — Սաթտըմ , մատամ ,
չիւնքիւ օ եէնի բօթինլէր թի-
ճարէթիմէ էնկէլ օլտուլտը :

(285)

Մասաւ իյէ Պեսլէմէ

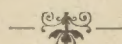
Մատամըն պիրի՛ քէնտի սա-
պըգ պէսլէմէսինէ եօլտա րասթ
կէլիպ՝ սիւալ իտէր .

— Ժանէթ , ումարըմ քի չիմ-
տի տահա զիյատէ ալլըգլա պիր
եէրտէ չալըշընօրսուն . էօյլէ տէ-
յիլմի .

— Խայըր , մատամ , պիլագիս
չիմտի պիր բարաղը չալըշը-
նօրում :

— Սէպէպ . . .

— Չիւնքիւ . . . էվլէնտիմ .

(286)

Սիկուրսաճի իյէ Միշքերի

— Միւսիւ , էվիմի 20,000 ֆը-

րանք իշխան սիկուրթայա գոյ-
մագ իսթէյօրում:

— Բէք էյի իաէրսինիզ .

— Նէ՞ Եաբմագ լալըմ տըր:

— Նիլամէն սիկուրթա վէր-
կիսինի վէրմէլիսինիզ .

— Պու վէրկիյի վէրտիքտէն
սօնրա 20.000 ֆրանք իշխան է-
վիմի սիկուրթայա գոյմուշ օլա-
ճագ մըյըմ:

— Էվվէթ , արթըգ պու կիւն-
տէն բաշաթ իաէպիլիսինիզ:

— Էյ մազալլահ Եարըն ոապահ
էվիմ Եանտրոա, գարշըլըգ նէ՞
ալաճալըմ:

— Իւշ սէնէ մլւտտէթլէ կիւ-
ղէլ պիր գալէպէնտիք իլամը:

ՖԱՅԻՏԷԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹ

Սիվրիսինէֆլէրի հէյաֆ իքմէֆ

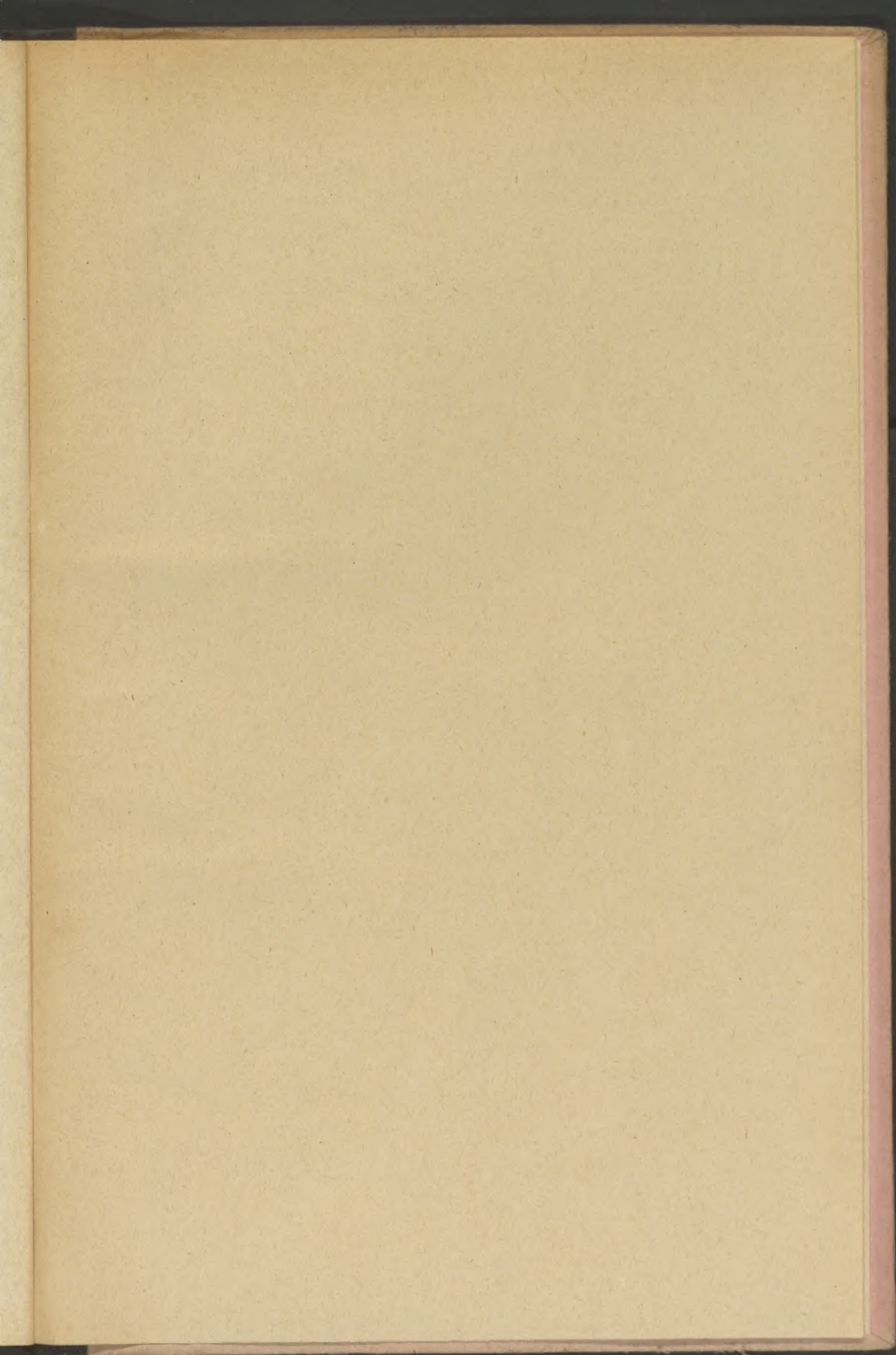
Էճզախանէտէն պիր մըգ-
տար (Բուսրը Ենսէֆթիսիս) ա-
ալըպ , քիւշիւք պէր գահվէ գա-
շըլը էօլշիւսինտէ օտանըն իշխա-
տէ թիւթսիւ վէրինիզ . պու ա-
րա բէնշէրէլէր գաբալը օլմու-
լը տըր . թիւթսիւնին աիւմանը
կայէթ կիւղէլ պիր պօգու բէյ-
տա իտուպ սիվրիսինէքլէրի
քեամիլէն հէլաք իտէր . Էկէր
պու թէրթիպլէ պիր սէմէրէ հա-
սըլ օլմալոա պիլմէլի քի Եան-
նըշ պիր թօլ ալընմըշ տըր .

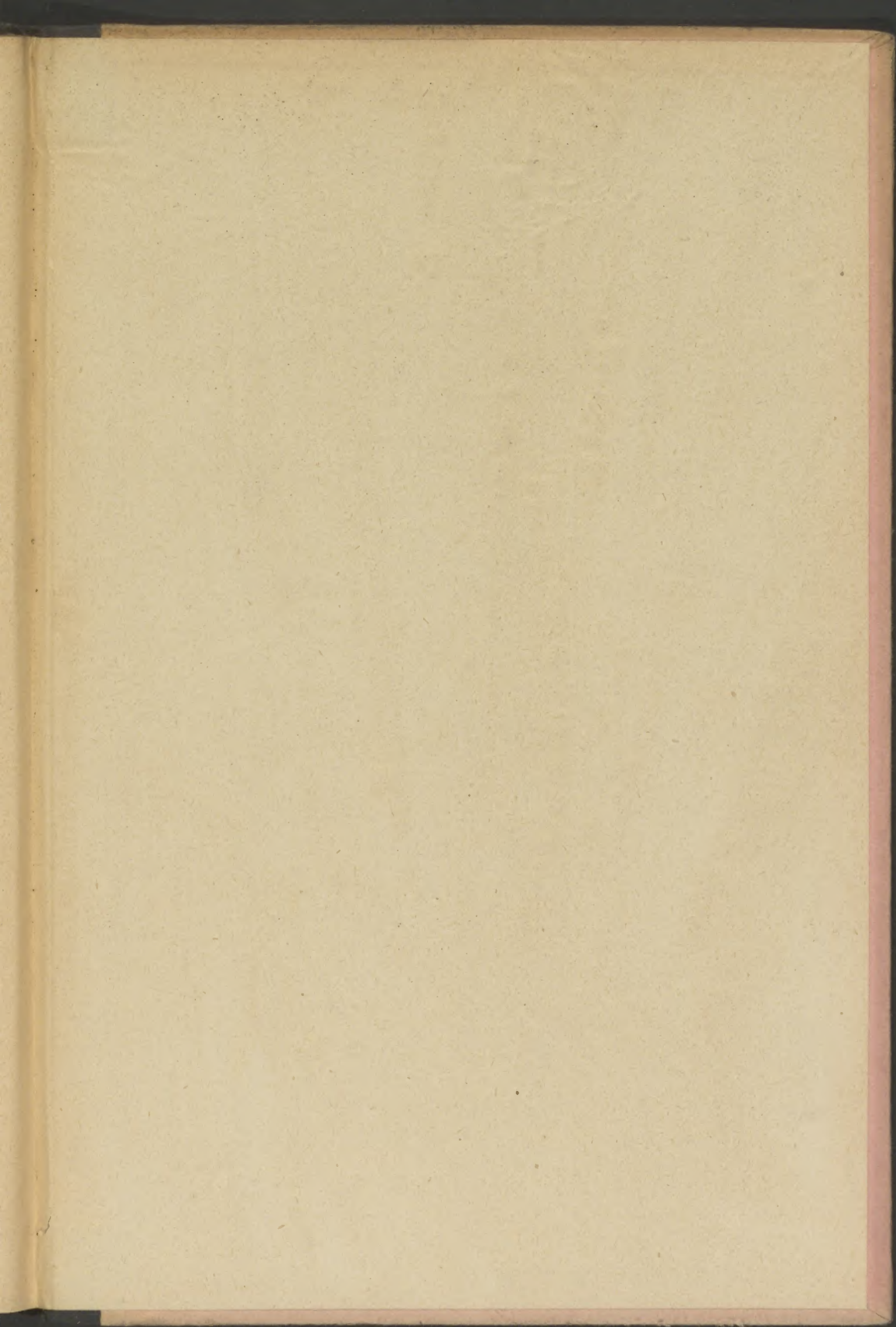
Հէր հալտէ (բուտըր Էնսէք-
թիսիտ)ին թիւթսիւսէ սիվրի-
սինէքլէրի մահվ իտէր .

ՊԻՐԻՆՃԻ ՃԻԼՏԻՆ ԽԻԹԱՄԸ

Ծ Է Ր Ա Յ Ի Թ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹ-ԼԱՐԸ

20 նիւսիւտէն (160 սահիֆէ) իպարէթ օլա-
ճադ պէհէր ճիլտի Պուլկարիա իշիւն բօսթա իւճ.
րէթիլէ 10 ղրուշ:

Ռուժանիա վէ սայիր խարիճի մէմալիքէ օն
նիւսիսէ պիրտէն բաքէթ պաղլանըպ կէօնտէրիլ-
տիքտէ՝ բօսթա իւճրէթիլէ եինէ 10 ղրուշ. ան-
ճադ պիր ղաթ իշիւն մախսուսէն կէօնտէրիլտիք-
տէ՝ 2½ ֆրանք:

10 ապօնէ պուլանա պիր նիւսիսէ մէճճանէն
վէրիլիր:

Պէտէլի ապօնաթ Բէթի'ն տիր:

Էլտէն սաթըլըր Վարնատա 8 սահիֆէլիք
պիր նիւսիսի 10 սանթիմէ:

Ա.Տ.Ի.Ս.

DIBAN PAPA ZIAN

YELDIZ TABIA

BULGARIE

VARNA